ನೆಮ್ಮದಿಯ ನಾಳೆ ನಮ್ಮದು

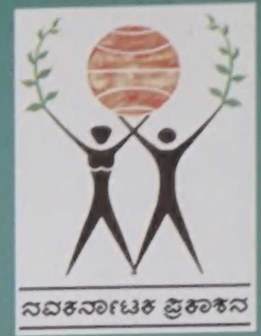
ಹೊಸತು

ನವೆಂಬರ್ ೨೦೦೫
ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೨

ದಸರಾ

ಹೊಸತು ವಾಚಿಕೆ ಮಾಲಿಕೆ
ಹದಿನೆಂಟು ಸಂಪುಟಗಳು

ನವಕರ್ನಾಟಕದ

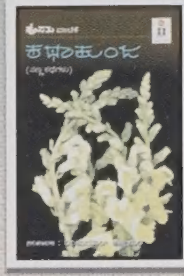
ಅಪೂರ್ವ ಕೊಡುಗೆ

೧/೮ ಡೆಮಿ ಆಕಾರದ ೩,೨೦೦ ಪುಟಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರ ಪ್ರಚೋದಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ !

೧೯೯೯ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ೨೦೦೪ರ ಜುಲೈ ವರೆಗಿನ ೬೦ 'ಹೊಸತು' ಸಂಚಿಕೆಗಳಿಂದ

- ಆಯ್ದ ಸಂಪಾದಕೀಯ
- ತಿಳಿವು
- ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ
- ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ
- ಮಹಿಳೆ
- ಆರೋಗ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ
- ಇತಿಹಾಸ
- ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನ
- ವೈಚಾರಿಕ ಲೇಖನಗಳು
- ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂವಾದ
- ಸಂದರ್ಶನಗಳು
- ಕಥೆಗಳು
- ಪ್ರಬಂಧಗಳು
- ಕವಿತೆಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಪುಟದ ಬೆಲೆ ರೂ. ೭೫
ಹದಿನೆಂಟು ಸಂಪುಟಗಳ ಬೆಲೆ ರೂ. ೧೩೫೦
ಮುಂಗಡ ನೀಡಿ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುವವರಿಗೆ
ಪ್ರಕಟಣಪೂರ್ವ ಬೆಲೆ ರೂ. ೯೫೦
(ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ರೂ ೫೦ ಪ್ರತ್ಯೇಕ)

ಉಳಿತಾಯ ರೂ. ೪೦೦

ರೂ. ೨೦೦ ಮುಂಗಡ ಕಳಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಪ್ರಕಟಣಪೂರ್ವ ರಿಯಾಯಿತಿ ಪಡೆಯಿರಿ. (ಬಾಕಿ ಹಣವನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿ) ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಇಂದೇ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿ.

ಅಮೂಲ್ಯ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

೨೦೦೫ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ

ವಿವರಗಳಿಗೆ
ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್
ಎಂಬೆಸಿ ಸೆಂಟರ್, ಕ್ರೆಸೆಂಟ್ ರಸ್ತೆ, ಕುಮಾರ ಪಾರ್ಕ್ ಪೂರ್ವ, ಅಂಚೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ೫೧೫೯
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದೂರವಾಣಿ : ೨೨೨೦೩೫೮೦/೮೧/೮೨

ಹೊಸತು

ನೆಮ್ಮದಿಯ ನಾಳೆ ನಮ್ಮದು

ಒಳಗೇನಿದೆ ...

ಚಿತ್ರಗಳು : ಸ್ಯಾಮ್, ಶ್ರೀಹರಿ, ಎನ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ನಳ್ಳಿ, ರಾಂಚಂದ್ರ ಕೊಪ್ಪಲು ಜಿ. ಎಂ. ಬೊಮ್ನಳ್ಳಿ, ಸುರೇಶ್ ವಗ್ಗಾ, ಸಾಲಿ, **ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ :** ಮಕಾಳಿ, ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್

ಮುಖಚಿತ್ರ : ಮೈಸೂರು ದಸರಾ – ನೇತ್ರರಾಜು

ವಿನ್ಯಾಸ : ನವಕರ್ನಾಟಕ ವಿನ್ಯಾಸ

ಕಚೇರಿ ಸಹಕಾರ : ಜಿ. ವಿ. ತೇಜೋವತಿ

ಈ ತಿಂಗಳು

ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪವು ಸಹಸ್ರಾರು ಜೀವಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಹಾಕಿತು, ಮನೆ-ರಸ್ತೆ-ಹೊಲಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸಮಾಡಿತು, ನೂರಾರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅನಾಥರನ್ನಾಗಿಸಿತು, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಿತು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪದ ಮುಂದೆ ಮಾನವ ಬಹಳ ಸಣ್ಣವನು, ಬಲಹೀನ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ಮಿತ. ಭೂಕಂಪದ ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆ, ಚಳಿ, ಸಾರಿಗೆಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಮುಂತಾದ ಕಾರಣ ಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ತಲುಪುವುದರಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸೈನ್ಯ ಜನರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮಿತಿಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ. ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಕೋಪವು ಸದಾಕಾಲ ಉಳಿಯದಂತೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಇಡೀ ದೇಶದ್ದಾಗಿದೆ. ಪರಿಹಾರದ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಯಿತೆಂದು ಉರಿ ಮುಂತಾದ ಊರುಗಳ ಜನ ಉರಿದುಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಸೈನ್ಯವು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಹಾರದ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ. ದುರಂತಕ್ಕೀಡಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೂ 'ಹೊಸತು' ತನ್ನ ಸಾಂತ್ವನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗುಲಗಂಜಿ ತೂಕದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅತ್ತ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ದುರಂತವು ಇನ್ನೂ ಭೀಕರವಾಗಿದೆ. ಭೂಕಂಪವಾಗಲಿ ಪರಮಾಣು ಅಸ್ತ್ರವಾಗಲಿ ಎರಗಿಬಂದರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮೆರಡು ದೇಶಗಳೂ ಪ್ರಚಂಡ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯದಿರೋಣ.

* * *

ದಸರಾ ನಾಡಹಬ್ಬ ಮುಗಿದಿದೆ. ಅದರ ಅರ್ಥೈಸುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ನಡೆದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಬರಗೂರರ ಮೌಲಿಕ ನಿಲುವನ್ನು ಟೀಕಿಸುವವರು ಒಂದೆಡೆಗಾದರೆ ಆಕಾಶ ಕಳಚಿಬಿದ್ದಿತೆಂದು ಹೌಹಾರಿ, ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವುದಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿ ತಣ್ಣಗಾದವರು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಒಳಿತು-ಕೆಡುಕುಗಳ ಘರ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಿತಿಗೆ ಕೇಡುಂಟಾಯಿತೆಂಬ ವ್ಯಸನವನ್ನು ಬಾಯಿಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಈ ಘರ್ಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಡುಕಿನದೇ ಮೇಲುಗೈಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಇಂದಿನ ವಿಶ್ವದ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಿನಿಕತನದ ಮಾತಲ್ಲ, ಕಟುವಾಸ್ತವ ಹಾಗಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಮಣೆ ಹಾಕುವವರ ಪೈಕಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಕೆಡುಕನ್ನು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುವವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ? ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಮತಾಂಧತೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ಕುತಂತ್ರ, ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಇವಕ್ಕೆ ಪೋಷಣೆ ದೊರೆಯುವುದು ತಿರುಪತಿಯ ಹುಂಡಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕೆ.ಜಿ. ಚಿನ್ನ ಹಾಕುವ ಮಂದಿಯಿಂದಲ್ಲವೆ? ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ರೂರವ್ಯಂಗ್ಯವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ : ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ವಿಜಯ ದಶಮಿಯನ್ನು ಬನ್ನಿಮಂಟಪದ ಜೊತೆ ಜಂಟಿಹಾಕಿ ವಿರಾಟನಗರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನು ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಶಮಿ ವೃಕ್ಷದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಾಮ-ರಾವಣ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ "ಶಮೀ ಶಮಯತೇ ಪಾಪಂ" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾ ಬನ್ನಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ದೀಪಾವಳಿಯನ್ನು ದಿವಾಳಿ ಎಂದೆನ್ನುವಷ್ಟು ಬೌದ್ಧಿಕ – ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಿವಾಳಿತನ ನಮ್ಮದು. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಕೈಂಕರ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಕುತ್ತುಂಟಾಯಿತೆಂದು ವ್ಯಥಿಸುವವರ ಡಾಂಭಿಕತೆ ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದ್ದಿದೆ. ಉತ್ಸವ ದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ನುಂಗಣ್ಣಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ನುಂಗಣ್ಣಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೋ? ಕಲೆಯನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಉಣಿಸುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ, ಕೀಳು ಅಭಿರುಚಿ, ಪಕ್ಷಪಾತ, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬದಲಾದರೂ ನಮ್ಮ ಈ ಕೊಳಕು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ವ್ಯಥೆ ಕಾಡುತ್ತದೆ.

ಕೆಡುಕಿನ ಮೇಲುಗೈಗೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ದಿವಾಳಿತನ ಮತ್ತು ಖಂಡನೀಯ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಮಣಿ ಶಂಕರ ಅಯ್ಯರ್ ಆಡುತ್ತಿರುವ ಹೊಲಸು ಆಟವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕಾದ ಒಂದು ತೈಲೋದ್ಯಮವನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ತಮಿಳುನಾಡಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹುನ್ನಾರ ಅವನದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಆತನ ಕುತಂತ್ರ ವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಜೇಠಮಲಾನಿ, ವೆಂಕಯ್ಯನಾಡ್ದು ಅವರಂಥ ವರೆಂದೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೂ ದೇವೇ ಗೌಡರು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕುದುರೆ ಜೂಜಿನ ರಾಜನನ್ನು ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿಸಿ ಅದೇನು ಲಾಭ ಪಡೆದರೋ ತಿಳಿದವರಾರು! ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತನ್ನೆಲ್ಲ ಚಿಂತನಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾಗಪುರದ ಸುದರ್ಶನರಿಗೆ ವಹಿಸಿದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸೋನಿಯಾ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಭಸ್ಮ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ವಸಾಹತು ವಿರೋಧಿ

೮ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ

ತಿಂಗಳ ಪತ್ರಿಕೆ

ಹೊಸತು

ನೆಮ್ಮದಿಯ ನಾಳೆ ನಮ್ಮದು

ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ

ಸಂಪುಟ-೭ ಸಂಚಿಕೆ-೪ ನವೆಂಬರ್ ೨೦೦೫

ಸಂಪಾದಕ

ಜಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ

ಸಹಸಂಪಾದಕರು

ಸಿ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣರಾವ್
ಎನ್. ಗಾಯತ್ರಿ
ಕೆ. ಎಸ್. ಪಾರ್ಥಸಾರಥಿ
ಚಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಜು
ಕೆ. ಪಿ. ಸ್ವಾಮಿ
ಎಸ್. ಸುರೇಂದ್ರ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ

ಎ. ಆರ್. ಉಡುಪ

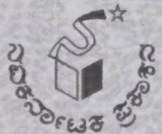
ಮುದ್ರಕ-ಪ್ರಕಾಶಕ

ಆರ್. ಎಸ್. ರಾಜಾರಾಮ್
ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕ
ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ.

ಮುದ್ರಣ

ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
೧೬೭ ಮತ್ತು ೧೬೮, ೧೦ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ
೩ನೇ ಘಟ್ಟ, ಪೀಣ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೫೮
ದೂರವಾಣಿ : ೨೮೩೯೭೪೨೬

ಹೊಸತು ಕಚೇರಿಯ ವಿಳಾಸ

ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈವೆಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್
೧೫, ಎಂಬೆಸಿ ಸೆಂಟರ್, ಕ್ರೆಸೆಂಟ್ ರಸ್ತೆ, ಅಂ. ಪೆ. ೫೧೨೯
ಕುಮಾರ ಪಾರ್ಕ್ ಪೂರ್ವ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದೂರವಾಣಿ : ೩೦೫೭೮೦೨೯, ೨೨೨೦೩೫೮೦
ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : ೩೦೫೭೮೦೨೩
e-mail : nkp@bgl.vsnl.net.in
website : www.navakarnatakabooks.com

ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದೆನಿತೆಂಬ...

ಸಂಪಾದಕೀಯ

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಕಲ್ಪನೆ ಒಂದು ಒಕ್ಕೂಟದ ಮಾದರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಸ್ವರೂಪದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ, ಪರಕೀಯರ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಗಡಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ವಿದೇಶಗಳೊಡನೆ ಸೌಹಾರ್ದಯುತ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೂ ಅದರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಲು ನೆರವಾಗುವುದೂ ಅದರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ. ಕಳೆದ ಹಲವು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಭಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬಡತನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಕಾರಣ. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಪುಷ್ಟವಾದಂತೆ ಈ ಪಾತ್ರ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಂದೊಂದೂ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವೇ ಎಂಬಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ವಿಭಿನ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯನ್ನು, ಪಡೆದಿವೆ. ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಲ್ಲ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಹೆಮ್ಮೆ. ಆದರೆ ಅವು ಏಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಾರವು, ಏಕೆ ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಸೇರಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳು ನಮ್ಮ ಈ ಭೂಖಂಡದ ಸಾವಿರವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾದುದು. ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಸೊಲ್ಲು ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಡುಗಿಹೋಗಿರುವುದೂ ಸ್ಪಷ್ಟ. ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟ ತನ್ನದೇ ವಿಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಐಕ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಸಾಹಸ. ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಒಕ್ಕೂಟ, ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಯೋಗ, ರಷ್ಯಾದ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪ್ರಯತ್ನ – ಈ ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಮ್ಮದು. ಈ ಒಕ್ಕೂಟ ಜಯಶೀಲವಾಗುವುದನ್ನು ಸಹಿಸದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ-ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳು ಅದನ್ನು ಒಡೆಯುವ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಫಲರಾಗದೆ, ಈಗ ಅದನ್ನು ಗೌರವಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಅನುಕರಣೀಯ ಮಾದರಿ ಎಂಬಂತೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯ ಈ ಭಾರತದೊಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದು. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡನಾಡು ಎಂದೇಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡನಾಡು ಸಮಾನ ಪದಗಳೆಂದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಏಕಭಾಷೀಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದದ್ದಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬ ಪದ. ಭಾಷೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪದದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗೆಗೇ ಒಮ್ಮತವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳೂ ಪದದ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಮ್ಮತವನ್ನಂತೂ ಹೊಂದಿವೆ. ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಒಡಕಿನ ತೊಡಕುಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಒಳತಮಿಳು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ ! ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಂಧುಗಳು ಕೆಲವರು ರಾಜ್ಯವಿಭಜನೆಗೆ ಸಮರ್ಥನೆ ನೀಡುತ್ತಾ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನುಭವಗಳ, ಭಾಷಾಶೈಲಿಯ ವಿಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಿ ಮುಂದೊಡ್ಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಾದದೊಳಗಿನ ತಥ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೆ ವಿಭಜನೆಯಾಗಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಭದ್ರಬುನಾದಿಯ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ. ವಿಭಜನವಾದಿಗಳ ತೆರೆಮರೆಯ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಧಿಕಾರದಾಹವನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯಬೇಕು. ಅಂಥ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಸೊಲ್ಲು ಏಳಲು ಕಾರಣವಾದ ಸರ್ಕಾರದ ಅಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು. ವಿಭಜನೆಯಿಂದಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಶುದ್ಧ ನೆಲೆಯನ್ನು ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತವಾದ 'ಕನ್ನಡನಾಡು' ಕಲ್ಪನೆಗಿಂತ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಸ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾಯಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರು ನೆರೆರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದರೂ ಕಳೆದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಧ್ಯೆ ಕನ್ನಡನುಡಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೆಲಸ ನಿರಂತರ ನಡೆದುಬಂದಿದೆ. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲೋ, ಮದರಾಸಿನಲ್ಲೋ, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲೋ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಸಲು ಯಾವ ಯಾರ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರೂ ನಗರಗಳೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಇಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದೆ. ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇಂದು ವಿಶ್ವಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇಂದೂ ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಇನ್ನೂ ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ ? ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ದುಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆಯಾದರೆ ? ನೆರೆರಾಜ್ಯಗಳೂ ಹಾಗೇ ಆಗಬಹುದು. ಕೇವಲ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಸಾಧುವಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದೇ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆಗಳಾಗುವುದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಆ ವಿಭಜಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೇಳ ನಡೆಸದೇ ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಭೌಗೋಳಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಗಡಿಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಮೌಲಿಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಅವು ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ವಿಭಜನೆಯೇ ನೇರವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ನವಚೇತನ ತರಬಲ್ಲದು. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಪಾರ ಪ್ರಯೋಜನ ಕಂಡು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ನೆಲೆಗಳಿಗೆ ಅಂಗಸೌಷ್ಠವ ತುಂಬುವುದು ಐಕ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಒಕ್ಕೂಟದ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನುಭವ ಸಾರಿಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡ ಹಿಂದಿನ ಹರಿದುಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದು ಪ್ರಶ್ನಾತೀತವಾದ ವಾಸ್ತವ.

ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬುದು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಒಂದು ಒಕ್ಕೂಟ. ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅದೊಂದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನೊಡನೆ ಬೆಸೆದಿದ್ದರಿಂದ ಉಂಟಾದುದು ಈ ಕರ್ನಾಟಕ. ಯಾವುದೇ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಇದು ಸರಿಪಡಿಸಿತೇ ಅಥವಾ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಸಾಧುವಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ? ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಸಿದ್ಧಿಸದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ? ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ರಾಜರುಗಳು ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡದ ರಾಜರ ಅಧೀನವಾಗಿ ಇತರ ಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಂದಂತೆ, ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನೂ ಇತರರು ಆಳಿದ್ದಾರೆ. ''ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿಯವರೆಮಿರ್ದನಾಡು'' ಎಂದು ಗೋದಾವರಿಯ ನಾಡನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮದೆನ್ನುವುದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಬಾದಾಮಿಯ ಗುಹಾಂತರ್ದೇವಾಲಯ,

ಅಜಂತ ಎಲಿಫೆಂಟಾವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡಾಗಿಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಜಯನಗರದ ಕೀರ್ತಿಗೆ ತೆಲುಗರೂ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಜನರು. ಅದು ಕೇವಲ ಕನ್ನಡದ ನಾಡವರದ್ದಲ್ಲ. ಟಿಪ್ಪೂ ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ ಮತ್ತು ವೆಲ್ಲೂರಿನವರೆಗೂ ಆಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೇಶ್ವೆಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಯವರೆಗೆ ಯಾವಾಗಲೋ ಧಾವಿಸಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಹಸ್ರವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸದ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಕನ್ನಡಪ್ರದೇಶದೊಡನೆ ಇತರ ಭಾಷಿಕರೂ ಬೆರೆತುಹೋಗಿರುವುದು. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭಾಷಿಕರಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ಒಕ್ಕೂಟವಾದ ಮೇಲೆ, ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಎಲ್ಲಾದರೂ ನೆಲಸಬಹುದಾಗಿರುವ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆಲ್ಲ ಭಾಷೀಯ ಜನರೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದು ಒಂದು ವಾಸ್ತವ. ಅದು ಅದರ ಭೌಗೋಳಿಕ ಜಾಯಮಾನ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಭಾವುಕತೆ ಬಿಟ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಅನುಕೂಲ.

ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲೇ ತಮಿಳರು, ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ಮರಾಠಿಗರು, ಬಂದು ನೆಲಸಿದ್ದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಯದುವಂಶದ ರಾಜಮನೆತನ, ದಿವಾನರಾಗಿ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳೀಕರನ್ನು ನಂಬದೇ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಗುಟ್ಟೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆ ಕಾಲದ ಎಲ್ಲ ರಾಜರೂ ಹಾಗೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿವಾನರ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಪರಿವಾರಗಳೇ ವಲಸೆ ಬಂದುವು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಲವಾರು ಬಡಾವಣೆಗಳು ಅವರಿಗಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುವು. ಅಂದು ನಡೆದ ತಮಿಳೀಕರಣ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ತಂತಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಗಳು ಮದರಾಸ್ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಹಳೆ ಮೈಸೂರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅವು ೧೯೬೦ರ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದವರೆಗೂ ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯ ತೀರ ಕೆಳದರ್ಜೆಯ ನೌಕರಿಯನ್ನೂ ತಮಿಳರಿಗೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರವೂ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸುಕ್ಷೇಮವಾದ ಸ್ಥಳವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು, ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಅವುಗಳೊಡನೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾ ಜನ ಇಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡರು. ಆಗಲೂ ಸ್ಥಳೀಕರಿಗೆ ನೌಕರಿಯ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಭೀಮಪಾಲು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ತನ್ನ ಕನ್ನಡತನ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಶತಮಾನವೇ ಆಯಿತು. ಅಲಸೂರಿನ ತಮಿಳರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದೆನಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲವು ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಇತರೇ ಜನರ ವಲಸೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕವಾಗಿವೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ, ಮೈಸೂರಿಗೆ ರೈಲು ಸಂಚಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ. ವಿಷಯವೆಂದರೆ, ಐಟಿ-ಬಿಟಿಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಬೆಂಗಳೂರು ತನ್ನ ಕನ್ನಡತನ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಏನಿದ್ದರೂ ಈಗ ಐಟಿ-ಬಿಟಿಯಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಭಾರತೀಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ ಸಿಂಗಪೂರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದಾಗ ಅದೇ ಅರ್ಥ. ಮಂಡ್ಯದ ರೈತರು ತಮಿಳು-ಮಲೆಯಾಳಿ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ಅವರು ಸ್ಥಳೀಕರಂತೆ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು! ವಿಧಾನಸೌಧ ಕಟ್ಟಲು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಕೂಲಿ ಕರೆಸಬೇಕಾದದ್ದು ಹಳೆಯ ಕಥೆ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಪೈಪೋಟಿ-ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಗುಣ ಕಮ್ಮಿ. ಇವರು ಬಹುವಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯರು ಮುಂತಾದ ಕುಹಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಸೋಮಾರಿಗಳು ಎಂಬ ಧ್ವನಿ ಅಡಗಿದೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಹಲವಾರು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಏಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷಾಜನ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾರದೋ ಪಿತೂರಿ ಎಂದರೆ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿಗಾಗಿ ಜನ ತಮ್ಮ ತಾಯ್ನೆಲ ಬಿಟ್ಟು ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅನುಕೂಲ ಸಿಕ್ಕಿದೆಡೆ ನೆಲೆಯೂರುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತದನಂತರದ ಆದ್ಯತೆ. ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಚಳುವಳಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೂರುವರ್ಷದಿಂದಿರುವ ಗುಜರಾತಿ, ಮಾರ್ವಾಡಿ, ಹಿಂದಿ ಜನರಿಂದ, ಅವರನ್ನೂ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿಸಿ, ಮಾಮೂಲಿ ವಸೂಲುಮಾಡುವ ಸುದ್ದಿ ಇದೆ. ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಮತಾಂಧರ ಗಲಭೆ ಉಂಟಾದಾಗ, ಇವರು ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಚಕಾರವೆತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ 'ಭಕ್ತ'ರಿಂದ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ!

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಕುರಿತು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ತೀವ್ರವಾದ ಚರ್ಚೆ, ಇವುಗಳ ಬೆನ್ನಿಗೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆತಂಕ ಇದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ. ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ವರ್ಷ ಇದೇಕೆ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಮುತ್ತಿಗೆಗೆ ಒಳಗಾದವರಂತೆ ಅಧೀರರಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ? ಈ ಆತಂಕಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಧಾರವಾದವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಒಡ್ಡಿರುವ ಕಾರಣಗಳು ವಾಸ್ತವ ನೆಲೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಕೇಂದ್ರಿತ ಕರ್ನಾಟಕದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ದೀರ್ಘದರ್ಶಿಯಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಐಟಿ-ಬಿಟಿ ಕಂಪನಿಗಳದ್ದೇ ಕಾರುಬಾರು. ಸರ್ಕಾರ ಅವರನ್ನು ತಣಿಸುವುದೇ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಇವು ಕೆಲವು ಆಪಾದನೆಗಳು. ಇವನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡೋಣ.

ಐಟಿ-ಬಿಟಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಮಾಲಿಕರೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಆಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯ ನೌಕರರೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ದಯನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾಣದೇ ಇರಬಹುದಿತ್ತೇ? ಅಥವಾ ಕನ್ನಡಿಗರದೇ ಮೇಲುಗೈಯಾಗುವ ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ, ಐಟಿ-ಬಿಟಿಯಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ಜನನಿಬಿಡತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಗಡಾಯಿಸಬಹುದಿತ್ತೇ? ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕೊಡದಿರಬಹುದೇ? ವಾಸ್ತವವೆಂದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಂದ, ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಬಂದವರು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಜನರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಶೇಕಡಾವಾರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಈ ಐಟಿ-ಬಿಟಿಗಳು ಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಅವು ಒಡ್ಡುವ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವೂ ಬೇಕು. ಈ ಐಟಿ-ಬಿಟಿಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ವಲಯದ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅವರು ಬಯಸುವ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ತಗಲುವ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೀರಿದ ಆದಾಯ ಬರಬಹುದಾದರೂ, ಅಂಥ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಖಾಸಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಇಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯ ರಾಜಕೀಯವು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯೂ ಖಾಸಗಿಯವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ? ಐಟಿ-ಬಿಟಿಯ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ತಗಲುವ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಅದರ ಅಪಾರ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಅವರಿಗೆ ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಲಾಭವೇ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲವು ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಭಾರತೀಯ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ನಗದುಹಣ ವಿಪರೀತ ಶೇಖರವಾಗಿ ಅದರ ಸಮಸ್ಯೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ

೯ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ

ಚಂದಾ ವಿವರಗಳು

ಬಿಡಿ ಸಂಚಿಕೆ	ರೂ. ೧೨/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	ರೂ. ೧೨೫/-
ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ	ರೂ. ೩೦೦/-

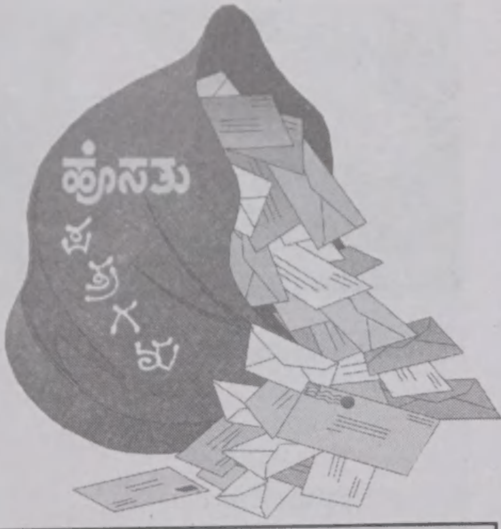
ನವಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಖೆಗಳು

೫ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಗಾಂಧಿನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯
✆ : ೦೮೦-೨೨೨೫೧೩೮೨

ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ರಸ್ತೆ
ಮಂಗಳೂರು - ೫೭೫ ೦೦೧
✆ : ೦೮೨೪-೨೪೪೧೦೧೬

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ವೃತ್ತ
ಮೈಸೂರು - ೫೭೦ ೦೨೪
✆ : ೦೮೨೧-೨೪೨೪೦೯೪

ಸ್ಟೇಷನ್ ರಸ್ತೆ
ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ - ೫೮೫ ೧೦೨
✆ : ೦೮೪೭೨-೨೨೪೩೦೨

> ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯ ೪೯ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎನ್. ವಿದ್ಯಾಶಂಕರ್ 'ಹಸೀನಾ' ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖನವಿದೆ. ''ಮಾಧ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ಗಿರೀಶ್ ಅವರಿಗಿರುವ ಅಪಾರವಾದ ಅಕೆಡೆಮಿಕ್ ತಿಳುವಳಿಕೆ'' ಎಂದಿರಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ''ಅಪರಾಧವಾದ'' ತಿಳುವಳಿಕೆ ಎಂದು ಅಚ್ಚುಮಾಡುವ ಅಪರಾಧ ವೆಸಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಲೇಖಕರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಗಿರೀಶ್ ಅವರ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂತೆಯೇ ಪುಟ ೩೨ರ ಮೊದಲನೇ ಕಾಲಂನ ೩೩ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 'ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ೭೫೦೮.೯ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು' ಎಂದು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ೭೫೦೮೯ ಎಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅಚ್ಚಾಗಿದೆ.
>
> **– ಸಂಪಾದಕ**

ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ

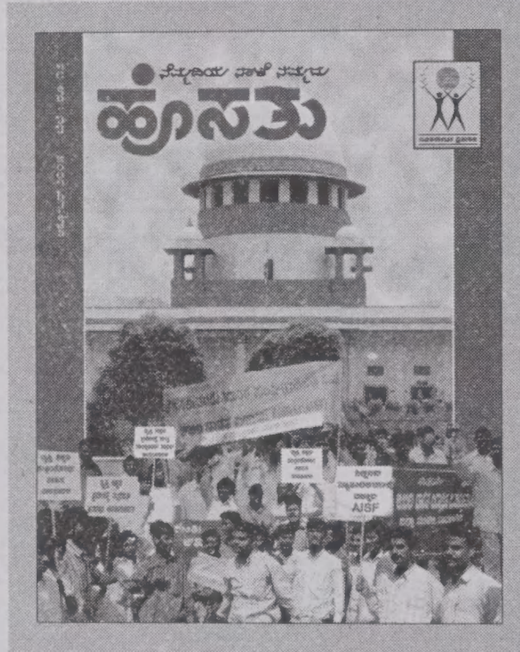
ಪ್ರಶ್ನೆ : ಒಂದನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಕೆ ? ಅಥವಾ ಬೇಡವೇ ? ಬೇಕಿದ್ದರೆ, ಏಕೆ ಬೇಕು ? ಬೇಡವಾದರೆ ಏಕೆ ಬೇಡ ? ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ ತಿಳಿಸಿ.

ಉತ್ತರ : ನಮ್ಮ ನಡುವಣ ಈ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಮಾಧ್ಯಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಹ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾದುದು.

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಉಳ್ಳವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ ; ಹಾಗೆಯೇ ಅದರ ಎಲ್ಲ ಲಾಭಗಳು ಸಹ ದೊರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳ ಕಡುಬಡವರ ಕಂದಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶ, ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ತಾರತಮ್ಯ ಸಲ್ಲದು. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯುವುದು ಈ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಅವಶ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆ ಆಗುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ, ಏಳನೆಯ ತರಗತಿಯ ತನಕ ಯಾವುದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಡಿಮೆ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಡೆದರೂ ಸಹ, ಆ ಮಗುವನ್ನು ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಖಂಡಿತಾ ಅನುತ್ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸಕೂಡದು. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಇಡೀ ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ಇರಬೇಕು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ; ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗದೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತಾ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಹ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಆಡಳಿತದ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕವೇ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು; ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ, ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿ, ಮಂತ್ರಿ, ಶಾಸಕ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ – ಮುಂತಾದವರಿಗೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರವು ಕಠಿಣತಮ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು; ಇಂತಹ ಅಪಾತ್ರರನ್ನು ಅವರವರ ಹುದ್ದೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಶಕ್ತರಾದವರು ಆಯಾಯ

ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ದೃಢನಿರ್ಧಾರದ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಜನತೆಗೆ, ಜನಭಾಷೆಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಬ್ರಿಟಿಷರು ಭಾರತವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿದ ಮೇಲೆ ಸಹ ಅವರ ಭಾಷೆಯಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ : ಈ ಆಳ್ವಿಕೆಯು ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ಮೇಲುಜಾತಿಯ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದುದೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಹೊಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿತವನಿಗೆ ಕೀಳರಿಮೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಆಕರ್ಷಕ ಸವಲತ್ತುಗಳ ವಿವಿಧ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಜಾತಿಯ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ನೂಕಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬಡತನವನ್ನು ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ತೊಡೆಯಬಲ್ಲ ಸಾಧನವಾಗಿ, ಆಶಾಕಿರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಅವಕಾಶವಿಹೀನರಿಗೆ ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿನ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಕುರುಡಾಗುವುದು ಬೇಡ.

ಪ್ರೊ॥ ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ
(ಸಂದರ್ಶನವೊಂದರಿಂದ ಆಯ್ದ ಭಾಗ)

'ಬುಶ್' ಎಂಬ ಕೊಬ್ಬಿದ ಗೂಳಿ

ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಇರಾಕನ್ನು ಪುಡಿಗುಟ್ಟಿ, ಬದುಕಿ ಉಳಿದ ಇರಾಕಿಗಳ ಜೀವನವನ್ನು ನರಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿದ ಕೊಲೆಪಾತಕಿ ಬುಶ್ ಮಹಾಶಯನ ಹದ್ದಿನ ಕಣ್ಣು ಈಗ ಇರಾನಿನ ಮೇಲೆ. ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಗ್ಗುಬಡಿಯುವುದು ಅವನ ಮುಂದಿನ ಗುರಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ತೈಲಕೂಪಗಳು ಅವನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇರಾನ್ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸದಿದ್ದರೂ ತಗ್ಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಪೂರ್ವತಯಾರಿ ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮೊತ್ತಮೊದಲು ಪ್ರಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿರುವ ಭಾರತವನ್ನು ಹದ್ದುಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನಿಯ ಮೇಲೆ ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮೋಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಇರದು. ಆದರೂ ರಾಜನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಳಗದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನಿ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ, ಕುಟಿಲನೀತಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಇರಾನಿನ ಪರಮಾಣು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿರುದ್ಧ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ-ಅಣುಶಕ್ತಿ ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ, ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ ಚಲಾಯಿಸಿ ಇರಾನಿನ ಬೆನ್ನನ್ನು ಚೂರಿಯಿಂದ ಇರಿಯಿತು. ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಇರಾನ್-ಪಾಕ್-ಭಾರತದ ನಡುವಿನ ಅನಿಲ ಪೈಪ್ ಲೈನ್ ಯೋಜನೆಗೆ ಪೆಟ್ಟುಬಿದ್ದರೆ ಬುಶ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂತೋಷವಾದೀತು. ಹಾಗೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವನ ಇಂಗಿತ ಕೂಡ. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ಮಧ್ಯೆ ಸಂಬಂಧ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತುಸು ಅಸಮಾಧಾನವಾದರೂ ಬುಶ್ ಆ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡು ಯುದ್ಧ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕೋಟಿ ಡಾಲರುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮತ್ತೆ ಬಾಲ ಮಡಚಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಮೆರಿಕದ ಈ ಬುಶ್ ಎಂಬ ಗೂಳಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ದೇಶವೂ ಅಣ್ವಸ್ತ್ರ ಹೊಂದಿ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಸಹಿಸದು. ಭಾರತವನ್ನು ತನ್ನ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಏಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತನ್ನನ್ನು ಕೆಣಕಬಲ್ಲವರು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇರಲಾರರು ಎಂಬ ನಂಬುಗೆ ಆತನಿಗೆ. ಭಾರತ ತನ್ನ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮರೆತು ಆತನ ತಾಳಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವುದು ತೀರಾ ನಾಚಿಕೆಯ ಸಂಗತಿ. ಬುಶ್ ಎಂತಹ ಕ್ರೂರಿ ಎಂಬುದು 'ಕತ್ರೀನಾ' ಅನಾಹುತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಆತನಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ ಇರಲಿ !

ಬೆಂಗಳೂರು **ಎಂ. ವಿ. ಭಟ್**

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಸಂಚಿಕೆ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಮುಖಪುಟ ಇರುವಂತಹ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಸಂಪಾದಕೀಯಕ್ಕೂ, ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ತೀರ್ಪು ತಂದಂತಹ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಒಕ್ಕೂಟ ನಡೆಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೂ (೨೩೫೫ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕಿಸಿದ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಮೆರವಣಿಗೆ) ಹೋಲುವಂತಹ ಮುಖಪುಟವು ಒಂದು ರೀತಿ ವಿಶೇಷವಾದುದಾಗಿದೆ. ''ಮನುಷ್ಯನೊಳಗಿರಬೇಕಾದ ಮನುಷ್ಯ ಸಂವಾದ'' ಲೇಖನವು ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ತುಂಬಿರುವ ಜಾತಿ, ವರ್ಣ, ವರ್ಗಭೇದ ಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜನರಿಗೆ ''ಮಾನವೀಯತೆಯ ಬದುಕಿಗೆ ಎದುರಾಗುವುದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದೂರ ಸರಿಸುವುದು ಇಂದಿನ ಮನುಷ್ಯನ ಆದರ್ಶವಾಗಬೇಕಿದೆ'' ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಸ. ರಾ. ಸುಳಕೂಡೆಯವರು ತುಂಬ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. 'ಹಸೀನಾ' ಬಗೆಗಿನ ಶ್ರೀ ಎನ್. ವಿದ್ಯಾ ಶಂಕರ್ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು.

ಬೆಂಗಳೂರು **ಕೆ. ಎಸ್. ಜ್ಯೋತಿ**

ಸಂಕುಲಜೀವ ಬರೆದ ಅಲ್ಲಮನ ಕುರಿತ ಲೇಖನ ಮನನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಒಗಟಿನಂತಹ ಅಲ್ಲಮನ ವಚನಗಳು ಅರ್ಥವಾದಂತೆ ತುಂಬಾ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಮನ ಜೀವನ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಗದೆ ಅವನ ಜೀವನ ತತ್ವ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮಹಾಭಾಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮ ಲೇಖನ.

ಗಳತಗಾ **ಬಾಳಾಸಾಹೇಬ ಔರನಾಳೆ**

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಜಾತಿ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು. ಯಾರೂ ಮೇಲಲ್ಲ ಯಾರೂ ಕೀಳಲ್ಲ. 'ನವಿಲುಗಳು' ಕವನ ಬಹಳ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿತ್ತು. 'ಅವಳ ಕೈ ಅಡುಗೆ' ನಗುವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಯೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ದುಶ್ಯಾಸನ 'ಕೃಷ್ಣ ಕೃಷ್ಣಾ' ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಓಡಿದ ಕತೆ ಹೊಟ್ಟೆಹುಣ್ಣು ಬರಿಸುವಂತೆ ನಗು ಬರಿಸಿತು. ಲೇಖನಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿವೆ. 'ಹೊಸತು'ಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಪಾಂಡವಪುರ **ಮಹಾಬಲ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ**

ವೃತ್ತಿಪರ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ, ವೃತ್ತಿಪರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರವಾದ ತೀರ್ಪು, ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಇದರ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಒಂದೊಂದು ಲೇಖನವೂ ವಾಸ್ತವ ಬಿಂಬಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ.

ಮುಖಪುಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೂಗನ್ನು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿರುವ, ಪರಿಗಣಿಸಿರುವ, ಶೈಲಿ ಧೋರಣೆ ಸಂಪಾದಕೀಯದಲ್ಲೂ ಹರಿತವಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಕಗ್ಗಂಟಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಗೊಂದಲಮಯ.

ಬೆಂಗಳೂರು **ನೆ. ಲ. ರಾಮಮೂರ್ತಿ**

ಡಾ॥ ನಾ. ಸೋಮೇಶ್ವರ ಅವರಿಂದ ವಿಮರ್ಶೆ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ॥ ಬಿ. ವಿ. ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ನವರ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಬಗ್ಗೆ:

ವೇದವನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯರಾಶಿ ಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಐರೋಪ್ಯ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶೀಯ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಕಣ್ತೆರೆಸಿದರು; ಕುತೂಹಲ ಕೆರಳಿಸಿದರು. ತಿಲಕರು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಆ ಅನುವಾದಗಳೇ ಆಧಾರವಾದವು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅಚ್ಚು ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ವೇದವನ್ನು ಲಿಪಿಬದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಸಾಹಸ ಮೆಚ್ಚಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿದಂತೆ ''ವೇದಸೂಕ್ತಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಬಹುಮುಖ್ಯ.'' ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ, 'ಬಲ್ಲವರಿಂದ ಕಲ್ತು, ಬಲ್ಲವರ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಂ ನೋಡುತಂ' ನೈಜಾರ್ಥ ಅರಿಯಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾಬಲದಿಂದ ಹೊರಡಿಸುವ ಅರ್ಥ ವೇದಾರ್ಥವಾಗದು ; ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊಮ್ಮುವ, ಹೊಳೆಯುವ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕು. ವೇದವಾಕ್ಯದ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊರಡುವ ಅರ್ಥ ಮಾತ್ರ ನೈಜ ವೇದಾರ್ಥವಾಗಬಲ್ಲುದು. ನಿರುಕ್ತದ ನೆರವೂ ಅಗತ್ಯ.

ಸಾಗರ **ಬ. ನಾ. ರಘುರಾಮ**

ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರು ?

ನಮ್ಮೋರು
ದಲಿತರು
ಇಂಗ್ಲೀಸು ಕಲಿತು
ವಿಧಾನಸೌಧಕೂ
ಹೋದವರು.

ಅಪ್ಪನ ಹರಿದ ಪಂಚೆ,
ಅವ್ವನ ಹರಿದ ಸೀರೆಗೆ
ತೇಪೆ ಹಚ್ಚೇವಂತ
ಹೇಳಿ
ಗೂಟದ ಕಾರಲ್ಲಿ
ಮರೆಯಾದವರು

ಕೇರಿಗೇ
ಬೆಳ್ದಿಂಗಳು
ತರ್ತೀವಂತ
ಹೋದವರು

ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರು ?
ನಮ್ಮೋರು
ಅಪ್ಪನ ಬೀಡಿ ಹೊಗೆ
ತುಂಬಾ
ಕನಸುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ...?

– ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾನಗಲ್ಲ

* * *

ಯಾರು ನೀನು ?

ಕಡಲು ಭೋರ್ಗರೆದು ಉಕ್ಕಿ
ಜನರು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತರೂ
ಕರುಣೆ ಇಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ
ಸುನಾಮಿ, ಕತ್ರೀನಾ, ರೀಟಾ
ನಾನಾ ನಾಮ ಧರಿಸಿ
ಧರೆ ತಲ್ಲಣಿಸಿ
ಜೀವರಾಶಿ ಕಬಳಿಸಿ
ಬರುವ ನೀನು
ನಿಜ ಹೇಳು ಯಾರು ನೀನು ?
ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ನೀನು ?

– ಡಿ. ಎಚ್. ಮಲ್ಲೇಶ, ಗದಗ

ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಡಾ॥ ಸುಧಾ ಸೀತಾರಾಮನ್ ಅವರ ಲೇಖನ ಜಾತಿ ಕುರಿತು ವಿಶದವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಧೀಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುಂದಿಸಿದ್ದು – ಛಿದ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಕಟುಸತ್ಯ. ಹೊಸ ಜಾತಿಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಹುಟ್ಟಿವೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಲೇಖಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅದರ ಕುರಿತು ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿ ಅವಶ್ಯಕ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾತಿ-ಜನಗಣತಿ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಜಾತಿ ಎಂಬ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಜೀವಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಕಡ್ಡಾಯ ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಅತೀ ಅವಶ್ಯಕ. ಇದು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೆಂದೂ, ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಸೇಡಂ **ಬಿ. ಆರ್. ಅಣ್ಣಾಸಾಗರ್**

ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಪ್ರಕಟ ವಾಗುವ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ (ಡಾ॥ ಬಿ. ಎಸ್. ಶೈಲಜಾ) ಜೊತೆಗಿರುವ ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ? ಪೂರ್ವದ ಎಡಭಾಗಕ್ಕಲ್ಲವೇ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕು ಇರುವುದು ? ಸಂಶಯ ಪರಿಹರಿಸುವಿರಾ ?

ಕಳನಾಡು **ಮಾಲತಿ ಕಮಲಾಕ್ಷ**

ಮಾಲತಿ ಕಮಲಾಕ್ಷ ಅವರ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ

ಖಗೋಳದ ನಕ್ಷೆಗಳು ಭೂನಕ್ಷೆಗಳಂತಲ್ಲ. ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಕಾಶವನ್ನು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ನೋಡುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ನೋಡಬೇಕು. ಉತ್ತರ (ಅಥವಾ ಇನ್ಯಾವುದೇ ದಿಕ್ಕು) ಹೊಂದಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಉಳಿದ ದಿಕ್ಕುಗಳು ತಾವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುವು. ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ನೋಡಿ.

– ಬಿ. ಎಸ್. ಶೈಲಜಾ

೩ನೇ ಪುಟದಿಂದ... (ಈ ತಿಂಗಳು)

ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ಅಲಿಪ್ತ ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿ, ಅಮೆರಿಕಾದ ಹಂಗಿನಲ್ಲುಳಿಯದಿರುವ ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತವರ ಖದೀಮ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೇನಾದರೂ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳಿನಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆಯೆ, ಪ್ರತಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆಯೆ? ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ 'ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು' ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿಹೋದರು? ನೆಹರು-ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಎಂದರೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಜಯಕಾರ ಹೇಳುವ ಈ ಜನರ ಮಿದುಳಿಗೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ತಗುಲಿದೆಯೆಂದು ಅವರೇಕೆ ತಿಳಿದುಕೊಳುವುದಿಲ್ಲ? ಇರಾನಿನಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಅಮೆರಿಕಾ ನಡೆಸುವ ರಕ್ತಪಾತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತೈಲದ ಲೂಟಿಗೆ ಜಾರ್ಜ್ ಬುಷ್ ಹೇಳುವಂತೆ ಇವರೂ ''ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸ್ಥಾಪನೆ'' ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೇನು? ದಸರಾ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುವ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಕೀಯದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವವೇಕೆ ಮೂಡುತ್ತಿಲ್ಲ? ಅಲನ್ ಪ್ಯಾಟನ್ ಹಿಂದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕದ ಆಂತರಿಕ ಅನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಮರುಗುತ್ತಾ ತನ್ನೊಂದು ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಶೀರ್ಷಿಕೆ, ''ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ದೇಶವೆ, ರೋದಿಸು'' ಎಂದು. ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರವೊಂದು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪಾತಕಗಳನ್ನು ಕಂಡರೆ ನಾವೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ 'ರೋದಿಸು' ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಡಪಕ್ಷಗಳ ಕಾಳಜಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಅರಣ್ಯರೋದನವಾಗದಿರಬೇಕಾದರೆ ದೇಶದ ಜನ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಒದ್ದು ಎದ್ದುಬರಬೇಕು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೯ ರಂದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ರಭಸದಿಂದ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಅದೂ ಕೇವಲ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಒಣ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಬಾರದು. ''ಇಂದು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡು, ನಾಳೆ ಅದನ್ನು ರಜಾದಿನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಬಿಡು'', ಎನ್ನುವುದು ಹೋರಾಟದ ವಾಕ್ಯವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಹೋರಾಟಗಾರರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಚಿದಂಬರಂ – ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ – ಅಹ್ಲುವಾಲಿಯಾಗಳಿಗೆ ಒಂದರೆಕ್ಷಣದ ಬಾಧೆಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಳ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನ ವರದಿಯು ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಅದು ದಿನನಿತ್ಯದ ಅನುಭವ. ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಂಬ ಸಚಿವರು ಆ ವರದಿಯು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಆಳಿದರೂ ಅವರು ಮಾತ್ರ ಖಾಯಂ ಸಚಿವರೆಂದಾಗ ಅವರಿಗಲ್ಲದೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಸೊಂಪು ಬೇರಾರಿಗೆ ತಿಳಿದೀತು! ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಟಾರಿನ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣ ದೋಚುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇನ್‌ಫೋಸಿಸ್‌ನ ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿಗಳು ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ''ಸರ್ವಂ ಖಲ್ವಿದಂ'' ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕು ಸ್ವತಃ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಲೂಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ತೆರೆದ ಅವಕಾಶ ಬೇಕೆಂದು ಅದರ ಗೋಣಗಾಟ, ಅಷ್ಟೆ. ಸ್ವಾರಸ್ಯವೆಂದರೆ, ಭೂಕಬಳಿಕೆಗೆ ಹೆಸರಾದ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳು ಇತರರನ್ನು ಭೂಗಳ್ಳರೆಂದು ಕೃತಕ ರೋಷ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಬಿನ್ನಾಣ!

* * *

ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಲಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಒಂದು ತರಹೆಯ ಅರ್ಧತೀರ್ಪು ನೀಡಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಭೂತಾ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತಿತರ ನಾಯಕರ ಸಾಚಾತನವನ್ನು ಯಾರೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಆಗ್ಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಇದ್ದದ್ದು ಒಂದೇ: ಕಮಂಗಿಗಳು ಒಂದಷ್ಟು ಜನ, ಇಂತಿಷ್ಟು ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಎಂಬ ನಿಯಮದಡಿ, ಒಂದು ಪಕ್ಷದಿಂದ ಜಿಗಿದು ಇನ್ನೊಂದರ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದು. ಅದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವ ವಿಧದಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಧೀಮಂತರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯ ನೈತಿಕತೆಯ ಹೊಣೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಬೇರಿನ್ನೇನೋ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮವಿದ್ದಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಒಂದಂಶವೆಂದರೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದವರಾರೂ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಆಯಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯುವಂತಿಲ್ಲ, ಎಂದು. ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿ ಮರುಚುನಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಕೋತಿಯ ಹಾರಾಟಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿರಕೂಡದು. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇನ್ನೊಂದು ನಿಬಂಧನೆ ಬೇಕು: ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ದೊರಕುವ ಬೆಂಬಲದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಶಾಸನಸಭೆ-ಲೋಕಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದು. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬೇರೇನೋ ತೇಪೇದಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಶಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನ್ಯಾಯಾಲಯವೊಂದರ ಇನ್ನೊಂದು ತೀರ್ಪು ಮತ್ತೂ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಆಘಾತಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅನರ್ಥವೆಂದು ಸಾರುವ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ೧೫ ವರ್ಷದ ಬಾಲಕಿಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತಾ ಘನತೆವೆತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಆಕೆಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ವಯಸ್ಸು ಗೌಣವೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ತೀರ್ಪಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ''ಪ್ರೇಮವು ಕುರುಡು'' ಮುಂತಾದ ಹಳಸಿದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿರುವುದು ಧೀಮಂತಿಕೆಯ ಪರಮಾವಧಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಸೂಚನೆಗಿಂತಲೂ ಯಾವನೋ ಕವಿಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದರೆ ಯಾವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕಾದೀತು. ''ಜೀವನ ನಶ್ವರ'' ಎಂಬ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾತನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಸಹ ಸಮರ್ಥಿಸಬಹುದೇನೋ! ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಮಾರಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳ ವಧೆಗೆ ಸಮಾನವಾದದ್ದು. ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಅಥವಾ ಶಾಸಕಾಂಗವು ತಪ್ಪೆಸಗಿದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸೀಮಾರಹಿತ ಪಾದಾರ್ಪಣವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತನ್ನ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆದಾಗ ಯಾರು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

* * *

ದೇವರಿದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಜಾರ್ಜ್ ಬುಷ್ ಒಂದು ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ದೇವರು ಬುಷ್‌ಗೆ ಎರಡು ಆಣತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದನಂತೆ: ಇರಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿಸು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಲಿಸ್ಟೈನ್ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡು, ಎಂದು. ಬುಷ್ ಜೊತೆ ಗಾಢ ಸಂಪರ್ಕ ಇರಿಸಿಕೊಂಡವನು ದೇವರಾಗಲಾರ, ಅವನು ಸೈತಾನನೇ ಇರಬೇಕು; ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ದೇವರ ಅಧಃಪತನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಂದರ್ಥ. ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗರಂತೆ ದೇವರು ಸಹ ಬುಷ್‌ನಂತಹ ಅಧಮ ಕೆಡುಕನ ಜೊತೆ ನಿಕಟ ಬಾಂಧವ್ಯ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟೆ! ಅಂತೂ 'ದೇವರ' ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಇರಾಕನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ''ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ'' (ಲೊಳಲೊಟ್ಟೆ!!) ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಒಂದು ಸಂವಿಧಾನ (ಸ್ಲಂ-ವಿಧಾನ) ನೀಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಜನರ (!) ಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಬುಷ್ ತಾನೇ ದೇವರ ಕಿರೀಟ ಧರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬೊಗಳೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್ ಮುಂತಾದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಇದೊಂದು ಅದ್ಭುತ ಕೊಡುಗೆಯೆಂದು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಕೀಲುಗೊಂಬೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಕನಿಷ್ಠವಾದ ಕೆಲವು 'ನಾಯಕ'ಮಣಿಗಳು ಇರಾಕಿನ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂಬ ತಿಳಿಗೇಡಿತನವನ್ನು ಪ್ರಪಂಚವು ನಂಬಬೇಕೆಂದು ಬುಷ್ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರೆ ಆತನ ದುರಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಮೂರ್ಖತನಗಳಿಗೆ ಪಾರವಿಲ್ಲ. ಅಮೆರಿಕಾ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಸೈನ್ಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ ನೂರಾರು ಇರಾಕಿ ನಾಗರಿಕರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿವೆ; ಆದರೆ ಅದರ ವರದಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ವರದಿಯಾದರೆ, ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟವರು 'ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳು' ಎಂಬ ತಲೆಬರಹವಿರುತ್ತದೆ. ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳೆನ್ನಲಾದವರು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಮೂರುಪಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದೆ, ಸಹಸ್ರಾರು ಬ್ಯಾರೆಲ್ ತೈಲವನ್ನು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಲೂಟಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇರಾಕನ್ನು ಛಿದ್ರಗೊಳಿಸಿ ತನ್ನ ಲೂಟಿ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಅಮೆರಿಕಾದ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಇರಾಕಿನ ಪ್ರತಿಭಟನಕಾರರಿಗೆ ಇರಾನ್ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ಆಪಾದನೆ ಕೇಳಿಬಂದಿದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಇರಾಕಿನ ವಿಮೋಚನೆಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಬಾರದೇಕೆ ಎಂಬುದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಭಾರತವು ಬಂಗ್ಲಾದೇಶದ ನೆರವಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಿತು. ಇರಾನ್ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆನ್ನುವುದು ಬಹುಶಃ ಶುಷ್ಕ ಆಪಾದನೆ, ಆ ದೇಶದ ಆಕ್ರಮಣಕ್ಕೊಂದು ನೆಪ. ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎಲ್ ಬರಾದೈ ತನ್ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಕೋಫಿ ಅನ್ನಾನ್‌ನಂತೆ ಅಮೆರಿಕಾದ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲು ಹೇಸಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಮೆರಿಕಾ ಆತನಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಿಸಿ ಆತನ ''ಸೇವೆಯ ಮಹತ್ವ''ವನ್ನು ಜಗಕ್ಕೆ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದೇ ಬರಾದೈ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಇರಾನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದುದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಈಗ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಮಾರ್ಮಿಕವೇನಲ್ಲ.

ಬಂಗ್ಲಾದೇಶದ ವಿಮೋಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ನೌಕಾಪಡೆ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು. ೧೯೭೦ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೩ರಂದು ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಲಕ್ಷ ಜನರ ಸಭೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದರು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಆ ನೌಕಾಪಡೆಯ ಒಂದು ಯುದ್ಧ ಹಡಗು ಕೊಚ್ಚಿಯ ಬಂದರಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದು ಪರಮಾಣು ಶಸ್ತ್ರ ಸಜ್ಜಿತವಾದ್ದು. ಇದೊಂದು ಕರಾಳ ಅಧ್ಯಾಯ – ಮನಮೋಹನ ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಯಾರೆ?

ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಚರ್ಚಿತವಾದ ವಿಷಯ. ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥನೀತಿಯೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಐಟಿ-ಬಿಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಇಂದು ಇಡೀ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು, ಅದರ ಹರಿವಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲೂ ನೀರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಐಟಿ-ಬಿಟಿಯವರು ಏಕೆ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ? ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪದವೀಧರರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಆಪೋಶನವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಐಟಿ-ಬಿಟಿಗಳು, ಅವರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಒದಗುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಏಕೆ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನಿಧಿಗೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ? ಅಂಥ ನಿಧಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಖಾಸಗೀ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಆರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಲೇ, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಆರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಗೆ ವಾದಿಸುವುದು? ಓಮನ್ ರಾಜ್ಯದ ಮಸ್ಕಟ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಪರಕೀಯರೇ. ಆದರೆ ಅವರು ಶೇಕಡ ಇಂತಿಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ ನೀಡಲೇಬೇಕು ಹಾಗೂ ಶೇಕಡ ಇಂತಿಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಲೇಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಅಂದರೆ, ಅವರನ್ನು ಅರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ನಿಯಮ! ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀಯರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ಮುನ್ನಾ ಅರ್ಹರಾದ ಸ್ಥಳೀಕರು (ಅಂದರೆ ಆ ರಾಜ್ಯದವರು) ಇಲ್ಲವೆಂದು ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಕರು ಎಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಎಂದು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆ. ಅವನನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದವ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಬಾಧೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಸರೋಜಿನೀ ಮಹಿಷಿ ವರದಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ನಾವು ಗೋಗರೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಸ್ಥಳ. ಬೇಕಾದವರು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಡಿ ಎನ್ನುವ ವಾದ ಇದೆ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಮಹಾನಗರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ಕೇಂದ್ರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಈಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಕೇಂದ್ರದ ಬಜೆಟ್ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಐಟಿ-ಬಿಟಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೇ ಹೆಚ್ಚು ವರಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಅಪಾರ ವಿದೇಶೀ ವಿನಿಮಯವು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೊಡುಗೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರದ ಆಡಳಿತ ಬರಲಿ ಬರದಿರಲಿ ಈ ನಗರದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವೇ ಭರಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಕುರಿತ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರವಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿವಾದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರದ ದಾರಿತಪ್ಪಿಸುವುದು ಬೇಡ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ-ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ-ಮಲಯಾಳಿ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ-ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಯವರು ತಾವೇ ಮುಂದಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ಬೇಂದ್ರೆಯಂಥವರು, ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಉಭಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವೆ ನಡೆಸಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಆದಾನ- ಪ್ರದಾನವಾದರೆ ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವೇ ವಿನಾ ಅದರಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಯಾವ ಬಾಧಕವೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ತಮಿಳುನಾಡು ಅವರೊಳಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸಂಕುಚಿತ ನೆಲೆಯವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಡತನ ಅವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ.

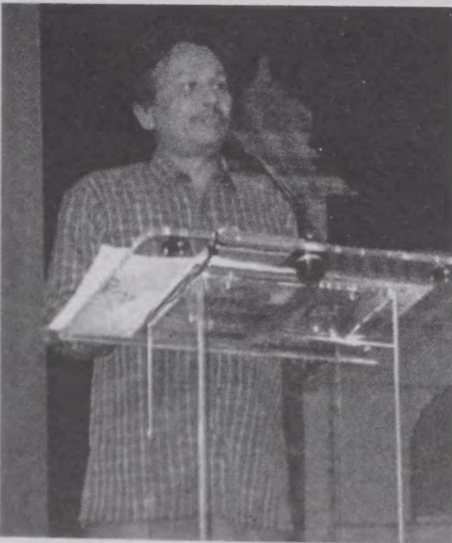
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಕೇಂದ್ರವನ್ನೂ ಸೇರಿದಂತೆ ತನ್ನೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವವರೊಡನೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ವ್ಯವಹರಿಸಿದರೆ ಅದು ಕಾನೂನು ವಿರೋಧವೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ಫೋಸಿಸ್ ಕಂಪನಿ ಚೀನೀಯರೊಡನೆ ಚೀನಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಮುಂದಾಗುವಾಗ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಉದ್ಯಮಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು. ಅರ್ಹ ಕನ್ನಡಿಗ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ನೀಡಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಕರಿಗೆ ಎನ್ನುವ ತತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೂ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೇ ಹಲವಾರು ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ನೆಲೆಸಿರುವ ಇತರ ಭಾಷೆಯವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವವೆಂದರೆ, ಯಾರು ಸ್ಥಳೀಕರೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ, ಪಾಲಿಸಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರವೇಶ, ಬಿಡಿಎ, ಮೂಡಾ ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ, ಹೊರಗಿನವರು ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಬಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಿಇಟಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಕರೆಂದು ಸೀಟು ಗಿಟ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಲವು ತಲೆಮಾರುಗಳ ನೆಲಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಧಾರ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಳೀಕರೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನೆಲೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹು ಭಾಷೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಕುಚಿತತೆ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಂತೆ ಆಗದಿರುವುದು ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ. ಇದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನುಭವಗಳ ವೈಪರೀತ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮತೋಲನವಿದೆ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಇನ್ನೂ ಪಾಳೆಗಾರಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಹುದುಗಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಭಾಗ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ಅಸಮತೋಲನ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಸಂದರ್ಭ ನೆರೆರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಗಲು ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸುವ ಅತೃಪ್ತಿಗಳು, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೇ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೇ ವಿಪತ್ತೋ ಎಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿ, ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಹಳಿತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮತಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವ ರಾಜಕೀಯದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿರುವಂತೆ ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಊರಿನಲ್ಲೂ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತು ಜಾತಿಯ ಹತ್ತು ಜಗದ್ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಕಾದಿರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ! ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವ, ದಾರಿತೋರುವ, ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿ, ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಬಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಯೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಿಡಂಬನೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲೂ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೂ, ಉದ್ಯಮಿಗಳೊಂದಿಗೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇತರ ಭಾಷಾ ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಲೇ ಅವರು ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುವಂತೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸುವಂತಹ ನೀತಿಯನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಔದ್ಯಮಿಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಂಜಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯನ್ನು ಖಾಸಗೀಕರಣಮಾಡಿ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಐಟಿಯಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಹೆಂಡತಿಯರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು, ರಾಮಭಜನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು, ಪರಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ! ಅದೇಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲ? ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಈ ವರ್ಷ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಲು ಬೇಕಾದ ಹಲವು ರೀತಿಯ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಾಯದ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸುವ ಜನಾಂದೋಲನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ, ಅವು ಸಾಧ್ಯ.

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಒಂದು ಒಕ್ಕೂಟದ ಮಾದರಿ ಎಂದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಗವರ್ನರುಗಳು, ಐಎಎಸ್, ಐಪಿಎಸ್ ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರದ ಮಾಂಡಲೀಕರಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಿಯಮಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೆಸಿಡೆಂಟರಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗದು. ಅವರ ಆ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಬರದವರನ್ನು ಮೊದಲಿಗೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದೇ ಬೇಡ. ಕೇಂದ್ರದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹಂತದಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಯಾರು ಉತ್ತರಿಸಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆಗೂ ಕುಂದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಥ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ, ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡನಾಡನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳೂ ಅಗತ್ಯ. ಆ ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದಲೂ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆಗಾಗಲೀ, ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಕನ್ನಡೇತರ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗಾಗಲೀ ಧಕ್ಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರೂ ತಾವು ನೆಲಸುವ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಪಡೆದು ಅವರೊಡನೆ ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಬದುಕುವುದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಲಸೆ ಹೋಗುವ ಜನರನ್ನು ಕುರಿತ ನೀತಿಗನುಗುಣವಾದುದು.

ದಸರಾ ನಾಡಹಬ್ಬ

(೪ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೦೫ರಂದು ಮೈಸೂರು ದಸರಾ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಪ್ರೊ|| ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣ)

ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪೈಪೋಟಿಯ ಫಲವಾಗಿ 'ಯುದ್ಧ'ವೆನ್ನುವುದು ಉದ್ಯಮವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಸಾಧನವಾದ 'ಸಂಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯು ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ-ರಕ್ಷಣೆಗಳ ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮದ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತಿದೆ ; ಅಮೇರಿಕದಂಥ ದೇಶಗಳಿಗೆ ನೈತಿಕಶಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಿಯ ಬಂಧುಗಳೇ,

ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಾಡಹಬ್ಬವಾದ ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ 'ದಸರಾ ಉತ್ಸವ'ದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗಿದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಆಹ್ವಾನ. ದಸರಾ ಉತ್ಸವವು ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತ, ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತ ಇಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜನೋತ್ಸವದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಉದ್ಘಾಟಕನಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಸರಾ ಉತ್ಸವದ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿಯ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಧರಂಸಿಂಗ್ ಅವರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ದಸರಾ ಉತ್ಸವವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜನೋತ್ಸವ ಸ್ವರೂಪದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚರಣೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ರಾಜರ ಕಾಲದ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಆಚರಣೆಗಳು ಈಗ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ, ಪರಂಪರೆಯ ನೆನಪಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ನಾಟಕ, ಚಲನಚಿತ್ರ, ಕವಿಗೋಷ್ಠಿ, ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ – ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂದರ್ಭದಿಂದಲೇ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭವೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಖಚಿತತೆಯನ್ನೂ ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷ ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮದು ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಬಹುಧರ್ಮಗಳ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು ದಸರಾ ಉದ್ಘಾಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಸಮಾರಂಭವನ್ನಾಗಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಜಾತ್ಯತೀತ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂಬ ವಿನಮ್ರ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ನಾನು ಪೂಜೆ ಮತ್ತು ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಮಾರಂಭಕ್ಕಷ್ಟೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪೂಜೆಯ ಪಾಡಿಗೆ ಪೂಜೆ. ಸಮಾರಂಭದ ಪಾಡಿಗೆ ಸಮಾರಂಭ. ಹೀಗಾದಾಗ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾವನೆ-ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಾನು ಕೈಗೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ದಸರಾ ನಾಡಹಬ್ಬದ ಸ್ವರೂಪವೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಭೂತ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಾದಿಸುತ್ತ ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಸೇರುತ್ತ ಸಮಕಾಲೀನತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ದಸರಾ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿಸಿ ಗೌರವಿಸುವ ಮನೋಧರ್ಮ ಈ ಉತ್ಸವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಮನೋಧರ್ಮವೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂರ್ತರೂಪವಾದ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆಷ್ಟೇ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪ್ರತಿರೋಧವಿದ್ದರೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರುವ ರಾಜಪರ ಗೌರವವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಪರವಾದ ವರ್ಗಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತ ಬಂದ 'ರಾಜಸೇವಾಸಕ್ತ' ಮನೋಧರ್ಮವು ಒಂದು ಕಾರಣವಾದರೆ, ಜನಹಿತಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತ, ಚಲನಶೀಲ ಪರಂಪರೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಕೆಲವು ರಾಜರ

ಸಮಾಜಮುಖಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ; ಇಂದಿನ 'ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜಕಾರಣ'ದಲ್ಲಿ ಫ್ಯೂಡಲ್ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇನ್ನೂ ನಾಶವಾಗದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣ. ಅಲ್ಲದೆ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಅನುಸಂಧಾನಗಳ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭವು ಏಕಮುಖೀ ತೀರ್ಪುಗಳ ತಂಗುದಾಣವಾಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ವೈರುಧ್ಯಗಳ ಒಡಲಲ್ಲೇ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ಮನೋಧರ್ಮ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇಂತಹ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಸರಾ ಉತ್ಸವದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಗೌರವಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ದಸರಾ ಉತ್ಸವ ಆರಂಭವಾಯಿತೆಂಬ ಒಂದು ಐತಿಹ್ಯವಿದೆ. ಅನಂತರ ಇದೊಂದು 'ವಿಜಯೋತ್ಸವ'ದ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ರಾಮಾಯಣದ ಶ್ರೀರಾಮ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತದ ಪಾಂಡವರು ಪಡೆದ ವಿಜಯದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿಯೂ ಈ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಕಾಣಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಷಾಸುರನ ಸ್ಥಳೀಯ ಪುರಾಣವನ್ನು ದಸರಾ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದುಂಟು. ಚಂಡ ಮತ್ತು ಮುಂಡ ಎಂಬ 'ರಾಕ್ಷಸರ' ವಿರುದ್ಧ ಆದಿಶಕ್ತಿಯು

(ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ) ಒಂಬತ್ತು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಹೋರಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಹತ್ತನೇ ದಿನ ಮಹಿಷರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಇದು ದಸರಾ ಹಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಗೆ ಪ್ರೇರಕವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪುರಾಣದ ಮುಖ್ಯಾಂಶ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪತನವಾದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ 'ಉತ್ಸವ'ದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಸವಾಚರಣೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದರೆಂದು ಚರಿತ್ರೆಯ ಅಂಶಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ರಾಜ ಒಡೆಯರು ೧೬೧೦ರಲ್ಲಿ ದಸರಾ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ ತಂದು ವೈಭವದಿಂದ ಆಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಶಿವಾರ್ಚಕರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ೧೮೪೯ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ವೈದಿಕ ವಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪೂಜೆ ಮಾಡಲು ವೈದಿಕ ಪುರೋಹಿತರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಕೆಲವು ದಾಖಲೆಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ದಸರಾ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ವಿಭಿನ್ನ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಈ ವಿವರಗಳು ಆಧಾರವಾಗಿವೆ.

ದಸರಾ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ, ಚರಿತ್ರೆ, ಜಾನಪದಗಳೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗೂಡಿವೆ. ವಸಾಹತುಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದ ಅಂಶಗಳು ಅನುಸಂಧಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತ ರೂಪುಗೊಂಡ ಆಕೃತಿ – ಈ ದಸರಾ ಉತ್ಸವ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ದಸರಾವನ್ನು ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವಿಕಾರವಾಗಿ ವಿಜೃಂಭಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದ ನಿಲುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಆಕೃತಿಯಾಗಿ ದಸರಾ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಪರಿಭಾವಿಸಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಮನೋಧರ್ಮದ ಪ್ರತಿಫಲನ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ದಸರಾ ಉತ್ಸವವು ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭದ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಪ್ರತಿಮಾರೂಪ. ಇದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಮಕಾಲೀನವಾಗುತ್ತ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ – ದಸರಾಚರಣೆಯ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಆರಂಭದ ಆಶಯಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಆದರ್ಶವಾಗಬೇಕೇ ? – ಎಂಬುದು. ತುಂಬಾ ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ದೈವೀಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದಾನವಶಕ್ತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ದಾನವಶಕ್ತಿಯ ಸಂಹಾರ ಮತ್ತು ದೈವೀಶಕ್ತಿಯ ವಿಜಯ – ದಸರಾಚರಣೆಯ ನಂಬಿಕೆಯ ಒಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಐತಿಹ್ಯ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹೊಸ ಹೊಸ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಐತಿಹ್ಯ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಮಾನವ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ವಾಚ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿದ ಧ್ವನಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೋಟಗಳು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ದಾನವರೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡವರೆಲ್ಲ ದೈವವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ? ಪುರಾಣ ಕಾವ್ಯಗಳ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟವರು ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ? ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಪುರಾಣ ಪೂಜೆಯೇ ಅಂತಿಮ ಸತ್ಯವೇ ? – ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ 'ಅಲ್ಲ' ಎನ್ನುವುದೇ ಉತ್ತರವಾಗಿದೆ. ದಾನವರೂ ದೈವಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ನಂಬಿದ ದೈವವು ಆಯಾ ಪುರಾಣದ ನಾಯಕನ ದೈವ ಅಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಾವಣನೂ ದೈವಭಕ್ತ; ಶಿವಭಕ್ತ. ಅಂತೆಯೇ ಆಸ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದುರ್ಯೋಧನನ ದುರಾಸೆ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾದರೂ ಆತ ಸ್ನೇಹ ನಿಷ್ಠ; ಛಲಗಾರ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಕೆಲವು ನಡವಳಿಕೆಗಳೂ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರವೇ ಪುರಾಣಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಕಾವ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಂತಿಮ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಸುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರಗಳೂ ಘಟನೆಗಳೂ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಹೊರಡಿಸುವ ಧ್ವನಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೈವೀಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದಾನವಶಕ್ತಿಗಳ ನಿರ್ವಚನವನ್ನು ಇವತ್ತು ವಾಚ್ಯಗೊಳಿಸಲಾಗದು ; ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾಗಿಸಲಾಗದು.

ಜೊತೆಗೆ 'ಸಂಹಾರ'ವು ಇವತ್ತಿನ ಆದರ್ಶವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಮುಖ್ಯ. ಐತಿಹ್ಯ, ಪುರಾಣಗಳ ದೈವೀಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದಾನವಶಕ್ತಿಗಳಾಗಲಿ, ಚರಿತ್ರೆಯ ರಾಜ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿರಾಜರಾಗಲಿ ಮನುಷ್ಯರೂಪದಲ್ಲೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಒಂದು ಮನುಷ್ಯರೂಪ ಇನ್ನೊಂದು ಮನುಷ್ಯರೂಪವನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ತನಗೆ ಆಗದ ಹಾಗೂ ತನಗೆ ಸಲ್ಲದ ಗುಣ-ದುರ್ಗುಣಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಡೆಗೆ ಯುದ್ಧ ನಡೆದದ್ದು ಮನುಷ್ಯರೂಪಗಳ ನಡುವೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಸತ್ತವರು ಗೆದ್ದವರು ಮನುಷ್ಯರೂಪಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಸಂಹಾರಗಳು ಇಂದು ಬೇಕೆ? ಇವು ಜನರ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ದೈವೀಶಕ್ತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆಯೆ ? ಆಯುಧಗಳು ನಮ್ಮ ಆದರ್ಶವೆ ? – ದಸರಾ ಉತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭವು ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ನನ್ನೆದುರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ.

ಇಂದು ಭಾರತದಂಥ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬ್ರಿಟನ್, ಅಮೇರಿಕಾದಂಥ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಟದ ದನಿಯೆತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧೋತ್ಪಾದನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯುದ್ಧೋತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ತಂತಮ್ಮ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ 'ಸಂಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ಸಮರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸದೆ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರು.

'ಸಂಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯ ಸಾಧನ – ಆಯುಧ ; ಈ ಆಯುಧ ಬಳಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರು – ಹಿಂಸೆ. ಆಯುಧಗಳೂ ಬಹುರೂಪಿ, ಹಿಂಸೆಯೂ ಬಹುರೂಪಿ. ಜೊತೆಗೆ ಆಯುಧಗಳಿಲ್ಲದ ಅಮೂರ್ತ ಹಿಂಸೆಯೂ ಅಗಾಧವಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆ. ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಬಲ್ಲ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಯುದ್ಧೋತ್ಪಾದಕರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮೂರ್ತ ಹಿಂಸೆಯ ವಕ್ತಾರರು. ಭಯೋತ್ಪಾದಕರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೂಲಭೂತವಾದಿಗಳದೇ ದರಬಾರು. ಕೆಲವರು ಬಂದೂಕ, ಪಿಸ್ತೂಲು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ತ್ರಿಶೂಲಾದಿ ಸಂಕೇತ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ 'ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳು' ಈ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದವರು. ನಾವು ಒಪ್ಪಲಿ, ಒಪ್ಪದಿರಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಉಗ್ರಗಾಮಿಗಳಿಗೆ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಶಸ್ತ್ರ ಹೋರಾಟದ ಮೂಲಕ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉಗ್ರ ಬದ್ಧತೆ ; ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿ; ತಾನು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಯ ದಮನಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ 'ಶಿಷ್ಟಶಕ್ತಿ'. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿ, ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತವು ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಶಿಷ್ಟಶಕ್ತಿ.

ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಶಕ್ತಿ ಅದೆಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೆಂದರೆ – ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯೇರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಪೈಪೋಟಿಯ ಫಲವಾಗಿ 'ಯುದ್ಧ'ವೆನ್ನುವುದು ಉದ್ಯಮವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಸಾಧನವಾದ 'ಸಂಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯು ಕಾನೂನು-ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ-ರಕ್ಷಣೆಗಳ ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮದ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತಿದೆ ; ಅಮೇರಿಕಾದಂಥ ದೇಶಗಳಿಗೆ ನೈತಿಕಶಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ; ದುರ್ಬಲ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಅಧೀನವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ 'ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ'ಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಯುದ್ಧವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೂ ಯಾವುದೇ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವು ತನ್ನ ಒಳಾಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಆಯುಧವನ್ನು ಆದರ್ಶವೆಂದು ಭಾವಿಸಲು, ಬಳಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ವಾಸ್ತವವಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾಗಿಯೋ ತಪ್ಪಾಗಿಯೋ ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ ಬಳಸುವವರು ಸದರಿ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿಯ ಆಯುಧಶಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಬೊಟ್ಟುಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಡಳಿತಗಾರರಲ್ಲಿ ಆಯುಧಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೂ ಆಯುಧ ಬಳಸುತ್ತೇವೆಂಬ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅರಾಜಕತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಯುಧ ಮತ್ತು ಅರಾಜಕತೆಗಳು ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಆದರ್ಶವಾಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಎಂಥ ವಿಪರ್ಯಾಸ !

ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದವರೆಗೆ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಆಯುಧಗಳ ಆದರ್ಶೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲನೆಗೊಡ್ಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಯುಧಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಸಮಾಜವೊಂದು ಇರಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಆಯುಧ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ದುಷ್ಟರು, ಯಾರು ಶಿಷ್ಟರು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇಳುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಶಿಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳೆಂದೇ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ; ಪರಸ್ಪರ ಹಿಂಸೆಯ ಆರೋಪ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯಿದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯಿದೆ ; ರಾಜಕೀಯ ಉಗ್ರಗಾಮಿ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲೂ ಹಿಂಸೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಈ 'ಹಿಂಸೆ'ಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ 'ಹಿಂಸೆ'ಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಹೇಗೆ ? ಯುದ್ಧದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಗಳು ಯುದ್ಧ ವಿರೋಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕಾದಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಮೊದಲು ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಆದರೆ

ಅಮೆರಿಕವು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ವಂಕ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಒತ್ತಾಯ ಹೇರಬೇಕು. ಯುದ್ಧ ವಿರೋಧಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಮಿಲಿಟರಿ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಸುಮಾರು ಏಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಸೈನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂದಾಜು ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉದಾಹರಣೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೬೬,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಿಲಿಟರಿ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಕ್ಕೆ ೬,೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಡಲಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಹಣ. ಇದು ಯುದ್ಧೋದ್ಯಮದ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ವಾದವನ್ನು ಮೂಲೋತ್ಪಾಟನೆಮಾಡಲು ಕೋಮು ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಉಗ್ರಗಾಮಿತನದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇಂತಹ ಉಗ್ರಗಾಮೀ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರ ಮುಖ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯೇ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಹಿಂಸೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಅಸಮಾನತೆಯ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಉಗ್ರಗಾಮಿತನಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಬೇಕು. ಆಗ ಜನ ಸಮುದಾಯವು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಹಿಂಸೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ; ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಯುಧ – ಆದ್ಯತೆಯಾಗಬಾರದು; ಆದರ್ಶವಾಗ ಬಾರದು. ಆಯುಧಗಳು ಆದರ್ಶವಾಗದ, ಆದ್ಯತೆ ಪಡೆಯದ, ಸಮಾನತೆಯ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವೇ ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶವಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೀಗ ಮಹಿಷಾಸುರ, ರಾವಣ, ದುರ್ಯೋಧನರ ಸಂಹಾರದ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಲ್ಲ. ಬಡವ - ಬಲ್ಲಿದ, ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ, ಮೇಲುಜಾತಿ-ಕೀಳು ಜಾತಿ – ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಅಂತರಗಳನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಸಮಾನತೆಯ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸಬೇಕು. ದಸರಾ ಹಬ್ಬದೊಳಗಿನ ವಿಜಯೋತ್ಸವದ ನೆನಪುಗಳು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿ ಹೊಸ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂದಿನ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿಗಳಾದ ಜಾತಿ ಭೇದ, ವರ್ಗಭೇದ, ಲಿಂಗಭೇದವೇ ಮುಂತಾದ (ಅ)ನೀತಿ ಗಳನ್ನು ಅಳಿಸಿಹಾಕಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಸಮಾನತೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು.

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಒಂದು ಸಲಹೆಯೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ವನ್ನು ಮುಗಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ :

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು 'ಮಾದರಿ ಮೈಸೂರು' ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದ ಕೀರ್ತಿ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ದಾರ್ಶನಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುನ್ನೋಟದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಡಳಿತ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ – ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣರಾದರು.

೧೯೧೨ರಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕರಿಗಾಗಿ ೭೦೦೦ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗಳ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾದರು. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗ ಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಲಭ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದರು. ೧೯೧೩ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೧ರಂದು ಉರ್ದು ಶಾಲೆಯೊಂದರ ಆರಂಭೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರೂ ಧರ್ಮೀಯರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುವಂತಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲದೆ 'ವಿದ್ಯೆಯು ಯಾರ ಗುತ್ತಿಗೆಯೂ ಅಲ್ಲ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದರು. ೧೯೨೨ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೪ರಂದು 'ಈ ರಾಜ್ಯ ಯಾವುದೇ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಲ್ಲ. ಹಿಂದೂ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬದುಕಬೇಕು' ಎಂದು ಕೋಮು ಸಾಮರಸ್ಯದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ೧೯೩೧ರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗೆಗಿನ ತಾರತಮ್ಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಲು ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸ್ಥಾಪನೆಯಂಥ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ದಸರಾ ಉತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಡಳಿತ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ – ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿ ಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. 'ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದಾದ ಈ ಮನ್ನಣೆಯ ಮೂಲಕ ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಅವರ ಹೆಸರು ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ನೆನಪಿಗೆ ಕಾರಣ ವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಆಶಯ ಗಳಿಗೆ ಚಾಲನೆ ಒದಗಿಸುವ ಸಂಕೇತವಾಗುತ್ತದೆ ; ದಸರಾ ಉತ್ಸವಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ಥಕ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ದಸರಾ ನಾಡಹಬ್ಬ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿ ; ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗಲಿ.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಪ್ರೊ|| ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ

"ಸಂವೇದನೆ", ೨೭೫, ೧೧ನೇ 'ಬಿ' ಕ್ರಾಸ್, ೧೪ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ
ಜೆ. ಪಿ. ನಗರ ೨ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೭೮

ಕನ್ನಡದೊಡನೆ ಇಂಗ್ಲಿಷೂ ಇರಲಿ

ಮೂರ್ನಾಡು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ

'ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆ ಬೇಡ' ಎಂಬ ಧ್ವನಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅರ್ಥವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಡ, ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇರಲಿ ಎಂಬ ಈ ಮಧ್ಯೆಯ ಎರಡು ತರಗತಿಯ ಕೂದಲೆಳೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಆಗುವ 'ಕನ್ನಡದ್ರೋಹ' ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದ್ದು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗದ ವಿಷಯ !

ಇಂಡಿಯಾದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಸಮಾನತೆಯ ಚೆಲುವು ಕ್ರಿಯಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರಳೇ ಇಲ್ಲವೇನೊ. ಅರಳಿಸುವ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಬುದ್ಧನ ಮಾನವೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಸಿದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ್ದು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಅಸಮಾನತೆ, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಶೋಷಣೆ ಈ ನೆಲದ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಮೂಲಸಾರವೆಂಬಂತೆ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿವೆ. ಈ ಬಿಂಬದ ಕ್ರೂರತೆ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಇಣುಕಿ, ವಿದ್ಯೆ ಎಂಬ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನೀಡುವ ಹಾಗೂ ನಿರಾಕರಿಸುವ 'ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರ'ವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಆ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಏಕಲವ್ಯ, ಶಂಬೂಕ, ಚಾರ್ವಾಕ, ಕರ್ಣರಂಥವರನ್ನೂ, ಹಾಗೂ ಇಂದಿನ ಬಿ. ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಂಥ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಚೇತನವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಲವಾರು ಕೋಟಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಂಡು, ಅಂದಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ತನಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನೋಡಲು, ಮೂಸಲು, ಕೇಳಲು, ಮುಟ್ಟಲು ಬಿಡದಂತೆ ತುಳಿಯುವಂತಹ ಕ್ರೂರತ್ವವನ್ನು ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಲವು ರೂಪಾಂತರಗಳೊಂದಿಗೆ ತನ್ನ 'ಅಲಿಖಿತ ಮಾಧ್ಯಮ'ವನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆ ಕನ್ನಡ ವಿರೋಧಿತನ ಎಂಬ ಅಸಂಬದ್ಧವಾದ ಎದುರಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಪರ ವಿರೋಧ ಚರ್ಚೆ ಜರುಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಾಯಿ-ತಂದೆಯರ, ಪೋಷಕರ ಧ್ವನಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಕ್ಷರಗಳ, ಪದಗಳ, ಕಾಗುಣಿತಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಮೂರನೇ ಅಥವಾ ಐದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆ.ಜಿ. ಭಾರ ಬೀಳುವ (ಇಂಗ್ಲಿಷ್) ತೂಕದಿಂದ ಹೆದರಿ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಗೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆ ಸರಾಗವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. 'ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆ ಬೇಡ' ಎಂಬ ಧ್ವನಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಅರ್ಥವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೇಡ, ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇರಲಿ ಎಂಬ ಈ ಮಧ್ಯೆಯ ಎರಡು ತರಗತಿಯ ಕೂದಲೆಳೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಆಗುವ 'ಕನ್ನಡದ್ರೋಹ' ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದ್ದು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗದ ವಿಷಯ !

ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಶೂದ್ರರಿಗೆ- ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ನೀಡದೆ ಶಾಲೆಯ ಅಂಗಳ ತುಳಿಯದಂತೆ ಶೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ ವರ್ಗದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇದೆ. ಆ ವರ್ಗವು ಅಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಇಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪಳಗಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಾರದಂತೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಂಥ ಐ.ಎ.ಎಸ್., ಕೆ.ಎ.ಎಸ್., ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ವರ್ಗವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷರೇ ನಾಚುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವರ್ಗ ಇಂದಿಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ದಲಿತರನ್ನು ಶೂದ್ರರನ್ನು ರೈತರನ್ನು ನಗರ ವಲಯದ ಬಡ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ತುಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ತುಳಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಧ್ವನಿಯೆತ್ತದಂತಿದ್ದ ಜನಸಮೂಹ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವರ್ಗದೆದುರು ಕೀಳರಿಮೆಯಿಂದ ಕುಗ್ಗಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಒಡಲಾಳದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಫುರಿಸಿದ್ದು ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವೂ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯೂ ನಮಗೆ ಹೊಸದಾರಿ ತೋರಬಲ್ಲುದು ಎಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನುಡಿದಿದ್ದರು.

ಈ ಅನಿಸಿಕೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿಯಾದರೂ ಕೆಳವರ್ಗದವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಕಳೆದ ೨೦-೩೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ನಗರ ವಲಯದ ಸ್ಲಂ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಳಜಾತಿಯ ಹಿಂದುಳಿದ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ, ಕೆಳಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು.

ನಗರವಲಯದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜಾತಿ, ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ಖಾಸಗಿ ಕಾನ್ವೆಂಟ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳು ಇವುಗಳ ಪುಟ್ಟ ಮಾಡೆಲ್ ಎಂಬಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ಷೀಣಿಸಿತು. ಹಲವೆಡೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಂದು ಒಟ್ಟು ೨೩,೨೪೦ರಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೨೪೮ ಸರ್ಕಾರಿ ಅನುದಾನ ಪಡೆದ ಶಾಲೆಗಳು ೧೫೦೦ ಅನುದಾನ ಪಡೆಯದ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆದವರು ಒಳಗೊಳಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಶಾಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಬಹಿರಂಗ ಗುಟ್ಟು.

ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಂದೆ - ತಾಯಂದಿರ ಬೇಡಿಕೆಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿರುವಾಗ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಖಾಸಗಿಯವರು ತೆರೆದ ಶಿಕ್ಷಣದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಲಾಭ ತರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಯಾರ ಯಾರ ತಪ್ಪು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ? ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದೇ ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವುದಾ ?

ಕಾನ್ವೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗಳಂತೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತನ್ನತ್ತ ಮಾಯಾವಿಯಂತೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಟೈ-ಬೂಟ್, ಸಮವಸ್ತ್ರ ಹಾಚುಪಾಚು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋದವರು ಜಾತಿಭೇದ, ವರ್ಗಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜೋಬಿನ ತೂಕಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಶಾಲೆಗಳತ್ತ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿತರೆ ಉದ್ಯೋಗ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ !

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದ ಮತ್ತು ಆ ನಂತರದ ೫೮ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೀರಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಪ್ರಭಾವ ಅದೆಷ್ಟು ದಟ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ರಾಜಕಾರಣ, ಅಧಿಕಾರ, ಉದ್ಯೋಗ, ಅಮೆರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಪ್ರಭಾವ, ಟೈ ಬೂಟಿನ ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹತ್ತಾರು ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಅಂತರಂಗದ ಸತ್ಯ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಕಿಂಡಿಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮಕ್ಕಳು ಮೇಲರಿಮೆಯ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಕಂದಮ್ಮಂದಿರು ಕೀಳರಿಮೆಯ ಕೆಳಜಾತಿಯವರಂತೆ ಸೀಳಿಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಎರಡೂ ಇರುವ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ, ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃಂದದವರೇ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಿಕ್ಷಕ(ಕಿ)ರ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಓದುವುದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೀಡಿಯಂನಲ್ಲಿ! ಇದು ವಿಷಾದನೀಯ ಸಂಗತಿ.

ಕ್ರೈಸ್ತರ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕನ್ನಡತ್ವದ ಪರ ಕಳಕಳಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಅದೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ಅದೆಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅವರ/ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಕಡೆಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯತ್ತ, ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಶಿಸ್ತು, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳತ್ತ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟದ ಪ್ರಗತಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತೇನೋ.

ಬಹಳಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಾಹಿತಿ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರು, ''ಮೈಸೂರು ಮಾನಸ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಶಾಲೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಓದಿಸಲು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ'' ಎಂದು. ಹಾಗೆಯೇ ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕರವರು ''ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳಂತೂ ಭಯಂಕರವಾಗಿದೆ; ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವ ಯಾರೇ ಆದರೂ ಅವರನ್ನು ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗದಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬೇಡ; ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಉಳಿಯಬೇಕು ಹೇಗೆ ?'' ಎಂದು ನೋವಿನಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದರು.

ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ೭೨ ಮಂದಿ ಶಾಸಕರು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೩೦೦ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆ ತೆರೆಯಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿತ್ತು. ಈ ಎರಡೂ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಪರ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಶಾಸಕರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿದ್ದವು.

ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂವಹನದಲ್ಲಿ, ವಿಧಾನಸೌಧದಿಂದ ಹೊರಡುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳಲ್ಲಿ... ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕುಸಿಯತೊಡಗಿರುವುದು ವಾಸ್ತವ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಪೋಷಕರ ಹಾಗೂ ಆ ೭೨ ಶಾಸಕರ ತುಡಿತದ ಹಿಂದಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾನ್ಯಮಾಡಬೇಕು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮುಖೇನ ಇವರು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಷೆಲ್ಲಿ, ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಷಾ ಮುಂತಾದವರ ಕೃತಿಗಳ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳಿವಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಆ ಭಾಷೆಯ ಮುಖೇನ ಹರಿದುಬರುವ ಕಾಫ್ಕ, ಕಾಮು, ಬ್ರೆಕ್ಟ್, ಅಚಿಬೆ, ವೊಲೆ ಸೊಯಿಂಕಾ ಮುಂತಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠರ ವಿಚಾರ ಪ್ರೌಢಿಮೆಗಳನ್ನಲ್ಲ; ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಕನ್ನಡ/ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಓದಿ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದವರಿಗೆ ಆಯಾ ಭಾಷೆಯ ಚಿಂತಕರ, ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿರದಷ್ಟು ಮರೆತುಹೋಗಿರುತ್ತದೆ! ಮತ್ತೆ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು!! ಈ ಥರದ ಜನಾಸಕ್ತಿ ಅವರವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ.

ಇವರ ಬೇಡಿಕೆ ಕೇವಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಕಾನ್ವೆಂಟ್ ಮಾದರಿಯ ಶಾಲೆಗಳಷ್ಟೆ. ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ಹಾಗೂ ಕಾಸ್ಮೋಪಾಲಿಟನ್ ಮಾದರಿಯ ರೀತಿ-ರಿವಾಜಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಟೈ-ಷೂ-ಸಾಕ್ಸ್, ಯೂನಿಫಾರಂ ಧರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ 'ದೊಡ್ಡವರ' ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ಮನಃಸ್ಥಿತಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಬಯಸುವವರ ಸಹಜ ಮನೋಧರ್ಮವಾಗಿದೆ.

ಅಂಥವರಿಗೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಓದಿ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರೂ ಜ್ಞಾನವಂತರೂ ಆಗುವುದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವರು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು, ಗುಮಾಸ್ತರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವುದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವೇಷ ಹಾಗೂ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತಾಡುವ ಕಲೆ ಎಂಬುದು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಒಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು; ಹಣ-ಅಧಿಕಾರ-ಉದ್ಯೋಗ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ ಎಂಬ ಮೆಸೇಜ್ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ ತಲುಪಿ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಿದೆ.

ತಾಯಿನುಡಿ ಮುಖಾಂತರ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆನ್ನುವ, ಹಾಗೆಂದು ಬರೆಯುವ ಮಾತಾಡುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ, ಭಾಷಾತಜ್ಞರ, ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರ, ಖ್ಯಾತ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಟ-ನಟಿಯರ, ಕನ್ನಡ ಸಂಘಟನೆಗಳ, ವಿಮರ್ಶಕರ, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ, ವಿದ್ವಾಂಸರ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ನಂಬುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಇಂಥವರ ಮಕ್ಕಳು, ಮರಿಮಕ್ಕಳು, ಓದುತ್ತಿರುವುದು ಉಸಿರಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಬಹಿರಂಗ ಸತ್ಯ.

ಒಂದು ವೇಳೆ, ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಗಣ್ಯರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಅಥವಾ ತಮಗೊಪ್ಪುವ ಖಾಸಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇದು ಇತರರ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿತ್ತು. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಈಗಿರುವಂತಹ ದೈನ್ಯ-ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಖಂಡಿತ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲು ಅಲ್ಲೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆ ಆರಂಭಗೊಂಡು ಇಂದಿಗೆ ದಶಕಗಳೇ ಕಳೆದಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಊಹೆಯಲ್ಲ; ವಾಸ್ತವದ ಮಾತು.

* * *

ಭಾರತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಬಹುತೇಕ ಬಡರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ರೀತಿ-ನೀತಿ-ಬದುಕಿನ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವಂಥವರು ವಿದೇಶೀ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಶಕ್ತಿಗಳು. ಉಚಿತವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನಾಗರಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡದಿರುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಡಬ್ಲ್ಯುಟಿಓ, ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಇಂದು ಭಾರತದ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಬಲ್ಲಿದರೆನ್ನದೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿಯೂ ಹಣ ವಸೂಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಹಸಿರು ಕಾರ್ಡಿನ ನಾಟಕವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ, ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಕಸ ವಿಲೇವಾರಿ, ವಿದ್ಯುತ್‌ನಿಗಮ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭವಿಷ್ಯ, ರಕ್ಷಣೆ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದ ಸರ್ಕಾರಿ ಒಡೆತನದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಂಡು ಇನ್ನಷ್ಟು ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಕೈವಶವಾಗಲಿವೆ. ಮೈಸೂರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜು, ಜಾನಪದ ಲೋಕ, ಕೊಡಗಿನ ನಿಸರ್ಗಧಾಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು 'ಖಾಸಗಿ ಕುಳಗಳ' ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ನಿರಾಳವಾಗುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದೆ ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು.

ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯತ್ತ ಮತ್ತು ನೂತನ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ-ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸದಿರುವುದು ಖಾಸಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಪಾಲಿಗೆ ಅದೊಂದು ಹಬ್ಬವಾಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದಿಂದ (ಸರ್ಕಾರ) ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಶುಲ್ಕ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾದೀತೆ?

ಎನ್.ಡಿ.ಎ. ಸರ್ಕಾರವಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾಜಪೇಯಿ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿ ಕುಳಗಳಾದ ಮುಖೇಶ್ ಅಂಬಾನಿ ಹಾಗೂ ಕುಮಾರಮಂಗಲಂ ಬಿರ್ಲಾರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಮಹನೀಯರು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ನೀಡಿದ ಸಲಹೆ ಹೀಗಿದೆ – ''ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪೂರ್ಣ ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮ ವರ್ಗದವರೇ ಇಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವುದು. ಇತ್ಯಾದಿ...'' ಇಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಗೆ, ಸಮಾನತೆಗೆ, ಅಂತಹ ಮನೋಧರ್ಮವುಳ್ಳ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರಿಗೆ, ಸಮಾಜ ಚಿಂತಕರಿಗೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ. ೧೯೪೨ರಲ್ಲಿ ದೇಶಪ್ರೇಮಿಗಳಿಬ್ಬರನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟ ಯುವಕ ಎ.ಬಿ. ವಾಜಪೇಯಿ ಇಂದು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಗಿದ ಅಟಲ ಬಿಹಾರಿ ವಾಜಪೇಯಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಉದಾರವಾಗಿ ತಲುಪಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳ ಕೈಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿಬಿಟ್ಟದ್ದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದುರಂತ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಮಂಗಲಂ ಬಿರ್ಲಾ ಆರಂಭಿಸಿದ ನೂತನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೀಡಿಯಂ ಸ್ಕೂಲಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಯ ಪ್ರವೇಶ ಶುಲ್ಕ ಕೇವಲ ೧.೨೫ ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ !

ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಾಸ, ವೈಚಾರಿಕ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳ ಮೂಲೋದ್ದೇಶ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಸರೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಐದುವರ್ಷಗಳ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಖಾಸಗೀಕರಣಗೊಳಿಸಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಕೈಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಂಥ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ವಾಜಪೇಯಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕು.

ಖಾಸಗೀಕರಣದ ಚಂಡಮಾರುತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨ರಷ್ಟೂ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ೭೫ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. ೯೫ರಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜ್ಞಾನ ಇರುವವರ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಓದಿದವರ ಪಾಡೇನು? ಅತ್ತ ಸರ್ಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಮೀಸಲಾತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾರದ ದಲಿತವರ್ಗದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರತಿಭೆಗಳ ದಿಕ್ಕೇನು?

ಖಾಸಗೀಕರಣವನ್ನು 'ಒಳಆಸೆ'ಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೌನವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿಬಿಡುವ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಹೊರಧ್ವನಿಯಾಗಿ ''ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಕಲಿಸುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಹು ಬೇಗ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೊಂದು ಹಾಕುವುದಾಗಿದೆ'' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಇಂಥ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರ ಧ್ವನಿಗಳು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆಯ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರಲೀ ಎನ್ನಲಾರವು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಮಕ್ಕಳು ೮ನೇ ತರಗತಿಯ ನಂತರ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರೆಂದು ಅಡ್ಡ ಬರಲಾರರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ೬೦-೭೦ ಅಂಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಇಂಥವರ ಮಕ್ಕಳು ಏಕ್‌ದಂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ೯೦-೯೫ ಅಂಕ ಗಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರರು.

ಇವರೇ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಂತೆಯೇ ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಗೂ ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ದಲಿತ ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿ/ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದಾಗುವ ನೆರವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಬಿಡಬಲ್ಲರು.

ನಮ್ಮ ನಡುವೆ 'ಇರುವ' ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿಂತಕ, ವಿಮರ್ಶಕರಾದ ಡಿ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ''ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಿಂದ ಬರುವ ಸಹಜ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಲಾಭ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ದತ್ತವಾಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಅಧಿಕಾರ ಇವೆರಡನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಬೆರೆಸುವ ನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ನಾವೀಗ ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದ ಜತೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ನಾವೀಗ ತಕ್ಷಣ ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.''

ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೇಳಿಕೊಡಬಲ್ಲ ತಾಯಿಹೃದಯದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಕನ್ನಡತ್ವವನ್ನು ಹೀಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾನ್ವೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಓದಲಾಗದಂಥ ಗ್ರಾಮೀಣ/ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಗರವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಯ 'ಶಕ್ತಿ'ಯ ಮುಂದೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹಿಂಜರಿಯುವ ಕೀಳರಿಮೆಗೆ ಬಲಿಪಶುವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಮೂರ್ನಾಡು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ
ಸೌಮ್ಯಶ್ರೀ ನಿಲಯ, ಆರ್. ಸಿ. ರಸ್ತೆ, ನ್ಯೂ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್ಷನ್
ಮಡಿಕೇರಿ - ೫೭೧ ೨೦೧

ಡಾ|| ಡಿ. ಎಂ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ

ಇದೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೨೬ ರಂದು ನಿಧನರಾದ ಡಾ|| ಡಿ. ಎಂ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ 'ಹೊಸತು' ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಡಾ|| ಡಿ. ಎಂ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ಕನ್ನಡನಾಡು ಕಂಡ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು; ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತಗಾರ, ಯೋಜನಾ ತಜ್ಞ, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು. ಶಿಸ್ತು, ದಕ್ಷತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗಳಿಂದ ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಪದವಿಗಳ ಘನತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಮಾಸಲಾಗದ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತುಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ ದೊಗ್ಗನಾಳ ಮಹದೇವಪ್ಪ ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದೆಸೆಯಿಂದಲೇ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ-ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ ಸಮಾಜದ ಕನಸು ಕಂಡವರು. ಎಂ.ಎ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ರ್‍ಯಾಂಕ್ ಗಳಿಸಿ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ ಮೊದಲಿಗರು ಇವರು ಎಂಬುದು ದಾಖಲಾರ್ಹ.

ನಂಜುಂಡಪ್ಪನವರು ಹಲವು ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯವಾದದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜೆ. ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಆಡಳಿತ ಸೇವೆಗೆ (ಐಎಎಸ್) ಸೇರಬಯಸುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವೊಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಈವರೆಗೆ ೨೨ ಜನ ಐಎಎಸ್ ಕ್ಯಾಡರ್‌ಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಗೆ ಸೇರಲು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಡಿ. ಎಂ. ಎನ್. 'ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ೧೫ ವರ್ಷ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಎನ್ನುವುದು, ಅವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮೂರ್ಖತನ', ಹಾಗೇ 'ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಸಹ್ಯವಾಗಿಸದೆ ನಗರದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಹಣ ಸುರಿಯುವುದು ಮಹಾಪಾಪ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಮಾತುಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಹೊತ್ತು ನಂಜುಂಡಪ್ಪನವರು ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ ಈ ಮಾತುಗಳು ಎಂದಿಗಿಂತಲೂ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುತ್ತದೆ: 'ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಮುಕ್ತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಮಾರಕ, ಇಂಡಿಯಾದ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಅದು ಬೆಳೆಯಲ್ಲ ಬಿಡಿ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ದೇಶವನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ಅಡವಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ', 'ಅಮೆರಿಕಾ ವಿಶ್ವದ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದು ಬಡದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲದ ಚಪಲ ಹತ್ತಿಸಿದೆ. ಮುಕ್ತ ನೀತಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತತೆ ಬೋಧಿಸುವ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ರಚಿಸಿ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಿಗೂ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಯಾವತ್ತೂ ಜನರು ಯೋಜನೆಯ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತುವಂತಾಗಬಾರದು, ಯೋಜನೆಗಳೇ ಜನರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು.'

ಕರ್ನಾಟಕ-ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿ, ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ರೈಲ್ವೆದರ ನಿಗದಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಡಾ|| ಡಿ. ಎಂ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪನವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಲವು ತಜ್ಞರು ಸೇರಿ ನೀಡಿದ ೫ ಸಂಪುಟಗಳ (ಸುಮಾರು ೩೫೦೦ ಪುಟಗಳ) ವರದಿಯು ಇಡೀ ಗ್ರಾಮ ಭಾರತದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಬಲ್ಲಂತಹ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಒಂದು ಘಟಕವನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ನೀಡಿರುವ ಈ ವರದಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧುವಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಉಳ್ಳ ವರದಿಯಾಗಿದೆ; ಇಂದು 'ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ವರದಿ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದೆ ; ಎಲ್ಲರೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಂಜುಂಡಪ್ಪ ವರದಿ ಅನುಷ್ಠಾನವೊಂದೇ ಪರಿಹಾರ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ. ಅದು ಸತ್ಯ ಕೂಡ.

ರಾ.ನಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ
ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್, ನಂ ೬, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ೨ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಸಿಕೆಜಿ ಗಾರ್ಡನ್, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೨೭

ದಾನ : ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂದರ್ಭದ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಡಾ॥ ಕೆ. ಮೋಹನ್‌ಕೃಷ್ಣ ರೈ

> ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ದಾನ ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ... ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರು ದಾನ ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು.

ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ದಾನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ವ್ಯಾಪಕಾರ್ಥವನ್ನು ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸರಳವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನಿಕೆ ವಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಳ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾದಂಥದ್ದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವಾಗ ದಾನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ದಾನ ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಅಂಶವೂ ಆಗಿದೆ. ದಾನ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು, ದಾನವನ್ನು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು, ದಾನ ಕೊಡುವುದರ ಹಿಂದಿರುವ ತಾತ್ವಿಕ ಭಾವನೆಗಳು ಯಾವುವು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ದಾನ ನೀಡುವವರ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಬೇರೇನನ್ನೋ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕ್ರಿ. ಶ. ೮ರಿಂದ ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗಿನ ಅವಧಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದಾನ ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ದಾನವನ್ನು ಜಾತಿ/ವರ್ಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷತೆ. ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಪತ್ತು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ವೈಭವೀಕೃತ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿವರಣೆಯಷ್ಟೇ ಆಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ, ಗೌರವ, ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಜನವರ್ಗಕ್ಕೇ ದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು ದೊರಕುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವವು ಸಮಾಜವನ್ನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸುವ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಸಮಾಜದ ಅಲಕ್ಷಿತ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂದರ್ಭದ ಲಿಖಿತ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಆಕರಗಳು ಈ ಕುರಿತು ಮೌನ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದಾನ ನೀಡುವುದು ಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ದಾನ ನೀಡುವುದರ ಹಿಂದಿದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಭಾವನೆಗಳು, ಉದ್ದೇಶಗಳು ಯಾವತ್ತೂ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಅನೇಕ ಚರಿತ್ರಕಾರರು ದಾನ ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿದರು. ಅರಸರು ದಾನಗಳನ್ನು ಉದಾರವಾಗಿ ಯಾಕೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲೇ ಉತ್ತರವೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ದಾನದ ಕಲ್ಪನೆ ಅಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಧರ್ಮದ ಭದ್ರ ತಳಹದಿಗೆ ದಾನ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೇವಾಲಯ, ಬಸದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ದಾನ ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ರಾಜಾಶ್ರಯ ನೀಡಿ ಅವು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ದಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವೇನಲ್ಲ. ಭೂಮಿ, ಹಣ, ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ದೈನಂದಿನ ಉಪಯೋಗದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ದಾನ ಶಾಸನಗಳು ಅಪಾರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶ. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಥವಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನೇ ದಾನದ ಇಲ್ಲವೇ ಕಾಣಿಕೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಅರಸ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕ್ರೋಡೀಕೃತವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲವೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿಯ ಭಾವನೆ ಮೂಡುವುದು ಸಹಜ.

ದಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಏರಿಳಿತಕ್ಕೂ, ಅರಸು ಮನೆತನಗಳ ಏಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವನತಿಗೂ ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಅರಸು ಮನೆತನಗಳು ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ದಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಏರುಮುಖವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನತಿಯತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಾನದ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದಾನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡ ಅರಸರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ದಾನವನ್ನು ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡಲು ಮುಂದಾದರು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವ ಅಪಾಯವಿದ್ದರೂ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಭದ್ರತೆಯೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ವಿವಿಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಗಡದವರನ್ನು ಅಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ದಾನ ನೀಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಸಮಾಜದ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ದಾನ ನೀಡಿರುವ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಾನ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ವೈದಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದಾನ ನೀಡುವುದು ಇದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನೀಡಿದ ಲಂಚದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಸಮಾಜದ ಕೆಳಸ್ತರದ ಜನರು ತಾವು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಭುತ್ವದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿದ್ದು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದವನೇ ಅದನ್ನು ಮರು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ವರ್ಗದ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ಉತ್ಪಾದಕ ವರ್ಗಗಳು ತಾವು ದುಡಿದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅರಸನಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಅನುತ್ಪಾದಕ ವರ್ಗಗಳು ಉತ್ಪಾದಕ ವರ್ಗಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ದೇವಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಾನಕ್ಕೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅದೊಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿತು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನವಾಗಿ ನೀಡುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಗ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಿ ವರ್ಗವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.

ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಮಠಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ಬಿರುಸಿನಿಂದ ನಡೆದವು. ದಾನವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಭೂಮಿಯ ಆಡಳಿತವೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೇ ಸೇರಿತ್ತು. ದೇವಾಲಯಗಳು ಆಡಳಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

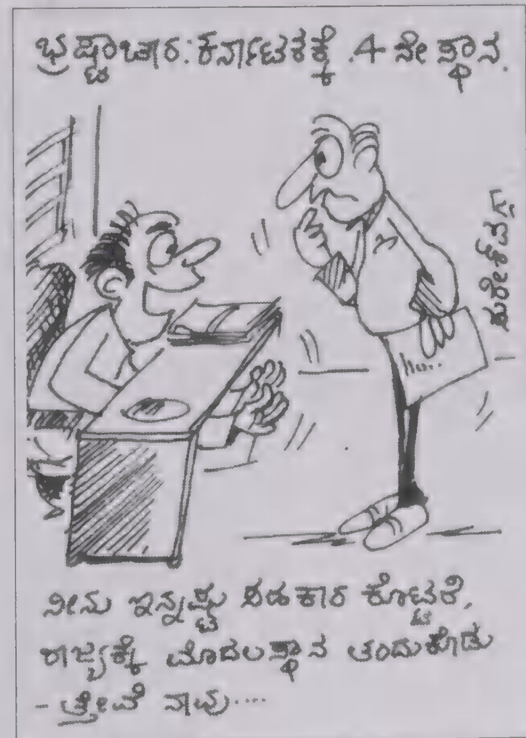
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಿರುವುದು ಹೊಸ ಭೂಮಾಲೀಕ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ದಾನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಭೂಮಾಲೀಕ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡವರನ್ನು ಮಹಾಜನರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಮಹಾಜನರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾನವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಭೂಮಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮಹಾಜನರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ದತ್ತಿ ನೀಡುವುದು, ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಹಾಜನರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ ಹಳ್ಳಿಗಳ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಭೂಮಾಲೀಕರ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಾಯಿತು. ಮಹಾಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡು ಕೇಂದ್ರಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ರೈತರ ನಡುವಿನ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿಕರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಭೂಮಾಲೀಕ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು.

ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರಿಂದ ಹೊಯ್ಸಳರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ನೀಡಲಾದ ದಾನದತ್ತಿಗಳ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ :

ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು, ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರು, ಹೊಯ್ಸಳರು ಮತ್ತು ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಅರಸು ಮನೆತನಗಳು ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ದಾನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ದಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ನೀಡಿರುವ ದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ದಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನವು. ಅವರ ಮೂವತ್ತು ಭೂದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತ ನಾಲ್ಕು ದಾನಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಕ್ರಿ. ಶ. ೮ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಶಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಜೈನ ಯತಿಗೆ ದಾನವನ್ನು ನೀಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಕ್ರಿ. ಶ. ೮೦೦ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಹಾಶಿವಗುಪ್ತ ಎನ್ನುವವನ ಶಿವಪುರ ಶಾಸನವು ಬಡಗಿ, ಕಮ್ಮಾರ, ಕುಂಬಾರ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮ ಪಾಂಚಾಳರಿಗೆ ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಧಾನ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಸೇವೆ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಭುತ್ವ ತನ್ನ ಬುಡವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ದಾನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಲೆಮಾರುಗಳು ಅನುಭವಿಸುವ ದಾನ, ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಜೀವಂತವಾಗಿರುವವರೆಗೆ ಅನುಭವಿಸುವ ದಾನ ಮುಂತಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರನಾದ ಚಿದ್ದಣ ಚೋಳ ಎನ್ನುವವನು ಅಗ್ರಹಾರವೊಂದರ ಮಹಾಜನರಿಗೆ ದಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ, ಈ ದಾನವನ್ನು ಪುನರ್‌ದತ್ತಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೊಯ್ಸಳರ ಶಾಸನಗಳ ಬಹುಭಾಗವು ದಾನಶಾಸನಗಳಾಗಿವೆ. ಅವು ಹೊಯ್ಸಳ ಅರಸರನ್ನು ದಾನಶೂರರೆಂದು ವರ್ಣಿಸಿವೆ. ಶಾಸನಗಳು ಪ್ರಭುತ್ವದ ಮುಖವಾಣಿಗಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಅವು ರಾಜಾಜ್ಞೆಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷತೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹೊಯ್ಸಳರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಹೊಯ್ಸಳ ದೊರೆ ನರಸಿಂಹನ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ನಕ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನ ಮಂತ್ರಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಸಮುದ್ರ ಎನ್ನುವ ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಹನ್ನೆರಡು ಮಂದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನು ದೆವಲಿಗೆ ನಾಡು ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಹಾರವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ಬಲ್ಲಾಳದೇವನು ಬಾಣಾವರವನ್ನು ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ೭೪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ದಾನ ಶಾಸನಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ದಾನವನ್ನು ಅರಸರಷ್ಟೇ ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ರಾಣಿಯರು, ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರರು, ಸಾಮಂತರು, ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗದವರು ಮುಂತಾದವರು ವಿವಿಧ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ದಾನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು, ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯಲು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡುಬರಲು ದಾನ ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನ ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಅರಸರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಕವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ದಾನ ನೀಡುವಾಗ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ

ವಿನಾಯಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಂದಾಯ ಹಳ್ಳಿಗರಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗರೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಪಡೆದವರು ಎಂದರ್ಥ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಕಂದಾಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತವೂ ಕೇಂದ್ರಪ್ರಭುತ್ವದ ಕೈಗಳಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಹೋಗುವಂತಾಯಿತು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ರಾಜನ ಹತೋಟಿಗೆ ಒಳಪಡದೆ ಇರುವಂತಾಯಿತು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನ ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿತು. ದಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಜನರು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಭೂಮಾಲೀಕರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ದಾಸ್ಯರೂಪಿ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದರು. ಭೂಮಾಲೀಕ ವರ್ಗವು ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿತು. ಜೀತದಾಳುಗಳು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಭೂಮಾಲೀಕರಾದ ತಮ್ಮ ಒಡೆಯರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೊಸ ಭೂಮಾಲೀಕ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಹುಟ್ಟು ಆಡಳಿತದ ಅನೇಕ ಸ್ವತಂತ್ರ ಘಟಕಗಳ ಹುಟ್ಟಿಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೂ ಏಕೀಕೃತ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭೂಮಾಲೀಕರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಇದು ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ಹಂತಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯ ಲಕ್ಷಣವೂ ಹೌದು.

ಊಳಿಗಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪದ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ದಾನ ನೀಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚರಿತ್ರೆಕಾರ ಆರ್.ಎಸ್. ಶರ್ಮಾ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಊಳಿಗಮಾನ್ಯತೆಯ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಭೂದಾನಗಳು. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ನಗರಗಳ ಅವನತಿ, ನಾಣ್ಯಗಳ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿನ ಇಳಿಮುಖ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳು, ಕೃಷಿ ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಭೂಮಾಲೀಕರು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮುಂತಾದವು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೊಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟವು. ಹೀಗೆ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವವು ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀಡಿದ ಮಿತಿಮೀರಿದ ದಾನಗಳು ಹೊಸ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದರ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಅದು ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಮಾಜದ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನರು ದಾನ ನೀಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಯಜಮಾನರಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಡಾ|| ಕೆ. ಮೋಹನ್‌ಕೃಷ್ಣ ರೈ
ಹಿರಿಯ ಶ್ರೇಣಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಚರಿತ್ರೆ ವಿಭಾಗ
ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ನಾನು ಆರೋಗ್ಯ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ರೋಗಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದೇ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದು ನೀವು ಪಟಕ್ಕನೆ ಉತ್ತರಿಸಿಬಿಡುವಿರಿ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಬ ತೀರಾ ಪರಿಚಿತ ಪದದ ಅರಿವಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆಷ್ಟು ಸಂದೇಹರಹಿತ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸ ವಿದ್ದರೂ, 'ಆರೋಗ್ಯ'ದ ಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ (ಡಬ್ಲ್ಯುಎಚ್ಓ) ೧೯೪೮ರಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಶಾಸನ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ – ''ಆರೋಗ್ಯ ಕೇವಲ ರೋಗರಹಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಲೀ, ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯತೆ ಇರುವುದಾಗಲೀ ಅಲ್ಲ; ಪರಿಪೂರ್ಣ ಭೌತಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಸ್ಥಿತಿಯೇ ಆರೋಗ್ಯ.''

ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯವಿಜ್ಞಾನವು ಪೂರ್ವಗ್ರಹಪೀಡಿತವಾಗಿ ಸದಾ ಕಾಯಿಲೆ (ಅನಾರೋಗ್ಯ)ಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ, ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಒಳಗುಟ್ಟಿನ ಆಳ-ಹರವಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಲಸ್ಪರ್ಶಿ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆ. ಇದೆ. ಮಾನವನನ್ನು ಯಂತ್ರದಂತೆ, ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಯಂತ್ರದೋಷದಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಿ,

ಆರೋಗ್ಯ ಮಾನವನ ಅನರ್ಘ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಮಗಿರುವ ಸಂಪತ್ತು, ಜ್ಞಾನ, ಗೌರವ, ಅಧಿಕಾರ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾನವನು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈಗಲೂ ನಾವು ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೋ ಬಂಧುಗಳನ್ನೋ ಭೇಟಿಯಾದಾಗ "ನೀವು ಹೇಗಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಹೇಗಿದೆ ?" ಎಂಬ ಪೀಠಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆ ಆರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ.

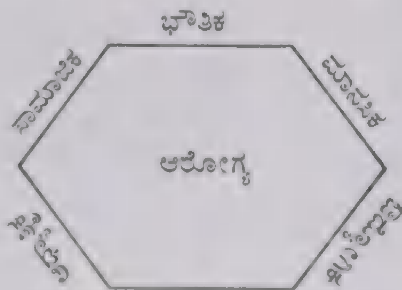
ಡಾ|| ಡಿ. ಕೆ. ಮಹಾಬಲರಾಜು

ಆರೋಗ್ಯ ಅಂದರೆ ಏನು ?

ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ, ದೇಹಕ್ಕೂ, ಮನಸ್ಸಿಗೂ, ಪರಿಸರಕ್ಕೂ, ಸಮಾಜಕ್ಕೂ, ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಸಾಮರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆ, ಮದ್ಯವ್ಯಸನ, ಅಪಘಾತ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಜನಸಂಖ್ಯಾಸ್ಫೋಟ, ಪರಿಸರಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹೆಡೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿವೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಚಿಂತನ ಸ್ತರಗಳು ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೂ ಏರುಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯದ ಹೊಸ ಹೊಸ ತತ್ವಗಳು ಉಗಮಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಆರೋಗ್ಯವು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ (ಪೂರಕ) ಅಂಶ ಎಂಬ ಅರಿವು ಮೂಡುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸುಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದೇ ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ನಿತ್ಯಸ್ತೋತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂತ್ರವೇ 'ಹೆಲ್ತ್ ಫಾರ್ ಆಲ್'.

ಆರೋಗ್ಯ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ದೇಹಾರೋಗ್ಯ, ಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಸೌಖ್ಯ, ದೇಹ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ಪದದ ವಾಖ್ಯಾನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ದೈಹಿಕ (ಭೌತಿಕ), ಮಾನಸಿಕ,

ಚಿತ್ರ ೧ : ಆರೋಗ್ಯದ ಆಯಾಮಗಳು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮಗಳಿರುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಆಯಾಮಗಳೂ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿವೆ. ಜೊತೆಗೆ ತಜ್ಞರು ತಾತ್ವಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಪರಿಸರ, ವಿದ್ಯೆ, ಆಹಾರ ಮತ್ತಿತರ ಆರೋಗ್ಯದ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರೋಗ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ನೋಡೋಣ.

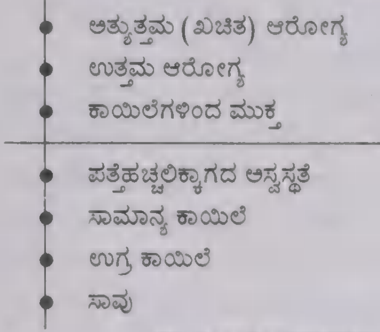
ಭೌತಿಕ ಆಯಾಮ : ಆರೋಗ್ಯದ ಈ ಆಯಾಮವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಹದ್ದು. ಇದು ದೇಹದ ರಚನಾ-ಕ್ರಿಯಾ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಎತ್ತರ, ತೂಕ, ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯ, ಗಟ್ಟಿ ಮಾಂಸಖಂಡ, ನಾಡಿಮಿಡಿತ, ಬಿ. ಪಿ. ರಕ್ತ ಪರಿಚಲನೆ, ಉಸಿರಾಟ, ದೇಹತೂಕ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಹಜ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ದೇಹದ ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಅಂಗಗಳ ಗಾತ್ರ, ಪ್ರಮಾಣ, ಆಕಾರ, ಕಾರ್ಯಭಾರ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರಬೇಕು. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರಬೇಕು. ಚರ್ಮ, ಕಣ್ಣು, ಕೂದಲು ಕಾಂತಿಯುತವಾಗಿರಬೇಕು. ಉಡುಪು ಶುಭ್ರವಾಗಿರಬೇಕು. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉಸಿರು, ಮಲಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಸುಲಲಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಸಿವು, ನಿದ್ದೆ, ಬಾಯಾರಿಕೆ ಸಹಜವಾಗಿರಬೇಕು. ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಬ್ಬು ಇರಬಾರದು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ದೇಹದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವಕಣಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ರಿಯಾಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ : ವ್ಯಕ್ತಿ ಆಂತರಿಕ ಅಥವಾ ಬಾಹ್ಯ

ತೊಳಲಾಟದಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ತನ್ನ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚದೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮನಸ್ಸು ಇರಬೇಕು. ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ, ಗೌರವದ, ಬೇಕುಬೇಡಗಳ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಇರಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಭಾವನೆಗಳ, ಉದ್ವೇಗಗಳ ನಿಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಇರಬೇಕು. ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಬಾಳುವ ಗುಣ ಇರಬೇಕು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರೋಗ್ಯ : ಮನುಷ್ಯ ಎಂದಿಗೂ ಒಂಟಿ ಅಲ್ಲ, ಆತ ಸಮಾಜದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ. ಹೀಗಾಗಿ ಆತ ಸಮಾಜದೊಂದಿಗೆ, ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಸೌಹಾರ್ದ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಆರೋಗ್ಯದ ಹಂತಗಳು : ಆರೋಗ್ಯ ಎಂದಿಗೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಲೆತು ನಿಲ್ಲುವಂತಹುದಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಏರುಪೇರುಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಚಿತ್ರ ೨)

ಚಿತ್ರ ೨ : ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ತರಗಳು

ಆರೋಗ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಕ ಅಂಶಗಳು : ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳ ಪಾಲಿದೆ. ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ಅಂಶಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಆನುವಂಶಿಕತೆ (ಜೀನ್), ಪರಿಸರ, ಜೀವನಕ್ರಮ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ತರ, ಲಭ್ಯವಿರುವ ಆರೋಗ್ಯಸೇವೆ, ಆಹಾರ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಉದ್ಯೋಗ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತಿತರ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ರೂಪುತಳೆಯುತ್ತದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಸೂಚಕಗಳು : ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಾವು ಕೆಲವು ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ಸೂಚಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಒಂದು ದೇಶದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶದ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ತುಲನೆ ಮಾಡಲು ಬರುತ್ತದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ಬಾಣಂತಿ-ಗರ್ಭಿಣಿಯರ ಸಾವಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾವುಗಳು, ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ, ಅಂಗ ಊನತೆ ಪ್ರಮಾಣ, ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ – ರಕ್ತಹೀನತೆ ಪ್ರಮಾಣ, ಜನರ ಸರಾಸರಿ ತೂಕ-ಎತ್ತರ, ಆರೋಗ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯತೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ಉಪಕೃತಗೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಮಾನಸಿಕ ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಅಪಘಾತ, ಮದ್ಯವ್ಯಸನ ಪ್ರಮಾಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ – ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ, ಜೀವನಮಟ್ಟ, ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಕುಡಿವ ನೀರು, ಆಹಾರ ಲಭ್ಯತೆ, ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಸರಾಸರಿ ಆಯುರ್ಮಾನ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಾಂಗದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತವೆ.

ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು : ಒಂದೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಕಾಲ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದೇಶದ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ತೋರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುತ್ತಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು (೧) ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ (೨) ಅಂಟುರೋಗ (೩) ಅತಿ ಸಂತಾನ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜನರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ರಕ್ತಹೀನತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಅಭಾವದಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಯೋಡಿನ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಏರುಗತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ. ಕೆಲವೆಡೆ ಫ್ಲೂರೋಸಿಸ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ.

ಕ್ಷಯ, ಭೇದಿ, ಮಲೇರಿಯಾ, ನ್ಯುಮೋನಿಯ, ಟೈಫಾಯಿಡ್, ಜಾಂಡೀಸ್ ಮುಂತಾದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏಡ್ಸ್ ಹಾವಳಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಡೆಂಗ್ಯೂ, ಮೆದುಳುಜ್ವರ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹಳೆ-ಹೊಸ ಅಂಟುರೋಗಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿವೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನರಲ್ಲಿ ೯ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ೨೫ ಜನ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರತಿ ೧೦೦೦ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ (೨೫ – ೯) ೧೬ ಜನರ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶೇಕಡಾ ೧.೬ರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ, ಇನ್ನು ೩೦-೪೦ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎರಡುಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗ ರುಜಿನಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ.

ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ಅಂಟುರೋಗ, ಅತಿಸಂತಾನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ತತ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ, ಬೊಜ್ಜು, ಬಿ.ಪಿ., ಹೃದಯಾಘಾತ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಅಪಘಾತ, ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಸಹ ಹೇರಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ.

ನಮಗೇಕೆ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ? : ನಮಗೇಕೆ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಜನರು ''ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮಾನವನಿಗಲ್ಲದೇ ಮರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆಯೇ'' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಉತ್ತರಗಳಿಂದ ಪೋಷಣೆಗೊಂಡು, ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಸಾಗುವವರೆಗೂ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮಾನವನಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬಂದೇ ತೀರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವೇನಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಈಗಿನ ತರ್ಕವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ಏಕೆ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದರೆ, ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾದಿಗಳು ನಿಚ್ಚಳವಾಗುತ್ತವೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಅನಾರೋಗ್ಯಗಳ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಹುಟ್ಟಿನ ದಿನದಂದೇ ಹುಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿದೆ. ವಿಶ್ವದ ಮೊದಲನೇ ಮಾನವನೇ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ವೈದ್ಯ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳ ಕಾರ್ಮೋಡವೇ ಕವಿದಿದ್ದ ಪುರಾತನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ದೈವ, ದೆವ್ವ, ಪಾಪ, ಪ್ರೇತ, ಮಾಟ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ವೈದ್ಯವಿಜ್ಞಾನ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಿತಾಮಹನಾದ ಹಿಪ್ಪೊಕ್ರೆಟಿಸ್ (ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೪೬೦-೩೭೦) ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಮಲಿನ ನೀರು, ಗಾಳಿ, ಆಹಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನು. ವಿಜ್ಞಾನಿ ಆಂಟೋನಿ ಲಿವಿನ್ ಹಾಕ್ ೧೬೭೩ರಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕಯಂತ್ರ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಅನಂತರ ರೋಗಾಣುಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಮಾನವನ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ರೋಗಾಣುಗಳೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಯಿತು.

ವಾಯು, ನೀರು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೋಗಾಣುಗಳಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಯಿಲೆ ತಗಲುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ರೋಗಾಣು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಕಾಯಿಲೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ, ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಾಣುಗಳ ಪಾತ್ರವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರ್ಕಿಸಿದಾಗ, ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಒಂದೇ ಕಾರಣ ಅಸಾಧ್ಯ. ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಏಡ್ಸ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ವೈರಾಣು ಕಾರಣವಾದರೂ, ಇದು ತಲೆದೋರಲು ಜನರ ಅಜ್ಞಾನ, ಅನೈತಿಕ ನಡವಳಿಕೆ, ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ರೋಗಕಾರಕ ವಸ್ತು, ಆತಿಥೇಯ (ಮಾನವ) ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದ, ಪರಸ್ಪರ (ಘರ್ಷಣೆ) ನರ್ತನೆಯಿಂದ ಕಾಯಿಲೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಎಂದು, ರೋಗಕಾರಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬೀಜವೆಂದು, ಇತರೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು (ಪರಿಸರ - ಸಾಮಾಜಿಕ) ನೀರು-ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು, ಗೊಬ್ಬರ ಎಂದು ನಾವು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಈ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸೋಣ.

ರೋಗಕಾರಕ ವಸ್ತುಗಳು : ಮಾನವನಿಗೆ, ತನ್ನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಪದಾರ್ಥ (ಸತ್ವ) ಕಾಯಿಲೆಕಾರಕವಾಗುವುದಿದೆ. ಕಾಯಿಲೆಕಾರಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೧. ಜೈವಿಕಗಳು	: ವೈರಸ್, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ಬೂಷ್ಟು, ಏಕಾಣು ಜೀವಿ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಜೀವಿಗಳು.
೨. ಆಹಾರ	: ಪ್ರೋಟೀನ್, ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್, ಕೊಬ್ಬು, ಜೀವಸತ್ವ, ಲವಣ ನೀರು ಇವುಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ ಇಲ್ಲವೆ ಕೊರತೆ.

೩. ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು : ದೇಹದೊಳಗಿನ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಏರು ಪೇರು, ಬಾಹ್ಯಜಗತ್ತಿನ ಧೂಳು, ಹೊಗೆ, ಅನಿಲ, ಪರಾಗ, ಕೀಟನಾಶಕ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ.

೪. ಭೌತಿಕ ವಸ್ತುಗಳು : ಉಷ್ಣ, ತಂಪು, ಒತ್ತಡ, ವಿಕಿರಣ, ತೇವಾಂಶ.

೫. ಘರ್ಷಣೆ : ಬಹುಕಾಲದ ಘರ್ಷಣೆ (ತಿಕ್ಕಾಟ) ಒತ್ತಡ, ಭಾರ, ಪೆಟ್ಟು

೬. ದೈಹಿಕ : ಅಂಗಾಂಗಳ ವಿಕಲತೆ, ನ್ಯೂನತೆ, ಜೀನ್‌ಗಳ ವಿಕಾರ, ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ - ಹಾರ್ಮೋನ್‌ಗಳ ಏರಿಳಿವು.

೭. ಸಾಮಾಜಿಕ : ಬಡತನ, ಮದ್ಯವ್ಯಸನ, ಧೂಮಪಾನ, ಒಂಟಿತನ, ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನಶೈಲಿ.

ಆತಿಥೇಯ (ಮಾನವ) ಅಂಶಗಳು : ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ, ಜನಾಂಗ, ಜೀನ್‌ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಉದ್ಯೋಗ, ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡ, ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಮನೆ - ಪರಿಸರ, ಜೀವನ ಕ್ರಮ, ಮದ್ಯಪಾನ - ಧೂಮಪಾನ ಚಟ, ನಡೆವಳಿಕೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ, ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳು ಆರೋಗ್ಯ - ಅನಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಪರಿಸರದ ಅಂಶಗಳು : ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವನು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಮಾನವನ ಸುತ್ತಲಿನ ಗಿಡ-ಮರ, ಪ್ರಾಣಿ, ಸಸ್ಯ, ಹವಾಗುಣ, ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಇತ್ಯಾದಿ ಇವು ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಸರವಾದರೆ, ಮಾನವನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲೇ ಕಾಣುವ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಪರಿಸರವೂ ಆರೋಗ್ಯದ ಕೀಲಿಕೈಯೇ ಆಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಡುವ ಅನಾರೋಗ್ಯವು ರೋಗಾಣುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಾಣುಗಳು ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ, ನೀರಿನ ಮೂಲಕ, ರೋಗಿಯ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ, ಆಹಾರದ ಮೂಲಕ, ಕೊಳಕು ಕೈ ಹಾಗೂ ಕರವಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯವಂತರ ದೇಹ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಕೀಟಗಳ ಕಡಿತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಡಿತದಿಂದಲೂ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ರೋಗಿಯ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ರೋಗಾಣುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವು ಅವನ ಉಸಿರು, ಬೆವರು, ಸಿಂಬಳ, ಕಫ, ಮಲಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುಂಖಾನುಪುಂಖ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸರ್ಜನೆಗೊಂಡು ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಕ್ಷಯ ಇಲ್ಲವೆ ನ್ಯುಮೋನಿಯ, ಫ್ಲೂ ಮುಂತಾದ ಶ್ವಾಸಕೋಶದ ಬೇನೆಗಳಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೆಮ್ಮಿದನೆಂದರೆ, ಕೋಟ್ಯನುಕೋಟಿ ರೋಗಾಣುಗಳು ಅವನ ಉಸಿರಿನೊಂದಿಗೆ, ಕೆಮ್ಮು, ಸೀನಿನೊಂದಿಗೆ ಹೊರಬಂದು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಉಸಿರಾಡುವ ಆರೋಗ್ಯವಂತನ ದೇಹ ಸೇರಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಟೈಫಾಯಿಡ್, ಕಾಲರ, ಜಾಂಡೀಸ್, ಆಮಶಂಕೆ, ಭೇದಿ ಮುಂತಾದ ಕರುಳು ಸಂಬಂಧಿ ಬೇನೆ ಪೀಡಿತರ ಮಲದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರೋಗಾಣುಗಳು ವಿಸರ್ಜನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಬಯಲನ್ನು ಬಹಿರ್ದೆಶೆಗೆ ಬಳಸುವುದರಿಂದ, ಮಲದಲ್ಲಿನ ರೋಗಾಣುಗಳು ನಮ್ಮ ನೆಲ, ಜಲವನ್ನು ಕಲುಷಿತ ಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಹೊಲಸಿನಿಂದ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಾರಾಡುವ ನೊಣಗಳು, ಈ ರೋಗಾಣುಗಳನ್ನು ತಂದು ನಮ್ಮ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬೆರೆಸುವುದುಂಟು. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀರು ಮತ್ತು ಆಹಾರದಿಂದ ಅಂಟುವ ಅಂಟುರೋಗಗಳ ಪೀಡೆ ನಿತ್ಯದ ಗೋಳಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ಬಳಸುವ ರೂಢಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರೆ, ಮಾನವ ಮಲ ಕುಡಿವ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ, ಮಾನವನಿಗೆ ಬರುವ ಬಹುತೇಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ನಾಮಾವಶೇಷ ವಾಗುತ್ತವೆ. ಮುಂದುವರೆದ ದೇಶಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ದೇಹ, ಮನೆ, ಪರಿಸರ, ನೀರು ಆಹಾರ ಶುದ್ಧತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಂಟುರೋಗಗಳ ಉಪಟಳದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಾರಾಗಬಹುದು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹೃದಯಾಘಾತ, ರಕ್ತದೊತ್ತಡ, ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್, ಲಕ್ವ ಮತ್ತಿತರ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಖಚಿತ ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ ಆದಾಗ್ಯೂ ನಮ್ಮ ಜೀವನಶೈಲಿಯ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಈ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಸ್ಥೂಲದೇಹ, ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡ, ಮದ್ಯಪಾನ, ಧೂಮಪಾನ, ಅಲಸಿಜೀವನ, ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಹಾನಿಕಾರಕ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ ಇವುಗಳ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳೂ ಈಗ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಮಾನಸಿಕ ಕಾಯಿಲೆಗಳು, ಅಪಘಾತ ಇವಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

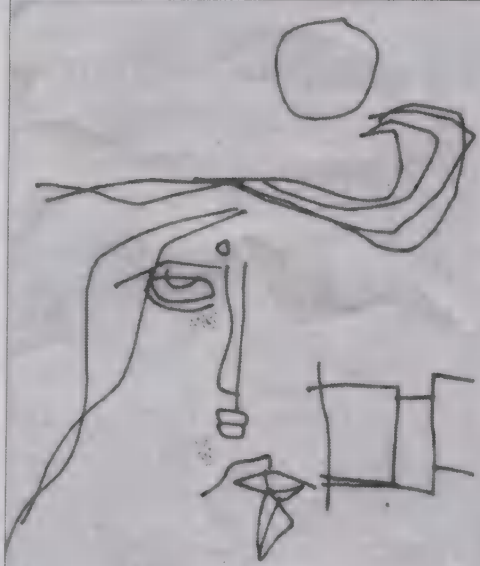
ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ : ಸಂವಿಧಾನ ಶಾಸನದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯ ಹೊಂದುವ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ನೆರವು ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಿಸುವ, ವೃದ್ಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಉತ್ತಮ ಪರಿಸರ, ಆಹಾರ, ನೀರು, ವಾತಾವರಣ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ, ರಾಜ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದ್ದು. ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ರೋಗ ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಅಗತ್ಯ ಔಷಧಿ ಪೂರೈಕೆ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯಕ್ಕೆ ಆಸರೆ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಈ ನಿಟ್ಟಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

ಆರೋಗ್ಯ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು, ಆದರೂ ಆರೋಗ್ಯವು ನಾವು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳು ವಂತಹ, ಇಲ್ಲವೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸರಕು ಅಲ್ಲ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಆರೋಗ್ಯದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಣೆ ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೂ ಉಂಟು. ಹೀಗಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದಿಗೂ ನಮ್ಮದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ, ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ವೃದ್ದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮದೇ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಕೇವಲ ವೈದ್ಯರ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ, ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಯೋಜನೆ, ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

ಆರೋಗ್ಯ ಮಾನವ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಯ ಬುನಾದಿ. ಕೇವಲ ಹಣದಿಂದಲೇ ರೋಗ - ರುಜಿನಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪರಿಸರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಉಂಟಾಗಬೇಕು. ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವರಮಾನ ಹೊಂದಿರುವ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟದ ಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಡಾ।। ಡಿ. ಕೆ. ಮಹಾಬಲರಾಜು
ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ವಿಭಾಗ
ಜೆ. ಜೆ. ಎಂ. ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು, ದಾವಣಗೆರೆ-೪

ಕನಸು

ಕುತ್ತಿಗೆಯ
ಮೇಲೊಂದು
ಕೊರಡು.
ಕೊಸರಿ
ಕನವರಿಸಿದಾಗ
ನನ್ನಾಕೆ
ಕೇಳಿದಳು
ರೀ
ಏನಾಯ್ತು ?
ಕುತ್ತಿಗೆ ಮೇಲೊಂದು
ಕೊರಡು !
ರೀ
ಅದು ನನ್ನ
ಕೈ ಅಂದ
ನೆನಪು.

❑ ಎಸ್. ಬಿ. ಜೋಗುರ, ಹಿರೇಕೆರೂರ

ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಶಿಕ್ಷಣ

ಇಂತಿಂಥವರು ಈ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವಂತಿಲ್ಲ, ಇವರು ಈ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿಡಿ, ಇವು ಈತನ ಕಿವಿಗೂ ಬೀಳಕೂಡದು ! ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕೆಂದು ಈತನ ಕಿವಿಗೆ ಕುದಿವ ಸೀಸ ಸುರಿಯಬೇಕು ಎಂಬಂಥ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯದು. ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಗದ ಸೊತ್ತು. ಇನ್ನುಳಿದವರೆಲ್ಲ ಅವರ ತೊತ್ತು. ಇದು ಧರ್ಮನೀತಿ.

ಡಾ|| ಅನಿಲ ಕಮತಿ

ಕಾಲಾಂತರದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮದು ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜ. ಆಸ್ತಿ-ಅಂತಸ್ತು, ಗತ್ತು-ಗೈರತ್ತು, ಮಾನ-ಮರ್ಯಾದೆ, ವಿದ್ಯೆ-ವೃತ್ತಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-ಸಮಾನತೆ ಹೀಗೆ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿ ಅಂಗದಲ್ಲೂ, ಭಂಗಿಯಲ್ಲೂ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಂದ ಜ್ಯೇಷ್ಠತೆಗೆ-ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತ ಬಂದಿತೇ ಹೊರತು, ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಶಕ್ತಿ-ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ನಡತೆ-ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಾಸಿನ ಕಿಮ್ಮತ್ತನ್ನೂ ನೀಡಲಿಲ್ಲ.

ವರ್ಣಾಶ್ರಮವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಯಾವ ರಸಾತಳ ತಲುಪಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬಾತ, ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಗೂ, ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮ ಮಾತಿಗೂ ಇದನ್ನು ತಳಕುಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಸಹಸ್ರಮಾನದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಇಂತಿಂಥವರು ಈ ಭಾಷೆ ಕಲಿಯುವಂತಿಲ್ಲ, ಇವರು ಈ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿಡಿ, ಇವು ಈತನ ಕಿವಿಗೂ ಬೀಳಕೂಡದು! ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಕ್ಕೆಂದು ಈತನ ಕಿವಿಗೆ ಕುದಿವ ಸೀಸ ಸುರಿಯಬೇಕು ಎಂಬಂಥ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯದು. ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರವಿದ್ಯೆ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಗದ ಸೊತ್ತು. ಇನ್ನುಳಿದವರೆಲ್ಲ ಅವರ ತೊತ್ತು. ಇದು ಧರ್ಮನೀತಿ.

ಅಂದಿನ ಈ ಧರ್ಮನೀತಿಯೇ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯ ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳ ರಾಜಧರ್ಮವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಆದರೆ ವಿಪರ್ಯಾಸದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಪ್ರಭುಗಳು ಎಂದು ಸಾರಿಹೇಳುವ ಇಂದಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲೂ, ಸಮಾನತೆಯ ತಳಹದಿಯಾದ ಸಮತಾವಾದ, ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕುತ್ತಿರುವುದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ.

ಇಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ದಿನಸಿ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ವಿಪರ್ಯಾಸದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಭುತ್ವದ ನೇರ ಅಧೀನದಲ್ಲೇ ಇರುವುದು.

ಇಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಚಿತ ಶಿಕ್ಷಣದೊಂದಿಗೆ ಉಚಿತ ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಉಚಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ, ಉಚಿತ ಊಟ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಲೋಭನೆಗಳಿರುವ ಶಾಲೆಗಳಿರುವಂತೆಯೇ ವರುಷಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಶುಲ್ಕ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಶಾಲೆಗಳೂ ಇವೆ. ಇವೆರಡರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಜಗಜಾಂತರವಿರುವಂತೆಯೇ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲೂ ಭೂಮ್ಯಾಕಾಶಗಳ ಅಂತರ.

ಈಚೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷೇತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಗದಿಂದ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆ ತುಂಬ ಬಿಸಿಯಾಗಿಯೇ ನಡೆಯಿತು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಬಳಗದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಬಣಗಳಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಒಂದನೇ ವರ್ಗದಿಂದಲೇ ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂಬ ಧ್ವನಿ ಒಂದು ಬಣದಿಂದ ತುಂಬ ಪ್ರಬಲವಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾದುದು ಒಂದು ವಿಶೇಷ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಮೂರನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇನ್ನಿತರರ ಅಂಬೋಣ. ಇಂದಿನ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಡ, ಗ್ರಾಮೀಣ, ಹಿಂದುಳಿದ ಜನತೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲವರ್ಗದಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲ ಗುಂಪಿನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದರೆ ಈ ವಾದವಿವಾದದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಮನೋಧರ್ಮ, ಪ್ರಥಮ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲಿಸಿದರೆ ಆತನ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮ ಮುಂತಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಕನ್ನಡದ ಕಲ್ಯಾಣ, ಬಡ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಉದ್ಧಾರದಂಥ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳೇ ಮನದ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ.

ಈ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಚರ್ಚೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ತಣ್ಣಗಾಗಿದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಮತ್ತೆ ತೆರೆಮರೆಗೆ ಸಂದಿವೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆಯ ಹಂತಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕಗ್ಗಂಟಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಂದು ನಮ್ಮೆದುರಿಗಿವೆ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಮೂಲ್ಯವಾದುದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರು – ಮಕ್ಕಳ ಮನೋವೈದ್ಯರು – ಮಾತೃಭಾಷೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಬೇಕು – ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದಲೂ ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಇಂಥ ಆದೇಶವೊಂದಕ್ಕೆ 'ಕನ್ನಡದ ಕೆಲಜನ' ಕ್ಯಾತೆ ತೆಗೆದು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಟ್ಟೆ ಹತ್ತಿದಾಗ ದೇಶದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೂ ''ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಐದನೇ ವರ್ಗದವರೆಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಮಾಧ್ಯಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯೇ ಆಗಿರಲಿ'' ಎಂದು ತೀರ್ಪಿತ್ತಿದೆ. ಈ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಜನ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ನೀಡಿ ವರುಷಗಳೇ ಕಳೆದರೂ ಇದನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಇದುವರೆಗೆ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕನ್ನಡಿಗರು, ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡದ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುವ ''ಗುಮ್ಮ'' ಎದುರಾದಾಗ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಮಿಸುಕಾಡಿದವು. ತಡೆಯಾಜ್ಞೆ ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ಸರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಧ್ವನಿ ಎತ್ತಿದವು. ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆಯ ಹಂತದ ಗುಮ್ಮ ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿದಂತೆ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತು.

ಇದುವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡವೆಂದರೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೇ. ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವುದು ! ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕಾರು ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಸರಕಾರವನ್ನು ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರು ಮೊನ್ನೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಮೊದಲನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಪಕ್ಷಭೇದ ಮರೆತು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಇವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಇವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಡ, ಗ್ರಾಮೀಣ, ಹಿಂದುಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಇದೂ ಸರಿಯೇ ! ತನ್ನ ಜನರ, ಸಮುದಾಯದ ಹಿತ ಕಾಪಾಡುವುದು ಪ್ರತಿ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವೇ !

ಆದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ನಾಡು ನುಡಿಗಳ ಮೇಲೆ, ನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಭಾಷೆಯೊಂದು ಸವಾರಿ ಮಾಡುವಂತಾದುದು ದುರ್ದೈವದ ಆದರೆ ವಾಸ್ತವ ಸಂಗತಿ.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವವೆಂಬ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜ್ಞಾನ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತ ಸಾಗಿರುವುದು, ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಗಣಕಕ್ರಾಂತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪುಟಕೊಟ್ಟದ್ದು ಒಂದು ಕಾರಣ ವಾದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಕನ್ನಡ ಮಾತು, ಓದು-ಬರಹದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯ, ಇಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯಲು ಕನ್ನಡದ ಜ್ಞಾನ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬಂಥ ಸ್ಥಿತಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಒಮ್ಮೆಯೂ ನಿರ್ಮಾಣ ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ವಾತಾವರಣವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ನಮ್ಮ ಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದಿಗೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆ ಕಲಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ತಕರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಗೋಪುರ ಕಟ್ಟುವಂತಾಗಬಾರದು.

ಒಂದನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಿದರೂ ಮಕ್ಕಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜ್ಞಾನ ಓದುಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಫೇಲಾಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಉಳಿದರೆ ಸರ್ವರಿಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕೆಂಬುದೂ ಈಗಿರುವ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಾಲೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒತ್ತಾಯ ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರಿಂದ, ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಿಂದ ಬರಲಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಏನು ಗ್ಯಾರಂಟಿ? ಇದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯೇ ತಾನೇ? ಆಗ ಬೇಕಾದವರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷಾ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಲಿಯಬಹುದು ಎಂಬ ಕನ್ಸೆಶನ್ನೂ ಇವರು ನೀಡಬಹುದು.

ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಪದವಿ, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಕನಸು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರಲಿ ಎಂದು ಕನವರಿಸಿ, ಪ್ರಭುತ್ವದೆದುರು ಅಂಗಲಾಚಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಚನಾ ನಂತರದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಕನ್ನಡವೇ ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೇ ಪ್ರಥಮಪಟ್ಟ ಎಂದು ಕೂಗು ಮೊಳಗುವ ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಅಧಿಕೃತ ನೆಲೆ-ನೆಲ ದೊರೆತನಂತರ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈಗೇ ಅಧಿಕಾರಸೂತ್ರ ದೊರೆತನಂತರ ಕನ್ನಡದ ಬಂಡಿ ಹಿಮ್ಮುಖವಾಗಿ ಸಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಸುಳಿಯದಿರದು.

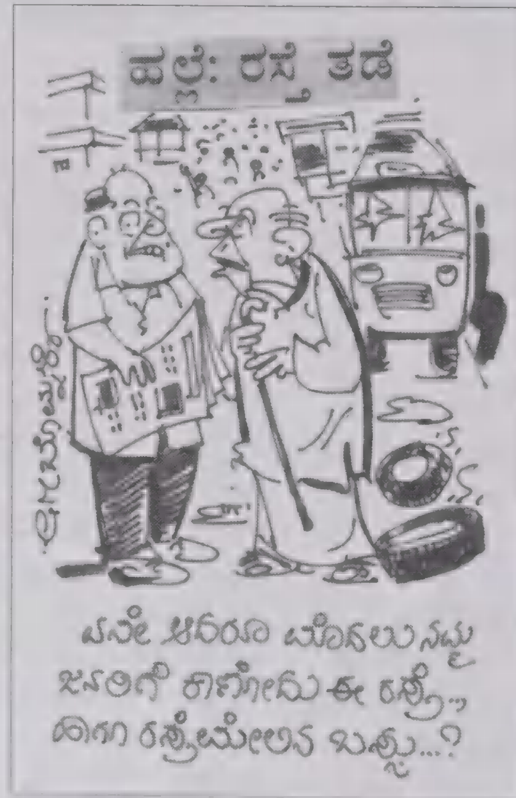
ಬಹುಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಭಾಷೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಭವಿಷ್ಯದ ಜತೆಗೆ ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಬದುಕು, ಜೀವಚ್ಛವವಾಗಬಲ್ಲ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭವಿತವ್ಯ, ಒಂದು ನಾಡಿನ ಏಳ್ಗೆ, ಬಾಳ್ಗೆಗಳು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಹೋಗಬಹುದು.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಕಗ್ಗಂಟಾಗಬಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ವರುಷಗಳಿಂದ ಕೊಳೆಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಧ್ವನಿ ಎತ್ತುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಕಳೆದನಂತರ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಾ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ. ಇದು ಹೀಗಾಗದೇ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರ ಒತ್ತಡ ಹೇರುವತ್ತ ಪರಿಷತ್ತು, ಇತರೆ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಕಾರ್ಯತತ್ಪರವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಮಿಸುಕಾಡಬಹುದು. ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ಗೋಕಾಕ ಚಳುವಳಿ ಮಾದರಿಯ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಬೇಕು.

ಅಂದಹಾಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಎಂಬುದೊಂದು ಇಂದಿಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆಯೇ?

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡದ ಕಾಳಜಿಗೆ ನಿದರ್ಶನ ವಾಗಲು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯತ್ತಲೂ ನಾವಿಂದು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಈಚಿನ ವರುಷಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ, ಹಳ್ಳಿಗಳೆಂಬ ಭೇದವೆಣಿಸದೇ ಅನೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಐದನೆಯ ವರ್ಗದವರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಬೇಕು, ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಗುಟ್ಟು. ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇತ್ತ ಜಾಣ ಗುರುಡುತನ. ಕೆಲ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹಂಬಲ, ಅಧಿಕಾರ-ರಾಜಕೀಯ ಇವುಗಳೆದುರು ನಿಸ್ಸಹಾಯಕರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಕೃಪಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರಾತಂಕ ವಾಗಿ ಸಾಗಿರುವ ಈ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿಯದು? ಕನ್ನಡಪರ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಇಂಥ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಇವುಗಳ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹೊರ ತಂದರೆ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ರೂಪುಗೊಂಡು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಸಿತಟ್ಟಸಬಹುದು.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಮಾತೃಭಾಷೆ ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ನಾವು ವೃಥಾ ಕಂದಕವೊಂದನ್ನು ತೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಬ್ಬಾತನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಆತನ ಮನೆಭಾಷೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಭಾಷೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯ ರಚಿಸಿದೆವೆಂದಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಸಾಮರಸ್ಯ ನೆಲೆಸಬೇಕೆಂದರೆ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಿಯರೇ. ಅವರ ಮನೆಭಾಷೆ ಮರಾಠಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮಲೆಯಾಳಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರೆಂದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಬೀದಿ ಭಾಷೆ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡವೇ. ಭಾರತ ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮಟ್ಟದ ವರೆಗಾದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಿಂಚಿತ್ ಕನ್ನಡವರಿಯದ ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಮತೀಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ನಡುಗಡ್ಡೆಗಳಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂದರೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕು. ಆಯಾ ಭಾಷಿಕರು (ಉದಾ.: ಮರಾಠಿಗರು ಮರಾಠಿ; ತೆಲುಗರು ತೆಲುಗು) ತಮ್ಮ ಮನೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷಾವಿಷಯವಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಕೇವಲ ಕನ್ನಡ ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮವಲ್ಲ, ಸರ್ವರನ್ನು ನಾಡಿನ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧಾನ.

ಈಗಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡೇತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷಾವಿಷಯವಾಗಿ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪಾಸಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕನ್ನಡದ ಮಟ್ಟ ನಿಕೃಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಆಡಳಿತಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಈತನ ಕನ್ನಡದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಒಂದು ಹಂತ ತಲುಪಬೇಕೆಂದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದಂಥ ಒಂದು ಮಾನವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕನ್ನಡೇತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಂದಿ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿಶ್ಚಿತಕ್ಕೂ ಇದು ಕನ್ನಡ ಹೇರಿಕೆಯ ಕ್ರಮವೆಂದೆನ್ನಿಸದು.

ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಲು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಆತಂಕ ತರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುವುದು ಬೇಡ. ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಓದು-ಬರಹ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮಗುವಿನ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅವು ಪೂರಕವಾಗಿರಲೇ ಹೊರತು ಮಾರಕವಾಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಸದಾ ಇರಲಿ.

ಭವಿಷ್ಯದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಬಗೆಯ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಮಾಜ ರೂಪಗೊಳ್ಳದಿರಲಿ ಎಂಬ ಆಶಯ ನಮ್ಮ ಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವಾದರೂ ಸರ್ವರಿಗೂ ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂಥ ಸರ್ವಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಿ. ಇಂಥ ಹಕ್ಕೊತ್ತಾಯವನ್ನು ತರುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋರ್ವ ಕನ್ನಡಿಗನದಾಗಲಿ.

ಡಾ॥ ಅನಿಲ ಕಮತಿ
ಕಮತಿ ಕ್ಲಿನಿಕ್, ಡಾ॥ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ನಗರ, ಯಕ್ಸಾಂಬಿ
ಬೆಳಗಾವಿ – ೫೯೧ ೨೪೪

ಕುದುರೆಮುಖ ಅದಿರು ಕಂಪನಿಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೂಗಿಗೆ ತುಪ್ಪ?

ಕುದುರೆಮುಖ ಅದಿರು ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಡಾವಳಿಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೊಸ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದು, ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರಾತು ನೀಡಿ ''ತನಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಿಲ್ಲ; ಪರಿಸರವಾದಿಗಳಿಗಿಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದ್ರೋಹಿಗಳಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಬಿಂಬಿಸಹೊರಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳೇ ಮಾಡುತ್ತಿವೆಯೋ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದು ಕೇವಲ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಂಪನಿ ಪರಿಸರ ವಿರೋಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವಷ್ಟು ಸರಳವಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ, ಅಸಂಘಟಿತ ರೈತರ ಹಾಗೂ ಭೂ ರಹಿತ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೀವನದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ೨೫ ಪ್ರಮುಖ ಜೀವಿವೈವಿಧ್ಯದ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ನಾಶ ಭೀತಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕುದುರೆಮುಖ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಯಾವುದೋ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅದಿರು ಸಾಗಿಸುವ ಮೂರ್ಖ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಬರಿದಾಗುತ್ತಿರುವುದು.

ಕಂಪನಿ ಈಗಲೂ ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಮೂಲಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ನಂಬಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳೂ ಬಹು ಜನವಿರೋಧಿ ಎಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದೆ (ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಪನ್ನು www.sanctuaryasia.com/resources/environlaw/kudremukh oct302002.doc ಇಲ್ಲಿಂದ ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು). ಕಂಪನಿಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ ವಿಶ್ವದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಅದೇ ವರದಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಯಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಒಮ್ಮೆ ಒಡೆದಿದ್ದನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಲಕ್ಯಾ ಅಣೆಯ ಭದ್ರತೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ವರದಿ ನೀಡಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸದ ಕಂಪನಿ ಕ್ರಮ ಅನೇಕ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ. ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಅದಿರು ಸಾಗಿಸುವ ಕೊಳವೆ ಒಡೆದು ಸಾವಿರಾರು ಟನ್ ಸ್ಲರಿ ಹೊರಚೆಲ್ಲಿ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕಂಪನಿ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ''೨೦೦೫ರಲ್ಲೂ 'ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣ'ದ ಸೋರಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು'' ಎಂಬ ಕಂಪನಿಯ ಲಿಖಿತ ಹೇಳಿಕೆ ಬಯಲು ಮಾಡಿದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿರುವ ಕಂಪನಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶ ಪಾಲಿಸಿ ಕಂಪನಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ಪರಿಹಾರವಾದರೂ ದೊರೆತೀತು. ಮುಂದೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕುಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ಆದರೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೀದಿಗೆ ಬೀಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅರಿಯದ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಂಧುಗಳು ಕಂಪನಿಯ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದು ದುರಂತ. ಅಲ್ಲದೆ, ಕಂಪನಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರುವುದು ಕಂಪ್ಟ್ರೋಲರ್ ಮತ್ತು ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್ ವರದಿ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ. ಇದರ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಅವ್ಯವಹಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ ನಾಳೆಯ ದಿನ ಕಂಪನಿ ಮುಚ್ಚಬೇಕಾದರೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತ ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬುವುದು ಮುಗ್ಧತೆಯಾಗುತ್ತದೆ !!

ಕಂಪನಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವವರೆಲ್ಲ ಕಪಟ ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು ಎಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಂಪನಿ, ಮಾರ್ಚ್ ೨೦೦೨ರವರೆಗೂ ರಕ್ಷಿತಾರಣ್ಯವನ್ನು ೫೬.೨೮ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಒತ್ತುವರಿಮಾಡಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ನಡೆಸಿದ್ದು ಕಂಪನಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ದಾಖಲಿಸಿ ೧೯.೩೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದಂಡ ವಿಧಿಸಿದೆ. ಇದು ೨೦೦೩ರವರೆಗೂ ವಸೂಲಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಇದು ಕಂಪನಿಯ ಮೊದಲ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಯೇನೂ ಅಲ್ಲ! ಹಿಂದೆ ೧೯೮೦ಳರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಯ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಏರಿಸಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ೩೪೦ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕಾಡನ್ನ ಮುಳುಗಿಸಿತು ! ಇದಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಕಂಪನಿಗೆ ವಿಧಿಸಿರುವ ದಂಡ ೧೧೫.೮೬ ಕೋಟಿ. ಇದೂ ಸಹ ೨೦೦೩ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಸೂಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಂಪನಿ ಮುಂದೆ ದಂಡ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಮುಳುಗಿಸಿದ ಕಾಡು ? ಇದರಿಂದ ಜೀವಿವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ, ರೈತರಿಗಾಗುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಜೀವಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲಾಖೆ ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ (ಪರಿಸರ ಸ್ಥಿತಿ ವರದಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆ, ಜೀವಿಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಭಾಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ). ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಸೋಗು ಹಾಕುವ ಕಂಪನಿ, ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೂ ಸಹ ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸಿಲ್ಲ! ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ತನಿಖೆ ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರಿ ಕಂಪನಿ ನಾಳೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದದ್ದು.

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜೀವಿವೈವಿಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಭದ್ರತೆ, ನಮ್ಮ ರೈತ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕುದುರೆಮುಖ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರು ಕಂಪನಿ ಮುಚ್ಚಲೇ ಬೇಕಿದೆ. ಈ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪರಿಸರವಾದಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸಾಹಿತಿಗಳು, ಚಿಂತಕರು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು, ರೈತ ಚಳುವಳಿಕಾರರು ನಾಡು ಉಳಿಸುವ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಕೆ. ಎಸ್. ನವೀನ್
ಈ-೩೩/೧೩, ಓಬಳಪ್ಪ ರಸ್ತೆ, ಚಿಕ್ಕಮಾವಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು – ೫೬೦ ೦೦೪.

ಕೊಂದಹರುಳಿದರೆ...

ನೀಲಾ ಕೆ.

ಗೆಳತಿ,

ಮೊಗ್ಗಿನಿಂದ ಹೂವಾಗಿ ಅರಳಲೆಂದು ಪಯಣ ಹೊರಟ ಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಇರುವ ಖುಷಿ ಧಾವಂತ ಎಂತಹದೋ ನಾನರಿಯೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಯಾಣದ ತರುವಾಯವೂ ಎದೆಯ ಗೂಡೊಳಗೆ ಒತ್ತೊತ್ತಿ ಶೇಖರಿಸಿಕೊಂಡ ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನ ನಿನಗ ಬರೆವ ಉತ್ಸಾಹ, ಧಾವಂತ ಮಾತ್ರ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವಾದದ್ದು. ಅದು ಎಲ್ಲ ಒತ್ತಡಗಳ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬುಗ್ಗೆ. ತಾಯಿ ಹಕ್ಕಿಯ ಕೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಕಾಳು ತಿಂದ ಮರಿ ಹಕ್ಕಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಚ್ಚಿದಂತೆ. ಗೂಡೊಳಗಿನ ಅವ್ವ ಹಾಸಿದ ಹುಲ್ಲ ಹಾಸಿಗೆಯೇ ಅಂತಿಮ ಶ್ರೀರಕ್ಷೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಒಡೆದು ತಾನು ಬೆಳೆದು ಜಗದಗಲ ಹರವಿಕೊಂಡ ಗಾಳಿಯ ಒಳಗೂ, ಹೊರಗೂ, ಮೇಲೂ, ಕೆಳಗೂ ಕಾಲೂರಿ ರೆಕ್ಕೆ ತೂರಾಡುತ ಪ್ರಥಮ ನೋಟದಲ್ಲಿಯೇ ಅನಂತ ಆಕಾಶವನ್ನು ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿದಂತೆ. ಪುಟ್ಟ ರೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಒಟ್ಟು ಭೂಮಂಡಲವನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪುವ ಬಯಕೆಯಂತೆ. ಹಾರ ಹೋಗಿ ಆಯ ತಪ್ಪಿ ಧೊಪ್ಪೆಂದು ನೆಲ ಸೋಕಿದರೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪವನ ಸ್ನೇಹದ ಹುಚ್ಚಿನಂತೆ, ಮುಗಿಲ ಮುತ್ತಿನ ಆಸೆಯಂತೆ.

ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಟ್ರೇನಿನೊಳಗಿನ ಒಂದು ಘಟನೆ ಹೇಳಲೇಬೇಕು. ನಾನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಗಾಳಿ ತೂರಿ ಬರುವ ಕಿಟಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಣುಕಿದರೆ ನಿಶ್ಶಬ್ದವೇ ಮೈವೆತ್ತಂತಿರುವ ಕತ್ತಲು ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಬಯಲಿಗೊಂದು ಭಾಷೆ ಬರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಗಿಲ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಟರಿ ಹಾಕಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಒಂದೇ ಒಂದು ನಗುವ ಚುಕ್ಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸೀಟು ಖಾಯಮ್ಮಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರಿ ಪೂರ್ತಿ ಸೀಟಿಲ್ಲದೆ ಕಳೆವ ಆತಂಕ ಹೆಗಲೇರಿ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಡೀ ಕಂಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸು ಅಂತ ನಾನೊಬ್ಬಳೇ. 'ಹಜ್' ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟ ಮುಸ್ಲಿಂ ಗಂಡಸರ ದಂಡೇ ಇತ್ತು ಬೋಗಿ ತುಂಬ. ಯಾತ್ರೆಗೆ ಶುಭ ಹಾರೈಸಿ ಅವರ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಹೂವಿನ ಹಾರಗಳು ಕಿಟಕಿಯ ಸಲಾಕೆಗಳ ಮೈತುಂಬ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ತೀಡಿ ಬರುವ ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಮಳ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕ್ರಮೇಣ ಕತ್ತಲೆಯು ನಿದ್ದೆಯ ಕೈಹಿಡಿದು ಠಳಾಯಿಸ ತೊಡಗಿತು. ಇನ್ನೇನು ನನಗೆ ಕೂಡಲಿಕ್ಕೂ ಜಾಗ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಜಾನುಬಾಹು ಗಂಡಸರು, ತಂದ ರೊಟ್ಟಿಯ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದರು. ಪಂಜರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಖೀಮಾ ಮತ್ತು ಚಿಕನ್ ವಾಸನೆಯೂ ಘಮ್ಮಂತ ಹಾರಾಡತೊಡಗಿತು. ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಹರಟುತ, ನಗುತ ಜಗತ್ತಿನ ಖುಷಿಯೆಲ್ಲವ ಸೂರೆಹೊಡೆಯುತ ಮಜವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯತೊಡಗಿದರು. ಏನೇ ಕಾರಣ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕೆನಿಸಿದರೂ, ಮನಸ್ಸು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕಿತು. ''ತಪ್ಪು ತಿಳಿದರೇ...?'' ಇನ್ನೇನು ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಬರ್ತ್ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿಗೆ ಹಾಸಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರೇ ನಿಡಿದಾಗಿ ಕಾಲು ಚಾಚತೊಡಗಿದರು. ನಾನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಎದ್ದು ಟ್ರೇನಿನ ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತುಕೊಂಡೆ. ಹೆಂಗಸರ್‍ಯಾರಾದರೂ ಇರುವ ಪಕ್ಕದ ಕೋಚ್‌ಗೆ ಹೋಗುವ ಆಲೋಚನೆಗೆ ಇಳಿದೆ. ಆ ಗಂಡಸರಲ್ಲಿ ೬೦ ವರ್ಷದ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಯಜಮಾನನೊಬ್ಬ ನಾನು ನಿಂತ ಕಡೆ ಬಂದ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಣುಕಬೇಕು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನೇ ''ಬೆಹೆನ್‌ಜೀ ಆಪ್ ಇಧರ್ ಲೇಟೋ...'' ಅಂದ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಏನೂ ತೋಚದೆ ಗಲಿಬಿಲಿಯ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕ ಫಡಫಡಿಸಿತು. ''ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಯಜಮಾನ ಮಲಗುವುದೆಲ್ಲಿ...?'' ಗೌರವ ಮತ್ತು ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ನಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚದಿಂದಲೇ, ''ನಹೀ. ಆಪ್ ಸೋಜಾಯಿಯೆ ಮೈ ಇಧರ್ ಬೈಠೂಂಗಿ...'' ಅಂದೆ. ನನ್ನ ಮನವು ಆ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಧರಿಸಿದ ಅನುಮಾನದ ದಿರಿಸು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಳಚತೊಡಗಿತು. ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಕಂಡದ್ದೇನು? ಆ ಯಜಮಾನ ತನ್ನ ಸೈಡ್ ಬರ್ತ್ ಅನ್ನು ನನಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ತಾನು ಎರಡು ಆಸನಗಳ ನಡುವೆ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಕೆಳಗಿನ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ನನಗೆ ಮತ್ತೂ ಕುಗ್ಗುವಂತಾಗಿ, 'ಛೇ ವಯಸ್ಸಾದ ಹಿರಿಯನನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಸುವುದೆಂದರೇನು...?' ಅನ್ನಿಸಿ, ''ಭಾಯಿಸಾಬ್...'' ನಾನಿನ್ನು ಮುಂದಿನ ಶಬ್ದ ನುಡಿವ ಮೊದಲೇ ಆ ಯಜಮಾನ, ''ದೇಖೋ ಆಪ್ ಮೇರೆ ಬೇಟಿ ಜೈಸೆ ಹೈ. ಆಪ್ ರಾತ್‌ಭರ್ ಐಸೆ ಬೈಠೇ ತೋ ಹಮೆ ಅಚ್ಛಾ ನಹೀ ಲಗತಾ... ಆವೋ. ಆರಾಂಸೇ ನೀಂದ್ ಕರೋ ಬೇಟಿ...' ಅಂದು ನನ್ನ ಏರ್ ಬ್ಯಾಗನ್ನು ಬರ್ತ್ ಮೇಲಿಟ್ಟನು. ಮತ್ತು ತಾನು ಕೆಳಗೆ ಹಾಸಿದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದನು. ನಾನು ಬೇರೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬರ್ತ್ ಮೇಲೆ ಬೆಡ್‌ಶೀಟ್ ಹಾಸಿದೆ. ಆ ಯಜಮಾನ ಮಲಗುವ ಮೊದಲು ಗೋಣೆತ್ತಿ, ''ಬೇಟಿ ಸೋಯೀ...?'' ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ನನಗೆ ಆ ಯಜಮಾನನ ಇಡೀ ಶರೀರ ಮಾಯವಾಗಿ ಕರುಣಾಪೂರಿತ ಮಮತಾಮಯಿ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೊಳೆವ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಕಂಡವು.

''ಬೇಟಿ ಕುಚ್ ಖಾಯೇ ಕ್ಯಾ ನಹೀ? ತುಮ್ ಲೋಗ್ ಮಟನ್ ನಹಿ ಖಾತೆ ಹೈನ... ಇಸಲಿಯೇ ಖಾನೆಕೋ ನಹೀ ಬುಲಾಯೆ...'' ಅಂದ ಯಜಮಾನನ ಕಂಠವು ಪ್ರೀತಿಯ ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆಯಂತೆ ಕಂಡಿತು.

ಟ್ರೇನಿನ ಒಳಗೆ ಕತ್ತಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೌನವೂ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿತು. ನನಗೆ ನಿದ್ದೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಟ್ರೇನು ಗಡಲ್ ಬಡಲ್ ಶಬ್ದ ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾ ಮಾತು ಮಾತಿಗೂ ಸಿಳ್ಳು ಹಾಕುತ ಕತ್ತಲೆಯ ಕೋಟೆ ಒಡೆಯುತ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದೆ. ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ತನ್ನದೇ ಮೈಸುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಎದೆಯಮೇಲೆ, ಸಾಸಿವೆಯ ಸಹಸ್ರ ಪಾಲಿನೊಂದು ಭಾಗವೂ ಇರದ ಈ ಟ್ರೇನು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಹೊತ್ತು ದೌಡಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕಿಟಕಿಯ ಕಡೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಇಣುಕಿದೆ. ಹೊಲ, ಗಿಡ, ಮರ, ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿ, ಲೈಟಿನ ಕಂಬ, ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತಿಗಳು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮನೆಗಳು, ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಾಗಿಲಿನ ಮನೆ, ಊರು ದಾಟುವ ಮುನ್ನವೇ ಗುಡಿ, ಮಸೀದಿ, ದರ್ಗಾ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಚರ್ಚು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಸಕು ಮಸಕಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಸುಮ್ಮನೇ ಎಲ್ಲವೂ ನೋಡತೊಡಗಿದೆ. ಊರು ಸರಿದ ಕೂಡಲೇ ಬಯಲಗಲಕ್ಕೂ ಕತ್ತಲೆಯ ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ತಲೆಕೂದಲು ಹರವಿಕೊಂಡು ಮೊಳಕಾಲ ಮಂಡಿಯ ನಡುವೆ ಮುಖ ಹುದುಗಿಸಿ ಕೂತಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಟೇಪ್ ತೆಗೆದು ತತ್ವಪದಗಳ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ಹಾಕಿ ಕಿವಿಗೆ ವಾಕ್‌ಮನ್ ವೈರ್ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಆಲಿಸಿತೊಡಗಿದೆ. ಏಕತಾರಿ ಟೀಂವ್ ಟೀಂವ್, ನಿನಾದಿಸಿತು. ಯಾವ ಹಾಡು ?

ಹೌದು ಚನ್ನೂರು ಜಲಾಲ ಸಾಹೇಬನ ಹಾಡು

''ಸಬ್ ಕೆಹೆತೆ ಹೈ ಈಶ್ವರ್ ಅಲ್ಲಾ
ಇದರ ಭೇದ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ...''

ನೋಡು ನನಗೀಗ ನೆನಪಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಆಯ್ತು. ವಯಸ್ಸಾದ ಒಬ್ಬ ಆಯಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಕತೆ ಕೇಳಲು ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಟೇಪ್ ರೆಕಾರ್ಡರ್ ಮತ್ತು ನೂರರ ನಾಲ್ಕು ನೋಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೀನು, ನಾನು ಬೀದರಿಗೆ ದೌಡಾಯಿಸಿದ್ದೆವು. ಕಲಬುರ್ಗಿ ಎಂಬ ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬೆವರಧಾರೆ ಬಸಿಯುತ 'ಬೀದರ' ಅನ್ನುವ ಕೆಂಪು ನೆಲದ ಪುಟ್ಟ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಖೇಡ್ ಮುಂದಿನ ಬತ್ತದ ಅಂಗೈ ಅಗಲ ಕೆರೆಯೊಂದೇ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಂಕಿ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಬೀದರ ಬಂತು. ಬಸ್ ಇಳಿದು ಆ ಆಯಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಉಂಡು ಅವಳ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಎದೆಯ ಗೂಡೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರಲೆಂದು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಬೀಸುಗಾಲಿಂದ ಹೊರಟೆವು. ನಿನಗೆ ನೆನಪಿದೆಯಲ್ಲ... ಆ ಆಯಿಗೆ ಏನಿಲ್ಲಂದ್ರೂ ೭೫-೭೮ ವಯಸ್ಸಿರಬೇಕು. ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆಯ ಕೆಂಪು ಸೆರಗು ಬಿಳಿ ಕೂದಲಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರುಮ್ಮಳಾಗಿತ್ತು. ಸಂಪಿಗೆ ಎಸಳಂಥಾ ಮೂಗಿನ ಸುತ್ತ ಚರ್ಮ ಸುಕ್ಕುಬಿದ್ದು ಇಳಿಬಿದ್ದು ಅದರ ಭಾರಕ್ಕೆ ಗಲ್ಲದ ಮಾಂಸ ಕೆಳಗೆ ಸರಿದು ಕುತ್ತಿಗೆ ಸುತ್ತ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ನಿರಿಗೆ ನಿರಿಗೆಯಾಗಿ ಇಳಿಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಕಿವಿಯ ಆಲಿಗಳು ಇನ್ನೇನು ಹಣ್ಣಾಗಿ ಕಡದು ಬೀಳುವ ದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಹಣ್ಣಿನಂಗೆ ಇದ್ದರನು ಅಲ್ಲಿ ಆರು ಹರಳಿನ ಹುವ್ವಾ ಫಳ ಪಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಖಣದ ಕುಬುಸ, ಬೆಳ್ಳಿ ಲಿಂಗದ ಚೌಕ, ಸುಕ್ಕಾದ ಕುತ್ತಿಗೆಗೂ ಜೀರಾಮಣಿ ಸರ.

ಊಟ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಆಯಿ ೧೯೪೮ರ ರಜಾಕಾರ ಸಂದರ್ಭದ ಕತೆಯ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನು ತನ್ನ ನೆನಪಿನಂಗಳ ದೊಳಗಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಈಚೆ ತಂದು ಹಾರಿ ಬಿಟ್ಟಳು. ಹಾಗೆ ಹಾರಿ ಬಿಡುವ ಮೊದಲು ಒಂದು ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯ ದೇಟು ತೆಗೆದು ಸುಣ್ಣದ ಲೇಪಿನೊಂದಿಗೆ ಬಟ್ಟಡಕಿ ಬೆರಸಿ,

''ತಗೋರಿ, ಬಾಯಿ ಕೆಂಪಗಾದ್ರ ನಿಮುಗ ನನ ಮ್ಯಾಲ ಜೀವ ಬಕ್ಕೋಳು ಅದಾ ಅಂತರ್ಥ...'' ಅಂತ ನಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗ ಎಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬಾಯೊಳಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಂತ ನುಣುಪಾದ ದವಡಿಯನ್ನೇ ಹಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಳಸಿ, ನಾಲಿಗೆ ಹೊರಳಿಸುತ್ತ ಆ ಆಯಿ ಅವಳಿಗರಿವಿಲ್ಲದೇನೇ ಚರಿತ್ರೆಯ ಎರಡು ಲೈನುಗಳ ನಡುವಿನ ಮೌನಕ್ಕೆ ಬಾಯಾಗತೊಡಗಿದಳು. ನೀನು ನಾನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುಂಚ ಹಿಡಿದು ಬಣ್ಣ ತುಂಬತೊಡಗಿದೆವು. ನಾವಾಗ ಅವಳ ಪಕ್ಕಾ ಬಿದ್ರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಕಿವಿಕೊಟ್ಟೆವು.

ಗೆಳತಿ, ನಾನೀಗ ನೆನಪಿನ ಬೆನ್ನೇರಿ ಆ ಆಯಿ ಮುಂದೆ ಕೂತಿದ್ದೇನೆ. ನೀನೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕತೆ ಕೇಳು.

* * *

...ಮುಡಿಚೆಟ್ಟಿನೊಳ ಬಂದು
ಮುಟ್ಟಿತಟ್ಟಿ ಅಂತೀರಿ
ಮುಡಚೆಟ್ಟ್ಯಾವಲ್ಲಾದ ಹೇಳಣ್ಣಾ ॥೧॥
ಮುಟ್ಟಾದ ಮೂರು ದಿನಕ
ಹುಟ್ಟಿ ಬರತೀರಿ ನೀವು
ಮುಡಚೆಟ್ಟ್ಯಾವಲ್ಲಾದ ಹೇಳಣ್ಣಾ ॥೨॥

ಅಂತ ಪೀರಪ್ಪನ ಮನಿ ಮುಂದ ಹತ್ತಬಾರಾ ಮಂದಿ ಈ ಹಾಡು ಹಾಡ್ತಿದ್ದರು. ಸವಾರಾತ್ರಿ ಆದರ್ರೂ ಮನಿಗಿ ಎದ್ದ ಹೋಗ್ತಿದಿಲ್ಲ. ಅಸೂ ಮಂದಿ ಮನೆಯವ್ರು ಉಂಡು ಮಕ್ಕೊಂಡಿರ್ತಿದ್ರು. ಆದ್ರ ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ, ಸಂಗಪ್ಪ ಮೆಹಬೂಬಸಾಬ, ಹುಸೇನಿ ಇವ್ರ ಸಂಗಾಟ ಮಾದ್ರ ಕರೆಪ್ಪನೂ ಅಟ್ಟ ದೂರದಾಗ ನಾಕ್ ನಾಕ್ ಘಂಟಾತನ ಕುಕ್ಕರಗಾಲ ಮ್ಯಾಲ ಕುಂತಿರ್ತಿದ್ದ. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರ ನಾಲಿ ಬಲ್ಲಿ ಬೀದ್ಯಾಗೆ ಪಡಗಾಲಪಂಚಿ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ತಾನನೂ "ಮುಡಚಟ್ಟಿನೊಳ ಬಂದು...'' ಅಂತ ದನಿ ಸೇರಸ್ತಿದ್ದ. ಜರಾ ತಡಾ ಮಾಡಿ ಬಂದ್ರೂನೂ ಲಿಂಗಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಹೆಗಲ ಮ್ಯಾಲ ಕಾವಿ ಟಾವೆಲ್ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲ ಕುಂತು ತಾಳಹಾಕ್ತಿದ್ದ. ಗೂನು ಬೆನ್ನಿನ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾಂದು ಮದಿ ಮುಂಜಿ ಆಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಿಂಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ಹೋದರ್ರೂ ಬಂಡಯ್ಯ ಅಲ್ಲೇ ಪೀರಪ್ಪನ ಢಲೋಜ್ಯಾಗ ಗೊಂಗಡಿ ಅಂಬಾದೇ ಹಾಸ್ಗಿ ಹೊದ್ಕಿ ಮಾಡ್ಗೊಂಡು ಮಕ್ಕೊತಿದ್ದ. ಯಾರ ಇದ್ದಿಲಂದ್ರನೂ ಏಕತಾರಿ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ನಿದ್ದಿ ಬರಾತನಾ ಹಾಡ್ತಿದ್ದ. ''ಹ್ಯಾಂಗ ಭ್ರಾಂತಿ ನೀಗುತಿ. ನೀ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಹಾಂತನಾಗುತಿ. ಹಾಂಗ ಹೀಂಗ ಹೊತ್ತುಗಳೆದು ಹಿಂಗೆ ನೀ ಸತ್ಹೋಗುತಿ...''

ಹುಣವಿ ದಿನಾ ಅಂತೂ ಮುತ್ತೈದಿ ಹಣೆಮ್ಯಾಲಿನ ಕಾಸಿನಗಲ ಕುಂಕುಮದಂಗ ಹೊಳಿತಿದ್ದ ಚಂದ್ರಾಮ. ಮುಗಲ ಮ್ಯಾಲಿಂದಲೇ ಈ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾನ ಹಾಡ ಕೇಳತಿದ್ದ ಅನ್ನಸ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತ ಸುತ್ತ ಕುಂತ ಮಂದಿಗಿ ನಿದ್ದಿ ಬಾ ಅಂದ್ರ ಹ್ಯಾಂಗ ಬರ್ತದ...? ಇಡೀ ದಿನ ದುಡದು ಸಂಸಾರದ ನೊಗಕ್ಕೆ ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟು ಹೈರಾಣಾದ ಜೀವ ಒಂದು ಅರೆಗಳಿಗಿಯರೇ ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾ ಕಳದ ಹೋಗಬೇಕಂತಾನ. ಅದು ಒಂದು ನಮೂನಿಯ ಸಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿರ್ತದ. ಏರದನಿಯೊಳಗೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತಣ್ಣಗ ತಗ್ಗಿದ ಆ ಹಾಡಿನ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಭಾವ ತುಂಬಿ, ಜೀವ ಬರಿಸಿ ಅದಕ್ಕ ತಕ್ಕಂಗ ತನ್ಮಯವಾಗಿ ಹಾಡ್ತಾ ಹಾಡ್ತಾ ಕೊನಿಗಿ ಈ ಭೂ ಮಂಡಲೇ ಒಂದು ತೊಟ್ಟಿಲಾಗಿ ಅದ್ರೊಳಗ ಕೂಸಿನಂಗ ನಿದ್ದಿಗಿ ಜಾರಾ ಹೊತ್ನಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆನೆ ''ತನ್ನ ತಾನು ತಿಳಿದ ಮ್ಯಾಲ ಇನ್ನೇನಿನ್ನೇನೋ...'' ಅಂಬಾ ಹಾಡು ಎದೆಗೂಡೊಳಗಿಂದ ಅನನ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತ್ತು. ಈ ಪದ ಹಾಡದ್ರಾಗರೇ ಮೆಹಬೂಬಸಾ ಬಂದು ಎತ್ತಿದ ಕೈ.

ಅವತ್ತಬೀ ಎಂದಿನಂಗ ಆ ಹಾಡಿನ ಮ್ಯಾಳ ಪೀರಪ್ಪನ ಮನಿ ಮುಂದ ಸೇರಿತ್ತು. ಪೀರಪ್ಪ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಚಾ ಕುಡ್ತಿದ್ದ. ಚಾ ಕುಡಾದು ಅಂದ್ರ ಸುಮ್ನಲ್ಲ... ಅದು ದೊಡ್ಡಸ್ತನಕಿ ಮಾತಾಗಿತ್ತು. ಅವತ್ತನೂ ಆಳಮನಶ್ಯಾರಿಗಿ ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರಿಗ್ನೂ ಚಾ ಮಾಡಿಸ್ದ ಪೀರಪ್ಪ. ಕರೆಪ್ಪನ ಸಲ್ಯಾಕ ಹೊರಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಜರ್ಮನ್ ಗಿಲಾಸ್‌ನಾಗ ಹಾಕಿಕೊಟ್ರು. ಖರೇ ಅಂದ್ರ ಪೀರಪ್ಪ ಲಿಂಗಾಯತ್ರ ಮನಶ್ಯಾ. ಅವರವ್ವಗ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿಹುಟ್ಟಿ ಸಾಯಿತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಅವರವ್ವ ಕಲ್ಯಾಣ ಊರಾನ ರಾಜಾ ಭಾಕ್ಸಾರ ಪೀರನ ಮುಂದ ಉಡಿಚಾಚಿ, ಫಾಜಾಕ ಹಣಿಹಚ್ಚಿ ಒಂದರೇ ಕೂಸೂ ಕೊಟ್ಟು ನನ ಉಡಿ ತುಂಬು. ನಿನ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ನಿನಗೆ ಧಟ್ಟಿ ಏರಸ್ತಿನಿ ಅಂತ ಹರಕಿ ಹೊತ್ತಿದ ವರ್ಷದಾಗೇ ಪೀರಪ್ಪ ತಿಂಗಳ ಕೂಸಾಗಿ ಕೈಕಾಲು ಬಡದು ಆಡ್ತಿದ್ದ. ಹರಕಿ ಹಂಗ ಮಗನಿಗಿ ಪೀರಪ್ಪ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಮೊಹರಂದಾಗ ಮಲೋದಿ ಮಾಡಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ ಹೋಗಿ ಪೀರಗ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಧಟ್ಟಿ ಏರ್ಸಿ ಬಂದರು. ಮುಸಲ್ಮಾನ ದೇವರ್ಲಿಂದ ವಂಶಕ್ಕ ಬೆಳಕ ಕಂಡ ಆ ಮನೆತನದೋರು ದಸರಿ, ದೀವಳಗಿ ಮಾಡದಂಗೆ ಮೊಹರಂನೂ ಮಾಡ್ತಿದ್ದರು. ಪೀರಪ್ಪನ ಅವ್ವ ಮಾಡಿದ ಚೊಂಗ್ಯಾದ ರುಚಿಗೆ ಖುದ್ ಮೆಹೆಬೂಬ, ಹುಸೇನಿ ಅಜೀಬ್ ಆಗ್ತಿದ್ದರು. ''ಯವ್ವ ನಮ್ಮನ್ಯಾಗ ಹೆಂಗಸೂರಿಗಿ ಚೊಂಗ್ಯ ಮಾಡಾದು ಜರಾ ಕಲ್ಸು...'' ಅಂತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರವ್ವ, ''ಹಂಗ್ಯಾಕಂತೋ ಹುಸೇನಿ. ನಿನ್ ಹೆಂಡ್ತಿ ತರಗಾ, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ನನಕ್ಕಿನಾರೇ ಛಂದ ಮಾಡ್ತಾಳಲ್ಲ... ಚೊಂಗ್ಯಾ ಬಂದಿಲ್ಲ ಅಂದ್ರೇನಾಯ್ತು...'' ಅಂತ ನಕ್ಕೊಂತ ಅಂತಿದ್ದಳು. ಪೀರಪ್ಪ ನಡುವಿಗೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ ''ಹುಂ. ಹೈರಾಣ ಯಾಕ್ರೋ? ಮೊಹರಂದಾಗ ನೀವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮನಿಗಿ ಬರ್ರಿ. ದಸರಾದಾಗ ನಾವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮನಿಗಿ ಬರ್ತೇವು. ಫಿಟ್ಟಂಫಿಟ್ಟಾ...'' ಅಂತ ಮಜಾಕ ಮಾಡ್ಕೋತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಜಾಕ್ ಏನು... ಖರೇನೇ ಆ ಹಳ್ಳ್ಯಾಗ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ

ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ – ಜನವರಿ ೨೦೦೬

'ಹೊಸತು' ಜನವರಿ ೨೦೦೬ರ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಓದುಗರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತೀರಾ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಐನೂರು ಪದಗಳ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ನವೆಂಬರ್ ೧೫ರೊಳಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ.

ಹೊಸತು

ವಿಷಯ : **ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಬಗೆ.**

ಖಾಸಗಿ ಎಲ್ಲ ರಮ್ಯವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಈಗ ಕಳಚಿಹೋಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಾರಿಗೆ, ಉದ್ಯಮ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರವು ದುಬಾರಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಕಳಪೆಯದೂ ಆಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಂತೂ ಅದು ಎಟುಕುವಂತಿಲ್ಲ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಾಕ್ಷೇತ್ರವು ಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿ ಇರುವುದು ಜನರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮೋಸವಾಗಿದೆ, ಅನಾನುಕೂಲಕರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅಗಾಧವಾದ ವಂಚನೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕುವಂತಹ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಇದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸದ ಸರ್ಕಾರ ಜನವಿರೋಧಿ ಸರ್ಕಾರ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಪಾಲು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನದು ? ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಷ್ಟು? ಲೋಕಾಯುಕ್ತವನ್ನೋ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೋ ತೆಗಳುತ್ತಾ ಕೂತರೆ ಆದೀತೆ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಸುಧಾರಿಸುವ ಬಗೆ ಯಾವುದು ? ನಾವು ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಬಹುದೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ?

ದಯವಿಟ್ಟು ಬರೆಯಿರಿ, ಆಯ್ದ ಐದು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

– ಸಂಪಾದಕ

ಮಠದ ಜಾತ್ರಿ ಮತ್ತ ದರ್ಗಾ ಜಾತ್ರಿ ನಡದ್ರ ಊರಿಗ ಊರ ಮಂದಿ ಹಬ್ಬ ಮಾಡಿ ಹೋಳಿಗಿ ಉಣ್ತಿದ್ದರು. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮೂವತ್ತು ತುರ್ಕರ ಮನಿಗೋಳು ಇದ್ದರ್ರೂ ಅವರು ತುರ್ಕುರು ಅಂತ ಖಿನಾ ಹಿಡ್ಯಾದಾಗ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗಸೂರು ಭೂರ್ಖಾ ಹಾಕ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಮ್ತಾಜಬೀಬಿ ಮಮ್ತಕ್ಕ ಅಂತ ಕರದ್ರ ಹರದಾರಿ ದೂರ ಇದ್ದರ್ರೂ ಓ... ಅಂತ ಆವಾಜ್ ಕೊಡ್ತಿದ್ದಳು. ಹುಸೇನಿಗೆ ಒಮ್ಮೆರೇ 'ಹುಸೇನಸಾಬ' ಅಂತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹುಸ್ನಪ್ಪ ಅಂದ್ರೇ ಹುಸೇನಿ ಕಿವಿ ನೆಟ್ಟಗಾಗ್ತಿದ್ದವು.

ಒಂದಿನ, ಹೀರಪ್ಪನ ಮನಿ ಮುಂದಿಂದ ಮಾತು ಕತಿ ಹಾಡ ಮುಗಸ್ಕೊಂಡು ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ತನ್ನ ಮನಿಗಿ ಹೊಂಟಿದ್ದ. ಯಾರೋ ಕರದಂಗಾಯ್ತು. ಯಾರಂತ ನೋಡಿದ್ರ, ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ ವಿಠಲರಾವ ಬರಿಮೈಲಿಂದ ಜನಿವಾರ ತೀಡ್ಕೊಂತ ತನ್ನ ಮನಿ ಪಡಸಾಲ್ಯಾಗ ಕುಂತು, ''ಗುರುಲಿಂಗಪ್ನೋರೇ ದಾವ ಕಡಿಗಿ ಹೊಂಟೀರೀ? ಬರ್ರೆಲಾ ಜರಾ...'' ಅಂತಾ ಕರದ. ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ, ಕುಲಕರ್ಣೀರ ತಲಬಾಗಲ ಧಾಟಿ ಒಳಗ ಹೆಜ್ಜಿ ಇಡದ್ರಾಗ ಖುದ್ ವಿಠಲರಾವನೇ ಎದ್ದು ಹೊರಗ ಬಂದು ಸನಿ ನಿಂತರ್ರೂ ಮುಟ್ಟುಸ್ಕೊಮಲಾರ್ದೆ, ''ತಮಗ ತಿಳದೂದೇನಿಲ್ಲ... ಹುಸೇನಿ ಮಗ ಅಬ್ದುಲ್ಲ 'ರಜಾಕಾರ' ಆಗ್ಯಾನಂತ... ತುರ್ಕೂರ ಪಾರಗೋಳೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣಕ ಹೋಗಿ 'ನವಾಬ'ಗ ಬೆನ್ನ ಕಟ್ಟಬೇಕಂತ ಸಭಾ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಬಂದಾರಂತ... ಹೀಂಗಾದ್ರ ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳ್ರೆಲಾ...? ಈ ರಜಾಕಾರ ಉರಣಗಿ ತಾವೇ ಕೇಳ್ಳತೀರೆಲ್ಲಾ...? ನಮ್ ಆಜಾದಿ ಭಾರತದೊಳಗ ಸೇರಂಗಿಲ್ಲಂತ ಜಿದ್ದ ಮಾಡಿ ಖುದ್ದ ನವಾಬನೇ ಈ 'ರಜಾಕಾರ'ರಿಗಿ ಛೂ ಬಿಟ್ಟಾನ... ಕಿಷ್ಣ ಕಿಷ್ಣ ಕಿಂವಿಲಿಂದ ಕೇಳಲಾರ್ದ ಪಾಪಾ ನೋಡ್ರಿ...'' ಅಂದು ಗಲ್ಲ ಗಲ್ಲ ಬಡ್ಕೊಂಡು ''ತಮಗೆ ದಾರೂ ಹೇಳ್ಲಿಲ್ಲ ಅನಿಸ್ತದ... ಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲಾ ಊರಾಗ ನಮ್ಮ ಮಂದಿ ಊರ ಬಿಡಾ ಪಾಳಿ ಬಂದದರೀ...'' ಅಂತ ಒಂದೇ ಉಸರ್ನಾಗ ಹೇಳಿದ ವಿಠಲರಾವ್. ಅದಕ ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ, ''ಇದು ಎಕ್ಕಡಿಂದ ಸುದ್ದಿ ತಂದೀರಿ...? ನಮ್ಮೂರಾಗಲೇ ಯಾನೂ ಇಲ್ಲಲ...? ಹುಸೇನಿ, ಕೀಗೇ ನಮ್ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಮನಿಗಿ ಹ್ವಾದನು...?'' ಅಂದು, ತಲಿಗಿ ಏನೋ ಪರಿಹಾರ ಹೊಳ್ಳಂಗಾಗಿ ''ಅಕೋರಿ ವಿಠಲರಾವ, ನೀವು ಯಾವಾಗಬೀ ಕಲ್ಯಾಣಕ ಹೊಯ್ತಿರಲ್ಲಾ... ಸೀಪರೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಮಂದಿ ಹೊಯಿಂದಿಲ್ರೀ...? ಮತ್ತ ನವಾಬಸಾಬರಿಗಿ ಪತ್ರ ಬರ್ದು, ಖಿಂಗ್ ಖಿಂಗ್ ದಾಂಧಲಿ ನಡದೂದ ನಿಂದರಸ್ರೀ.. ಅಂತ ಯಾಕ ಹೇಳಬ್ಯಾಡದು...?'' ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದಕ ಕುಲಕರ್ಣೀರು, ''ಸರ್ಕಾರದಾರ ಮಾತ ಕೇಳ್ತೂದರೀ...? ತಾವೇ ತಮ ತಮ್ ಮಂದೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾಗಿ ಎದುರು ನಿಂದರಬೇಕ್ರಪ್ಪಾ'' ಅಂತ ಮರುಸಲಹಾ ಕೊಟ್ಟ. ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ಆ ಮಾತಿಗಿ ''ನೋಡಾರಿ ತಗೋರೆಲ... ನಮ್ಮೂರರೇ ಸಾಮ್ ಸೂಮ್ ಅದಾರೆಪ್ಪ... ಬಂದಾಗ ನೋಡಾರಿ..'' ಅಂದು ಮನಿ ಹಾದಿ ಹಿಡ್ದನು. ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ ಮತ್ತ ಹೊಳ್ಳಿ ಪಡಸಾಲಿ ಕಂಬಕ್ಕ ಬೆನ್ನ ಹಚ್ಚಿ ''ಹುಚ್ಚ ಮುಂಡೇವು, ಶೂದ್ರ ಮುಂಡೇವು, ಇವುಕದಾರ ಹೇಳಿದ್ರ ತಿಳೀತದೋ...'' ಅಂತ ಗೊಣಗಿ ಕಿಷ್ಣ ಕಿಷ್ಣ ಅಂದು ಮತ್ತ ಜಗ್ಗಿಲಿ ಜನಿವಾರ ಗರ ಗರಂತ ತಿರಗಸ್ತಿದ್ದ.

ದೇಶಕ ಆಜಾದಿ ಬಂದು, ನೆಹರೂ ದಿಲ್ಲಿ ಕಿಲ್ಲಾದ ಮ್ಯಾಲ ತಿರಂಗಾ ಝುಂಡಾ ಹಾರ್ಸಿದ್ದು ರಾಂಪೂರ ಮಂದಿಗಿ ಭಾಳ ತಡಮಾಡಿ ಖಿನಾ ಆಗಿತ್ತು. ರಾಜಾರಗೋಳೆಲ್ಲಾ ದಿಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದಾಗ ಸೇರಬೇಕಂತ ಆಗಿತ್ತಂತ. ಆದ್ರ ಹೈದ್ರಾಬಾದ ನವಾಬ ಒಲ್ಲೆ ಅಂದನಂತ. ಇಂತಾ ಸುದ್ದಿಗೋಳು ಆಗಾಗ ಕಿವಿಗಿ ಬೀಳ್ತಿದ್ದವು. ಆಕಡಿ ಈಕಡಿ ರಜಾಕಾರರ ಹಾವಳಿ ಸುರು ಆಗ್ಯಾದ ಅಂಬ ಮಾತೇನೋ ಖರೆ. ಆದ್ರ ರಾಂಪುರ ಮುಂಜಾನಿಲಿಂದ ಭೇಂಜಿತನಕ ತನ್ನ ಧಂದ್ಯಾದಾಗ ತಾ ಮುಣಗಿರ್ತಿತ್ತು. ಯಾರಿಗಿ ಪುರಸೊತ್ತ ಇರ್ತಿತ್ತು...? ಕುಂಡಿ ತುರಸ್ಕೊ ಬೇಕಂದ್ರ 'ಜರಾ ನಿಂದ್ರು' ಅಂಬಾಂಗಿತ್ತು. ಮ್ಯಾಲಿನ ರಾಜಕಾರಣದ ಮಾತ ತೆಗೆದುರ ಕಡಿಮನಿ ಬಸಪ್ಪಣ್ಣ ಮತ್ತು ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾರೇ. ''ನಿಮ್ಮೊವ್ನ ದುಡದು ಉಣ್ರೋ. ನಾವ್ ಝುಗಡಾ ಮಾಡದೂರ ನವಾಬುನ ಖಿರ್ಚಿ ಘಟ್ಟ್ಯಾಗ್ತದ. ನಮಗೇನ ಸಿಗಾದದಾ...?'' ಅಂದು, ''ಬಸಪ್ಪಣ್ಣ ಶೇಂಗಾ ಏಸ್ ಚೀಲ ಆದು?'' ಅಂತ ಮಾತ ಬ್ಯಾರೆ ಕಡೆ ಹೊಳ್ಳಸ್ತಿದ್ದ.

ಆದ್ರ ರಾಂಪುರ ಬರ್ತಾ ಬರ್ತಾ ಹಂಗೇ ಉಳಿಲಿಲ್ಲ. ಊರಾನ ಪಾರಗೋಳು ಕಲ್ಯಾಣಕ

ಗುಡಿಸಿಲೊಳಗೊಂದು ಬೆಳ್ಳಿ ಚುಕ್ಕಿ

ಮೋಟುಗೋಡೆಯ
ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲೊಂದು ಬೀಡಾಡಿ
ಗುಡಿಸಲು ಗಕ್ಕನೆ ಗದರಿಸುವ
ಹುಲ್ಲು ಜೋಪಡಿಯೊಳಗೆ
ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ
ಕಾಣುವ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ
ಬೆಳ್ಳಿ ಚುಕ್ಕಿ ಹರಸುತ್ತಿದ್ದ.

ದಾರಿಸವೆಸಿ ಸೇತುವೆ ದಾಟಿ
ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಬಂದ
ಕೋಲು ಹಿಡಿದ ಗಾಂಧಿ

ಮೂಗಿಗಂಟಿದ ಚಸ್ಮ
ಹೆಗಲಿಗೊಂದು ಖಾದಿಚೀಲ
ಒಡಲಲ್ಲಿ ಹಸಿದ ಎಲುಬು
ಎರಡು ಚಕ್ರದ ಮೇಲೇರಿ
ಪುಡಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದ,
ಹರಿಜನ ಕೇರಿಯೊಳಗೊಬ್ಬ ಸಂತ.

ತಡವಾಗಿ ಬಂದರು, ಬಾಬಾಸಾಹೇಬ
ಸೂಟು ಬೂಟು ಧಾರಿಯಾಗಿ
ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದ, ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿ
ತಿಳಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಹುಲ್ಲುಜೋಪಡಿಯೊಳಗೆ
ಬೀಡಿ ಮೋಟ ಹಿಡಿದು
ಬೆಂಕಿಗೆ ಮೈಯ್ಯೊಡ್ಡಿದ್ದ
ಕ್ಯಾ ಕ್ಯಾ ಕರಿಸುತ್ತಾ
ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಿರಿಯಜ್ಜ.

ಗಾಂಧಿ ನಡೆದು ಬಂದರು
ಜೋಪಡಿಯೊಳಗೆ
ಹಿರಿಯಜ್ಜನ ತಲೆಸವರಿ
ಕೆಮ್ಮದಿರು ಅಜ್ಜ
ಹೆದರದಿರು ನಿನ್ನ ಕುಲಕ್ಕೆ
ತೆಗೆದುಕೋ ಈ ಖಾದಿ ವಸ್ತ್ರ
ಪಡೆದುಕೋ ಈ
ಇಂಕುಪೆನ್ನು
ಗಾಂಧಿ ಹೊರಡುವರು.
ಕೊಟ್ಟ ಇಂಕು ಪೆನ್ನು
ಅಜ್ಜನ ಕಿವಿ ಸಂದಿ ಸೇರಿತ್ತು.

ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ
ಪುಟ್ಟಕಂದ ಅಜ್ಜ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದ
ಪೆನ್ನ ನೋಡುತ್ತಿತ್ತು.
ಕೊಡು ಎನ್ನಲು ಮಾತಿಲ್ಲ
ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡುತಿತ್ತು
ಅಕ್ಕಳಿಸಿ ನಗುತಿತ್ತು
ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಕನಸಲೆ ಕಾಣುತಿತ್ತು
ಗುಡಿಸಿಲೊಳಗೊಂದು ಬೆಳ್ಳಿಚುಕ್ಕಿ

– ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಜ, ಮಾಧವನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು – ೫೬೦ ೦೦[illegible]

ಹೋಗಿ ಬರ್ತಿದ್ದವು. ಊರ ಅಗಸಿ ಕಟ್ಟಿಮ್ಯಾಲ ತುರ್ಕುರ ಪಾರಗೋಳು ಕುಂತು ನೀರ ತರಾ ಹೆಣ್ಮಕ್ಕಳಿಗಿ ನೋಡಿ ಹಲ್ಲ ಕಿಸಿತಿದ್ವು. ಏನೇನೋ ಅವಾರಾಗರ್ದಿ ಮಾಡ್ತಿದ್ದವು. ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಯಾರೋ 'ರಜಾಕಾರ' ಲೀಡರ್‌ಗ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದು ತುರ್ಕುರ ಪಾರಗೋಳು ಸಭಾ ಮಾಡಿದ್ರು... ಖರೇನೇ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಆ ಸಭಾದಾಗ ಇದ್ನಂಬಾ ಸುದ್ದಿ ಪೀರಪ್ಪನ ಮನಿಮುಂದ ಮ್ಯಾಳ ಸೇರದಾಗ ಹುಸೇನಿಗಿ ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ಕೇಳದ. ಹುಸೇನಿ ದನಿ ಉಡುಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ''ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣ ಮುಂಜಾನಿ ನಮ್ಮನಿಗಿ ಬಂದು, ಅಬ್ದುಲ್ಲ್ಯಾಗ ತೆಲಿ ಬಡಿ ಜರಾ...'' ಅಂದು ಕಣ್ಣೀರ ತೆಗೆದ. ಮರದಿನ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಲಾಕ ಹೋದ ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪಗ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಮಾರಿ ತಿರುವಿ, ಕುಂಡಿಗ್ನೇಳು ಅಂಬಂಗ ವರ್ತುಣಕಿ ಮಾಡಿದ ಮ್ಯಾಲ ಹುಸೇನಿಗಿ ಪಿತ್ತ ನೆತ್ತಿಗಿ ಏರ್ತು. ''ಮಾದರ್‌ಚೋದ್, ನೀ ನನ್ನ ಮಗಾ ಅಲ್ಲ, ಸೈತಾನ ಇದ್ದಿ... ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣಂದ್ರ ನಂದು ಖಾಸಾ ಅಣ್ಣ, ಅಂದ್ರ ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ... ಅವ್ನಿಗಿ ಇಜ್ಜತ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲಂದ್ರ ನೀ ನನ್ ಮನ್ಯಾಂದು ಹೊರಗ ನಡಿ'' ಅಂದು ಸಿಟ್ಟ್ಯಾಗ ಕುತ್ತಿಗಿ ನರ ಬಿಗದು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸುಗೋಳ್ದಂಗ ಮಾರಿಗಿ ಧೋತರ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಹುಸೇನಿ ಅಳಾದು ನೋಡಿ, ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ, ''ಹುಸೇನಪ್ಪ ಯಾಕ ಅಳ್ತಿ...?'' ಅಂತ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡದರ್ರೂ ಹುಸೇನಿ ಎದಿ ಒಳಗಿನ ಕನ್ನಡಿಗಿ ಕಲ್ಲ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಮಗನಿಗೇನೋ ಮನಿ ಬಿಡು ಅಂದ. ಆದ್ರ ಖುದ್ ತಾನೆ ಮನಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ ಮಲ್ಲಣ್ಣದೇವ್ರ ಮಠದ ಕಟ್ಟಿಮ್ಯಾಲ ದಿನ ಕಳಿಲಾಕ ಸುರು ಮಾಡ್ದ.

ರಾಂಪೂರದಾಗ ಹವುರುಗ ವಿಚಿತ್ರ ನಮೂನಾದ ಸುದ್ದಿಗೋಳು ಗೆಜ್ಜಿ ಕಟ್ಕೊಂಡು ಓಡ್ಯಾಡ್ತಿದ್ದವು. ಮಠದಾಗ ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ, ದೇಸಾಯಿ, ಗೌಡರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಸಭಾ ಮಾಡ್ತಿದ್ದರು. ತುರ್ಕುರ ಪಾರಗೋಳು ಗುಂಪು ಕಟ್ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ ದಂದ್ಯಾ ಮಾಡಾ ಮಂದಿಗಿ ಸುಮ ಸುಮ್ನೆ ಅಂಜಸ್ತಿದ್ದರು. ಆಗೆಲ್ಲ ಹುಸೇನಿ, ಮೆಹಬೂಬನಂಥ ಹಿರ್ಯಾರು ಮಾಸ ಹಾರಲಾರದ ಪೊಟ್ಟ್ಯಾಗೋಳಿಗಿ ಬಯ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದುರಬೀ ಹುಚ್ಚ ಕುದರಿ ಏರಿದ ಹರ್ಯಾದವರು ಗೋಣಹಾರ್ಸಿ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ದರು. ಊರಾಗ ಕುಡ್ಯಾ ನೀರಿನ ಭಾಂಯಿ ಒಂದೇ ಇತ್ತು. ನಾಲ್ಕ ಗಿರಕಿ ಇದ್ದು ಊರ ಹೊರಗೆ ಒಂದ್ ಇತ್ತು. ಊರ ಹೊರಗಿನ ಭಾಂಯಾನ ನೀರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತ ಹೊಲೇರು-ಮಾದ್ರು ಒಯ್ತಿದ್ದರು. ಊರಾನ ಭಾಂಯಾನ ನೀರು ಲಿಂಗಾಯತ್ರು, ಹಾರೂರು ಮತ್ತ ಉಳದವರು ಒಯ್ತಿದ್ದರು. ಹುಸೇನಿ ಮತ್ತ ಮೆಹೆಬೂಬ, ಪೋರಾಬಟ್ಟಿ ಪಾರಗೋಳು ಹೆಣ್‌ಮಕ್ಕಳಿಗಿ ಸತಾಸಬಾರದಂತ ಅಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟಿಗಿ ಕುಂತು ಕಾಯ್ತಿದ್ದರು. ಇವ್ರಿಬ್ರೂ ಹಿರ್ಯಾರು ಕುಂತ್ರ ಆ ಕಡಿ ಕಣ್ ಹಾಕಾ ಹಿಮ್ಮತ್‌ನೂ ಯಾರಿಗಿ ಆಗ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದ ಸಾರಿ ಲಕ್ಷ್ಮವ್ವ, ಸಾಬಮ್ಮ, ಮರೆಮ್ಮಗೆಲ್ಲ ಸೆಹೆಜಾದ್‌ಬೀ, ಮಮ್ತಾಜ್‌ಬೀನೇ ನಾಕ್ ನಾಕ್ ಕೊಡಾ ನೀರು ತಂದ್ಕೊಡ್ತಿದ್ದರು.

ಈಗೀಗ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯ ಏಕತಾರಿ ತಗೊಂಡು ಒಮ್ಮ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಮಠದ ಕಟ್ಟಿಗಿ ಕುಂತು ''ಹ್ಯಾಂಗ ಭ್ರಾಂತಿ ನೀಗುತಿ...'' ಅಂತ ಹಾಡಿದ್ರ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದರ್ಗಾದ ಬಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬೇನಗಿಡದ ಬುಡಕ ಕುಂತು ಕಣ್ ಮುಚ್ಚಿ ತನ್ಮಯನಾಗಿ ಅದೇ ಹಾಡ ಹಾಡ್ತಿದ್ದ. ಬರ್‍ತಾ ಬರ್‍ತಾ, ಬೀದಿ-ಬೀದಿ, ಮ್ಯಾಲಿನ ಗಲ್ಲಿ, ಮತ್ತ ಕೆಳಗಿನ ಗಲ್ಲಿ ಒಡ್ಯಾಡ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ವಿಚಿತ್ರ ವರ್ತುಣಕಿಗಿ ಖುದ್ದ ಪೀರಪ್ಪನೇ ಗಾಬರ್ಯಾಗಿ ''ಮುತ್ಯ ಉಂಡು ಮನ್ಯಾಗ ಕುಂದ್ರು. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರ ಮನಿ ಕಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲ ಕುಂದ್ರು. ಕಣ್ ಕಾಣಾಲ, ಹಾದಿ ಥೆಂದಿಲ್ಲ, ಬಿದ್ದ ಗಿದ್ದರ ಹ್ಯಾಂಗಪ್ಪ...?'' ಅಂತ ಕಾಳಜಲಿಂದ ಕೇಳುದೂರ್‍ನು ''ಸುಮ್ನ ಕುಂತು ಏನ್ ಮಾಡ್ಲಿ...? ಮನಸ್ ಕೇಳಲ್ಲ...'' ಅಂತ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಹುಸೇನಗಿ ಹುಡ್ಕೊಂಡು ''ಟೀಂವ್, ಟೀಂವ್...'' ಅಂತ ಏಕತಾರಿ ತಂತಿ ಮೀಟ್ತಾ ತುರ್ಕುರ ಗಲ್ಲಿ ಕಡಿಗಿ ಹೆಜ್ಜಿ ಹಾಕದ. ಆ ಕಡಿ ಮೂಲಿ ಸಂದಿಲಿಂದ ಕರೆಪ್ಪ ಜೊಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಬರ್ತಿದ್ದ. ನಡಿಗಿದಾಗ ನಿಶ್ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ''ಯಾಕೋ ಕರ್‍ಯಾ. ಮಾರಿ ಬಾಡ್ಯಾದಲಾ...? ಏನಾಗ್ಯಾದ...? ಅಂತ ಬಂಡಯ್ಯ ಮತ್ಯ ಏಕತಾರಿ ತಂತಿ ಮ್ಯಾಲಿನ ಬೆಳ್ಳ ತೆಗದು, ಹಣಿ ಮ್ಯಾಲಿನ ಪಶೀನಾ ಒರಸ್ಕೊಂಡಿದ್ದಕ ಮೂರಬಟ್ಟ ಈಬತ್ತಿ ಮಬ್ಬ ಆಯ್ತು.

ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳ ತಂದಿ ಕರೆಪ್ಪ, ಅವನಪ್ಪ, ಅವನಪ್ಪನ ಅಪ್ಪ ಹಿಂಗ ಹಿಂದಿನ ಏಸ್ ತೆಲಿಗೋಳೋ ಖುನಾ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿತನಕ ಊರಿನ ಗೌಡರ ಮನ್ಯಾಗ ಹೆಂಡಿ ಕಸ ಮಾಡ್ತಾರ. ಈಗ ಕರೆಪ್ಪಗ ಶಕ್ತಿ ಉಡಗ್‌ದಂಗಾಗ್ಯಾದ. ಹೆಂಡ್ತಿ ಲಕ್ಷ್ಮವ್ವಗ ಧಮ್ಮು ಸುತ್ಕೊಂಡುದ. ಯಾಡ್ ಹಿರಿ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಲಿನಾಲಿ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಕಡಿಮಗನಿಗಿ ಗೌಡರ ಮನಿ ಹೆಂಡಿಕಸಾ ಮಾಡಿ ದನಗೋಳು ಮೇಯಿಸ್ಕೊಂಡು ಬರಾ ದಂದ್ಯಾ ಮಾಡೋ ಅಂದ್ರ, ಆ ಮಗ ಸಿಂಗಪ್ಪ ಒಲ್ಲೆಂದ್ರ ಒಲ್ಲೆಂದಿದ್ದ. ಯಾಕೋ ಅಂತಾ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಕರೆಪ್ಪ ನಾಕ್ ಭಾರ್‍ಸಿ ಕೇಳಿದ್ರ. ಊರ ಹೊರಗಿನ ಹಳ್ಳದಾಗ ತನ್ನಟೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಗೌಡ್ರ ಮಗ ಇಸಲ ಆಡ್ಲಾಕ್ ಬಂದಿದ್ದ. ಅವ್ನಖಿನಾ ಪೈಲೆ ತಾ ಆ ಹಳ್ಳದಾಗ ಇಸಲ ಆಡ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ಗೌಡ್ರ ಮಗ ನಾಗರಾಜಪ್ಪ ''ಏ ಮಾದಗ್ಯಾ, ನಾ ಇಸಲ್ ಆಡಬೇಕು. ನೀ ಪೈಲಾ ಇಸಲ್ ಆಡಿ ನೀರ ಮೈಲಿಗಿ ಮಾಡಿದಿ ಮಗನಾ...'' ಅಂದು ಬಿದರ ಖಟಗಿಲಿಂದ ಹೊಡದಿದ್ದ. ತನ್ನ ದೋಸ್ತುರ ಮುಂದ ತನ್ನಟೇ ವಯಸ್ಸಿನವನ ಕೈಲಿಂದ ಲತ್ತಿ ತಿಂದಿದ್ದಕ ಅವಮಾನ ಆಗಿ ''ಈಗ ಅದೇ ಗೌಡನ ಮನ್ಯಾಗ ಹೆಂಡಿ ಕಸಾ ಮಾಡಾದು ಅಂದ್ರ ತನಗ ಅಜಿಬಾತ್ ಸಾಧ್ಯಿಲ್ಲ...'' ಅಂತ ಜಿದ್ದ ಹಿಡಿದಿದ್ದ. ಹಿಂಗಾಗಿ ಕರೆಪ್ಪ ಹಂಗೇ ಕೈಕಾಲ ಎಳ್ಕೊಂತ ಗೌಡ್ರ ಮನಿಗಿ ಹೋಗಿ ಬರ್ತಿದ್ದ. ಈ ಕತಿ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾಗ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದು ಐದಾರು ತಿಂಗಳ ಮ್ಯಾಲಗಿತ್ತು. ಆದ್ರ ಇವತ್ತು ಕರೆಪ್ಪ ಯಾಕ ಸತ್ತ ಹೆಣದಂಗ ಮಾರಿ ಮಾಡ್ಯಾನ...? ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯ ಅಲ್ಲೇ ಸನಿ ಇದ್ದ ಮರಗಮ್ಮನ ಗುಡಿ ಬಲ್ಲಿ ಕುಂತನು. ಮಳಕಾಲೆತ್ತರ ಗುಡಿ ಒಳಗ ಮರಗಮ್ಮನ ಮಾರಿಗಿ ಎಣ್ಣಿ-ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿ ಹಚ್ಚಿ ಜಿಗೂಟ ಕಡಕ ಪಟ್ಟಿಯ್ಹಂಗ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನೊಣ ಜೋಂಯ್ಯ ಅಂತಿದ್ದವು. ಕರೆಪ್ಪನೂ ಕರೆಕಲ್ಲಿನ ಮ್ಯಾಲ ಕುಂಡಿ ಊರಿ ಕುಂತನು. ಕಿಸಾ ಅಂಗಿದಾನ ಚಿಲುಮಿ ತೆಗೆದು, ಚಿಲುಮಿ ಬಾಯಾಗ ತಂಬಾಕ ಹಾಕಿ ಮ್ಯಾಲೀಟು ಅಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟು ಚಕಮಿ ಕಲ್ಲಗೋಳಿಂದ ಭಟ್‌ಭಟ್ ಅನಿಸಿದಕ ಮ್ಯಾಲ ಒಂದ್ ಕಲ್ಲಿನ ಬಾಜು ಬೆಳ್ಳಲಿಂದ ಒತ್ತಿ ಆಧಾರ ಹಿಡದ ಅಳ್ಳಿಗಿ ಭಕ್ ಅಂತ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ಕೊಂಡ್ತು. ಪುರ್‌ರ್ ಅಂತ ಬೆಂಕಿ ಲಿಗ್ ಲಿಗ್ ಅಂದ ಮ್ಯಾಲ ಬೆಂಕಿ ಅಳ್ಳಿ ಚಿಲುಮಿ ಮಾರ್‍ಯಾಗ ಇಟ್ಟ ಕರೆಪ್ಪ ಚಿಲುಮಿ ಕೊನಿಗಿ ಕೊಳವಿಯಂಥ ತುದಿ, ತೋರಬೆಳ್ಳ ಬಾಜುಲಿಂದ ನುಸುಳಿ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟ ಮತ್ತ ತೋರಬೆಳ್ಳ ನಡುವಿಗಿ ಗೋಲ ಜಾಗದಿಂದ ಹಾಯ್ಸಿ ಮುಷ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಚಿಲುಮಿ ಮೋತಿ ಅಂಬಾದು ಮುಗಿಲಿಗಿ ಮಾಡಿ, ಬಾಯಾಗ ಇಟ್ಕೊಂಡು, ತಂಬಾಕ ಹೊಗಿ ಅಂಬಾದು ದ್ಯಾವ್ರ ಲೋಕದಾಗಿನ ಸೋಮರಸ ಕುಡೆಂಗ ದಂ ಎಳಿಲಿಕ್ಕ ಸುರು ಮಾಡದ ಕರೆಪ್ಪ. ಅವರಿಬ್ರ ನಡಬರಕ ಮಾತಗೋಳು ಶಬ್ದಾಗಲು ಧಡಪಡಿಸ್ತಿದ್ದವು. ಅವ್ರಿಬ್ರಿಗ್ನೂ ತಿಳಿಲಾರದ ವಿಚಿತ್ರ ಮೌನ ಒದ್ದಾಡ್ತಿತ್ತು.

''ಎಪ್ಪಾ ಮುತ್ಯಾ, ಯಾಕೋ ಊರು ಮದಲ್ನಂಗಿಲ್ಲ...'' ಅಂದ ಕರೆಪ್ಪ ಖೋಂಯ್ ಖೋಂಯ್... ಖೆಮ್ಕೊಂತ... ಹೈರಾಣಾಗಿ ಎದಿಗೂಡೊಳಗಿಂದ ಮಾತ ಹೊರಗ ಹಾಕ್ದ...

ಕರೆಪ್ಪನ ಮಾರಿಮ್ಯಾಲ ಚಿಂತಿ ಗೆರಿಗೋಳು ಹೆಚ್ಚಾದಂಗಿದ್ದವು. ಬೋಡ ತೆಲಿ, ನಿರಿಗಿ ನಿರಿಗಿ ಹಣಿ, ಕಣ್ಣ ಕುಣಿಯೊಳಗ ಚಿಂತಿ ಕಾಲೂರಿತ್ತು. ಧಿಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಲೆತ್ತಿ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾಗ ಒಮ್ಮ ನೋಡ್ದ ಕರೆಪ್ಪ... ಕಣ್ಣಿನ ಆಳದೊಳಗ ಏನೋ ಅದಾ ಅಂತಾ ಖುನಾ ಹಿಡದ ಬಂಡಯ್ಯ. ಮುತ್ಯಾ ''ಹೇಳೋ ಕರೆಪ್ಪ... ಏನಾಗ್ಯಾದ ಊರಿಗಿ? ನೀ ಏನೋ ಮುಚ್ಚಿಡಲತೀದಿ...'' ಅಂತ ಕಕ್ಕುಲತಿಯಿಂದ ಕೇಳದ. ಕೈಯಾನ ಏಕತಾರಿ ಬಾಜು ಇಟ್ಟು ಕಾಲ ಮಡಚ್ಗೊಂಡು ಕುಂತನು ಮುತ್ಯಾ.

''ಏನಿಲ್ಲೆಪ್ಪ... ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಗೌಡುನ ಹಗೆವು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡ್ಯಾರ'' ಅಂತ ಕರೆಪ್ಪ ಬ್ಯಾಸರದಿಂದ ಮಾತ ಒಡದನು.

''ಹಂಗ? ಯಾರ ಮಾಡ್ಯಾರೋ ಇವನವ್ನ ತುಡುಗ್ರು...? ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾ ಹಣಿ ಗಂಟಿಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸೇರ್‍ಸಿ ಕೇಳದ.

''ಊರಾಗ ನಾಕ ಪಾರಗೋಳು ಅವಾ ಅಲಾ. ಅವ್ರ ಗೂಡ ನಮ್ಮ ಸಿಂಗ್ಯಾನೂ ಸೇರ್‍ಯಾದ...'' ಕರೆಪ್ಪನ ದನ್ಯಾಗ ಆಳದ ಬ್ಯಾನಿ ಹೆಡಿ ಆಡಸ್ತಿತ್ತು. ''... ಏನ್ ಮಾಡಬೇಕ ಮುತ್ಯಾ... ಮಗನಿಗಿ ಏಟ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ನೋಡೀನಿ... ಪಾರಗೋಳಗೂಡಾ ಹೋಗ ಬ್ಯಾಡೋ ಅಂತಾ. ಅದಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಸಿಂಗ್ಯಾ ಏನಂತೂದ ಗೊತ್ತೇನ ಮುತ್ಯ? ಎಪ್ಪಾ ನೀ ಯಾರ ಮನ್ಯಾಗ ಜಿಂದಗಿ ಪೂರಾ ದುಡದೀದಿ ಆ ಮಂದಿ ನಮಗ ಪಡಸಾಲಿ ಕಬ್ಬಿಗರೇ ಕರೀತಾರಾ...? ಹೈದರಾಬಾದದಾಗ ನವಾಬೇ ರಾಜಾ ಆಗಿ ಮುಂದುವರದ್ರ ನಮಗ ಹೆಂಡಿ ಕಸ ಮಾಡಾದು ಮತ್ತ ಅಪಮಾನ ಮಾಡ್ಸಕೋಮಾದು ತಪ್ತದ... ಅಂತ ನನಸಂಗಾಟೇ ವಾದ ಮಾಡ್ತೂದ ಮುತ್ಯಾ... ನಮ್ಮ ಗಲ್ಯಾಂದು ಭಾಳ ಮಂದಿ ರಜಾಕಾರ ಆಗ್ಯಾರ... ಈಗ ಈ ಊರ ಗತಿಹ್ಯಾಂಗ ಯಪ್ಪಾ... ಮುತ್ಯ...?'' ಅಂತ ಕರೆಪ್ಪ ಮುಗಿಲು ನೋಡ್ಕೊಂತ ನಿಟ್ಟುಸಿರಬಿಟ್ಟನು.

ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಗನೂ ಈ ಮಾತು ಹೊಸದಾಗಿ ಕೇಳ್ತಿರಾದ್ರಿಂದ ಚಿಂತಿ ಅಂಬಾ ಹೆಬ್ಬಾವು ಮೈ ಮನಸು ಸುತ್ತತಿತ್ತು. ಆದುರ್‍ನೂ, ''ಕರೆಪ್ಪ, ಯಾಕ ಚಿಂತಿ ಮಾಡ್ತಿ...? ನೋಡು ಊರಾನ ಕುಲ್ಕರ್ಣಿ, ದೇಸಾಯಿ, ಸೈತ ನವಾಬನ ಕಡಿನೇ ಹರಾ... ಊರಾಗ ಈಟೆಲ್ಲಾ ನಡದೂರ್‍ನು ಇದು ಸರಿ ಅದಾ ತಪ್ಪದಾ ಅಂತ ಏನರೇ ಹೇಳ್ಯಾರೇನು? ಇಲ್ಲ. ಹಂತದ್ರಾಗ ನಿನ್ನ ಮಗ ಸಿಂಗ್ಯಾ ಹೋಗಾದರೇ ಏನ್ ದೊಡ್ಡ ಮಾತದಾ... ಸುಮ್ನಿರು ಎಲ್ಲ ಛೆಂದ ಆಗ್ತದ...'' ಅಂದು ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯ ಏಕತಾರಿ ಕೈಗಿ ತೊಗೊಂಡು...

ಈ ಭೂಪತಿಗಳ ಮೆಚ್ಚಿ
ಆರಸುಖ ತನಗಾಯ್ತು
ತಾ ಪೂರ್ಣ ಸುಖವಿಲ್ಲದ್ಹೋಯ್ತೋ... ಅಂತ
ಹಾಡಲಾಕ ಸುರು ಮಾಡದುನು. ಕರೆಪ್ಪ ದನಿ ಗೂಡಸ್ದ.

* * *

ನಮ್ಮ ದೇಸ್ಯಾದು ಮಾತು ದಿಲ್ಲಿತನಾ ಹೋಗಿ, ದಿಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಸೇನ್ಯಾ ಕಳಿಸಿ ''ನವಾಬ ನಮ್ಮ ದೇಸ್ಯಾದು ಸರಕಾರದಾಗ ಸೇರಬೇಕು...'' ಅಂತ ಫರಮಾನ ಹೊರಡ್ಸಿ ಮಿಲ್ಟ್ರಿ ಸಂಗಾಟೇ ಕಳಸದೂರು. ನವಾಬ ಶರಣಾದ. ಢಮಾರ, ಧನ್, ಧಢಲ್... ಮುಗಿಲ

ಮ್ಯಾಲ ಕಬ್ಬಿಣದ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರ್ಕ್ಯೋತ ಬಂದ್ವು. ಗೋಲಿಗೋಳು ಹಸಿ ಗ್ವಾಡ್ಯಾಗ ನಾಟ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿ ತನಕ ಊರಾಗ ಗೂಂಡಾಗರ್ದಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಠಳಾಯಿಸ್ತಿದ್ದ ಗುಂಪು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂಗ ನಾಪತ್ತಾ ಆಯ್ತು. ರಾಂಪುರ ಊರಂಬಾ ಊರು ಖಾಲಿ ಖಾಲಿ ಆಯ್ತು. ಸಿಂಗಪ್ಪ, ದುರಗ್ಯಾ, ಅಬ್ದುಲ್, ನಾಸೀರನಂಥ ನೂರಾರು ಹರೇದ ಪಾರಗೋಳು ಊರ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದ್ರು. ದಿಲ್ಲಿ ಸೇನ್ಯಾ ನೂರ ಘಂಟಾ, ದೀವಳಗ್ಯಾಗ ಫಟಾಕಿ ಹೊಡ್ತಂಗ ಧನ್-ಧುಸ್ ಮಾಡ್ಕೊಂತೇ ಇತ್ತು. ಮೂರಾನ ಮೂರು ದಿನ ಸೂತಕದ ಮನಿಹಂಗ ಊರು ಗಂವ್ ಅಂತಿತ್ತುತ. ಹಾರಾಡಾ ಹಕ್ಕಿ-ಪಕ್ಕಿಗೋಳು ಸೈತ ರೆಕ್ಕಿ ಮುದಡುಸ್ಕೊಂಡು ಮೂಲಿ ಹಿಡಿದವು. ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸನೂ ಕ್ಯಾಂ ಅನಲಾರದೇ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಕಣ್ ಬಿಡ್ತಿತ್ತು. ಬೀದಿ ಅಂಬಾ ಬೀದಿ ಸತ್ತ ಹೆಣದಂಗ ಅಂಗಾತ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಪೂರಾ ಊರಿಗಿ ಊರೇ ಗಕ್ಕಂತ ನಿಂತಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.

ಕತ್ತಲು ಸಾವಿನಬಾಯಿ ಹಂಗ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಕೈಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ ರಾತ್ರಿ ಮಾತ್ರ ಪೀರಪ್ಪನ ಮನಿಮುಂದ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯ ಮತ್ತದೇ ಹಾಡ ಬ್ಯಾಸ್ರಿಲ್ಲದೇ ಒಬ್ಬನೇ ಹಾಡ್ತಿದ್ದ. ''ಹ್ಯಾಂಗ ಭ್ರಾಂತಿ ನೀಗುತಿ...'' ಮಾತೇ ಸತ್ತಂತ ಊರಾಗ ಆ ಹಾಡೊಂದೇ ಊರ ತುಂಬ ಗಿಲಿಗಿಲಿ ಆಡಿಸಿ ಅಳಾ ಕೂಸಿಗಿ ರಮಿಸಲತದ ಅನ್ನಂಗ ತೇಲಿತೇಲಿ ಹಾರಾಡ್ತಿತ್ತು.

ಯಾರೋ ಕೈಯಾಗ ಕತ್ತಿ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಧಿಗಿ ಧಿಗಿ ಅಂತ ಊರೊಳಗ ನಡದ ಬರ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಹೆಜ್ಜಿ ಸಪ್ಪಳ ಎರಡಕ್ಕ ನಾಕು, ನಾಕಕ್ಕ ಎಂಟು, ಹದ್ನಾರು... ಬಂಡಯ್ಯನ ಬೆಳ್ಳು ಏಕತಾರೀ ತಂತಿ ಮೀಟ್ತಿತ್ತು. ಕೈಯಾಗ ಲಾಠಿ ಮತ್ತ ಪಂಜ ಹಿಡಕೊಂಡು ಹಿಂಡೊಂದು ಅಡವಿ ಹೊಕ್ಕ ಪ್ರಾಣಿಗೋಳ ಬ್ಯಾಟಿಗಿ ಹೊಂಟಂಗಿತ್ತು.

ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯ ಕಣ್ಣ ಸಣ್ಣದ ಮಾಡಿ ತಲಿಮ್ಯಾಲಿಂದ ಕೆಂಪು ರುಮಾಲ ಹಿನಾ ಜರಾ ಒತ್ಕೊಂಡು ಜರ್‍ರಾ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡದುನು. ಬರಾ ಹೆಜ್ಜೆಗೋಳು ಹಿನಾ ಸನಿ ಆದುವು. ''ಯಾರ್‍ರೋ...?'' ಅಂದ ಬಂಡಯ್ಯನ ಗಂಟಲ್ದಾನ ದನಿಗಿ ಗಾಬರಿ ಮೆತ್ತದಂಗಿತ್ತು. ಯಾರೋ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತು, ''ಏಯ್ ಮುತ್ಯಾ ನಜರ್‍ಯಾ. ಖಾನ್‌ಸಾಬ್ಯಾ ಈಕಡಿ ಬಂದಾರೇನು...?'' ಅಂತ ಚೀರಿ ಚೀರಿ ಕೇಳ್ದುರು. ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾಗ ಖಿನಾ ಆಯ್ತು. ಈಗ ಬ್ಯಾಟಿ ಸುರು ಆಗ್ಯಾದ! ಎದ್ಯಾಗ ಮುಳ್ಳಾಡಸ್ದಂಗಾಯ್ತು. ನಡ್ಕೊಂತ ಮುಂದ ಹೋದನು. ಗುಂಪಿನ ಕೈಯಾಗ ಬಡಿಗಿ, ಕತ್ತಿ ಇದ್ದು, ಅದರಾಗ ಒಬ್ಬ ಈರಪಣ್ಣ ಮುಂದ ಬಂದು ''ಮುತ್ಯ ನಿಂಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾರೆ ಊರಾಗೆಲ್ಲ ಇವನವ್ನ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಬಕ್ಕೋಳು ಉರದಾರಂತ. ಖೂನ್ ಖತಲ್ ಮಾಡ್ಯಾರಂತ. ನಮ್ ಹೆಂಗಸೂರ ಇಜ್ಜತ್ ತೆಗದಾರಂತ...'' ಈರಪ್ಪಣ್ಣ ಹಿನಾ ಹೇಳಲತಿದ್ದ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯ ನಡುವೆ ''ಯಾ ದೇಸ್ಯಾದಾಗ ಯಾನರೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮೂರಾಗ ಯಾನೂ ಆಗಿಲಲ್ರೋ. ಸುಮ್ಮ ಯಾಕ ಹೊಡಿಪೆಟ್ಟ? ಹೋಗ್ರಿ ಹೋಗಿ ಮನ್ಯಾಗ ಮಕ್ಕೋರಿ...'' ಅಂತ ಕೈ ಆಡಿಸಿ ಅವ್ರಿಗಿ ವಾಪಾಸ ಕಳಸ್ಲಾಕ ನೋಡದ. ಬಂದೋರ ಮೈಯಾಗ ದುಷ್ಟಶಕ್ತಿ ಹೊಕ್ಕಂಗಾಗಿತ್ತು.

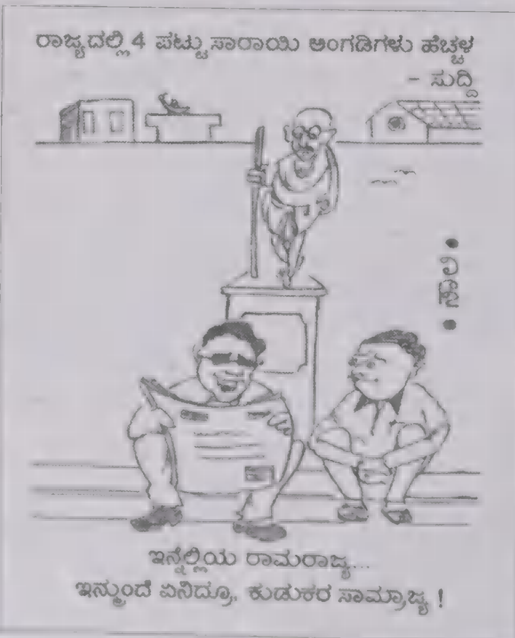
''ಯಾಕೋ ಮುತ್ಯ ಇವನವ್ನ ಆ ಹೊಲಿ ಮಾದರಂಗ ನೀಬೀ ಅವ್ರ ಕಡೀನೇ ಆದೇನು...?'' ಅಂತ ಬಸಪ್ಪಗೌಡ ಮೀಸಿ ಮ್ಯಾಲ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಧೋತರ ಚುಂಗ ಎಡಗೈಯಾಗ ಹಿಡದು ಮುಂದ ಬಂದು ಮುತ್ಯಾನ ಮಾರಿಗಿ ತಿವ್ಯಾಂಗ ಕಣ್ಣ ಕಿಸದು ಕೇಳದ.

ಅದಕ್ಕ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯ ''ಗೌಡಾ ನಾ ಹಿಂದಿಲ್ಲ-ಮುಂದಿಲ್ಲ ಪರದೇಶಿ. ಯಾರ ಕಡಿ ತಗೊಂಡು ನಂಗೇನ ಮಾಡಾದದಾ... ಹೊಡಿತೀರೇನು? ನಂಗೇ ಪೈಲಾ ಹೋಡೀರಿ. ಭ್ರಾಂತಿ ಬೇರ ಕಡದು ಹೋಗಲಿ...'' ಅಂದು ಒಂದೊಂದೇ ಹೆಜ್ಜಿ ನಡ್ಕೋತ ನಡ್ಕೋತ... ಏಕತಾರಿ ತಂತಿ ಮೀಟ್ತಾ ಮತ್ತದೇ ಹಾಡು ''ಹ್ಯಾಂಗ ಭ್ರಾಂತಿ ನೀಗುತಿ...'' ಹಾಡ್ತಾ... ಕತ್ತಲ್ನಾಗ ನಡದ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಮಠದ ಗಿಡದ ಬಲ್ಲಿ ಹುಸೇನಿ ಕುಂತಿದ್ದ. ಬಂಡಯ್ಯ ಹುಸೇನಿಗೇ ಹುಡಕಲತಾನ ಏನೋ ಅಂಬಂಗ ಅಂವ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆ ''ಬಾರೋ ಹುಸೇನಿ. ಯಾಕೋ ನನ್ನ ದನಿ ಏಳಲ್ದು. ನನ್ನ ಸಂಗಾಟ ಇರು...'' ಅಂತ ಅವ್ನ ಕೈ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ಎಬ್ಬಿಸ್ಕೊಂಡು ಹೊಂಟ. ಹುಸೇನಿ ಕಣ್ಣಾಗ ಬೆಳಕಿರಲಿಲ್ಲ. ನಡಗಿದಾಗ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಸಿ ಅಂಬಾ ಹೆಣಕ್ಕ ನೆಲಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಮ್ಯಾಲ ನಡದಂಗ ಹೆಜ್ಜಿ ಇಡ್ತಿದ್ದ.

* * *

ಆಕಡಿ ಬ್ಯಾಟಿಗಿ ಹೊಂಟ ಗುಂಪು ಕೆಳಗಿನ ಗಲ್ಲಿ ಪೂರಾ ಜಲ್ಡಿ ಹಂಗ ಸೋಸ್ದುರು. ಹೆಂಗಸೂರು ಮಕ್ಕಳು ಎದಿ ಬಡ್ಕೊಂಡು ಅಳ್ಕೋತ ''ನಮ್ ಗಣಸೂರಿಗಿ ಏನಬೀ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಲಿ. ನಮ್ಮ ಜೀವ ಹೊಡಿರಿ ಬೇಕಾದ್ರ...'' ಅಂತ ಎದಿಮ್ಯಾಲಿನ ಸೆರಗ ಮತ್ತ ತಮ್ಮ ಕಳ್ಳಕುಡಿಗೋಳಿಗಿ ಬ್ಯಾಟಿ ಪಾದದ ಬುಡಕ ಹಾಕಿ ಭೂಮಿನೇ ಕರಗಿ ನೀರಾಗಂಗ ಅಳ್ತಿದ್ದರು. ''ಹೇ ನಡಿರೋ...'' ಅಂತ ಬ್ಯಾಟಿ ದಾಟಿ ಹೊಂಟ್ತು. ಕತ್ತಲ ಗುಹೆದಾಗ ಹೆಜ್ಜೆ ಸಪ್ಪಳ ಸಾವಿನ ಪಂಜ ಹಿಡದು ಗಸ್ತ ಹೊಡಿತಿದ್ದಂಗಿತ್ತು.

ಊರು ಮುಗದು ಬ್ಯಾಟಿ ಮಂದಿ, ಹೊಲ-ಮಳ, ಕಂಟಿ ಕಣವಿದಾಗ ನುಗ್ಗುದುರು. ಖಂದಿಲ ಕುಡಿ ಹೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ನೋಡದುರು. ಸಣ್ಣ ಮಾಡಿ ನೋಡದುರು. ಭೌಂವ್ ಅಂಬಾ ನಾಯಿಗೋಳ್ನೂ ಕುಂಡ್ಯಾಗ ಬಾಲ ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮ್ಯಾಲೇ ಸಾವು ಬಂದು ಎರಗಲತಾದೇಃೋ ಅಂಬಂಗ ಜೀವ ಕೈಯಾಗ ಹಿಡಕೊಂಡು ಕುಯ್‌ಗುಡುತ್ತಿದ್ದು, ಮಾಯ್ನ್‌ಗಿಡ, ಬೇನಗಿಡಗೋಳ ಬಡ್ಡಿ ಸುತ್ತ, ಮ್ಯಾಲ ಕಣ್ಣ ದಿಟ್ಟಿ ಕೀಲ್ಸಿ ಹುಡುಕಾಡದುರು. ದಟ್ಟ ಟೊಂಗಿ ಮ್ಯಾಲ ಕುಂತಿದ ಗೂಗಿ ಟುಳುಕ್ ಟುಳುಕ್ ದಿಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ''ಗೂಂಕ್'' ಅಂತು.

ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ರಾಮರಾಜ್ಯ...
ಇನ್ಮುಂದೆ ಏನಿದ್ರೂ, ಕುಡುಕರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ !

ಬ್ಯಾಟಿ ನಾರಾಜ್ ಆಯ್ತು. ವಾಪಸ್ ತಿರಗ್ತು. ಊರ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಬೇಕು ಅಟ್ರಾಗ್ ಶಿವರಾಜಪ್ಪಗ 'ಒಂದ' ಬಂದು ಜರಾ ಬಾಜೂಕ ಹೋಗಿ ಧೋತುರ ಸರ್ಸಿ ಕೂಡಬೇಕು. ಅವ್ನ ಕಣ್ಣಮುಂದೇ ಎಲಿ ಸಪ್ಪಳಾದಂಗಾಯ್ತು. ಒಂದಕ್ಕ ಕುಂತವ್ನಿಗಿ ತನ್ನ ಮುಂದ ಕಾಲಿನ ಪಾದಗೋಳು ಕಾಣಿಸಿತು. ಸತ್ತ ಹೆಣಾ ಇರಬೇಕನ್ಸಿ ಎದಿ ಗುಂಡಿಗಿ ಧಡ್‌ಕ್ ಧಡ್‌ಕ್ ಅಂತಿತ್ತು. ''ಏ ಈರಪ್ಪಣ್ಣ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ. ಯಾನದಾ ನೋಡು...'' ಅಂತ ಅಂಜಿ ಜೋರ್ ಕರದ್ನು... ಪಾದ ಮಿಸಕಾಡ್ತು. ಪಾದ ಹೊತ್ತ ದೇಹ ಝುಟ್ಟಂತ ಎದ್ದು ಓಡಬೇಕು ಅಟ್ರಾಗ ಇಡೀ ಗುಂಪು ಬ್ಯಾಟಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಹರ್ಷದ್ಗಾ ಹುಯ್ಯಿ ಅಂತ ಮುಗಿಬಿದ್ದು ಪಾದ ಹಿಡದು ದರದರಾ ಎಳದು ಈ ಕಡಿಗಿ ತೆಗದುರು. ಮುಳ್ಳು ಕಲ್ಲು ತರಚಿ ಮೈಮಾರಿ ರಕ್ತ ಆಗಿದ್ದವನಿಗಿ ಕಡಿಗ್ನೂ ಖಿನಾ ಹಿಡದುರು. ''ಅಂವ 'ಖಾನಸಾಬ್' ಹಿಡಿರ್‍ರೋ... ಇವನವ್ನ... ಸುವ್ವರ ಮಗನಾ... ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಹರಾ...?'' ಖಾನಸಾಬ ಅಂಜಿ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟ

ಬಾರಾ ಮಂದಿ ಬ್ಯಾಟಿ ಕೈಯಾಗ ಸಿಕ್ಕು, ತಮ್ಮ ಜೀವ ಮುಟ್ಟ್ಯಾಗ ಹಿಡ್ಕೊಂಡು ತೆಲಿ ಕೆಳಗ ಹಾಕಿ ಹೊಂಟ್ರು. ಬ್ಯಾಟಿ, ಸೂರ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಂಗ ಕೇಕೇ ಹಾಕಿತ್ತು. ಅವ್ರಿಗೆಲ್ಲ ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಮಠದ ಬಲ್ಲಿ ತಂದ್ರು. ನಡುರಾತ್ರಿ ಆಗಿತ್ತು. ಈರಪ್ಪಣ್ಣ ಇಬ್ರ ಆಳಗೋಳಗಿ ಕರಸ್ದ. ''ಏಯ್, ಇವ್ರೆಲ್ಲ ಹಸ್ದಾರ. ಅನ್ನ ಖರಬ್ಯಾಳಿ ಮಾಡು ಜಲ್ದಿ...'' ಅಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡದ. ಬಾರಾ ಮಂದಿಗಿ ಜೀವ ವಾಪಸ್ ಬಂದಂಗಾಯ್ತು. ಅದರೊಳಗೆ ಒಬ್ಬಾಂವ ನಜೀರಸಾಬ ಅಂಬಾಂವ, ''ಭಾಯಿಸಾಬ್, ನಮ್ ಪಾರಗೋಳು ಗಲತ್ ಮಾಡ್ಯಾವ. ನಾವ್ ಯಾನಬೀ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮುಗ ಮಾಫ್ ಮಾಡ್ರಿ. ನಮ್ಮ ಪಾರಗೋಳಿಗಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಕುಡಾರಿ...'' ಅಂತ ಧಡಕ್ಕಂತ ಗೌಡನ ಕಾಲ ಮ್ಯಾಲ ಬಿದ್ದು ಪಾದ ಹಿಡ್ಕೊಂಡ.

ನಜೀರಸಾಬಗ ಏನಿಲ್ಲಂದ್ರ ಪನ್ನಾಸ ಸನಿ ವಯಸ್ಸಾಗಿತ್ತು. ಗಡ್ಡದಾಗ ಹುಡಕಿದುರ್‍ನೂ ಒಂದ ಕರಿ ಕೂದಲ ಸಿಗ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಮಠದಾಗ ವರ್ಷಗೊಮ್ಮ ಪುರಾಣ, ಭಜನಿ ಮಾಡಾಗ ಇಂವಂದನೂ ಒಂದು ಹಾಡ ಇದ್ದೇ ಇರ್ತಿತ್ತು. ಭಜನಿಗಿ ಖುದ್ ಮನ್ಯಾಂದು ನಾಕೈದು ಜೋಡಿ 'ಚೆಳ್ಳಮ' ತರ್ತಿದ್ದ.

ಆದ್ರ ಈಗ ಅಂವ ಗೌಡನ ಪಾದದ ಮ್ಯಾಲ ರುಮಾಲ ಇಟ್ಟು ಜೀವದಾನ ಮಾಡ್ರೀ ಅಂತ ಗೋಗರಿತಿದ್ದ.

ಅಡಿಗಿ ಆಯ್ತು. ಬ್ಯಾಟಿ ಸುತ್ತ ನಿಂತು, ಬಾರಾ ಮಂದಿಗಿ ಪೂರಾ ಉಳ್ಳಾಕ ಹಾಕದುರು. ಮುಂದೇನಾದಾತು ಅಂಬಾ ಚಿಂತಿಯ ಹಾವು ಕುತ್ತಿಗಿಗಿ ಬಿಗದಂಗಾಗಿ ಬಾಯಾಗ ಇಟ್ಟ ಅನ್ನದ ತುತ್ತು ಕಳ್ಳಿಗಿ ಇಳಿಲಾರದಂಗಾಗಿತ್ತು. ಕಂದಿಲ ಒಳಗಿನ ದೀಪದ ಕುಡಿ ಬೆಳಕಿನ ಬದಲಿಗಿ ಬೆಂಕಿ ಕೆನ್ನಾಲಿಗಿ ಹಂಗ ಭಾಸ ಆಗ್ತಿತ್ತು. ಯಾರೋ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಿ ಯಾರೋ ಕುತ್ತಿಗಿ ಕುಡಾ ಪಾಳಿ ಬಂದಿತ್ತು.

ಊರಂಬೋ ಊರೇ ಕೌದಿ ಮುಸುಕು ಹಾಕ್ಕೊಂಡು ಮಲಗಿತ್ತು. ಆದರ ಅದು ಸುಳ್ಳ ನಿದ್ದಿ ಇತ್ತು. ನಿದ್ದಿ ಬರಲಾರದೆ ಒಳಗೇ ಹೊಳ್ಳ್ಯಾಡಕೋತ ಒದ್ದ್ಯಾಡಕೋತ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ಆ ಊರು.

ಗಂಗಾಳದಾಂದ ಬಾನಾ ಬ್ಯಾಳಿ ಕೆಲಸಾಗ ಹರೇದ ಮುಖಬುಲ್ ಶೇಖಗ ತನ್ನ ಮನಿ ನೆಂಪಾಯ್ತು. ನಿನ್ನ ರಾತ್ರಿ ಬಸರ್‌ಹೆಂಡ್ತಿ ಅಮೀನಾಬೇಗಂಗ ಹಡ್ಯಾಬ್ಯಾನಿ ಸಣ್ಣಗ ಸುರು ಆಗಿದ್ವು. ''ನಿಮ ಜೀವ ಉಳದುರ ಸಾಕು. ನಾ ಹೆಣ್ಣ

ಹೆಂಗಸ ನಂಗ ಯಾರೇನ ಮಾಡ್ತಾರ...? ಮುಂಜಾನೆದ್ದು ಕೂಸುಗೋಳಿಗಿ ತಗೊಂಡು ಪೀರಪ್ಪಣ್ಣನ ಮನಿಗಿ ಹೋಗ್ತಿನಿ...'' ಅಂತ ಅಮೀನಾಬೇಗಂ ಗಂಡಗ ಹಿಮ್ಮತ್ ಹೇಳಿಕಳ್ಸಿದ್ದಳು. ಏಟ್ ಕಣ್ಣಿಗಿ ಬೀಳಬ್ಯಾಡದು. ತಪ್ಪಿಸ್ಕೊ ಬೇಕು ಅಂದರೂ ಖೊಟ್ಟಿ ನಸೀಬ್ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದಿದ್ದಾಗ್ಯಾದ. ಈಗ ತನಗೊಂದು ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿರ್‍ತದ. ಹೆಣ್ಣಾನೋ ಗಂಡದಾನೋ? ಅದರ ಮಾರಿ ನೋಡಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿ ಥಳ್ಳಂತ ಕಣ್ಣಾಂದು ನೀರ ಬಂದುವು.

ಬ್ಯಾಟಿದವರು ತಮದ್ರಾಗೇ ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡ್ಕೊಂಡರು. ಬಾರಾ ಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ಊರ ಹೊರಗ ತಂದರು. ಕಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿದ್ರು. ನಡಸ್ಕೋತ ಹೊಳಿ ದಂಡಿ ಏರಿ ಮ್ಯಾಲ ಬಂದ್ರು. ಹೊಳಿಯೊಳಗ ಹುಚ್ಚ ಪ್ರವಾಹ ಸಹಸ್ರ ಕೈ ಕಾಲಗೋಳಿಂದ ಕುಣದು ಕಪ್ಪಳಸ್ಕೋಂತ ಭೋರ್ರಂತ ಹರಿತಿತ್ತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ರು ಒಬ್ಬೊಬ್ರಿಗಿ ಹಂಚ್ಕೊಂಡ್ರು ''ಚಟಕಿ ಹೊಡ್ಯಾದ್ರಾಗ ಇವನವ್ವ ಇವ್ರಿಗಿ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅನ್ನಾರಿ...'' ಅಂತ ಬಾರಾ ಮಂದಿಗಿ ಹಿಂದ ಬೆನ್ನಿಗಿ ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂದರಸುದ್ರು.

ನಾಗರಾಜಪ್ಪನ ಪಾಲಿಗಿ ಮುಖಬುಲ್ ಬಂದಿದ್ದ.

ಅಟ್ಟೊತ್ತನ ಗಪ್-ಚುಪ್ ಇದ್ದ ಮುಗಲು ಅಚಾನಕ್ ಗುಡಗಲಾಕ್ ಸುರು ಆಯ್ತು. ಅಲ್ಲಿತನಕ ಎಲ್ಲಿದ್ದು ಮಾಡಗೋಳು? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗ ಗಲಾಗಲಾ ಅಂತ ಸೊಕ್ಕಿ ಹರ್‍ಯಾಹೊಳಿ. ಮ್ಯಾಲ ಉಡಿಯೊಳಗ ಜಲರಾಶಿ ತುಂಬ್ಕೊಂಡು ನಿಂತ ಮಾಡ. ಕಣ್‌ರೆಪ್ಪಿ ಬಡದ್ ತೆಗೆದ್ರಾಗ ಮಾಡದ ಉಡಿ ಬಿಚ್ಚೊಂಡ್ತು. ರಪ ರಪ ರಪ ರಪ ಮಳಿರಾಶಿ ಸುರು ಆಯ್ತು.

ನಾಗರಾಜಪ್ಪ ಧೋತರಚುಂಗ್ ಟೊಂಕಿಗಿ ಸಿಕ್ಕುಸ್ದ. ತೆಲಿ ಮ್ಯಾಲಿಂದ ಗಾಂಧೀ ಟೋಪಿ ತೋಯ್ದು ಹೋಗಿತ್ತು. ''ಹಿಂತಾ ಮಳ್ಯಾಗ ಜರಾ ಧಕ್ಕಿ ಕೊಟ್ಟುರ್‍ನೂ ಹೊಳ್ಯಾಗ ಬಿದ್ದ ಜೀವ ಗೊಟಕ್ ಅಂತುದ. ಆದ್ರ ಹೊಟ್ಯಾಗ ಕತ್ತಿ ತಿವುದು ಹೊಳ್ಯಾಗ ಹಾಕಬೇಕು ಅಂತ ಫೈಸಲಾ ಆಗಿತ್ತು. ಹಂಗೆ ಹೊಳ್ಯಾಗ ಹಾಕದುರ, ನವ್ವನ್, ಇಸಲ್ ಆಡಿ ಆ ದಂಡಿಗಿ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ತಾರ...'' ಅಂತ ಈರಪ್ಪಣ್ಣ ಫರಮಾನ್ ಮಾಡಿದ್ದ.

ಕೈಯಾನ ಕಂದಿಲ ಜರಾ ಮ್ಯಾಲೆತ್ತಿದ ನಾಗರಾಜಪ್ಪ ಗವ್ವನ್ನಾ ಥಾಳ ಕತ್ತಲ್ನಾಗ ಕಂದಿಲ ಒಳಗಿನ ಮಂದ ಬೆಳಕೀ ಜ್ವಾಜಲ್ಯದಂಗ ಬೆಳಬೆಳಗಿ ಆ ಬೆಳಕಿನಾಗ ಮುಖಬುಲನ ಕಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿದ ಮಾರಿ ಥಳ್ಳಂತ ಹೊಳದು ಕಾಣಸ್ತು. ಮತ್ತ ಸಂಗಾಟೇ ಕಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿದ ಪಟ್ಟಿ ಕೆಳಗ ಮೂಗಿನ ಬಾಜು ಚಾರಾಣಿ ಬಂದಿ ಅಟು ಕರ್‍ರಗ ಮಚ್ಚಿ ಕಾಣಸ್ತು. ನಾಗರಾಜಪ್ಪನ ಎದ್ಯಾಗ ಏನೋ ಆಡಸ್ದಂಗಾಯ್ತು. ಒಣಕಿಧಾರಿ ಮಳಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಮೆತ್ತಗಾಗಿತ್ತು. ಅಟ್ರಾಗೇ, ತಲಿ ಮ್ಯಾಲಿನ ಮುಗಲಿಗಿ ಖಿಡಿ ನಿಂದರ್‍ಸಿ ಅಡ್ಡಡ್ಡ ಸೀಳದಂಗೆ ಒಂದು ಮಿಂಚಿನ ಸೆಳಕು ಸರ್‍ರಕ್ಕಂತ ಗೆರಿ ಕೊರದು ಮಾಯ ಆಯ್ತು. ಹೆಂಥಾ ಬೆಳಕದು...! ಆ ಬೆಳಕ್ನಾಗಲೇ ಮುಖಬುಲಗೆ ನಾಗರಾಜಪ್ಪ ಪೂರಾ ಖಿನಾ ಹಿಡಿದ. ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡ್ಕೊಲಾಕ ತೇಲ್ಯಾಂದು ನೆಂಪಂಬಾ ಸಂದೂಕಿನ ಕೊಂಡಿ ತೆಗಿಬೇಕಾಯ್ತು.

''... ಸಣ್ಣಾಂವ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದಿನ ತಾ ಹೊಲ್ಕ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಪ್ಪ, ಹಿಂಥದೇ ಮಚ್ಚಿ ಇದ್ದ ರುಮಾಲ ಸುತ್ಕೊಂಡಿದ ಮನಶ್ಯಾನ ಗೂಡಾ ಮಾತಾಡ್ಕೋಂತ ಕುಂತಿದ್ದ. ನಾ ಒಡ್ಕೋತ ಹೋಗಿ ಅಪ್ಪನ ಕೊಳ್ಳಿನ ಸುತ್ತ ಕೈಹಾಕಿ ಬೆನ್ನ ಮ್ಯಾಲ ಬಿದ್ದು, 'ಆನಿ ಬಂತ ಆನಿ...' ಆಡಲಾಕ ಸುರು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆಗ ಆ ಮನಶ್ಯಾ ನಕ್ಕೋಂತ, 'ಬಾರೋ ನಾಗೂ, ಏಟ್ ಧೊಡ್ಡಾಂವ ಆಗಿದ್ಯೋ ಬೇಟಾ... ಬಾ ಬಾ...' ಅಂತ ಎರಡು ಕೈ ಮುಂದ ಮಾಡಿ ಕರದ. ನಾ ಒಲ್ಲೆ ಅಂತ ಗೋಣ ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಆಗ ಅಪ್ಪ 'ಒಲ್ಲ ಅನಬ್ಯಾಡದು ನಾಗರಾಜು. ಹೋಗು. ಚಾಚಾನ ಬಲ್ಲಿ ಹೋಗು. ಇವ್ರಿಗೇನ ತಿಳಿದಿದ್ಯೋ...? ನೀ ಹಿನಾ ಸಣ್ಣಾಂವ ಇದ್ದಾಗ ಆಡ್ಕೋತ ಹೋಗಿ ಭಾಂಯಾಗ ಬಿದ್ದಿದ್ದಿ. ಆಗ ಇಂವನೇ ಚಾಚಾ ನಿನ್ನ ಜೀವ ಉಳಸ್ಯಾನೋ ಮಗಾ... ಅವ್ರ ಬಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಪ್ಪಾ' ಅಂತ ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡದು ಆ ಚಾಚಾನ ತೊಡಿ ಮ್ಯಾಲ ಕುಂಡರಸುದ್ರು. ನಾ ಅಂವನ ಮೀಸಿ ಗಡ್ಡದ ಗೂಡ ಹಂಗೆ ಆಟಾ ಆಡ್ತಾ ಆಡ್ತಾ ಮೂಗಿನ ಬಾಜು, ಕಣ್ಣ ಕೆಳಗ ಚಾರಾಣಿ ಬಂದಿ ಅಟಿದ್ದ ಕರ್‍ರನ ಮಚ್ಚಿಗಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಮಜಾ ಮಾಡಿದ್ದೆ.''

... ಇವ್ನ ಮಾರಿ ಮ್ಯಾಲಿನ ಮಚ್ಚಿ ಅದರಂಗೇ ಅದಾ ಅಲಾ...? ನಾಗರಾಜಪ್ಪನ ಕಣ್ಣಾಗ ಕಾಲೂರಿದ ಆಕ್ರೋಶ, ಸೇಡು. ಹೊಳಿ ನೀರಿನ ಸೆಳವು ಕಮ್ಮಿ ಆದಂಗ ಇಳಿಲಕ ಸುರು ಆಯ್ತು. ಕಂದೀಲ ಕೆಳಗ ಇಟ್ಟು ಮುಖಬುಲ್ ಕಣ್ಣ ಪಟ್ಟಿ ಬಿಚ್ಚದ. ಮುಖಬುಲ ಮೆಲ್ಲಗ ಕಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟ. ಕಣ್ಣಾಗ ಅಂಜಿಕಿ ಅಂಬಾದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಂಗ ಬೆಳದ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಕಣ್ಣೊಳಗ ದಯನೀಯ ನೋವು ಕಾಣಸ್ತಿತ್ತು. ಒಂದ್ ನಮುನಿ ಹತಾಶ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಕಣ್ಣ ಪಟ್ಟಿ ಬಿಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೇ ಮುಖಬುಲ್ ನಾಗರಾಜಪ್ಪನ ಕಣ್ಣೊಳಗ ಹಣಕಾ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗ ಹರ್‍ಯಾ ಹೊಳಿ ಮತ್ತ ಮುಂದ ನಿಂತ ನಾಗರಾಜಪ್ಪ ಒಂದೇ ಭಾವನಿ ಅವನೊಳಗ ಹುಟ್ಟಹಾಕಿದ್ರು. ಆದರನೂ ಸಣ್ಣ 'ಆಸಿ' ಮಿಂಚ ಹುಳದಂಗ ಹಾರ್‍ಯಾಡದಂಗಾಯ್ತು.

ದೂರದಾಗ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾನ ಏಕತಾರಿ ಟೀಂವ್ ಟೀಂವ್ ಅಂತಿತ್ತು. ಸಣ್ಣದನಿ ರಾಗಬದ್ಧಾಗಿ ಕೇಳಸ್ತಿತ್ತು.

''ಆವ ಭಯವು ಇನ್ನೇನವಗ
ಮರಣವೇ ಮಹಾನವಮಿ ಆದವಗ
ಹುಟ್ಟೂದು ಸಾವುದು ಜೀವ ಭಾವದ ಭ್ರಮಿ
ಸಾವೇ ಸಾವೇನವಗ. ನೋವೇ ನೋವೇನವಗ...''

ಮುಖಬುಲ್ ಈಗ ಖರೇನೇ ನಾಗರಾಜಪ್ಪನ ಕಣ್ಣಾಗ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡದ. ನಾಗರಾಜಪ್ಪ ಯಾಡ ಹೆಜ್ಜಿ ಮುಂದೆ ಬಂದ. ಮುಖಬುಲ್ ಅಂಜಲಿಲ್ಲ. ಎದಿ ಬಡಿಲಾರ್‍ದೆ ನಾಗರಾಜಪ್ಪಗ ನೋಡ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಮುಖಬುಲನ ಮಾರಿ ಸನಿ ನಾಗರಾಜಪ್ಪನ ಬಲಗೈ ಬಂತು. ಅದೇ ಆ 'ಚಾರಾಣಿ ಬಂದಿ' ಅಟು ಕರ್‍ರನ ಮಚ್ಚಿ ಮ್ಯಾಲ ಒಂದ ಬೆಳ್ಳಿನಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗ ಸವ್ರರದ. ಥೇಟ್ ಚಾಚಾನ ಮಾರಿ. ಅದೇ ಮೂಗು, ಅದೇ ಗಡ್ಡ! ಮತ್ತದೇ ಮಚ್ಚಿ!!

ಕೆಳಗಿನ ಹೊಳಿ ಪೂರಾ ಶಾಂತ ಆಯ್ತು. ಮ್ಯಾಲಿನ ಮಳಿ ಸಣ್ಣಗ ತುಂತುರ ಹನಿ ಹಂಗ ಉದುರ್‍ತಿತ್ತು. ಮತ್ತ ದೂರದಿಂದ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾನ ಟೀಂವ್ ಟೀಂವ್... ಏಕತಾರಿ ಸಂಗಾಟೇ ಬಂಡಯ್ಯ ಮುತ್ಯಾನ ದನಿಗಿ ಹುಸೇನಿ ದನಿನೂ ಸೇರ್‍ಕೊಂಡು ತಣ್ಣನ ಶಾಂತ ಗಾಳ್ಯಾಗ ಬೆರ್‍ತು ತೇಲ್ಕೊಂಡು ಹರದು ಹರದು ಬರ್‍ತಿತ್ತು.

''ತನ್ನ ತಾನು ತಿಳಿದ ಮ್ಯಾಲ ಇನ್ನೇನಿನ್ನೇನೋ...
ತನ್ನಂತೆ ತಾನು ಸರ್ವರ ಜೀವ ಮನ್ನಿಸಿ ಮೂಕಾದ ಮೇಲೆ
ಇನ್ನೇನಿನ್ನೇನೋ...''

ನಾಗರಾಜಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮುಖಬುಲ್ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿ ಕಾಲೂರಿ ನಿಂತ ಆ ಎರಡು ಕಣ್ಣಗೋಳು ನೋಡ್ಕೋತ ನಿಂತರು. ಧಡಲ್, ಧಡಲ್, ಧಢ್, ಧಡ್ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಟ್ರೇನು ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಓಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಸೀಳಿನೊಂದಿಗೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಧಡಕ್ ಎಂದು ನಿಂತಾಗಲೇ ನಾನು ನೆನಪಿನ ಸುರಳಿಯೊಳಗಿಂದ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಇಳಿದೆ.

ನೀಲಾ ಕೆ.
ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ ಕ್ವಾಟರ್ಸ್, ಹಳೇ ಜೇವರ್ಗಿ ರಸ್ತೆ
ಗುಲಬರ್ಗಾ

ಪುರಾಣ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಪಠ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಘಟಿಸಿರುವ ಒಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಬರಹ ಮಾದರಿ ಎಂದರೆ ಅದು ವರ್ತಮಾನದ ಪುರಾಣೀಕರಣ. ಪಂಪ ರನ್ನರಿರಬಹುದು, ಹರಿಹರ ರಾಘವಾಂಕರಿರಬಹುದು, ನಂಜುಂಡ ಭೀಮಕವಿಗಳಿರಬಹುದು, ಮುದ್ದಣ-ಕುವೆಂಪು ಈ ಎಲ್ಲರೂ ಚರಿತ್ರೆ-ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ಪುರಾಣೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಥನಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಥನಗಳನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ, ಚಾರಿತ್ರ್ಯ, ಪುರಾಣ, ವರ್ತಮಾನಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗೂಡುಗಳಂತೆ ನೋಡದೇ ಅಭೇದವಾಗಿಯೇ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತ ಬರಲಾಗಿದೆ. ಪಂಪನು ಅರಿಕೇಸರಿ, ಅರ್ಜುನರನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಕಂಡದ್ದನ್ನು ನಾವು ಸಮೀಕರಣವೆಂಬ ಪರಿಭಾಷೆಯಿಂದ ಗುರ್ತಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪಂಪನು ತನ್ನ ವಿಕ್ರಮಾರ್ಜುನ ವಿಜಯದಲ್ಲಿ, ರನ್ನನು ತನ್ನ ಗದಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ವರ್ತಮಾನದ ಪುರಾಣೀಕರಣವನ್ನೇ. ನಮಗದು ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುರಾಣೀಕರಣವಾಗಿ ಇಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಹರಿಹರ ಬರೆದಿರುವ ಬಹುಪಾಲು ಕನ್ನಡ ಶೈವ ರಗಳೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ವರ್ತಮಾನದ (ಚರಿತ್ರೆಯ) ಪುರಾಣೀಕರಣಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ರಾಘವಾಂಕನ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಕೂಡ ನಿಕಟಪೂರ್ವ ವರ್ತಮಾನದ ಪುರಾಣೀಕರಣವೇ. ನಂಜುಂಡ ಕವಿಯ ಕುಮಾರರಾಮನ ಸಾಂಗತ್ಯ ಕೂಡ ಈ ಥರದ ಕಾವ್ಯವೇ. ಕುಮಾರರಾಮನನ್ನು ನಂಜುಂಡ ಅರ್ಜುನನ ಪುನರ್ಜನ್ಮವೆಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನು ಭೀಮಕವಿಯ ಬಸವ ಪುರಾಣವಾದರೋ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು - ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಪುರಾಣೀಕರಿಸುವ ಕಾವ್ಯ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಈ ವರ್ತಮಾನದ ಪುರಾಣೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ನಾಟಕಗಳು ಈ ಪರಂಪರೆಯ ಸಮರ್ಥ ಮುಂದುವರಿಕೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಆ ನಂತರದ ಕಂಬಾರ, ಕಾರ್ನಾಡ, ಲಂಕೇಶ, ಶಿವಪ್ರಕಾಶರೂ ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ನಾಟಕಗಳು ಚರಿತ್ರೆ, ವರ್ತಮಾನ, ಪುರಾಣಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜಾನಪದದಿಂದಲೂ ಸಾಮಗ್ರಿ ಪಡಕೊಂಡಿವೆ.

ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬರಹಗಾರನಾದವನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪುರಾಣ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ವಿಚಾರಾರ್ಹ. ಇಂಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಬಹುಮುಖಿಯಾದದ್ದು. (೧) ಭಂಜನ, (೨) ಭಜನ, (೩) ಸ್ಥಿರೀಕರಣ, (೪) ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಣ, (೫) ಉನ್ನತೀಕರಣ, (೬) ವೈಭವೀಕರಣ, (೭) ವರ್ತಮಾನೀಕರಣ, (೮) ಪ್ರಸರಣ (ಪಠ್ಯ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಪ್ರವೇಶ) ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ (ನಡೆದಿದೆ). ಒಂದೇ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಆಯಾಮಗಳು ಜಾಗ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಪುರಾಣ ಪ್ರತಿಮಾ ನಿರ್ಮಾಣವು ಯಾವಾಗಲೂ ಏಕಾಕಾರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಅದು ಕಾಲ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಗತ್ಯ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಶಾಹಿಯ ವರ್ಗ ರಾಜಕಾರಣಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ನವಪುರಾಣ ನಿರ್ಮಾಣ – ವರ್ತಮಾನದ ಪುರಾಣೀಕರಣಗಳು ದಮನಿತ ದನಿಗಳ ಮೇಲ್ಮುಖ ಚಲನೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯುತ್ತವೆಯೆಂದು ಶೈವ ರಗಳೆ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪಂಪನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಡಳಿತಶಾಹಿ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡವೆಂಬ ನಿಮ್ನ ಭಾಷೆಗಳೆರಡೂ ವರ್ತಮಾನದ ಪುರಾಣೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ನಾಡರಂತಹ ನಾಟಕಕಾರರ ಪುರಾಣ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವರ್ತಮಾನದ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ, 'ಕಾಲಾತೀತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವ ನಡಾವಳಿ'ಗಳ ಕುರಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕುವೆಂಪು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವರ್ತಮಾನದ ತಲ್ಲಣ, ತರತಮ, ಶೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೇ ಹಸಿ ಹಸಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗದ ಕವಿ ಪ್ರತಿಭೆ ಪುರಾಣ ಪ್ರತಿಮಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಪುರಾಣವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಒದಗಿ ಬಂದಿರುವ ಒಂದು 'ಭಾಷೆ'. ಇದು ಅವಾಸ್ತವ, ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೆಲ್ಲವೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಾರ್ಗಿಗಳ ಅಪಕಲ್ಪನೆಯಷ್ಟೆ. ಇದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿರೋಧವು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಹಲ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗ. ಕುವೆಂಪು ನಾಟಕಗಳು ಇಂಥ ಪುರಾಣ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ವರ್ತಮಾನದ ತಲ್ಲಣಗಳಾಗಿವೆ. ''ಈಗಿನ ಜನ ಯಥಾರ್ಥ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮರುಳಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಪುರಾಣವನ್ನು ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಕಾಲ್ಪನಿಕ, ಅಪ್ರಸ್ತುತ, ಹಳೆಯ ಕಸ ಎಂದೆಲ್ಲ ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ದೀಪಧಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು'' ಎನ್ನುವ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ 'ನಾಟಕ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಮಾ ವಿಧಾನಗಳು' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಒಪ್ಪುವ ವಿಧಾನ ಪ್ರತಿಮಾ ವಿಧಾನವಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ (ಸಮಗ್ರ ಗದ್ಯ-೧; ಪು. ೨೩೮-೩೯)

ಕುವೆಂಪು ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕವಿಗಳೇ ಆಗಲಿ ಯಾಕೆ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಲು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪುರಾಣವನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂರು ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ; (೧) ಪುರಾಣ ಕಥನಕ್ಕಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಾಮಾಣೀಯತೆ, (೨) ಇಂಥ ಕಥನಗಳ ಸೃಜನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಅಥವಾ ಬಹುರೂಪೀ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ, ಹಾಗೇ (೩) ಪುರಾಣವೆಂಬುದು ಜನರು ಬಲ್ಲ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವುದು.

ರಾಮಲಿಂಗಪ್ಪ ಟಿ. ಬೇಗೂರು

ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಚಲನಶೀಲ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಕಥನಗಳಿಗೆ ಸದಾ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯ-ಸಹಪಠ್ಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಬಹುವೇಳೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೂಡಿದ ಯುದ್ಧಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಯುದ್ಧಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರಕ್ಷೋಭೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಜನಜನಿತ ಮೌಲ್ಯ-ಇಮೇಜುಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ದಮನಿತ ವರ್ಗವು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತವಾದಾಗೆಲ್ಲ ಇಂಥ ಕ್ರಿಯೆ ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಶೂದ್ರತಪಸ್ವಿ, ಬೆರಳ್‌ಗೆ ಕೊರಳ್, ಕಾನೀನ ನಾಟಕಗಳು ಬಲು ಜೋರಾದ ಇಂಥ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪಲ್ಲಟಗಳು ಜರುಗಿವೆ.

ಸಿದ್ಧ ಕಥನವನ್ನು ವರ್ತಮಾನೀಕರಿಸುವಾಗ ನವಕಥನ ನಿರ್ಮಾಣದ ತೊಡಕುಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ಕಥನ ಶರೀರವಾದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಕುರಿತಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ತಕರಾರುಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ನವಕಥನ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಂತರಂಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನವಕಥನವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದಾಗ ಕವಿಗೆ ತನ್ನ ಪಠ್ಯ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜ ಚಾಲ್ತಿಯ ಪುರಾಣಕಥನವೊಂದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗ ಇಂಥ ಪಠ್ಯ ಸಮುದಾಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. (ಆದರೆ ಈವತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯ ಸಮುದಾಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಯಾರೂ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಬೇರೆ ಮಾತು). ಅಲ್ಲದೆ ಪುರಾಣ ಕಥನವು ಜನಜನಿತ ಕಥನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಲು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ ಕೂಡ. (ಆದರೆ, ಈವತ್ತಿನ ಜಾಗತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉತ್ಕರ್ಷದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನತೆ 'ಪಠ್ಯ ಸಮುದಾಯ'ವಾಗಿ ನವೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕಿದು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ.) ಪುರಾಣಗಳು ಜನರ ಭಾವಕೋಶದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಭಾಗವೇ ಆಗಿಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೃತಿಕಾರನು ಜನರ ಭಾವನಾಡಿಯನ್ನು ಇಂಥ ಕಥನಗಳ ಮೂಲಕ ಬೇಗ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಏಕಲವ್ಯ (ಬೆರಳ್ಗೆ ಕೊರಳ್) ನಾಟಕವನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಈ ನಾಟಕಭಾಷೆ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ತೊಡಕು ಎಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅದು ಅವರು ಬಲ್ಲ ಕಥನವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಕಥನವೇ ಒಂದು ಭಾಷೆ. ಪಾತ್ರಗಳು ಆಡುವ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಒಟ್ಟಾರೆ ದೃಶ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುವ ಕಥನ ಇಂಥ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂವಾದಶಾಲಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹೊಸ ಪ್ಲಾಟೊಂದನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಜನಜನಿತ ಕಥನವೊಂದನ್ನು ನಾಟಕವಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು ಲೇಖಕನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಕಾರಿ.

ಪುರಾಣ ಕಥನಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಒದಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೇ ಹಲವು ಮಿತಿಗಳೂ ಒದಗುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಕಥನದ ಪಾತ್ರಸಂವಿಧಾನವೂ ಒಂದು. ಕರ್ಣ ಅಂದರೆ ಇಂಥವನು, ದುರ್ಯೋಧನ ಅಂದರೆ ಇಂಥವನು, ಮಂಥರೆಯೆಂದರೆ ಇಂಥವಳು ಎಂಬ ಪಾತ್ರ ಸಂವಿಧಾನ ಒಂದು ಬಗೆಯದಾದರೆ, ಇಡೀ ಕಥನವೇ ನಾಯಕ ಪ್ರಧಾನವಾಗುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯದು ಪಾತ್ರದ ಸ್ಥಾಪಿತ ಇಮೇಜಿನ ಮಿತಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಹೀರೋ ವರ್ಷಿಪ್ಪಿನ ಅಪಾಯ. ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಕುವೆಂಪು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೀರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಪುರಾಣವೊಂದರ ಪಾತ್ರ ಸಂವಿಧಾನದ ಸ್ವೀಕರಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೀರುವುದು ಕಷ್ಟ ಇಂಥ ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ಮೀರುವಿಕೆಯೂ ಒಂದೊಂದು ಹೊಸ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಪುರಾಣ ಕಥನದ ಆಯ್ಕೆಯಿಂದ ಒದಗುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಿತಿಯೆಂದರೆ; ಪುರಾಣ ಕಥನವು ತನ್ನೊಳಗೆ ಹುದುಗಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದಾದ ಕಥನ ದರ್ಶನವು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವ ಕೃತಿಕಾರನ ದರ್ಶನವೂ ಆಗಿಬಿಡಬಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಕುವೆಂಪು ತಾವು ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಕಥನಗಳೆಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಮೌಲ್ಯ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ಪುನಾ ರಚಿಸಲೆಂದೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಥನಗಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಕುವೆಂಪು ಇಂಥ ಮಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಪ್ಲಾಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮೀರಿದ್ದಾರೆ.

೨

ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ಚಲನಶೀಲ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಕಥನಗಳಿಗೆ ಸದಾ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯ-ಸಹಪಠ್ಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಬಹುವೇಳೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೂಡಿದ ಯುದ್ಧಗಳೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಯುದ್ಧಗಳಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಪ್ರಕ್ಷೋಭೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಜನಜನಿತ ಮೌಲ್ಯ-ಇಮೇಜುಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ದಮನಿತ ವರ್ಗವು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತವಾದಾಗೆಲ್ಲ ಇಂಥ ಕ್ರಿಯೆ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಶೂದ್ರತಪಸ್ವಿ, ಬೆರಳ್‌ಗೆ ಕೊರಳ್, ಕಾನೀನ ನಾಟಕಗಳು ಬಲು ಜೋರಾದ ಇಂಥ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪಲ್ಲಟಗಳು ಜರುಗಿವೆ.

ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಜನ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಅಂತರಂಗೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮರುಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡುತ್ತ ಹೋದಂತೆಲ್ಲ ಆ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯಗಳ ತಾಕತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಪಠ್ಯವೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಆ ಪಠ್ಯವು ಸಮಾಜದ ಸಮಷ್ಟಿದನಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಇಂಥ ಚಾಲನೆ - ಸ್ವೀಕರಣ - ಪ್ರಾಮಾಣೀಯತೆ ದಕ್ಕಿದೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕುವೆಂಪು ಅಥವಾ ಅಂಥ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಮರ್ಥ ಲೇಖಕನಿಂದ ವರ್ತಮಾನದ ಅಗತ್ಯವು ಇಂಥ ಪಠ್ಯಭಂಜನ, ಪುರಾಣಭಂಜನ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕವೇ ನವನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ, ವರ್ತಮಾನದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದನ್ನು ಮುರಿದು ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯ, ತಮ್ಮದೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಐಡೆಂಟಿಟಿಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣವು ವರ್ಗ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಸಾಧನ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಹುನ್ನಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಒಡ್ಡುವ ಕಾರ್ಯ.

ಚಲನಶೀಲ ಸಮಾಜವು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಗತವನ್ನು ವರ್ತಮಾನದ ಹಿತಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪುನಾರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಸಂಕೇತ ಕುವೆಂಪು. ಇವರ ಶೂದ್ರತಪಸ್ವಿ, ಬೆರಳ್ಗೆ ಕೊರಳ್, ಕಾನೀನ ಇಂಥ ಪ್ರತಿಪಠ್ಯಗಳು ಪುರಾಣ ಪ್ಲಾಟಿನ ಪುನಾರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಚಂದ್ರಹಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಭಾಗ್ಯ, ಮಹಾರಾತ್ರಿ, ಯಮನ ಸೋಲು ಇಂಥ ಪ್ರತಿ ಪಠ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಪುರಾಣಗಳ ಪುನಾರಚನೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಭವಿಸಿರುವ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಶಯ ಮತ್ತು ವಿಚಾರ ಮಂಡನೆಯ ಪುರಾಣಶರೀರಗಳೂ ಆಗಿವೆ. ಈ ಒಂದೊಂದು ನಾಟಕಗಳೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವೀಯತೆಯ ಹೊಸ ಬಾಳಿಗೆ ಹೊರಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತಿಕೆಯ ವಿಚಾರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಾಗಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಸ್ಮಶಾನ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ನನ್ನ ಗೋಪಾಲದಂಥ ನಾಟಕಗಳು ಪುರಾಣ ಸ್ವೀಕರಣಗಳೂ ಅಲ್ಲದ, ಪುರಾಣ ಪುನಾರಚನೆಗಳೂ ಅಲ್ಲದ ಕಲ್ಪಿತ ಪುರಾಣ ಪ್ಲಾಟುಗಳಾಗಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ನವೀನ ಪುರಾಣ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು. ಜಲಗಾರ, ಬಲಿದಾನಗಳು ಕೂಡ ರಂಗಪ್ರತಿಮೆಗಳೇ ಆಗಿದ್ದು ನವ ಪುರಾಣಗಳಾಗಿವೆ. ವರ್ತಮಾನದ ಪುರಾಣೀಕರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಕುವೆಂಪು ರಚಿಸಿರುವ ೧೪ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಜಲಗಾರ, ಬಲಿದಾನಗಳು ವರ್ತಮಾನದ ವಸ್ತುವಿನ್ಯಾಸಗಳಂತೆ ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕವು ಪುರಾಣ ವಸ್ತುವಿನ್ಯಾಸಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವಾದರೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ, ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಎಲ್ಲ ನಾಟಕಗಳೂ ಪುರಾಣ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಭಿನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

೩

ನಮ್ಮ ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿರಂಗಭೂಮಿಯಾಗಲೀ, ಧಾರ್ಮಿಕ-ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಯಾಗಲೀ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಪುರಾಣ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ವೃತ್ತಿರಂಗಭೂಮಿ, ನಗರ ಕೇಂದ್ರಿತ ಹವ್ಯಾಸಿ ರಂಗಭೂಮಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಋತುಮಾನ ರಂಗಭೂಮಿ, ಆಧುನಿಕೋತ್ತರ ರಂಗಭೂಮಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಪೌರಾಣಿಕ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಆದಾನ ಪ್ರದಾನಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕಲಸಿ ಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಲಿಖಿತ ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆಗಾದರೋ ಏನು ಮಹಾ ಚರಿತ್ರೆಯಿದೆ ? ಅಮ್ಮಮ್ಮಾ ಅಂದರೆ ೧೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಚರಿತ್ರೆ ಇರಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಜಾನಪದ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ, ಆಚರಣೆ-ಆರಾಧನೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಹಳ್ಳಿಯ ಅನುಭವಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ಲಾಟುಗಳಿಗೆ, ಇತಿಹಾಸ, ಪುರಾಣ, ಸಮಾಜಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ; ಅವು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಕಂಬಾರ, ಲಂಕೇಶ, ಕಾರ್ನಾಡ, ಶಿವಪ್ರಕಾಶರನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಈ ವಿಚಾರ ನಿಜ. ಇವರ ನಾಟಕದ ವಸ್ತು .ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ, ವರ್ತಮಾನದಿಂದ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸ ಪುರಾಣಗಳ ಆದಿ ಪ್ರತೀಕಗಳಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಸಂವೇದನೆಗಳಿಗೆ ಜೀಕುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಶುದ್ಧ ಸಾಮಾಜಿಕವೆಂಬ, ಪೌರಾಣಿಕವೆಂಬ, ಐತಿಹಾಸಿಕವೆಂಬ ವಿಭಾಗೀಕರಣಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳೇ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವರ್ತಮಾನದ ವಿವೇಕವು ಪುರಾಣ ಪ್ರತೀಕಗಳಿಗೆ ಲಗ್ಗೆ ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದಂತೂ ಢಾಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ, ಚರಿತ್ರೆ, ಜಾನಪದ, ಫ್ಯಾಂಟಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೀಗೆ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತು ವಿನ್ಯಾಸವಾದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ವರ್ತಮಾನದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆಂದೇ ನಾಟಕದ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ನಾಟಕ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ನಡುವಿನ ಗೆರೆ ಬಲು ತೆಳುವು. ಕುವೆಂಪು ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ.

ರಾಮಲಿಂಗಪ್ಪ ಟಿ. ಬೇಗೂರು
ಉಪನ್ಯಾಸಕ, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಾಲಕರ ಕಾಲೇಜು, ಕೋಲಾರ - ೫೬೩ ೧೦೧

ಕನಸಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನ್

-ರಾಮದಾಸ ಪ್ರಭು

ಮರುದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪೂ ಬಗ್ಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ತಯಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಎಷ್ಟೊಂದು ಬಗೆಯ ಗೊಂದಲ, ವಾದ, ವಿವಾದಗಳು ಟಿಪ್ಪೂ ಬಗ್ಗೆ! ಕೆಲವರು ಟಿಪ್ಪೂ ಹಿಂದು ಧರ್ಮದ ಅಭಿಮಾನಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಟಿಪ್ಪೂ ಹಿಂದೂ ವಿರೋಧಿ. ಇನ್ನುಳಿದವರು ಟಿಪ್ಪೂ ಜಾತ್ಯತೀತ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳ ಆಧುನಿಕನೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಟಿಪ್ಪೂ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಿ ಎಂದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇವನನ್ನು ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಎನ್ನುವವರು. ಕನ್ನಡ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಟಿಪ್ಪೂ ಕನ್ನಡ ವಿರೋಧಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಾದ ವಿವಾದಗಳಿಗೂ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಗಳಿಗೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ನನಗಂತೂ ಗೊಂದಲವೇ ಗೊಂದಲ. ಮರುದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಬಂತು: ಈ ಇತಿಹಾಸಕಾರರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನನೇ ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಮಾತುಕತೆಗೆ ದೊರೆತರೆ ಈ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ದೊರಕಬಹುದಲ್ಲ ಎಂದು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲೇ ಮಂಪರು ಹತ್ತಿತು.

ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ನನ್ನ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಸುಲ್ತಾನ. ಅವರ ಚಿತ್ರಪಟವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ ನನಗೆ ಇವರೇ ಟಿಪ್ಪೂ ಎಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಮಾತನಾಡಿಸಲೇ ? ಕೊನೆಗೂ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ 'ಸುಲ್ತಾನರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳು' ಎಂದೆ. ಯಾರು ನೀನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನೊಬ್ಬ ಇತಿಹಾಸ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ಎಂದೆ.

ಸುಲ್ತಾನರಿಗೆ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರಭಾವ ಹುಟ್ಟಿದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಅವರೆಂದರು – ನೀವು ಇತಿಹಾಸ ಕಾರರು ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕೆಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಈಗ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರವೂ ನನ್ನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿ.

ಹೌದು ಸುಲ್ತಾನರೇ, ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಸಂಶಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರ ಸಿಗಬಹುದು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಬಂದೆ. ನೀವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೆ.

ಆಗ ಸುಲ್ತಾನರು ನನಗೂ ಬಹಳ ಸಮಯದಿಂದ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಲವು ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆ ಇತ್ತು ಎಂದರು.

ನನ್ನ ಸಂಶಯ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದೇ ಸಮಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾನು ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ.

ಸುಲ್ತಾನರೇ, ಬ್ರಿಟೀಷರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಪಣವಾಗಿಟ್ಟು ಹೋರಾಡಿದವರು ನೀವು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೆಲವರು ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಿ ಎಂದೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಎಂದೂ ಆಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಎಂದೆ.

ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೋಷವಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ದಿಂದಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಾನಿದ್ದ ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇ ಬೇರೆ. ನನಗಿದ್ದ ಪ್ರಬಲ ಮೂವರು ಶತ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಮೊದಲಿಗರು. ಅವರು ದುಷ್ಟರು, ವಂಚಕರು ಹಾಗೆಯೇ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದವರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಅವರಿಂದ ದ್ರೋಹವಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು ನನಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಹೋರಾಡಿದ್ದು ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ. 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ' ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ನಡೆಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ನನ್ನ ಮಾದರಿಯದಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವುದು. ನನ್ನ ಕಾಲದ ದೊರೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದನ್ನೇ. ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗಾಗಿ ನಾನು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಹೇಳಿ? ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ನಂತರ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಬ್ರಿಟಿಷರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರು. ಆಗ ನನ್ನನ್ನೂ ಆ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರಬೇಕು ಎಂದು ಸುಲ್ತಾನರು ಮಾತು ಮುಗಿಸಿದರು.

ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ರಕ್ಷಕರೆಂದುಕೊಂಡು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸಿದರು. ಆದರೆ ನೀವು 'ರಾಜ್ಯ'ವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಇಸ್ಲಾಮೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದಿರಿ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದಿರೆಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಟೀಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

ನನ್ನ ಕಾಲದ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಮುಸ್ಲಿಂ ಅರಸರೆಲ್ಲಾ ಮುಘಲರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳೆಂದು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಮುಘಲರ ಪತನವಾಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಮುಘಲರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೇನೂ ವಿಶೇಷ ಆಕರ್ಷಣೆ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಂದೆ ಮೈಸೂರು ಒಡೆಯರ್ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರು. ಅವರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಕ್ಷಕರೆಂದುಕೊಂಡೇ ಜನ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದರು. ನಾನು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಕೂಡ. ಒಡೆಯರ್ ವಂಶದ ರಕ್ಷಕನೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನನಗಿಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಹಿಂದುಗಳಿರುವ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನನ್ನದೇ ರಾಜ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮೂಡಿಸಿ ಒಡೆಯರ್ ವಂಶದ ನೆನಪನ್ನು ಅಳಿಸುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೊಸ ಇಸ್ಲಾಮಿ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದೆ. ಇದರ ಹಿಂದಿರುವುದು ಶುದ್ಧ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶ. ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಮತ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಓಲೈಸಿ ಅವರ ಬೆಂಬಲ ಗಳಿಸುವುದು ಕೂಡ ನನ್ನ ಗುರಿ. ಟರ್ಕಿ, ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನ ಮುಂತಾದ ಸುಲ್ತಾನರೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನೊಬ್ಬ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ರಕ್ಷಕನೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅನುಕಂಪ ಗಳಿಸಿ ಅವರ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಒತ್ತಡಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮಾಡಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಲ್ಲ, ಅದು ನನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಂದು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲೇನೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಉದ್ವೇಗವಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾ ಚಳುವಳಿ, ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿಮ್ಮಂಥ ಆಧುನಿಕರಿಗೆ ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇಳುವುದು ಸಹಜ. ಇವು ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದರು ಟಿಪ್ಪೂ.

ಸುಲ್ತಾನರೇ, ನೀವು ಶೃಂಗೇರಿ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ನಂಜನಗೂಡು ಮುಂತಾದ ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ದಾನ, ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಕೆಲವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂದು ಧರ್ಮದ

ಅಭಿಮಾನಿ ಎಂದೂ ಜಾತ್ಯತೀತರೆಂದೂ ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಡಗು, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮಲಬಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡವರನ್ನು, ಕ್ರೈಸ್ತರನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಯರ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ದಂಡಿಸಿ, ಹಿಂಸಿಸಿ, ಮತಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ನೀವು ಪರಮತ ದ್ವೇಷಿಗಳೆಂದೂ ಟೀಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ತರಹದ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದ ನಿಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀವು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಆಧುನಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೇ ಕಾರಣ. ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಒಲವುಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಸಂದಿಗ್ಧ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ. ಆಗ ನಾನು ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬೇಕೊ ಹಾಗೆ ವರ್ತಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ವೈರುಧ್ಯಗಳು ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ.

ನನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹಿಂದುಗಳು. ಅವರ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ, ನಿಷ್ಠೆ ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ನನ್ನ ಅಗತ್ಯತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಮರಾಠರು ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾನು ನನ್ನ ಹಿಂದೂ ಪ್ರಜೆಗಳ ಒಲವು ಗಳಿಸಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತು ನೀವು ಹೇಳಿದ ಜಾತ್ಯತೀತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಬಂದ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ನನಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತ ರಾಜಕೀಯವೇ ಪ್ರಧಾನ. ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ.

ಕೊಡಗು, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮಲಬಾರ್ ನಾನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಾಂತಗಳು. ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ನನಗೆ ನಿಷ್ಠಾವಂತರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ನನ್ನ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಬ್ರಿಟಿಷರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರೀತಿ, ನಿಷ್ಠೆ ಗೆಲ್ಲುವ ಯೋಚನೆಯೂ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಕ್ರೈಸ್ತರು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದು ತಿಳಿದಾಕ್ಷಣ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ಮತಾಂತರ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಧರ್ಮ ನನ್ನ ದ್ವೇಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ, ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಒಲವು ನನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಾಗಿ, ಪ್ರವಾಸಿಗಳಾಗಿ, ಅಥವಾ ಫ್ರೆಂಚರಂತೆ ಮಿತ್ರರಾಗಿ ಬಂದ ಕ್ರೈಸ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೇನೂ ಪೂರ್ವಗ್ರಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಡವರು ಮತ್ತು ಮಲಬಾರಿನ ನಾಯರ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಮಹಾ ಹಠಮಾರಿಗಳು. ಇವರು ನಮಗೆ ಶಾಶ್ವತ ಸವಾಲಾಗಿದ್ದು ಬ್ರಿಟಿಷರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸೋಲುವುದಲ್ಲದೇ ತಮ್ಮ 'ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ'ವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ದಂಡಿಸಿದ್ದು ನಿಜ. ರಾಜದ್ರೋಹವನ್ನು ಯಾವ ರಾಜ ತಾನೇ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಹೇಳಿ? ಇದನ್ನೇ ಆಧರಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಪರಮತ ದ್ವೇಷಿ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಮರಾಠರು ಶೃಂಗೇರಿಯನ್ನು ಲೂಟಿಮಾಡಿ, ಮಠದಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ದೋಚಲಿಲ್ಲವೇ? ಮರಾಠರು 'ಹಿಂದು ಪದ ಪಾದಶಾಹಿ' ಎಂದು ಬಿರುದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಇದು ಶತ್ರುರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವರು ಅನುಸರಿಸಿದ ನೀತಿ. ಹದಿನೆಂಟನೇ ಶತಮಾನದ ರಾಜನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುಬಿದ್ದಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲ, ದೇಶ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಸುಲ್ತಾನರ ಮಾತು ನನ್ನ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಹಲವು ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿತ್ತು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕೇಳಿದೆ: ಸುಲ್ತಾನರೇ, ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಭಾವನೆ ಇದ್ದಂತೆ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ?

''ನನಗೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಸರವಿದೆ ನಿಜ. ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ರೆಂದರೆ ಹೊಗಳುಭಟರು. ರಾಜನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಇತಿಹಾಸದ ರಚನೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಇತಿಹಾಸಕಾರರನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಧುನಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತೆಂದು ನೀವು ಬಯಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಕೇವಲ ಗತಕಾಲವನ್ನು ಹೊಗಳುವುದು ಅಥವಾ ತೆಗಳುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಗತಕಾಲವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಐತಿಹಾಸಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬಹಳ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ 'ನಾಯಕ' ಮತ್ತು 'ಖಳನಾಯಕ'ರಂತಹ ಸರಳ ಪಾತ್ರಗಳಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೂ ಬಹು ಸಂಕೀರ್ಣ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ 'ನಾವು' ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವಕ್ಕೆ 'ನೀವು' ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತಾರ್ಕಿಕ. ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಅತೀವ ಉತ್ಸಾಹ ಅಥವಾ ಅತೀವ ಕ್ರೋಧ ತಾಳಿದರಂತೂ 'ಸತ್ಯದರ್ಶನ' ವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ'' ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದರು.

ಮರುದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಾಗ ತಿಳಿಯಿತು ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನರೊಂದಿಗೆ ನಾನು ನಡೆಸಿದ ಸಂಭಾಷಣೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂದು. ಕನಸೇ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಟಿಪ್ಪೂ ಬಗ್ಗೆ ನನಗಿದ್ದ ಸಂದೇಹಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂದೇಹ ಪುನಃ ಕಾಡತೊಡಗಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಕನಸಿನ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಲೇ? ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದರೆ? ಇದನ್ನೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಮರುದಿನದ ತರಗತಿಯತ್ತ ನಡೆದೆ...

ರಾಮದಾಸ ಪ್ರಭು, ಸಿಂಗನಕೋಡಿ
ಇತಿಹಾಸ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಆಳ್ವಾಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಮೂಡಬಿದರೆ

ಮಂಜುಳಗಾನ

ಚಲನಚಿತ್ರ ಗೀತೆಗಳು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೋಹಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತರುಣ-ತರುಣಿಯರು ವಿಹರಿಸುವುದು, ತಾವೇ ನಾಯಕ (ನಾಯಕಿ) ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ. ನಾನು, ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊರತಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸು ದಾಟಿದ ಮೇಲೂ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದ, ಅಚ್ಚಳಿಯದ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡಿದ, ನಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡ ಚಲನಚಿತ್ರ ಗೀತೆಗಳು, ಎಲ್ಲೋ ಹತ್ತಾರು ಮಾತ್ರ.

ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿಗಳು ರಚಿಸಿದ ಭಾವಗೀತೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಚಲನಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾದಾಗ ಅವು ನಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದಿವೆ. ನಾವು ಹೈಸ್ಕೂಲ್, ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನೋಡಿದ, ಕೆಲವು ಇಂಥ ಚಲನಚಿತ್ರ ಗೀತೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಮಧುರಾನುಭೂತಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸಣ್ಣವರಿದ್ದಾಗ ನಮಗಿದ್ದ ರುಚಿ-ಅಭಿರುಚಿಗೂ, ಇಂದಿನವರದಕ್ಕೂ ಅಗಾಧವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ನಮಗೆ ಪಂಚಪ್ರಾಣವಾಗಿದ್ದ ಮುಖೇಶ್, ಸೈಗಾಲ್, ನೂರಜಹಾನ್, ಘಂಟಸಾಲ, ಪಿ.ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಹಾಡುಗಳು ಇಂದಿನ (ಹಲ) ಯುವಕರಿಗೆ ಗೋಳುಕರೆಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಅಬ್ಬರದ ಸಂಗೀತ ನಮಗೆ ಕರ್ಣಕಠೋರವೆನಿಸುವಂತೆ! 'ಇದು ತಲೆಮಾರಿನ ಅಂತರ' ಅಷ್ಟೆ!

ಚಲನಚಿತ್ರಕ್ಕಾಗೇ ಹಾಡು ಹೊಸೆಯುವುದಕ್ಕೂ, ಈಗಾಗಲೇ ಜನಮನ ಸೂರೆಗೊಂಡ ಕವನವನ್ನು ಚಲನ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ಅಂತರವಿದೆ. ಕವಿಯ ಭಾವೋತ್ಕರ್ಷದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾದ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಚಲನಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತುಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕವಿತೆಯ ನೈಜ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ, ಕವಿಯ ಮೂಲ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ.

ಇಂಥ ಒಂದು ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನ 'ಬೆಳ್ಳಿಮೋಡ' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಬೆಳಗು' ಕವನ. ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರ ಈ ಕವನವನ್ನು, ಅದರ ಶಾಂತಿ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಕಣಗಾಲ್ ದಕ್ಷರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ತ್ರಿವೇಣಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿ, ಕಲ್ಪನಾರ ಅಭಿನಯ, ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಕಣಗಾಲ್‌ರವರ ನಿರ್ದೇಶನದ ತ್ರಿವೇಣಿ ಸಂಗಮದಿಂದ ''ಮೂಡಲ ಮನೆಯಾ ಮುತ್ತಿನ ನೀರಿನ'' ಹಾಡು ಅಂದಿನಂತೆ ಇಂದಿಗೂ ನನ್ನ ಮನವನ್ನು ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಳಿದಾಗೊಮ್ಮೆ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಕೃತಿಪೂಜೆಗೆ ಅಣಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಧ್ಯಾನಸ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಶಿರ್ಶಿಯ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗೆ ಹೊಸ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಬಂದ್ರು. ಶಿರ್ಶಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳೋದಾದ್ರೆ ಮಾಸ್ತರು ಬಂದ್ರು. ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಾ ''ಗೌರಿ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದೀರೇನ್ರೀ?' ಎಂದ್ರು. ಒಬ್ಬ ಗುರುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವುದು, ಸಿನೇಮಾ ನೋಡಿದಿರಾ? ಅಂತ ಕೇಳುವುದು ಈಗ ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತುಂಬ ಆಘಾತಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ''ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಯಾವ ಜನ್ಮದ ಮೈತ್ರಿ' ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ! ಕೊನೆಯ ಸಾಲುಗಳಂತೂ ಹೇಗಿವೆ ಅಂತ ಅಂದ್ರೆ!'' ಅನ್ನುತ್ತ ''ಬಾರಯ್ಯ ಮಮ ಬಂಧು, ಈ ಜೀವನಪಥ ದೊಳಾವು ಒಂದಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಾ'' ಹಾಡೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪ್ರೇಮ ಪ್ರಕರಣವೊಂದರಲ್ಲಿ ನೊಂದು ಊರುಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ರಂತೆ ಆ ಗುರುಗಳು. ಮತ್ತೆ ನಾವು ಆ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಎಳೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ-ಪ್ರೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಕಲ್ಪನೆ ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಮತ್ತೆ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಪ್ರೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊರೆದ ಆ ಮಾಸ್ತರು ನಾಪತ್ತೆ ಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರೇಮ ಸುಖಾಂತ್ಯವಾಯ್ತೋ, ದುಃಖಾಂತ್ಯವಾಯ್ತೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನಾನಾಗ ಕಾಲೇಜು ತರುಣಿ. ಹದಿನಾರರ ವಯಸ್ಸು. ಹುಚ್ಚು ಖೋಡಿ ಮನಸ್ಸು. ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಗಾಳಿ ಮಂದವಾಗಿ ಬೀಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತ್ತು. ಶಿರ್ಶಿಯ ಚಿತ್ರಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ''ಮಿಸ್ ಲೀಲಾವತಿ'' ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾಗಿತ್ತು. ನೋಡಿಬಂದ ಹುಡುಗರು ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಂತ ಹಾರಾಡಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ''ಮಿಸ್ ಲೀಲಾವತಿ'' ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಕುಹಕದ ನಗು ಬೀರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವೂ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಚಿತ್ರ ನೋಡಿದೆವು. ಮಿಸ್ ಲೀಲಾವತಿಯಾಗಿ ಅಭಿನಯ ಶಾರದೆ ಜಯಂತಿಯ ಅಭಿನಯ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿತ್ತು. ನಾಯಕ ರಮೇಶನ ಜೊತೆ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತ ಕುವೆಂಪು ವಿರಚಿತ ''ದೋಣಿ ಸಾಗಲಿ, ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಿ'' ಹಾಡಿನ ಚಿತ್ರೀಕರಣವಂತೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು. ''ಇಂದು ಇಂದಿಗೆ, ನಿನ್ನೆ ನಿನ್ನೆಗೆ, ಇರಲಿ ನಾಳೆಯು ನಾಳೆಗೆ'' ಎಂದು ಮೋಹಕವಾಗಿ ಜಯಂತಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಸತ್ಯ ಅಂತ ಅನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಲೀಲಾವತಿಯ ದುರಂತ ಅಂತ್ಯ ನೋಡಿದಾಗ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-ಸ್ವಚ್ಛಂದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಮ್ಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕುಹಕನಗೆ ಬೀರಿದವರಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಬದುಕೇ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ದಿಟ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

೩೩ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಧಾರವಾಡದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಲ್ಪನಾ – ರಾಜಶೇಖರ ಅಭಿನಯದ ಶ್ರೀ ಇನಾಂದಾರರ ಕಾದಂಬರಿ 'ಶಾಪ' ಆಧಾರಿತ ''ಮುಕ್ತಿ'' ಚಿತ್ರದ ದೃಶ್ಯಗಳ ಶೂಟಿಂಗ್ ನಡೆದಿತ್ತು. ಒಂದು ಚಿತ್ರೀಕರಣ

ವಿಜಯಾ ಶ್ರೀಧರ್

ನೋಡುವ, ಕಲ್ಪನಾರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಲಭ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದಾಗಲೇ ಅಭಿನಯದಲ್ಲಿ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದ ಕಲ್ಪನಾ, ಹೊಸಬನಾದ ರಾಜಶೇಖರನನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ''ನಿಮ್ಮನ್ನು, ನಿಮ್ಮ ಅಭಿನಯವನ್ನು ನಾವು ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟಪಡ್ತೀವಿ. ಅಭಿನಯ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಅಲ್ಲವೇ ?'' ಎಂಬ ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕಲ್ಪನಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ''ಜನ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಕೂಗುವಾಗ ಅಭಿನಯಿಸೋದು ಕಷ್ಟ'' ಅಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ನುಡಿದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರೀಕರಣಗೊಂಡ, ಕವಿ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗರ ''ಎಂಥ ಕಣ್ಣು, ಎಂಥ ಕಣ್ಣು'' ಕೇಳಿ ಕಲ್ಪನಾ ಅವರ ಕಣ್ಣು ಅಷ್ಟೇನು ಸುಂದರ ಅನಿಸದಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಅಭಿನಯ, ಭಾವತುಂಬಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಧ್ವನಿ, ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಆಳದಲ್ಲಿ ಮಡುಗಟ್ಟಿದ ವಿಷಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ತಟ್ಟಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮೂಲೆ-ಮೂಲೆಗಳೂ ''ಎಂಥ ಕಣ್ಣು - ಎಂಥ ಕಣ್ಣು'' ಹಾಡುತ್ತ ಕಲ್ಪನಾರನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಮಂದಿಗೆ ಬೇಂದ್ರೆ ಅಂದರೆ ಹುಚ್ಚು ಸೆಳೆತ. ಬೇಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದದ್ದು, ಅವರ ಕವನ ಓದುತ್ತ ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದವೂ ಹೊರಡಿಸುವ ಹಲವಾರು ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದು ನಿನ್ನೆ-ಮೊನ್ನೆ ಅನುವಷ್ಟು ಹಸಿಯಾಗಿದೆ. ''ಸಾವಿರದಾ (ಸಾವು ಇರದ) ಲಕ್ಷ-ಲಕ್ಷದಾಚೆಯ ಲಕ್ಷ...'' ಅನ್ನುತ್ತ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊಸ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿದ್ದರು. ಆ ಗಾರುಡಿಗರ ಕವನ ಗಂಗಾವತರಣದ ''ಇಳಿದು ಬಾ ತಾಯಿ, ಇಳಿದು ಬಾ'' ಪಿ.ಬಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ತುಂಬು ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ಗೀತವಾಗಿ ಕೇಳಿದಾಗ ರೋಮಾಂಚನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗೀತೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಬ್ದವೂ ಹಲವು ಅರ್ಥ ಹೊರಡಿಸುತ್ತ ನಾದಮಯವಾಗಿ ಮೊಳಗಿ ''ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಬಾ'' ಅಂದಾಗ ಅದು ಗಂಗೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮದೇ ಆರ್ತನಾದ ಅನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹಲವಾರು ಕವನಗಳು ಚಲನಚಿತ್ರಗೀತೆಗಳಾಗಿಯೂ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. 'ಹೊಸ ಬೆಳಕು' ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ ''ತೆರೆದಿದೆ ಮನ ಬಾ ಅತಿಥಿ, ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನ ಹೊಸ ಭಾವವ ತಾ ಅತಿಥಿ'' ಗೀತೆ ಇಡೀ ಚಿತ್ರದ ಆಶಯವನ್ನೇ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಸುಂದರಿ, ಸರಿತಾ, ಸಹನಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕತ್ತಲಾದ ಅವಳ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕು ಕೊಡಲು ಬಾಗಿಲಲ್ಲೇ ಕಾದಿರುವ ಡಾ|| ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅದೆಷ್ಟು ನೋವು-ಭಾವ !

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂದಥೆ ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತೆರೆ ಕಂಡದ್ದು – 'ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ'. ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕವಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರ ಜೀವನವನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರ ಕವನಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಚಿತ್ರಕಾವ್ಯ 'ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ'. ಈ ಚಲನಚಿತ್ರದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳು ನಮ್ಮ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರೀಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರಾದ ಮಂಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ವೆಂಕಟೇಶ... ಮುಂತಾದವರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅಂತಿಮ ಹಾಡಿನ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಗಳು ಚೈತ್ರ, 'ಭಾರತಮಾತೆ' ಆಗಿದ್ದಳು. ತೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ 'ಭಾರತಮಾತೆ'ಗಾಗಿ ಮಾರುದ್ದದ ವಿಗ್ ಧರಿಸಿ, ಎರಡು ದಿನ ಚಿತ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಚಿತ್ರದ ಯಾವುದೇ ಹಾಡು ಕೇಳಿದರೂ, ಅದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪರಿಮಳ ಸೂಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಚಲನಚಿತ್ರ ಗೀತೆಗಳು ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಬಾಲ್ಯದ, ಯೌವನದ ಯಾವುದೋ ಘಟನೆಗಳ ನೆನಪನ್ನು ತರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಬಾರಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಹೊಸ ಹೊಸ ಅರ್ಥವನ್ನ, ಆಶಯವನ್ನ ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ, ಮತ್ತೆ ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಡಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಗಾಯಕರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ, ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರದ ನಾಯಕ(ಕಿಯ)ರೇ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಆ ಗಾಯಕರ ಪ್ರತಿಭೆ, ಅಭಿನಯಿಸಿದವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಹಾಗೆ ಚಿರಂತನವಾಗಿ ಸಂತೋಷ ನೀಡುವ ಇಂಥ ಕವನಗಳು ಕವಿಗಳ ಅದ್ಭುತ ಸೃಷ್ಟಿ. ಮಧುರವಾದ ಗೀತೆಗಳು ಮಂಜುಳಗಾನವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೃದಯ ತಟ್ಟಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸು ಆನಂದಾನುಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಜಯಾ ಶ್ರೀಧರ್
೧ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ರಾಜೇಂದ್ರ ನಗರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ–೫೭೭ ೨೦೪

ಸಮಾಧಾನ

ಇರುಳಿನಲೊಮ್ಮೆ ಇಳಿಮುಖದಿ ಕುಳಿತಾಗ
ಬೆರಳಿನಲೊಮ್ಮೆ ಪುಟವನ್ನು ತೆರೆದಾಗ
ಗೆಳತಿ, ಈ ಗೆಳತಿಯ ನೆನಪು ಮೂಡಿಬರಲಿ
ಕೂಡಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದ ಆ ದಿನಗಳು

ಬಹುದೂರ ಹೋದರೇನು
ಬಳಿಬಂದು ಕುಳಿತರೇನು
ಛಲವೆಂಬ ಪಕ್ಷಿ ತಿಳಿಮನದಿ ಹಾಡುತಿರಲು
ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು
ಬಯಸುವ ಓ! ಗೆಳತಿ

ಎಲ್ಲಾ ಮರೆತೊಮ್ಮೆ ನಕ್ಕುಬಿಡು
ಆದಾಗದಿದ್ದರೆ ಅತ್ತುಬಿಡು
ಮನದೊಳಿಟ್ಟು ಕೊರಗಬೇಡ
ಶೋಕಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಕ್ಕಬೇಡ

ಅತ್ತುಬಿಡು ಇಲ್ಲವೆ ನಕ್ಕುಬಿಡು
ಬಿರುಗಾಳಿಯಾದರೇನು ದೀಪಹಚ್ಚು
ಯಾರಿಗೆ ಯಾರೂ ಶತ್ರುವಲ್ಲ
ಗಾಳಿಬೀಸಬೇಕು, ದೀಪಬೆಂಗಬೇಕು
ಬದುಕಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯೆ ಉತ್ತರವಲ್ಲ!

ಸುನೀತಾ ಉ. ಅಂಬಲಗೆ
ಶಾಹಪೂರ ಗಲ್ಲಿ, ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ – ೫೮೫ ೩೨೭, ಬೀದರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಬಿ. ಆರ್. ಪೊಲೀಸ್ ಪಾಟೀಲ

ನನ್ನ ಜೀವದ ಜೀವ ಜನಪದ
ನನ್ನ ಭಾವದ ಉಸಿರು ಜನಪದ
ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಸೆಲೆಯು ಜನಪದ
ನನ್ನ ಹಾಡಿನ ದ್ರವ್ಯ ಜನಪದ
ಲೋಕವೃಕ್ಷದ ಬೇರು ಜನಪದ
ಜೀವಜಾತ್ರೆಯ ತೇರು ಜನಪದ
ಅಕ್ಷರಲೋಕದ ರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ಎನ್ನ
ದೂರದಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಅಸ್ತ್ರ ಜನಪದವಯ್ಯಾ
ಸದ್ಗುರು ಬಸವಲಿಂಗ.

ಈ ವಚನ ಜನಪದ ಮತ್ತು ಜಾನಪದರೊಂದಿಗಿನ ನನ್ನ ಬಂಧುತ್ವದ ಪ್ರತೀಕ. ಬಾಲ್ಯದ ದಿನಗಳಿಂದಲೇ ಜಾನಪದದ ಅಮೃತ ಸವಿದ ಭಾಗ್ಯ ನನ್ನದು ; ಬಸವನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಧನ್ಯತೆಯ ಬದುಕು ನನ್ನದು.

ಬೆಳಗಾಗಿ ನಾನೆದ್ದು ಯಾರ್‍ಯಾರ ನೆನಿಯಽಲಿ
ಎಳ್ಳು ಜೀರೀಗಿ ಬೆಳೆಯೋಳ । ಭೂಮಿತಾಯಿ
ಎದ್ದೊಂದು ಗಳಿಗಿ ನೆನದೇನ

ಎಂದು ಹಾಡುವ ಗರತಿಯರ ಹಿಂದೆ ಅಳುತ್ತ ಹೋಗಿ ಬೀಸುಕಲ್ಲಿನ ಹಾಡು ಕೇಳುತ್ತಲೆ ಜಾನಪದವನ್ನು ಒಳಗೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡವ.

ಮುಕ್ಕಿಽಗಿ ಮೊದಲ ಬಸವನಂದರ
ಭಾಗ್ಯ ಬಾಗಲದಲ್ಲೆಽ
ಮುಗಿಸುವ ಮೊದಲ ಬಸವನಂದರ
ಶಿವನ ಸದರಿನಲ್ಲೆ.
ಕೈಲಾಸನಂಬೂದು ಬ್ಯಾರಿಲ್ಲ ಕೇಳರಿ
ಕಾಯಕ ಮಾಡುವಲ್ಲೆಽ
ದಾಸೋಗದಿಂದ ಹಂಕಾರಳದು
ನಿಂತ ನಿಲವಿನಲ್ಲೆಽ.
ಮರ್ತ್ಯಕ ಬಂದು ಸರತಿಽಲಿ ಹೋಗೂದು
ತಪ್ಪುವದೇನಿಲ್ಲೆಽ
ಭಗುತಿಲಿ ದುಡಿದರ ಬಡತನ ಇಲ್ಲ
ತಿಳದು ನೋಡಿದಲ್ಲೆಽ.

ಹೀಗೆ ಬೀಸುವಕಲ್ಲು ಮ್ಯೂಜಿಯಂ ಸೇರಿದ್ದರೂ ಜನಪದ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಬೀಸುವಕಲ್ಲಿನ ಪದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದವ. ಹೊಸ ಲಾವಣಿ, ಹೊಸ ತ್ರಿಪದಿ, ಹೊಸ ಹಂತಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೊಸೆದು ಹಾಡಿದವ. ಇದು ನನ್ನ ತಾಯಿ, ನನ್ನ ಅಕ್ಕಂದಿರು, ನನ್ನ ಅತ್ತೆ, ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು, ನೆರೆ ಹೊರೆಯವರು, ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನೂರಿನ ಕವಿ ಗಿರಿಮಲ್ಲ ಇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು. ನೆಲದ ಮರೆಯ ನಿಧಾನ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಅಧ್ಯಯನ ಭಾಗ್ಯ ಒದಗಿಸಿದ ಕನ್ನಡದ ಭಾಗ್ಯನಿಧಿ ಫಕೀರಪ್ಪ ಹಳಕಟ್ಟಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ವಚನಕಾಳಜಿಯ ಕುರುಹಾಗಿ :

ಅಳಿದದ್ದು ಮುಕ್ಕೋಟಿ, ಉಳಿದದ್ದು ಒಕ್ಕೋಟಿ
ಉಳಿದದ್ದು ಉಳಿಸಾಕ ಹೈರಾಣ । ಹಳಕಟ್ಟಿ
ಹಿತಚಿಂತಕಽ ಕಳೆದು ಉಳಿಸ್ಯಾನ.
ಹೆಸರು ಫಕೀರ ಹಾನ ತಾ ಕುಬೇರ
ಇವಗಿಂತ ಸಿರಿವಂತರ್‍ಯಾರಿಲ್ಲ । ಜಗದಾಗ
ವಚನದ ಗುಮ್ಮಟ ಬ್ಯಾರಿಲ್ಲ

ಎಂಬ ಹಂತಿ ಹಾಡು ಕಟ್ಟಿ

ಸಾಕ್ರೆಟೀಸಗ ವಿಷ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತಗ ಮಳಿ
ಅಪ್ಪ ಬಸವಗ ಮಳಿಚಳಿಯಾಕ । ಗಾಂಧಿಽಯ
ಎದಿಮ್ಯಾಲ ಗುಂಡಿಽನ ಕಲಿಯಾಕ ?

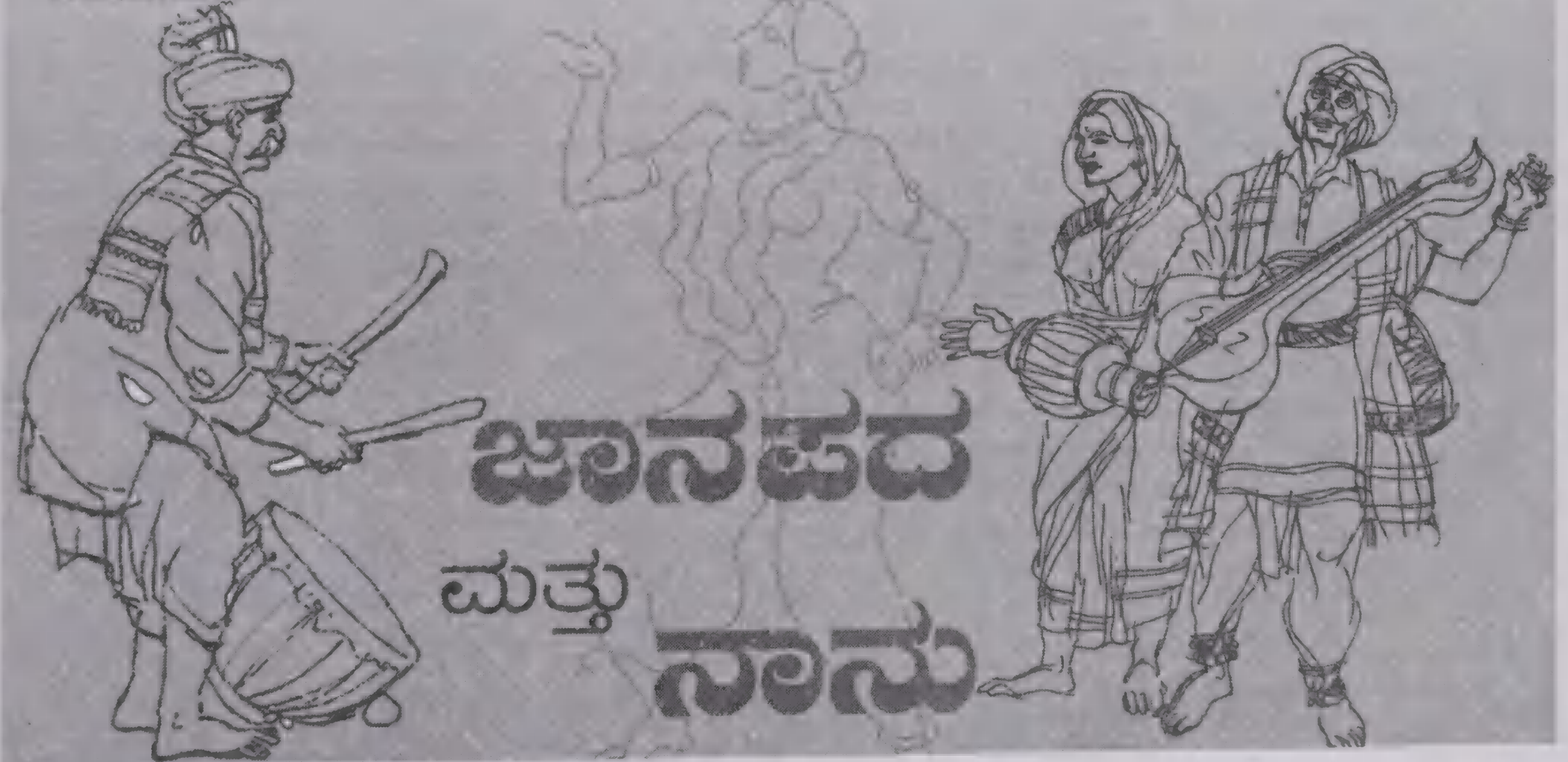
ಎಂಬ ಹೊಸ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಇವರಿಂದ. ಜನಪದ ಸಾಯುವ ಬದುಕಲ್ಲ. ಅದು ಬದುಕುವ ಪೈರಿಗೆ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ, ಸಾಯುತ್ತಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಜೀವಿನಿ ಎಂದು ನಂಬಿದವ ನಾನು.

ಅತ್ತು ಕರದರು ಇತ್ತ ಸುಳಿಯುವಲ್ಲಿ
ಯಾಕೊ ಮಳಿಽರಾಜಾ
ಹೊರಳಿ ನೋಡ ಹರಗಿದಽ ಹೊಲಾ
ಬಿತ್ತಿಲ್ಲೊಽ ಮಳಿರಾಜಾ.
....
ಹಸುರಬೆದಿ ಕಡಿಗಣಿಸಿ ಮೋಡ
ಬಂಜಾಯ್ತು ಮಳಿರಾಜಾಽ
ಹಿಡಿದ ಬೀಜ ನೀ ಹುಯ್ಯಂತ
ಸುರಿಯೊ ಮಳಿರಾಜಾ
ಮರಳಗಲ್ಲಿಗೆ ಅಂಟಹಚ್ಚಿಡಧಾಂಗ
ಉಳಿರಾಜಾ,
ಸತ್ತ ಮೋಡ ಕಲಿಹಾಕಿ ಬಿತ್ತಿ
ಬೆಳಸೇನೋ ಮಳಿರಾಜಾಽ.

ಹೀಗೆ ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆಯ ದಿನಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೋಡ, ಬಿತ್ತನೆಯ ಕ್ಷಣದ ತನಕ ಪ್ರಸ್ತುತನಾಗಬೇಕೆನ್ನುವವ.

ಬಾಲ್ಯದ ದಿನಗಳಿಂದಲೇ ಬಾಲಗೋಪಾಲ, ಗಣಪತಿ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಗಿ, ಕರ್ಣನಾಗಿ, ಅರ್ಜುನನಾಗಿ, ದೊಡ್ಡಾಟದ ಮಾಸ್ತರನಾಗಿ ಪಡೆದ ಅನುಭವದ ಫಲಶ್ರುತಿಯೇ ನನ್ನ 'ಕೊನೇ ನಮಸ್ಕಾರ' ನಾಟಕ; ಅದರ ಗಂಭೀರ ಆವೃತ್ತಿಯೇ 'ದ್ರೌಪದಿ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ' ದೊಡ್ಡಾಟ. ಇದಲ್ಲದೆ 'ರಾವಣ ಗರ್ವಭಂಗ', 'ಲವಕುಶ', ಅಲ್ಲದೆ ಆಧುನಿಕ 'ದೊಡ್ಡಾಟ' ಕೃತಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡಾಟ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು, ಪಾರಿಜಾತದ ತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಪ್ರತಿ ಪಾರಿಜಾತ ರಚಿಸಿ ಪಾರಿಜಾತ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವ; ಅಳಿದುಹೋಗಬಲ್ಲ ಹಾಡು ಕೂಡಿಹಾಕಿ ಇಟ್ಟವ. ಗಿರಿಮಲ್ಲನೊಂದಿಗೆ ಅವನ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು ಹೊಸ ಲಾವಣಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಡುತ್ತ ಹಾಡುಕದ್ದ, ನಾಡು ನುಡಿ ಕದ್ದ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ

ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಕಳ್ಳ ಸಿಗಽವೊಲ್ಲ
ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡುದಿನ್ನೊಽ ಮೈಲಾರದೇವಾ ?
ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರದ ಒಳಗ ಮುಚ್ಚಿದ

ಸುಳ್ಳ ಬಯಲಿಗ್ಹಾಕೊಽ ಮೈಲಾರದೇವಾ
ಕೊಣ್ಣೂರ ಚಿನುಮಾಯಿ ಕಂದ ಬಾಪೂಗೌಡ
ಬೇಡತಾನ ನಿನಗೊಽ ಮೈಲಾರದೇವಾ
ಖರೆ ಉಳಸವರ ರಟ್ಟಿಮನಸನೀ
ಗಟ್ಟಿಮಾಡಬೇಕೊಽ ಮೈಲಾರದೇವಾ

ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕು ಕಟ್ಟುತ್ತಲಿರುವ ನಾನು ಹೊಸ ಹಾಡು ಕಟ್ಟದೆ ಬದುಕಲಿ ಹೇಗೆ ? ಅಂದಿನ ಗಿರಿಮಲ್ಲನ ಬಗ್ಗೆ:

ಖುಷಿಯಿಂದ ಕುಣಕೊಂಡ ಹಾಡ್ಯಾನ ಗಿರಿಮಲ್ಲ
ಊರೆಲ್ಲ ಅಂತಽತಿ ಹುಚಮಲ್ಲ। ಅಂವನ್ಹಾಡ
ತಿಳದಾಂವ ತಿಂದಾನ ಸೆಂವಿಬೆಲ್ಲ.
ಓದಿಲ್ಲ ಬರದಿಲ್ಲ, ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ತೀಡಿಲ್ಲ
ಮಾಡಿಽದ ಪದಗೋಳ ಉಣಿಸಿಲ್ಲ। ಅಂವನ್ಹಾಡ
ಒಕ್ಕಿ ಕಣಜಾವ ತುಂಬಿಲ್ಲ
ಕಾಲುಂಗುರಿಂದ್ಹಿಡದು ಕೈಲಾಸದಧಿಪತಿ
ಪರಶಿವನ ಮಡದಿ ಸಿರಿಗೌರಿ। ಮುಡಿಯಾನ
ದಂಡೀಮ್ಯಾಲ್ಹಡ ಕತ್ಯಾನ
ಹಾಡಂದ್ರೂ ಹಾಡ್ಯಾನ ಬ್ಯಾಡಂದ್ರೂ ಹಾಡ್ಯಾನ
ಮನಸಿಽನ ಜಡ್ಡಕಳದಾಗ। ಗಿರಿಮಲ್ಲ
ಭವರೋಗ ವೈದ್ಯ ತಾನಾಗ್ಯಾನ.

ಹೀಗೆ ಕುರಿತೋದದೆಯೂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತಮತಿಗಳಾದವರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವವುಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಇಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯುತ್ತ ಬಂದು, ಬೆಂದ 'ಬೇಂದ್ರೆ ಅಜ್ಜ'ನ ಬಗ್ಗೆ, ಬಸಿದು ಜನಪದದ ಅಮೃತ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಿಂಪಿಸಾಗರ ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರ ಬಗ್ಗೆ, ದೇವನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋಗಿ ಕುಣಿವ ನವಿಲಿಗೆ, ಈಜುವ ಮೀನಿಗೆ, ದೇವನಡಗಿರುವನಾವ ಕಡೆಗೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ 'ಮಾಸದ ಹಾಡು ಮಧುರಚೆನ್ನ'ರ ಬಗ್ಗೆ, ಹೇಮರೆಡ್ಡಿ ಮಲ್ಲಮ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ, ಗಂಡನ ಬರವಿಗಾಗಿ ಕಾದು ಕಾದು ಕಾಯ್ದು ಉಸುರಿ ಬಸವಳಿದ ಸೀತೆಯ ಬಗ್ಗೆ (ಜನಪದ ಸೀತಾಯಣ), ಜೀವದ ಹಂಗೂ ಹರಿದು ಗಡಿಕಾಯ್ದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಹುತಾತ್ಮರಾದ ಯೋಧರ ಬಗ್ಗೆ (ಕಾರ್ಗಿಲ್ ಲಾವಣಿ) ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡುತ್ತಲಿರುವವ; ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದದ್ದೇ ಜನಪದ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಾಕ್ಷರ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ''ಅಕ್ಷರ ಅಂದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೊಲ್ಲೋ ರಾಕ್ಷಸೇನು?'' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಿದವ ನಾನು.

ಬದುಕು ಅಂದಿಲ್ಲದಂತಿದ್ದರೂ ಇದೆ. ಬದುಕಿನ ಜಾಗವನ್ನು – ಬಂದೂಕು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರೂ ಬಂಧುತ್ವ ಉಳಿದಿದೆ; ತಾಯಿ ಇದ್ದಾಳೆ – ತಾಯ್ತನವಿದೆ. ಹುಟ್ಟು ಇದೆ ಸಾವು ಇದೆ, ಈ ಎರಡರ ನಡುವಿನ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳೂ ಇರುವಾಗ ಜನಪದ ಹೇಗೆ – ಸಾಯುತ್ತದೆ ?

ಹಿರಿಹೊಳಿ ನಾಡಿಽನ ಕೀರುಽತೇನ್ಹೇಳಲಿ
ಹಲಗಿ ಸಂಬಾಳ ಕಣಿಹಲಗಿ। ಪಾರಿಜಾತ
ಪರೀಮಽಳ ಘಮಘಮ ಊರೆಲ್ಲ.
ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಕ್ಹಾಡ ನೆರಿ ನಿಬ್ಬಣಕ್ಹಾಡ
ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಕ।ಹಿರಿಹೊಳಿ
ಹೊರಸೂಸಿ ಹರಿದರ ಜೋಗುಽಳ
ಹಸುರಿಽನ ನಾಡಿಽಗಿ ದೊರಿಯಾರು ಗೊತ್ತೇನ.
ಹಿರಿಹೊಳಿದಂಡಿಽಲಿ ಕರಿಹೋರಿ। ಮೇಸುಽವ
ಹಸುಮಗ ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿಗ
ಒಕ್ಕಲಿಗ ಹಾಡಿದರ ನಾಡೆಲ್ಲ ನಕ್ಕಿಽತ
ಹಾಡಮರತರ ನಾಡ ಬಿಕ್ಕಿಽತ। ಜತೆಗೂಡಿ
ಜಯವೆಂದು ಹಾಡೋಣ ಜನಪದರ.

ಇಂಥ ಹೊಸಹಾಡು ಕಟ್ಟಿಹಾಡುತ್ತ ಹಿರಿಹೊಳಿ ನಾಡಿನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾಡಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತ, ಮಕ್ಕಳೇ ಇರಲಿ, ಮುದುಕರೇ ಇರಲಿ 'ಹಾಡುಹೇಳ್ರಿ' ಎಂದರೆ ನಕರಾ ಮಾಡದೆ

ಹಾಡು ಹಾಡಂದರ ಹಾಡೇನ ಪಾವಽನ
ಹಾಡಬಿತ್ತಿ ಹಾಡ ಬೆಳದೇವ। ಹಣೆ ಹಾಕಿ
ನೀಡಂದ ಗಳಿಗಿ ನೀಡೇವ

ಎಂದು ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ಹಾಡುತ್ತ, 'ಲಾವಣಿ ಮೇಳ' ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಾಡೆಲ್ಲ ಸುತ್ತುತ್ತಲಿರುವವ.

'ಈಗ ಒಂದು ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಹಾಡು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ' ಎಂದು ಸಲಹೆಮಾಡಿದವರಿಗೆ 'ಪ್ರಾಚಾರ್ಯಗಿರಿ ಬಿಟ್ಟೇನು ಆದರೆ ಹಾಡುಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಹಾಡು ಹಾದಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ', ಎಂದು ನಂಬಿದವ ನಾನು, ಹಾಡಿನಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಣ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವನು. ಹಾಡಿನ ವಾರಸುದಾರ ನಾನು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಾಡು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡವನು.

ಅಂದಿನ ತಾಯಿ :

ಅಳುವ ಕಂದನ ತುಟಿಯ ಹವಳಽದ ಕುಡಿಹಾಂಗ
ಕುಡಿಹುಬ್ಬು ಬೇವಿಽನ ಎಸಳಾಂಗ। ಕಣ್ಣೋಟ
ಶಿವನ ಕೈಯಲಗು ಹೊಳೆದಾಂಗ
ಎಂದು ಹಾಡಿದರೆ ನನ್ನೊಳಗಿನ ತಾಯಿ.
ಓಣ್ಯಾಗ ನನಕಂದ ಚೆಣಿಫಣಿ ಆಡ್ಯಾನ
ಜೋರಿಽಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಚೀಕ್ಯಾನ। ಆ ಫಣಿ
ಶಿವನ ಹಣೆಗ್ಹೋಗಿ ತಾಕೇತಿ

ಎಂದು ತನ್ನ ಮಗನ ಆಧುನಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ತಾಕತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಡಿದ್ದು ಹೀಗೆ.

ನನ್ನ ಮಗಳು ಅಶ್ವಿನಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ. ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವಳ ಅಳಿಯ (ಅಣ್ಣನ ಮಗ)ನನ್ನು ಆಡಿಸುತ್ತ

ಬಾರ ಬಾರಽ ಗುಬ್ಬಿ ಬಾರ ಬಾರಽ ಕೋಳಿ
ಹಾರಿಽ ಬಾ ಮನೀಗೆ ಪಾರಿವಾಳ। ಆದಿತ್ಯ
(ನನ್ನಳಿಯ)
ಆಟಕ್ಕ ನಿಮ್ಮ ಕರೆದಾನ

ಎಂಬ ಹೊಸ ತ್ರಿಪದಿ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಡಿದ್ದು ಕೇಳಿ ಪುಳಕಿತನಾಗಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ಸುರಿಸಿದವ. ಅದರ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಈ ಅತ್ತೆ ಅಳಿಯಂದಿರನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮತ್ತಷ್ಟು ತ್ರಿಪದಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಹೀಗೆ :

ಸೀರೀಲ್ಯಾಕ್ಯಾತಽಕ, ಫೇರೇಕ್ಸು ನಿನಗ್ಯಾಕ ?
ಹಂಚಮ್ಯಾಗಲ ರೊಟ್ಟಿ ಹಾಲಾಗ। ನೆನೆಸೇನಿ
ತಿಂದಽರ ನೋಡು ಕಂದಯ್ಯ.
ಕಾರು ಕಾರಂತ ಜೋರು ಮಾಡತಿ ಅಳಿಯ
ಆಟಽದ ಕಾರು ನಿನಗ್ಯಾಕ। ನನ್ನ ಮಗಳು
ಮೋಟಾರ ಕಾರು ತರತಾಳ.

ಕಾವ್ಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಾಯಿಯಾಗಬೇಕು, ಬಾಯಿಯಾಗಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮದು ಸತ್ತದ್ದನ್ನು ನೆನೆದು ಅಳುವ ಪೀಳಿಗೆಯಾಗದೆ ಹುಟ್ಟುವ ಹಸುಗೂಸು (ಹೊಸಹಾಡು- ಹೊಸಹಾದಿ) ಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ, ಬೆಳೆಸುವ ಏಳಿಗೆಯ ಪಾಲಕಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಾವಾದಿ ನಾನು, ಇಂದಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದವನು.

ಬಾರುಬದಿಯ ಗಟಾರದಲ್ಲಿ (ದಾರಿತಪ್ಪಿ) ಬಿದ್ದ ಬಂಧುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವಾಗ ನನ್ನೊಳಗಿನ ಗಿರಿಮಲ್ಲ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ಹೀಗೆ :

ಬಾರಿಽಗೆ ಹೋಗಾಕ ಕಾರು ಯಾತಕ ಬೇಕ
ಗರಿಗರಿ ನೋಟು ಕೈಯಾಗ। ಹಿಡಿದರ
ಹೆಗಲ ಪಲ್ಲಕ್ಕೀಲಿ ಒಯ್ಯುವರ
ಬಾರಿಽಗೆ ಹೋದಾಂವ ಏನಾದ ಎಂತಾದ!
ಊರಿಽಗಿ ಮೊದಲ ಎರವಾದ। ಮರವಾದಿ
ಕಳಕೊಂಡು ದಾರಿಽಯ ಹೆಣವಾದ.

ಇಂತ ಜನಪದದ ಅಮೃತ ಈಗಲೂ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಾರು ಸುರೆ ಎನ್ನುವ ಅಸುರ ಸಂತಾನ ಹಾದಿಹೆಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡದಿರಲು ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಹಸಿರಿಲ್ಲದೆ ಉಸಿರು ಕಳಕೊಳ್ಳತ್ತಲಿರುವ ಹಸಿಬಿಸಿ ಸಂತಾನದ ಬಗ್ಗೆ:

ಕಡಿಯತಾರೊಽ ಮರಾ ಕಡಿಯತಾರೊಽ
ಮಡಿ ಉಟ್ಟ ಮಗಳ ಬತ್ತಲೆ ಮಾಡತಾರೊಽ
ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ್ಹಕ್ಕಿಗೋಳ್ನ ಹಿಡಿಯತಾರೊಽ
ರೆಕ್ಕಿ ಪುಚ್ಚ ಕಿತ್ತಿ ಕಾಲ ಮುರಿಯುತಾರೊಽ
....
ತಾಯಿ ಪದರಿನಾಗ ಬೆಂಕಿ ಕಟ್ಟತಾರೊಽ
ಆಕಿ ಉಸುರಿಽನ ಉಗಿಯಾಗ ಬೇಯತಾರೊಽ
....
ಹುಚ್ಚ ನಾನು ಕೈಯ ಮುಗದು ಬೇಡತೀನೊಽ
ಹೆಚ್ಚು - ಕಮ್ಮಿ ಆದರ ಸಲಾಮ್ ಮಾಡತೀನೊಽ
ನಾಲಿಽಗಿ ಮ್ಯಾಲ ಸಾಲಿ ತೀಡಲೇನೊ
ಚಿನುಮಾಯಿ ನುಡಿಸಿದಂಗ ನುಡಿಯತೀನೊ

ಎಂಬ ಎಚ್ಚರದ ಹಾಡು ಬರೆದರೂ ಈ ಹಸಿ-ಬಿಸಿಯನ್ನು ಬೇಯಿಸುವದು ಹೇಗೆಂದು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಲಾವಣಿ ರುಚಿ ತೋರಿಸಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಹಾಡಿ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಕಾಲವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ.

ನಂಬಿದವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಲು ಒಂದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಮ್ಮೆ ಸಾಕಿರುವ ನಾನು ನಂಬಿದ್ದು ಜನಪದವನ್ನು, ಉಣ್ಣುವುದು ಜನಪದವನ್ನು, ಉಸಿರುವುದೂ ಜನಪದವನ್ನೇ.

ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನಿಸಿದರೆ, ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನಿಸಿದರೆ ಬನ್ನಿ, ನನ್ನ ವಿಳಾಸ ಬರಕೊಳ್ಳಿ.

ಮುದ್ದೇಬಾಳ ತಾಲೂಕು ಶಾರಾ, ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಜಾಪೂರಾ
ಕೊಣ್ಣೂರ ಕವಿ ಊರಾ
ಬಾಪೂಗೌಡ ಚಿನುಮಾಯಿ ವಂತುವರಾ
ಕಾಯಬೇಕೋ ಕಡಿತನಕ ನಂಬಿದವರಾ,
ಜಿಽ ಜಿಽಽಽ
ನಮಸ್ಕಾರ.

ಬಿ. ಆರ್. ಪೊಲೀಸ್ ಪಾಟೀಲ
ಬನಹಟ್ಟಿ, ಜಮಖಂಡಿ ತಾಲೂಕ
ಜಿಲ್ಲಾ: ಬಾಗಲಕೋಟ

ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಭಗವಂತರೆಷ್ಟು? – ಕೆಲವು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ಡಾ॥ ಕೆ. ಎಲ್. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯ

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಅಸಂಬದ್ಧ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಥ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ಬರೆದವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಆಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು, ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮತಧರ್ಮಗಳ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇಂತಹ ಸ್ಥಾಪಿತ ಶಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೆ ಎಂಬುದು ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಕೆಲವು ಓದುಗರಾದರೂ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಕಳಕಳಿಗೆ ಓಗೊಟ್ಟರೆ ಇವರು ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

'ಅಪ್ರಿಯವಾದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವವರೂ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೂ ದುರ್ಲಭ' ಎಂಬುದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಒಂದು ಮಾತು. ಹೀಗಿದ್ದೂ 'ಭಗವಂತರೆಷ್ಟು?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದು ಅವರಿವರ ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿ (ಮುದ್ರಣ ಕಾಗದವನ್ನು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದವರನ್ನು, ಒಂದಷ್ಟು ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿದ್ದಾರೆ) ಅದನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಲೇಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ, ಗ್ರಂಥವು ಮೂರನೇ ಮುದ್ರಣ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಿಯವಾದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು (ಓದುವವರು) 'ದುರ್ಲಭ'ವಾದರೂ 'ಅಲಭ್ಯ'ವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ತರುವ ಸಂಗತಿ.

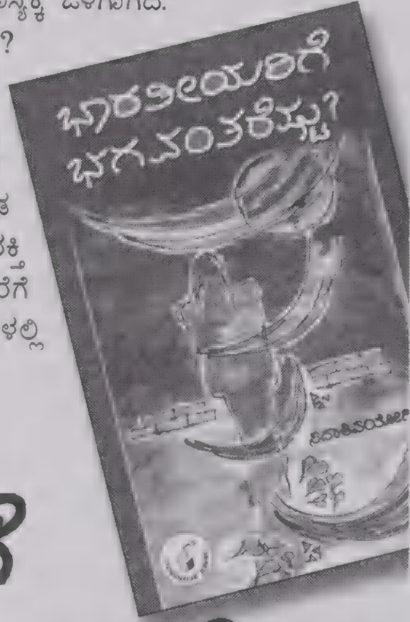
ಪುಸ್ತಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಂ. ಶಿವರಾಂ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಗುಬ್ಬಿಯ ಶಿವಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬವೊಂದರಲ್ಲಿ ೧೯೩೩ರ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಜನಿಸಿದ ಸದಾಶಿವನಿಗೆ ಹತ್ತನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಶಿವದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಆಗ ''ನಾನೂ ಸಹ ಪುರಾಣಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಂತೆ ಭಕ್ತಾಗ್ರೇಸರನಾಗಬೇಕು'' ಎಂಬ ಹಂಬಲ ಹುಡುಗನ ತಲೆಯಲ್ಲಿತ್ತಂತೆ. ಆದರೆ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಗೋಳದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ, ರಾಮಾಯಣ ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಮಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು; ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾಯಿತು; ಸಹಪಾಠಿಗಳೆದುರಿಗೆ ಅವಮಾನವಾಯಿತು.

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹುಡುಗ ಇನ್ನೂ ಶಾಲೆ ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ತಂದೆ ಅವನ ಮದುವೆಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. 'ಮದುವೆಯಾದರೆ ಭಕ್ತ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯನಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ' ಎಂದುಕೊಂಡ ಸದಾಶಿವ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಬಿಟ್ಟ. ಪುರಾಣಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕದಳೀವನವನ್ನು ಸೇರಿ ತನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ 'ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರ' ಜಪಿಸುತ್ತ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲು ಕುಳಿತ; ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಹಸಿವು, ಬಾಯಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವೇ ಹೊರತು ಸಿದ್ಧಿಯೇನೂ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆದು ಹಲವರು ಸಾಧು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಯುವಕ 'ಸದಾಶಿವಯೋಗಿ'ಯಾದರು. ಭೂತ ಬೇತಾಳಗಳನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಕತ್ತೆಗೆ ಬಂದು 'ಸಂಮೋಹನವಿದ್ಯಾ' ಪ್ರವೀಣರಾದ ಪಿ. ಸಿ. ಸರ್ಕಾರ್ ಬಳಿ 'ಮೆಸ್ಮರಿಸಂ' ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೂ ಉಂಟು – ಆಗಲಾದರೂ ದೇವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೈಹಿಡಿಯಬಹುದು ಎಂಬ ಪುರಾಣ ಕತೆಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ.

ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯ ವಜ್ರೇಶ್ವರಿ ಹತ್ತಿರದ ಗಣೇಶಪುರಿಯ ಶ್ರೀ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಪರಿಚಯವಾಗಿ ಅವರಿಂದ 'ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾಯೋಗ-ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ' ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದರು. ಪುನಃ ಹೃಷೀಕೇಶಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ 'ಮೌನ ಯೋಗಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅರಸುತ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಂಪೆಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆನಿಂತು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರಂತೆ.

ಗ್ರಂಥದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರಶ್ನ ಚಿಹ್ನೆ (ಮತ್ತು ಹಲವು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳು) ಒಳಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ. ಮೊದಲ ಪುಟದಲ್ಲಿಯೇ ಪಂಡಿತರು, ಪುರೋಹಿತರು, ಗುರುವರ್ಯರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ – ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಮತಗಳೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೇವರುಗಳು ಯಾರು ? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಇದ್ದಾರೆ ? ಇವರಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡವರು ಯಾರು ? ಸಣ್ಣವರು ಯಾರು ? ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಮರ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವವರು ನಮ್ಮ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕನಿಷ್ಠ ಜಾತಿಯ ಶೂದ್ರರೇ ಆದ ಒಡ್ಡರು, ಆಚಾರಿಗಳು, ಬಡಗಿಗಳೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಅಂದಮೇಲೆ ದೇವರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಶೂದ್ರರು ಇತರರಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡವರೊ ? ಚಿಕ್ಕವರೊ ? ದೇವರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದಾತನು ದೇವರ ತಂದೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ? ಇತ್ಯಾದಿ.

ದೇವರು 'ಸರ್ವಶಕ್ತ'ನೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ಹಲವು ಬಗೆಯ ಪರಿಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ದೇವರುಗಳು ವಾಸ ಮಾಡುವ ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಏಕೆ ? ಬೀಗಮುದ್ರೆ ಏಕೆ ? ಹಲವು ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾವಲು ಹಾಕುವುದೇಕೆ ? ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ಸಾವಿರಾರು ದೊಡ್ಡ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರ ಆಭರಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪುಂಡರು ಲೂಟಿ ಹೊಡೆದದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಂತನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೇ ಖಂಡತುಂಡಾಗಿಸಿ ಬೀದಿಗೆ ಬಿಸಾಡಿದರಲ್ಲ, ಆಗ 'ಸರ್ವಶಕ್ತ' ಭಗವಂತರ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಉಡುಗಿಹೋಗಿದ್ದವು ? ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೇವಾಲಯ-ಮಸೀದಿ-ಚರ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳವು ಸುಲಿಗೆ ಕೊಲೆಗಳಲ್ಲಿ

ಭಾಗಿಯಾದ ಯಾವೊಬ್ಬ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನೂ ದೇವರು ಹಿಡಿದು ಶಿಕ್ಷಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಭಗವಂತನ ಸರ್ವಶಕ್ತತೆಗೆ ಅವಮಾನವಲ್ಲವೆ?

ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ – 'ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕಪ್ಪಗಳೇ... ಆ ದೇವರುಗಳು ತಿನ್ನಲು ಕಲಿತಿದ್ದರೆ, ನಿಮಗೇನಾದರು ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತೆ?' ಕವಿ ವೇಮನರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನೂ ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾರೆ – 'ಕಲ್ಲುಗಳೇ ದೇವರುಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬೆಳೆದ ಆಹಾರವನ್ನು ಅವುಗಳೇ ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು' ಎಂದು. ದೇವರ ಮದುವೆ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ವಾಹನೋತ್ಸವ, ಶಯನೋತ್ಸವ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ವಿಡಂಬನೆ ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ 'ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಇಂತಹ ಆಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಮಕ್ಕಳ ಗೊಂಬೆಯಾಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಮಾಷೆಯಲ್ಲವೆ?' ಎಂದೂ, 'ಇಲ್ಲದ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಕೆ?' ಎಂದೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ದೇವರುಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು, ಪೂಜೆ, ಆರಾಧನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ವಿಡಂಬನೆ ಮಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಉನ್ನತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ನೀವೆಲ್ಲ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದನ್ನು ಕೇಳಬಯಸಿದ್ದೇನೆ; ಅನ್ಯಥಾ ಭಾವಿಸಬೇಡಿ' ಎಂದು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ –

ನಿಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಜ್ಞಾನವಂತರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಪಾಠ ಶಾಲೆ ಇದೆಯೇ? ಅದರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತ ಪಾಠಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೆ? ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಪರ ಊರಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಬಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿರುವರೆ? ನಿಮ್ಮ ಊರಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಏನಾದರೂ ಉಂಟೆ? ನೀವು ದೇವರು, ದೇವಾಲಯ, ಅದಕ್ಕೆ ಗರುಡಗಂಭ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಇದು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೆ? – ಎಂಬಂಥ ಗಂಭೀರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಭಕ್ತರ ಪುರಾಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊರುವುದು – ಹರಕೆ ತೀರಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದ ಆಚರಣೆಗಳ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೇನಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತ ಇವರೆಲ್ಲರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಧವಿಶ್ವಾಸ ವೆಂಬುದು ಬೇರೂರಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ; ಪ್ರೌಢರಾದ ಮೇಲೆಯೂ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಬಾಬಾಗಳು, ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು, ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ಮುಂದೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ; ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ, ಹೋಮ, ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುವ ರಾಕೆಟ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿಯು ತನ್ನ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿ, ರಾಹುಕಾಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ; ಅಂದಮೇಲೆ ಆತ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಜಿಂದಾಬಾದ್ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೋ ಮತ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಜಿಂದಾಬಾದ್ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೋ! ನೀವೇ ಯೋಚಿಸಿ. – ಇದು ಲೇಖಕನು ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಮಾನಸಿಕ ಗೊಂದಲವನ್ನು ತೆರೆದಿಡುವ ಬಗೆ.

ಹಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಪುಣ್ಯ ಕಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ, ಸೂತ್ರರೂಪದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಾಗಿ ಬಳಸಿ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಅಸಂಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಗೇಲಿ ಮಾಡುವುದು ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯ ರೀತಿ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಳ್ಳ, ಸ್ತ್ರೀಲೋಲ; ಪಾಂಚಾಲಿ ಪತಿವ್ರತೆಯೇ? ಲಕ್ಷ್ಮೀ- ಸರಸ್ವತಿ- ಪಾರ್ವತಿಯರು ಮತ್ಸರದ ಪಿಶಾಚಿಗಳು; ಜಲಂಧರನ ವಜ್ರ ಕವಚ – ಬೃಂದಾಳ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಭಂಗ; ಗೌತಮನಿಂದ ಕೊಲೆಯೊ-ಶಾಪವೊ? ಗುರು ದ್ರೋಹಿ ಚಂದ್ರ; ವಾಲಿಯನ್ನು ಕೊಂದ ರಾಮ ನ್ಯಾಯವಂತನೆ? ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಕೊಂದ ರಾಮ ಧರ್ಮರಕ್ಷಕನೆ? ಲಂಕಾದಹನದ ರಾಮ ಲೋಕ ಪೂಜ್ಯನೆ? ಸೀತೆಯನ್ನು ಅರಣ್ಯಕ್ಕಟ್ಟಿದ. ರಾಮ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೆ? ದೇವತೆಗಳು ಚಪಲ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯರು; ಶುಕ್ಲ ತಿನ್ನಿಸಿ ಮಗು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಜೂಜುಕೋರ ಧರ್ಮರಾಯ, ಗೋಪಿಕಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ ಪವಾಡವೊ, ಪುಂಡಾಟವೊ? ಕುಂತಿಗೆ ಕರ್ಣಾದಿಗಳು ಜನಿಸಿದ್ದು ವರದಿಂದಲೊ? – ಹೀಗೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದರೆ ಘೋರ ನರಕವೆಂದು ಹೇಳುವ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಈರ್ಷ್ಯೆ ಮತ್ಸರಗಳಲ್ಲಿ ನಲಿಯುವ ಇಂಥ ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತ ಸಮಾಜದ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಮನುಷ್ಯರೆ ಉತ್ತಮ'ವೆಂಬುದು ಲೇಖಕರ ತೀರ್ಮಾನ.

ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳ ಮಿಲನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಕೂಡ ಹಿಂಜರಿಯುವ ಮಡಿವಂತರು ಪ್ರತಿ ಶನಿವಾರ ಬೆಳಗಾಗ ದೇವರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾದ 'ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ ಸುಪ್ರಭಾತ'ವನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆನಂದತುಂದಿಲರಾಗುತ್ತಾರಷ್ಟೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಸದಾಶಿವಯೋಗಿ –

ಕಾಂತಾ ಕುಚಾಂಬುರುಹ ಕುಡ್ಮಲಲೋಲದೃಷ್ಟೇ

....

ಕಮಲಾ ಕುಚಚೂಚುಕ ಕುಂಕುಮತೋ
ನಿಯತಾರುಣಿತಾತುಲನೀಲತನೋ
ಕಮಲಾಯತಲೋಚನ ಲೋಕಪತೇ
ವಿಜಯೀಭವ ವೇಂಕಟಶೈಲಪತೇ - ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳಲು ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಯಾರಾದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಇವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀವೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂಬುದು ಲೇಖಕರ ಷರಾ. (ಆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತನು ಧರ್ಮದ ಗೊಡ್ಡಾದರೆ ಅರ್ಥ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಛೀಮಾರಿ ಹಾಕಿಯಾನು! ಅಥವಾ ರಸಿಕನಾದರೆ ಹರಿಕಥೆ ದಾಸರ ಹಾಗೆ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಖಾರ ಹಚ್ಚಿ ವರ್ಣಿಸಿಯಾನು).

ಭಗವಂತರುಗಳು ಮತ್ತು ಆಯಾ ಭಗವಂತರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿ ಸಿದಂತೆ ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವ ನೂರಾರು ಜಾತಿ ಮತಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯು ಸಹ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಖಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಕೂಡಿರುವ ಗುಂಪೊಂದರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ನಿಮ್ಮ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿರುವವರ ಜಾತಿಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ ಉದ್ದಾಮ ಪಂಡಿತರೇ ಆಗಲಿ ಧರ್ಮಗುರುಗಳೇ ಆಗಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇರುವರೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೀಟಳೆಯ ಧರ್ಮಗಳು (ನಿಮ್ಮ ದೇವರಿಗಿಂತ) ನಮ್ಮ ದೇವರೆ ದೊಡ್ಡವನೆಂಬ ವಾದ, ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನ ಭವ್ಯ ಬಂಗಲೆ, ವಿಷ ಬೀಜದಂತಿರುವ ಜಾತಿಗಳು, ಜಾತಿಗಳನ್ನು ದೇವರು ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾನೆಯೆ? ಕಾವಿ ತೊಟ್ಟವ ಸ್ವಾಮಿಯೆ? ಕರ್ನಾಟಕದ ಗಡಿಯೇ ದಾಟಿಲ್ಲ ಆದರೂ ಜಗದ್ಗುರು! ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ೧೦೮...೧೦೦೮ ಜಗದ್ಗುರುಗಳು! ಕಿರೀಟ ಧರಿಸುವ ಫ್ಯಾಷನ್ ಗುರು! ಅವತಾರಪುರುಷರ ಅವಾಂತರ... ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಜಾತಿ ಮತಗಳು, ಧರ್ಮ ಗುರುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಇರುವ ತಿರಸ್ಕಾರವೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಾದಿಗಳ ಮಹಿಮೆ ಮತ್ತು ಅಂಥ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಉದ್ಧಟತನವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದ್ಧರಣದಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತದೆ.

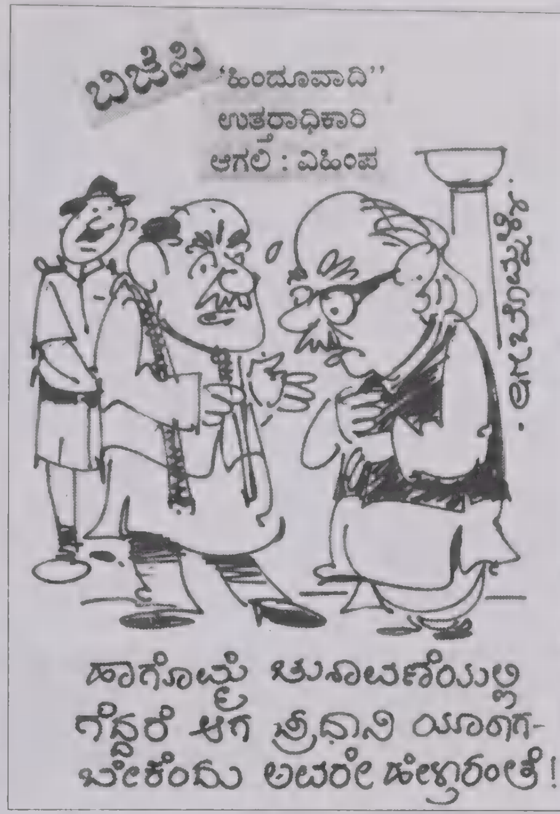
ದೈವಾಧೀನಂ ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ಮಂತ್ರಾಧೀನಂ ಚ ದೈವತಾ
ತತ್ ಮಂತ್ರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಧೀನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಮ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ) ದೇವತಾ! –

ಅಂದರೆ ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಆ ದೇವರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದೆ. ಅಂತಹ ದೇವರುಗಳೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರದ ಅಧೀನರಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಗಳೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಧೀನದಲ್ಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೇ ನಮಗೆ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ) ದೈವಸ್ವರೂಪಿ!

'ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆರ್ಯರ ಆಗಮನ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಆರ್ಯರು ಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುದು; ದ್ರಾವಿಡರು ಮತ್ತು ಆರ್ಯರ ಸಂಘರ್ಷ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಂಪುಗಳವರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜಾತಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಾತಿ ವಿಂಗಡಣೆಯು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆರ್ಯರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಮೊದಲಿಟ್ಟಿತೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ 'ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ' ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು 'ವರ್ಣ'ಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೇಲು ಕೀಳುಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ ಹಾಗೂ ಜಾತೀಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ರೂಪವು

ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದು ಆರ್ಯರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ 'ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದ ಅನಂತರವೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಜಾತಿ ಮತ ಪಂಗಡಣೆಯ ಮೂಲ ಕಲ್ಪನೆ ಹೇಗೇ ಇರಲಿ; ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಜಾತಿ ಪಂಗಡಣೆಯು ಒಂದು 'ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ'ಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಖಚಿತ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು 'ಜಾತಿಯ ವಿಷಜ್ವಾಲೆ-ಮನುಕುಲದ ನಾಶ' ಎಂಬ ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕಡೆಯ ಮಾತಾಗಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಭಾವನೆಯ ಸಂಕೇತವೇ ಭಾಷೆ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಭಾವನೆಗಳ ಸಂಬಂಧ, ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯ ಅಗತ್ಯ, ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿರುವ – ''ಈ ಭಾಷೆ (ಸಂಸ್ಕೃತ)ಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಾತ್ಮ ತತ್ವ ವಿಚಾರಾನುಭವ, ಬೋಧನೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೇರೆಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳು ಕೇವಲ ಸಂಘ ವ್ಯವಹಾರಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಯಾ ಸಂಘದವರೇ ರಚಿಸಿಕೊಂಡ ಲೌಕಿಕ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಗಳು. ಆದರೆ ಇದು (ಸಂಸ್ಕೃತ) ಸಂಘ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿರದೆ ಇಡೀ ಮಾನವಕುಲಕ್ಕೇ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಸುಖ ಶಾಂತಿ ತತ್ವ ನಿರೂಪಣೆಯ ಭಾವನಾ ಸಂಕೇತ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ದೇವಮಾನವ ಭಾಷೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ಪೂಜನೀಯವಾಗಿದೆ...'' ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಇವು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಬರುವ ವಿಚಾರಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅಲಕ್ಷಿಸಬಹುದು.

ವೇದಗಳು, ಪುರಾಣಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಮಾಯಣ-ಮಹಾಭಾರತಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು, ಅವತಾರಪುರುಷರು, ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಮೊದಲಾದವರ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ರೂಪ, ಅತಿರೇಕದ ನಡವಳಿಕೆ, ಅಸಹಜ-ಅವೈಚಾರಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿನೋದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾರಕಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಪುರೋಹಿತರು-ಜಗದ್ಗುರುಗಳೆಂಬ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು, ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು, ದೇವರ ದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಹಣ ಪಾವತಿ, ಹಣ ಕೊಡಲಾರದ ಪಾಪಿಗಳು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ; ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ಸಂತಾನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಸಾಧ್ಯವೇ? ರಾಮ ರಾವಣರಿಗೆ ವೈಷಮ್ಯವೇಕೆ? ಸೀತಾಪಹರಣವೆಂಬ ಸುಳ್ಳು ನಾಟಕ; ರಾಮರಸದ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ 'ರಾಮದಾಸರು' ಹೇಳುವುದೇನು? ದ್ರೋಣನಿಗೆ (ಏಕಲವ್ಯನ) ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ! ವಂಚನೆಗೊಳಗಾದ ಕಲಿಕರ್ಣ, ಅರಗಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಡ ಶೂದ್ರಕುಟುಂಬದ ದಹನ ಇತ್ಯಾದಿ. ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂದು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಲೇಖಕರ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗೇರಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ.

'ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಾನ' – ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಲೇಖಕರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು: ''ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಪೂಜನೀಯರಾಗಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅವರನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಮೋಡಿಯ ವಶೀಕರಣದಿಂದ ದಡ್ಡರನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿರುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಗೌರವ ದೊರೆತೇ ಇಲ್ಲ...'' ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದರ ಜೊತೆ 'ಸ್ತ್ರೀ ಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರಳಯಾಂತಕಃ, ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತರೆ ಪುನರ್ವಿವಾಹ, ಗಂಡ ಸತ್ತರೆ ವಿಧವೆ ಪಟ್ಟ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಕನ್ಯಾದಾನವೆಂಬ ನಾಟಕ' ಮೊದಲಾದ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ನೋಡಬಹುದು. 'ಮನುಸ್ಮೃತಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ''ಅವನು (ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರನಾದ ಮನು) ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ದ್ವೇಷಿಯಾದ ಮನೋರೋಗಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ... ಆತನಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಹಾಗೂ ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಹೆತ್ತವಳು ಸಹ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯೇ ಆಗಿದ್ದಳೆಂಬ ಅರಿವು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ತನ್ನನ್ನೂ ಹೆತ್ತ ಮಾತೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥವನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಅವಧೂತ, ಜ್ಞಾನಿ ಎನ್ನಬಹುದೆ?'' ಇತ್ಯಾದಿ. ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕುಪಿತಳಾದ ಒಬ್ಬ ವಿದೇಶಿ ಮಹಿಳೆಯು ''ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮನುವೆಂಬುವವನು ಈಗ ಬದುಕಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಶೂಟ್ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ'' ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದಳಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಸತಿ' ಎಂಬ ಕ್ರೂರ ರಾಕ್ಷಸೀ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ತನ್ನ ತನು ಮನ ಧನಗಳನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟ ರಾಜಾರಾಮ ಮೋಹನ ರಾಯನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ''ಈ ಸತ್ಪುರುಷನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅದೆಷ್ಟು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೊ!'' ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಅಜ್ಞಾನದ ಬಗೆಗೆ ವಿಷಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಲೇಖಕರು.

ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು 'ಮನುವಿನ ಮಹತ್ವ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿರುವುದಂತೂ ಕಟು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾರನು ಶೂದ್ರರ ಬಗೆಗೆ ತಾಳಿದ್ದ ಅಮಾನವೀಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಬಗೆ ಬಗೆಯಾಗಿ ಖಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ –

ಏಕಮೇವ ತು ಶೂದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಭುಃ ಕರ್ಮ ಸಮಾದಿಶತ್
ಏತೇಷಾಮೇವ ವರ್ಣಾನಾಂ ಶುಶ್ರೂಷಾಮನಸೂಯಯಾ ॥

(ಶೂದ್ರನು-ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ ಬಿಟ್ಟು – ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಬೇಕು.)

ಪತಿತೋಽಪಿ ದ್ವಿಜಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೋ ನ ಚ ಶೂದ್ರೋ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಃ...

(ಪತಿತನಾದರೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ; ಶೂದ್ರನು ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾದರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನಲ್ಲ...)

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲು ದೊಣ್ಣೆ ಎತ್ತಿದರೆ ನೂರು ವರ್ಷ ನರಕ! ಹೊಡೆದರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ನರಕ! ಹೊಡೆದು ಆತನಿಂದ ರಕ್ತ ಸೋರಿದರೆ ಆ ರಕ್ತದ ಹನಿಗಳಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ವರ್ಷಗಳು ನರಕಪ್ರಾಪ್ತಿ... ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ; ಶೂದ್ರರಿಗೆ ಘೋರಶಿಕ್ಷೆ... ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಹೇಗಿದೆ ಈ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ! ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹರಿಜನರಾರು? ಗಿರಿಜನರಾರು? – ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ – ''ಪ್ರಕೃತಿಸಹಜವಾಗಿ ಒಂದೇ ಆದ ಮಾನವರಲ್ಲಿ ವರ್ಣ, ಜಾತಿ, ಪಂಗಡ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತವಾದವು'' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಆದರೆ, ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ ''ಹಿಂದೂ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮುಂಚೆ ರಜಸ್ವಲೆಯರಾದ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಹೀಗೆ ಕಾಡು ಸೇರಿದ ಕುವರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಪುರುಷರು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿ, ಕಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದು ಅನಾಗರಿಕರಾದವರು 'ಗಿರಿಜನ' ಆದರು'' ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ವಿಚಾರ ಸಮ್ಮತವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

'ಸತ್ಯ ಶೋಧಕರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯು ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕವಾದುದು. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಪರಂಪರಾಗತ, ಆಧಾರರಹಿತ ನಂಬಿಕೆ... ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದವರಿಗೆ, ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯನಿಷ್ಠ ಪಂಡಿತರಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳೆಂದರೆ, ಮರಣದಂಡನೆ, ಜೈಲುವಾಸ, ಪ್ರಾಣಾಪಾಯದ ಬೆದರಿಕೆ ಇಂಥವುಗಳೇ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಕಟಕಿಯಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ ಧರ್ಮಾಂಧರು ನಡೆಸಿದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ದೂರದರ್ಶಕದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಆಕಾರವನ್ನೂ ಸುತ್ತುವಿಕೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಗೆಲಿಲಿಯೊಗೆ ಪ್ರಾಣ

ಜೀವರಕ್ಕೆಯೊಡ್ಡಿದ್ದುದು; ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಸಾಕ್ರಟೀಸನನ್ನು ವಿಷ ಉಣಿಸಿಕೊಂದದ್ದು, ಸಿಡಿಮದ್ದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನೂ ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ॥ ಹಕ್ಲೇ ಎಂಬ ವಿದೇಶಿ ವಿದ್ವಾಂಸನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಡೆದ ಘಟನೆಯೊಂದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಈತ ಬನಾರಸ್ (ಕಾಶಿ) ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಣ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಆಗ ಗಂಗಾನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮತ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠರಾದ ಹಲವು ಜನ ಸೇರಿ ಮತೀಯ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು; ನೀವೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಆತ ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಅವರು 'ಈ ದಿನ ಸರ್ಪವೊಂದು ಸೂರ್ಯ ದೇವನನ್ನು ನುಂಗುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲ ಮಡಿಯುಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ವಿದೇಶೀಯನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಕ್ಕು 'ಇವರು ಇದೇ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಂದೋ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು' ಎಂದು ಕೊಂಡನಂತೆ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರೊ॥ ಹಕ್ಲೇ ತಾನು ಬರೆದ 'ಬನಾರಸ್' ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳು 'ಭರತಖಂಡ'ವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮೂಲವನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವ ರೀತಿಯು, ಆ ಹೆಸರಿನ ಬಗೆಗೆ ಅತಿ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆಘಾತ ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೇನು, ತಮಗೆ ಅನಿಸಿದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಲೇಬೇಕೆಂಬುದು ಲೇಖಕರ ಹಟ –

– ದೇವಲೋಕದ ವೇಶ್ಯೆಯಾದ ಮೇನಕೆ ಎಂಬುವಳು ಆ ದೇವೇಂದ್ರನ ಪುಸಲಾವಣೆಯಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನೆಂಬ ತಪಸ್ವಿ ಯೊಡನೆ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿ ಶಕುಂತಳೆಯನ್ನು ಹೆತ್ತದ್ದು, ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವನ್ನು ಕಾಡುಪಾಲು ಮಾಡಿ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮಂದಿರು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದದ್ದು, ಅನಾಥ ಶಿಶುವನ್ನು ಕಣ್ವರೆಂಬ ಋಷಿಯು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದ್ದು; ದೊಡ್ಡವಳಾದ ಮೇಲೆ ಶಕುಂತಳೆ ಮತ್ತು ದುಷ್ಯಂತನೆಂಬ ರಾಜ ಪರಸ್ಪರ ಮೋಹಿಸಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಸದೆ 'ಗಾಂಧರ್ವ ವಿವಾಹ'ವಾದದ್ದು, ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ಶಕುಂತಲೆಯನ್ನು ದುಷ್ಯಂತನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದು, ಅವಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು, ಮುಂದೆ ಮತ್ತೆ ದುಷ್ಯಂತನನ್ನು ಸೇರಿ ಭರತನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಯಾದದ್ದು, ಆತನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಈ ಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ 'ಭರತ ಖಂಡ'ವೆಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದದ್ದು – ಈ ಎಲ್ಲ

ಸಾದರ ಸ್ವೀಕಾರ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಸಂಪತ್ತು (ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಸಂಗಾತಿ)
ಬೇದ್ರೆ ಎನ್. ಮಂಜುನಾಥ
ಪುಟ : ೯೬ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೪೫

ಆಡಿ ಕಲಿಯೋಣ ಕನ್ನಡ (ಭಾಷಾ ಆಟಗಳು)
ಬೇದ್ರೆ ಎನ್. ಮಂಜುನಾಥ
ಪುಟ : ೮೦ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೩೫

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಳಕೆದಾರರು (ಗ್ರಾಹಕ ಜಾಗೃತಿ)
ವೈ. ಜಿ. ಮುರಳೀಧರ
ಪುಟ : ೫೬ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೦

ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಾಚಾಗಳು
(ತಾಪೀ ಧರ್ಮಾರಾವು, ಅನು : ಸ. ರಘುನಾಥ)
ಪುಟ : ೭೨ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೩೦

ಈ ಭೂಮಿ ಈ ಸಸ್ಯ
(ಡಾ॥ ಎಲ್. ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ, ಕೃಷಿ ವಿಚಾರಗಳು, ನಿರೂಪಣೆ: ಬಂದಗದ್ದೆ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ)
ಪುಟ : ೬೪ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೫

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಅರವಿಂದ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ
ಪುಟ : ೧೨೮ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೪೦

ಜೀವನ ಕೌಶಲಗಳು ಅರವಿಂದ ಚೊಕ್ಕಾಡಿ
ಪುಟ : ೧೨೮ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೪೦

ಚಮತ್ಕಾರದ ಗಣಿತ (೧೦೦ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು – ಉತ್ತರಗಳು)
ಡಾ॥ ಆನಂದ ದೇಶಪಾಂಡೆ
ಪುಟ : ೭೨ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೫

ಮೇಲಿನ ಎಂಟು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು
ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ., ಎಂಬೆಸಿ ಸೆಂಟರ್, ಕ್ರೆಸೆಂಟ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧

ಬಹುರೂಪಿ (ಕಥಾ ಸಂಕಲನ) ಅದೀಬ್ ಅಖ್ತರ್
ಪುಟ : ೧೬೦ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೩೦

ಯಾರೇ ಕೂಗಾಡಲಿ (ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖನ ಸಂಕಲನ)
ಅದೀಬ್ ಅಖ್ತರ್
ಪುಟ : ೧೪೮ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೨೦

ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು
ರೂಪ ಪ್ರಕಾಶನ, ನಂ. ೨೦, ಮೊದಲನೇ ಮಹಡಿ, ಲ್ಯಾನ್ಸ್ ಡೌನ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್, ಮೈಸೂರು - ೨೪

ಮಾನವತೆಯ ಮಂದಾರ (ಸ್ಮರಣ ಗ್ರಂಥ)
ಟಿ. ಆರ್. ಮಹದೇವಯ್ಯ
ಪುಟ : ೫೮ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೫೦

ದೇಶಮುದ್ರೆ (ಸ್ಮರಣ ಗ್ರಂಥ) ಸಂ. ಗೊ. ರು. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ
ಪುಟ : ೩೨೨+೨೮ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೦೦

In Defence of Democracy
ಸಂ : ಕೋ. ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪ
ಪುಟ : ೩೩೨ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೫೦

ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು
ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಡಿ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಸ್ಮರಣ ಗ್ರಂಥ ಸಮಿತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಬಿ.ಎ. ಸನದಿ (ಬದುಕು ಬರಹ) ಡಾ॥ ಜಿ. ಎನ್. ಉಪಾಧ್ಯ
ಪುಟ : ೧೩೦ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೬೦

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ, ಡಾ॥ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಸ್ಮಾರಕ ಮಂದಿರ, ಸಿ. ಎಸ್. ಎಂ. ಮಾರ್ಗ, ಮಾತುಂಗ (ಪ. ರೈಲ್ವೆ), ಮುಂಬಯಿ - ೪೦೦ ೦೧೬

ಎಲೆಯುದುರೂ ಕಾಲ (ಕವಿತೆಗಳು) ಮಹಜಬೀನ್,
ಅನು : ಚಿದಾನಂದ ಸಾಲಿ
ಪುಟ : ೬೪ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೫೦

ಭಾವನಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ೮೦ ಅಡಿ ರಸ್ತೆ, ಕದಿರೇನಹಳ್ಳಿ, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್ ಹತ್ತಿರ, ಪದ್ಮನಾಭನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೭೦

ಹಸಿರುತೋರಣ (ಕಥಾ ಸಂಕಲನ) ಶ್ರೀಧರ ರಾಯಸಂ
ಪುಟ : ೧೨೦ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೮೦

ಕನ್ನಡ ಕಲಾ ಸಂಘ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಡ್ಯಾಂ - ೫೮೩೨೨೫, ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕುಟ್ಟಿ (ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು)
ಸುಕನ್ಯಾ, ಕಳಸ
ಪುಟ : ೧೧೬ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೬೦

ಸುಮಂತ ಪ್ರಕಾಶನ, ಗಾಳದ ಕಟ್ಟೆ ರಸ್ತೆ, ಉಪ್ಪಿನಕೋಟೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ - ೫೭೬೨೧೩ (ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ)

ಊಟಕ್ಕೊಂದು ಆಯುರ್ವೇದ ಕೈಪಿಡಿ
ಡಾ॥ ಪತಂಜಲಿ ಕೆ. ವಿ.
ಪುಟ : ೭೬ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೩೫

ಯಾವ ರೋಗಕ್ಕೆ ಏನು ಪಥ್ಯ ? ಯಾವುದು ಅಪಥ್ಯ ?
ಡಾ॥ ಪತಂಜಲಿ ಕೆ. ವಿ.
ಪುಟ : ೪೪ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೨೦

ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿಯ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ
ಸು. ರುದ್ರಮೂರ್ತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಪುಟ : ೧೬೦ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೮೦

ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರಕಾಶನ, ೮೭, ೩ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ೪ನೇ ಬ್ಲಾಕ್, ಬನಶಂಕರಿ ೩ನೇ ಸ್ಟೇಜ್, ೨ನೇ ಫೇಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೮೫

ಮೃತ್ಯು-ಬೋಧೆ : ಜೀವನ ಬೋಧೆ (ಕವಿತೆಗಳು)
ಡಾ॥ ಮಹೇಂದ್ರ ಭಟ್ನಾಗರ್,
ಅನು : ಶಶಿಕಲಾ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ

ಶಶಿಕಲಾ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ೮೧೮, ೪ನೇ ಹಂತ, ೧೩ನೇ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ, ಟಿ. ಕೆ. ಬಡಾವಣೆ, ಮೈಸೂರು - ೫೭೦ ೦೦೯

ಮಡಿಚಿಟ್ಟ ಕೌದಿ (ಕವನ ಸಂಕಲನ) ಡಿ. ಬಿ. ರಜಿಯಾ
ಪುಟ : ೯೪ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೮೦

ಸಿವಿಜಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ನಂ. ೭೦, ೨ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಜಬ್ಬಾರ್ ಬ್ಲಾಕ್, ವೈಯಾಲಿಕಾವಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು - ೪೫

ಕ್ರೀಡಾಲೋಕ ಕಾವ್ಯಲೋಕ (ಕವನಗಳು)
ಜಿ. ಪಳನಿಸ್ವಾಮಿ, ಜಾಗೇರಿ
ಪುಟ : ೯೬ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೪೦

ಉಷಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಜಾಗೇರಿ, ಆರ್. ಬಿ. ತಾಂಡ, ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲ ತಾ., ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ನನ್ನ ನಲ್ಲ (ಕವಿತೆಗಳು) ಮಧುರ ಚೆನ್ನ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಅನು : ಡಾ॥ 'ಜೀವಿ' ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಪುಟ : ೧೭೦ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೭೫

ಹರ್ಷವರ್ಧನ ಪ್ರಕಾಶನ, ೮-A/೧೫, ಜವಹರ ಸೊಸೈಟಿ, ಗೋವಿಂದ ನಗರ, ಬೋರಿವಿಲಿ (ಪ), ಮುಂಬಯಿ - ೪೦೦ ೦೯೨

ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ 'ಈ ಅಸಹ್ಯಕರ ಪುರಾಣ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು 'ಭರತಖಂಡ'ವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಗೌರವಿಸಬಹುದೆ? ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನೂ ನಾಚಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸುವಂತೆ ಹೇಗೆ ಕಥೆ ಹೆಣೆಯಲಾಗಿದೆ ನೋಡಿ?' ಎಂದು ಛೇಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

'ಕರ್ಮಕಾಂಡ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯವು ಪೂಜಾವಿಧಿಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು, ಪವಾಡಗಳಂಥ ಕಣ್ಕಟ್ಟುಗಳು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣಿನ ವಿಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡುವ ಪುರೋಹಿತರು ಸತ್ತ ಹೆಣವನ್ನೇಕೆ ಬದುಕಿಸಬಾರದು? ಯಜ್ಞದಿಂದ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯೊ? ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣವೋ? ಉದರ ಪೋಷಣಾರ್ಥ ಚಂದಾ ವಸೂಲಿಯೊ? ಏಕಾದಶಿ ಉಪವಾಸ-ಕಂಠಪೂರ್ತಿ ಉಪಾಹಾರ! ಮಡಿಮಡಿ ಎಂಬ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವಂಚನೆ; ಗಂಟಲು ಹರಿಯುವಂತೆ ಭಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ರೋಗವೇ ಗತಿ. ಮಂತ್ರವಾದಿಯ ಬದುಕು ಕೈಚಳಕದಿಂದ - ಎನ್ನುವುದಲ್ಲದೆ ಮೋಡಿ ಆಟದ ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಇವರಿಂದ ಮಂತ್ರಗಳೆಂಬ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಶತ್ರು ಸೈನಿಕರು ದೇಶದೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬರದಂತೆ ಮಾಡಿ; ಅಂಜನ ಹಾಕುವವರನ್ನು ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಕರೆಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಗ್ನಿಕುಂಡದ ಪವಾಡ ಮಾಡುವವರು ಬೆಂಕಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಜಿಂಕ್‌ಶೀಟ್ ಮೇಲೆ ನಡೆದು ತೋರಿಸಬಲ್ಲರೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ಅನ್ನ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು 'ಪವಾಡ' ಮಾಡುವ ಸಾಧಕರು; ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕದೆ ಕಾರು ಓಡಿಸುವವರು; ಪಾಪಿಗಳನ್ನು 'ಕ್ಷಮಿಸುವ' ಚರ್ಚಿನ ಪಾದ್ರಿ; ಹರಿಜನ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳ ನಾಟಕ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಪ್ರತಿಪಾದಕರಾದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ 'ಮಹಿಮೆ'ಯನ್ನು ಸಾರುವ ಹಲವು ಕಥೆಗಳುಂಟಷ್ಟೆ. ಆ ಪೈಕಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ 'ಪರಕಾಯ ಪ್ರವೇಶ'ದ ಕಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎನಿಸಿದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತಾನೂ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟಾಗಿ, ಅದರ ಅನುಭವ ಹೊಂದುವ ಸಲುವಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ಥೂಲ ದೇಹವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು, ಅದೇ ಸತ್ತು ಶವವಾಗಿದ್ದ ಕಾಶೀರಾಜನ ದೇಹದೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು, ತಾನೇ ಸತ್ತ ರಾಜನಂತೆ ನಟಿಸಿ ಆ ರಾಜನ ವಿಧವಾ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ದೈಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ಪುನಃ ತನ್ನ ಮೂಲ ಶರೀರವನ್ನು ಧರಿಸಿದನೆಂಬುದು ಆ ಪವಾಡ ಸದೃಶ ಕಥೆ. ಈ ಕುರಿತು ಸ್ವತಃ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ : ''ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಕಾಶೀರಾಜನ ವಿಧವಾ ಪತ್ನಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಹಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸಿದ್ದರು ಎಂದರೂ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ... ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎಂದು ಜಂಬಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ಭ್ರಮಾಚಾರಿಗಳು; ಇಚ್ಛೆ ಇದ್ದರೆ ಮದುವೆಯಾಗಬಹುದು; ತನಗೆ ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬಹುದು; ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗಿಲ್ಲ ; ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆತ್ಮದ್ರೋಹವಾಗುತ್ತದೆ.'' ಹೀಗೆಯೇ, ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರಿಂದ ಸುವರ್ಣವೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತೆಂಬ ಪವಾಡವನ್ನು ಹೀಗಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಪೂಜೆಯ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ಯಾರಿಗೆ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಿಂದೂಗಳು ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿನ ಉಪದೇಶಗಳ ಬಗೆಗೆ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಂದೇಹಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಇವರು ಓದುಗರ ಮುಂದಿಡುವುದು ಹೀಗೆ – ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದನೆನ್ನುವಾಗ ನನಗೆ ಒಂದು ಜಟಿಲವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ''ಎಲ್ಲವೂ ನಾನೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಕರ್ಣನಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಅಂಶವಿದೆಯೆನಿಸಲಿಲ್ಲವೆ?'' ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಸಂಶಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಪುರಾಣಕತೆಗಳು, ಮೂಢಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಮಂತ್ರತಂತ್ರ ಪವಾಡಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಶಯದಿಂದ ನೋಡಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕ ತೀರ್ಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಪಾರ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರು ''...ತರ್ಕ ಮಾಡಿ... ಸತ್ಯ ತೇಲುವವರೆಗೂ ತರ್ಕ ಮಾಡಿ; ಬರಿ ಪುಸ್ತಕ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ವಾದಿಸಬೇಡಿ...'' ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯುತ್ತ ಜ್ಞಾನ ವಿಕಾಸವೇ ವಿಜ್ಞಾನ; ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಮತ್ತು ನಿಖರತೆಗಳೆ ಇದರ ಗುಣಗಳು ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಲೇಖಕರು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜ್ಯೋತಿಷ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿಯುವವರ ಬಗೆಗೆ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಂದೇಹವಿದೆ; ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಾಡುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಸಂದೇಹಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಸ್ವತಃ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದುದೂ ಉಂಟು. 'ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೈದಿಯಂತೆ ಕಂಡರು' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಪಡೆದ ಅನುಭವವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸದಾಶಿವಯೋಗಿ ಕಾಶಿಯ ಜಂಗಮವಾಡಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಷ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾನ್ ವೇದಮೂರ್ತಿ ಕರಿಬಸವಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಶಿಷ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮುಂದಿಡತೊಡಗಿದಾಗ ಅವರು ನೇರ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಯಾವ ಯಾವುದೋ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ನುಣುಚಿಕೊಂಡರು. ಗುರುಗಳ ಮಾತು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ತೋರದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಗುರುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಶಿಷ್ಯರು (ಅಲ್ಲಿದ್ದವರು ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಜನ) ಇವರನ್ನು 'ಆಗ ತಾನೆ ಜೈಲಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕೈದಿಯಂತೆ' ಕಾಣತೊಡಗಿದರು. ಆ ಎಲ್ಲರ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಡ ಲೇಖಕರು ಗುರುಗಳಿಗೂ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರಿಗೂ ಜ್ಯೋತಿಷಾಲಯಕ್ಕೂ ಕಡೆಯ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊರಡುವ ಮುಂಚೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ – ''...ಯಾವಾಗ ನನ್ನ ತಾರ್ಕಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಂಜಸ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೊ ಆ ದಿನ ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಇಂಥ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ನನ್ನನ್ನೇ ನಂಬಿದ ಜನರಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಆತ್ಮವಂಚನೆ ಮಾಡಲಾರೆ'' ಎಂದು.

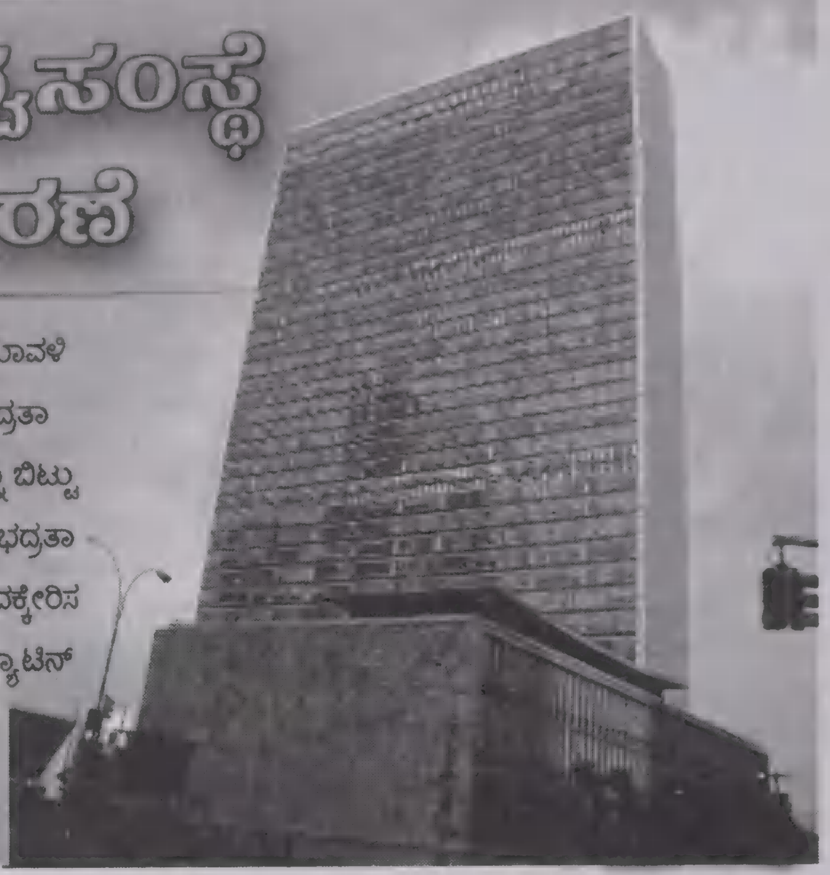
ಜ್ಯೋತಿಷದ ಮೂಲಕ ಭವಿಷ್ಯ ಕಾಲದ ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ 'ಜ್ಯೋತಿಷಿಯ ಶಿರಚ್ಛೇದನ'ವೆಂಬ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ – ಜ್ಯೋತಿಷಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬುದು ಒಂದು ಊಹೆಯ ಕುದುರೆ ಜೂಜು. ಗೆದ್ದರೆ ಅದೃಷ್ಟ... ಸೋತರೆ ಕುಜ ರಾಹುಗಳು ಅಡ್ಡ ಬಂದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕುತಂತ್ರವಿದ್ಯೆ.

ನಿರಂತರ ಪ್ರವಾಸಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗಪಟುವಾದ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಯೋಗಾನಂದರೆಂಬುವರು ರಚಿಸಿದ 'ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವು ದೊರೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದ ಪವಾಡಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಅದರಂತೆ ಸಾಧನೆ, ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಿರಾಶರಾಗಿ ಯೋಗದಿಂದ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸುವ 'ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿ' ಪುಸ್ತಕವು ಒಂದು ಸುಳ್ಳಿನ ಕಂತೆ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಬ್ಬ ಸಾಧು ಮಹಾರಾಜರ ಹತ್ತಿರ 'ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವ ಮಂತ್ರ' ವೊಂದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಪುಸ್ತಕ ದೊರೆಯಿತು. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ – ಹತ್ತು ವಿಧದ ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿ ಮಾಡಿ, ಆ ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ರಾತ್ರಿ ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿಂತು – 'ಓಂ-ಐಂ-ಕ್ರೀಂ-ಕ್ಲೀಂ' 'ಚಾಮುಂಡಾಯೈವಿಚ್ಛೇಃ ನಮಃ' ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಮೈಗೆಲ್ಲ ಬಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದೃಶ್ಯನಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಲೇಖಕರು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡಲು ಬಯಸಿ ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟಾಗ ಒಂಬತ್ತು ಮೂಲಿಕೆಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆತವು; ಹತ್ತನೆಯದು ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ದೊರೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಯಾವ ಮೂಲಿಕೆಯೂ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಯೋಚಿಸಿ – 'ಇಂತಹ ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವ ಮಂತ್ರ ಗೊತ್ತಿದ್ದವನು ಕೇವಲ ಎಂಟು ಆಣೆಗೆ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದನೇಕೆ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದೃಶ್ಯ ಮಂತ್ರದ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ

೪೫ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ

ಅರವತ್ತು ತುಂಬಿದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದ ಸುಧಾರಣೆ

ಕಳೆದ ಒಂದು ದಶಕದಿಂದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ, ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಲಿಯ ಪ್ರಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿವೆ. ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಅವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಲಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹೊಸ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹದಿನೈದಕ್ಕೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಮೂಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಶಿಯ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕಾದ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಹ್ವಂಶ ಜನರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯೇ ದೊರಕದಾಗಿದೆ.

ಅರವತ್ತು ತುಂಬಿದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾಯಕಲ್ಪ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬಹುನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂಘಟನಾ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ನೆಲಕಚ್ಚಿದವು. ವಜ್ರಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ನೂರಐವತ್ತು ದೇಶಗಳ ವರಿಷ್ಠ ನಾಯಕರ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಶೃಂಗಸಮೂಹ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಸೊನ್ನೆ. ಬಡತನ ನಿರ್ಮೂಲನ, ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ ತೊಡೆದುಹಾಕುವ ಬಗೆಗೆ ಆರ್ಭಟ, ಒಣ ಭರವಸೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗುವ ಅಮೆರಿಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಫಲ. 'ಮೂಲಭೂತ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲಗೊಂಡಿದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಕೋಫಿ ಅನ್ನಾನ್ ಹೊಣೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿ ಏನಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅಮೆರಿಕಾದ ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಈ ಮಹಾಶಯ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ಬಲ ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಪೋಷಕರ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಈತ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಸೂಚನೆಗಳೂ ನೀರಸ. ಮಹಾಸಭೆಯ ಮೊದಲ ದಿನ ಈತ ಹಾಗೂ ಈತನ ಗುರು ಜಾರ್ಜ್ ಬುಷ್ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನಿಲ್ಲ. ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸರಿಸಿ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸಮರವನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶವಾಗಿಸಿದ ಅಪಕೀರ್ತಿ ಈ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಮಹಾಸಭೆ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ 'ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ' ಕುರಿತು ಒಮ್ಮತದ ನಿರೂಪಣೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. 'ದುರಾಕ್ರಮಣ' ಕುರಿತ ವಿವರಣೆಯಂತೆಯೇ ಇದೂ ಕೂಡ.

ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಗರಚನೆ ಅಂದಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡದ್ದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಹಾಸಭೆಯ ಬಹುಮತದ ತೀರ್ಮಾನಗಳ ಅನಾದರಣೆ, ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಲಿಯ ಪರಮಾಧಿಕಾರ, ಐದು ಖಾಯಂ ಬಲಾಢ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ವೀಟೋ ಹಕ್ಕು – ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗುಂಪಿನ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದ ಸೂತ್ರಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಂದು ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿ. ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇಂದಿನ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಅಷ್ಟೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಯಾವ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಂಥ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತೋ ಅವು ಇಂದು ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪಶ್ಚಿಮ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಹಿಡಿತ ಬಲವಾಗಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿದೆ.

ಕಳೆದ ಒಂದು ದಶಕದಿಂದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ, ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರುವ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಲಿಯ ಪ್ರಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿವೆ. ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲು ಅವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ೧೯೬೫ರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಲಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹೊಸ ಚುನಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹದಿನೈದಕ್ಕೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಮೂಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಶಿಯ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕಾದ ಪ್ರಪಂಚದ ಬಹ್ವಂಶ ಜನರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆಯೇ ದೊರಕದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಕುಲವಾದಿ ಸರಕಾರದ ನೀತಿಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರತಿಬಂಧ ವಿಧಿಸಲು ಮಹಾಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ. ಈಗ ಕ್ಯೂಬಾದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಅಮೆರಿಕಾ ವಿಧಿಸಿರುವ ದಿಗ್ಬಂಧನವನ್ನು ತೆರವುಗೊಳಿಸಲು ನಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ. ಬಹುಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡದ ಯಾವುದೇ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಅರ್ಥಹೀನವಾಗುತ್ತವೆ. ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಲಿಯ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ, ಈ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ವೀಟೋ ಹಕ್ಕು ಕೊಡುವ ಅಥವಾ ಕೊಡದಿರುವ ಸೂಚನೆಗಳು ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸೀತು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನಾಗದು. ಮೂಲಭೂತ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾಗದೆ, ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಲಿಯ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವೀಟೋ ಹಕ್ಕನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕದೆ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳು ತೋರಿಕೆಯದಾಗಿರುವುವೇ ಹೊರತು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಜ್ರಮಹೋತ್ಸವದ ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಢವಾದ ಪರಿವರ್ತನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಅಂಶವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ವೆನೆಜುವೇಲಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹ್ಯೂಗೋ ಚಾವೆಜ್ ಒಬ್ಬರೆ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಚೇರಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ಕೃಪಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿರುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಬೇರೆಡೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ಚಾವೇಜ್ ಹೇಳಿದ್ದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶ. ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ಇದೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬೆಂಬಲವಿದ್ದುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಲಿಯ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯುವ ಮಹದಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಭಾರತದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬಹ್ವಂಶ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರಕುವಂಥ ಮೂಲ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಸೀಯಾರ್ಕೆ

ವಿಶ್ವಾಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿ

ಸಮಾಜವಾದಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿ. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳೆದದ್ದು ಯೂರೋಪಿನ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೋಷ್ಯಲ್ ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಪಕ್ಷವಾಗಿ. ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಕನ್ಸರ್‌ವೇಟಿವ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪುರೋಗಾಮಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದು ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ಘನ ಉದ್ದೇಶ. ಬಹುತೇಕ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಬೆಂಬಲದಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದ ಈ ಪಕ್ಷ ಕೆಲವೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡರೂ, ಮೂಲತಃ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಬಂಡವಾಳಗಾರರ, ಅವರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಕನ್ಸರ್‌ವೇಟಿವ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ, ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ್ದೇನಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಒಲವುಳ್ಳ ಪ್ರಬಲ ಗುಂಪು ಇದ್ದುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಕೆಲಮಂದಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೂಲೆಗೊತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅಟ್ಲಿ ನೇತೃತ್ವದ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿ ಸರಕಾರ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಿಸಿತು. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳ ಬೆಂಬಲದ ಮೇಲೇ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವ ಈ ಪಕ್ಷ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿತಾದರೂ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿಪಾದಕನಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ವಿದೇಶಾಂಗ ನೀತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ಹಿಂಬಾಲಕನಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್ ನಿಂತದ್ದು ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲಗೊಂಡಿದ್ದ ಬ್ರಿಟನ್ ಅಮೆರಿಕಾದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬನೆಗೊಂಡಿತು. ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿಯ ನೀತಿಗಳೂ ಬದಲಾಗತೊಡಗಿದುವು.

ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸೋಷ್ಯಲ್ ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಪಾರ್ಟಿ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಟೋನಿ ಬ್ಲೇರ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷ ಸಮಾಜವಾದದ ಎಲ್ಲ ಸೋಗನ್ನೂ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಿತು. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕನ್ಸರ್‌ವೇಟಿವ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೇರಿದ ಪ್ರಧಾನಿ ಟೋನಿ ಬ್ಲೇರ್ ಕನ್ಸರ್‌ವೇಟಿವ್ ಧುರೀಣರುಗಳಿಗಿಂತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರಿಟನ್‌ಅನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಮೆರಿಕಾದ ಐವತ್ತೊಂದನೇ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ಲೇರ್ ಬೆಂಬಲಿಗರು ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಹಳಬರನ್ನು ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿದ್ದಾರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಜನವಿರೋಧಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದವರ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಕ್ಷದೊಳಗಿನ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿ ಸಮ್ಮೇಳನ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿತು.

ಇರಾಕ್ ಮೇಲೆ ಅಮೆರಿಕಾ ನಡೆಸಿದ ದುರಾಕ್ರಮಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಅನ್ನು ಪಾಲುದಾರನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕೀರ್ತಿ(!) ಟೋನಿ ಬ್ಲೇರ್‌ಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ನೀಚ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅದು ನಡೆದುಕೊಂಡ ರೀತಿ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿಬಳಿದಂತಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಆ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಮುಖರ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಅನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದ್ದ ಟೋನಿ ಬ್ಲೇರ್. ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಈ ದುರಾಕ್ರಮಣದಿಂದಾಗಿ ಬ್ಲೇರ್‌ಗೆ ಮುಖಭಂಗವಾಗಿದ್ದರೂ, ಬುಷ್ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ. ಮೂರನೆಯ ಅವಧಿಗೆ ಬಹುಮತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೇರಿದ ಟೋನಿ ಬ್ಲೇರ್ ಈಗ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾರ್ಟಿಯ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾನೆ. ಬ್ರೈಟನ್ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಟೋನಿ ಬ್ಲೇರ್ ಸರಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿನ ವಿರೋಧವನ್ನೂ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಹೀನಾಯವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಪುರೋಗಾಮಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಾಳಿಗೆ ತೂರಿರುವ ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಲೇಬರ್ ಪಕ್ಷ ದಿನೇ ದಿನೇ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸೀಯಾರ್ಕೆ
'ಚೌಬೀನ', ೮೪೯, ಬನಶಂಕರಿ ಮೂರನೇ ಹಂತ, ಕತ್ತರಿಗುಪ್ಪೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೮೫

೪೩ನೇ ಪುಟದಿಂದ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ....

ಪಾರಾಗುತ್ತಾರೆ. 'ಇಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಮೋಸ ಹೋಗಬೇಡಿ' ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿ ಜನರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಮೇಲುಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮೊದಲಾದವರ ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ 'ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ'ವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯುತ್ತ ''...ಖೋಟಾ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ವಿಧ ಖೋಟಾ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಮಂಕು ಜನರನ್ನು ವಂಚಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ರಚಿಸಿಕೊಂಡ ಇದೊಂದು ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕವೇ ಆಗಿದೆ'' ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ದೇವರು ದಿಂಡರು, ಮತಧರ್ಮಗಳು, ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಪವಾಡಗಳು, ಜ್ಯೋತಿಷಜ್ಞಾನ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುವ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳು –

''ಅಜ್ಞಾನಮಯ ಲೋಕಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಹಿರ್ಮುಖಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಂತರ್ಮುಖಿಗೊಳಿಸಿ, ಅಂತರಂಗದ ಸುಜ್ಞಾನದತ್ತ ಸಾಗಿಸುವ ಪ್ರಕಾಶವು ಬೆಳಗಲಿ'' ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುವ ಅಸಂಬದ್ಧ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಧ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ಬರೆದವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಆಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವತಃ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು, ಪವಾಡಗಳನ್ನು, ಮತಧರ್ಮಗಳ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇಂತಹ ಸ್ಥಾಪಿತ ಶಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೆ ಎಂಬುದು ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸ್ವಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಕೆಲವು ಓದುಗರಾದರೂ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಕಳಕಳಿಗೆ ಓಗೊಟ್ಟರೆ ಇವರು ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ (ಎಲ್ಲ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಗಾತ್ರವಾಗಲಿ, ಸಮಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ) ಹಂಚಿಹೋಗಿರುವ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯವು ಬದಿಗೆ ಸರಿದು, ಆಯಾ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸುಳಿದ ಲಹರಿಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ಒಂದಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗುವುದು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಉಂಟು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯೊಂದರ ಶಿಲ್ಪದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಖರ ನಿರೂಪಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸುವವರಿಗೆ ಹಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಎದ್ದು ತೋರಬಹುದು. ಉದ್ಧರಣಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ, ಭಾಷಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರೌಢ ಶೈಲಿಯ ಗ್ರಂಥರಚನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಶಿಕ್ಷಣ, ವ್ಯಾಸಂಗ, ಶಿಸ್ತುಗಳು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಲೇಖಕರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಇವೆಲ್ಲ ಗೌಣವಾಗುವ ಸಂಗತಿಗಳು; ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ತಾವು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾದ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಮಗೆ ಅನಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವ ಸದಾಶಿವಯೋಗಿಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮೆಚ್ಚಬೇಕಾದುದು. ಪರಂಪರಾಗತ, ಪೂರ್ವಸ್ಥಾಪಿತ ಆಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಓದುವವರಿಗೆ 'ಅಪ್ರಿಯ ಸತ್ಯ'ದ ಕೆಲವು ಹೊಳಹುಗಳಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ದೊರೆತಾವು.

ಡಾ॥ ಕೆ. ಎಲ್. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯ
ನಂ. ೨೨೭೩, ೨೨ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ,
ಬನಶಂಕರಿ ಎರಡನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೭೦

ಕಾಡುವ ಕವಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ

ಡಾ॥ ಜಿ. ಪ್ರಶಾಂತ ನಾಯಕ

ದಿನಾಂಕ ೨೭-೧೨-೨೦೦೩ರಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕವಿ ಇಹದ ಪರಿಮಳದ ಹಾದಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಹಾದಿಗಳಿಲ್ಲದ ಆ ಕೊನೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಕಾಲದ ನಿರಂತರತೆಯಾದರೂ ಅದೆಷ್ಟು ಯಾಂತ್ರಿಕ? ಎರಡು ವರುಷ ಕಳೆದೇಹೋಯಿತು. ಇಂದಿಗೂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕವಿಯ ಮಕರಂದ ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಕಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಬಹುಶಃ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಪರಿಧಿಯವರೆಗೂ...

ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರ ವಿಶೇಷವಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲ ಪಾರಿಭಾಷೆಗಳಾಚೆಗೂ ತನ್ನತನವನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸುಕುಮಾರತ್ವದ ಅನನ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಸುಪ್ರಭಾತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ ಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕವಿಯನ್ನು ಅಂದಿನ ಸಹೃದಯ ವರ್ಗ ಅದೆಷ್ಟು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿತೆಂದರೆ, ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟವಾದ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗುವಷ್ಟು, ಕೆ.ಎಸ್.ನ.ರ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳೆಂದು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು. ಇಂದಿಗೂ ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಂಡ ದಾಖಲೆ ಮೈಸೂರ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಉಳಿದಿರುವುದು ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗುವ, ನಿರಂತರವಾಗುವ, ಜನ-ಮನದ ಕವಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನುವ ಅಪರಿಮಿತವಾದ ನಂಬಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಈ ನೆಲದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಭದ್ರಗೊಳಿಸುವ, ತನ್ಮೂಲಕ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಪರಿಸರ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಆಲೋಚಿಸಿದವರು. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಂಕೋಚ-ಸಹಜತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಲೋಕ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಕವಿಯನ್ನು ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ಸತ್ವವನ್ನು ಸಹೃದಯರೂ, ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕವಿಗಳೇ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದು ಕವಿಯ ನಾಳೆಗಳ ಎಚ್ಚರವೂ ಆಯಿತು. ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್. ಅವರು 'ಕಸ್ತೂರಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಕಾಮನಬಿಲ್ಲನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಿಸಿರುವ ಹೂದೋಟ' ಎಂದೇ ಮೈಸೂರು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಕಲನದ ಬಗೆಗೆ ಉದ್ಗಾರವೆತ್ತುತ್ತಾರೆ.

– ಹೀಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಮೂಡಿಸಿದ ಕವಿ ನಂತರ ಬದುಕಿನ ಕೊನೆಯವರೆಪಿಗೂ, ಸುಮಾರು ಆರು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪರಂಪರೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾಗಿದ್ದರು. ಕಾವ್ಯ ಪ್ರೀತಿ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವೇ ಆಗಿತ್ತೆನ್ನಬಹುದು. ಇಹಲೋಕ ತ್ಯಜಿಸುವ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಮೊದಲು ಸಹ ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಕಾಳಜಿ 'ದೀಪ ಸಾಲಿನ ನಡುವೆ' ಸಂಕಲನವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಾರ್ಹ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂಧರೆ, ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲ ದೈಹಿಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಕವಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಯುವಗೆಳೆಯನ ಬರಹದ ಸಹಾಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು.

ಬಹುಪಾಲು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಚಳುವಳಿಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ನವೋದಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೂ ನವ್ಯಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಸವಾಲಿನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು. ಆದರೆ ಅದು ಇಡಿಯಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಡಿದ ವಿಶೇಷವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚಳುವಳಿಗಳ ಬಗೆಗೂ ಅವರದು ತಣ್ಣನೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗನ ಪರವಾದದ್ದೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಓದುಗ ಹೆಚ್ಚು ಸಂವೇದನಾಶೀಲನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಸತ್ಯವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೂ ಕಾವ್ಯ, ವಸ್ತು, ಭಾಷೆ ಸಂಕೀರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ವಿರೋಧವಿತ್ತು.

ಒಲವಿನ ಕವಿ ಎಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕನ್ನಡ ವಿದ್ವಾಂಸಲೋಕ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆ ಮಿತಿಯಲ್ಲೇ ಅವರನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತೇನೋ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಪರ್ಯಾಸವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಪಾಯವಾಗಿಯೂ ಕಾಣುವುದುಂಟು. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ದೇವರ ಬಗೆಗೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ನಡೆಸಿದ ಮುಖಾಮುಖಿ ಅಪರೂಪದ್ದಾಗಿತ್ತು ಅನನ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಬಹುಶಃ ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತ ಅವರ ಚಿಂತನೆ ವಾಸ್ತವವಾದಿ ನೆಲೆಯಿಂದ ದೇವರ ನಂಬಿಕೆಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದು ಸಹ ಆಗಿತ್ತು. ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸುವ ಅವರ ಹಲವು ಚಿಂತನೆಗಳು ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾದವು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಅವರ ಭೂಮಿಗೀತಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯದ ವಾಗ್ವಾದದ ನೆಲೆಗೆ ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿ ಚಿಂತಿಸಿದ್ದು ಸಹ ಮತ್ತೆ ಮಿತಿಯೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಎಂದಕೂಡಲೇ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಧುರ್ಯ ಸುಕುಮಾರತೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಆಲೋಚಿಸಿದ ವಿಮರ್ಶೆ ಅವರ ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸದಿದ್ದದ್ದೇ ಒಂದು ದುರಂತ. ಮಾನವನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಕುರಿತು ಗಂಭೀರ ಹುಡುಕಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಕಾವ್ಯ ದೇವರು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡುವುದು. ವಾಸ್ತವದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಸುಂಧರೆಯ ಮಗನಾದ ಮಾನವನ ಅನನ್ಯತೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವುದು, ದೇವರು ಆದರ್ಶವಾಗಬೇಕಾದ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 'ಕಾಡುವ ತಂದೆಯಾಗಬೇಕಾದ' ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ವದ ಚಿಂತನೆಯಾಗಿದೆ.

ಬದುಕನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಕಾವ್ಯ ಮಾಡಿದ ಬದುಕಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಅಂತಹ ಮಾನವ ಕಾಳಜಿಯ

> ಬದುಕನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಕಾವ್ಯ ಮಾಡಿದ ಬದುಕಿನ ಪ್ರೀತಿಯ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಅಂತಹ ಮಾನವ ಕಾಳಜಿಯ ಬದ್ಧನೆಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವದ ಮಾನವೀಯ ಕವಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಆಚೆಗಿನವು ಎನಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ದಟ್ಟ ಕಾಡುವಿಕೆಗಳು ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೂ ಆದದ್ದಿದೆ. ಬದುಕು ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯ ಎರಡನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಮತೂಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದುದ್ದರಿಂದಲೇ ಜೀವಿತದ ಕೊನೆಯ ಕಾಲದವರೆವಿಗೂ ಕಾವ್ಯಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಬದ್ಧನೆಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವದ ಮಾನವೀಯ ಕವಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಆಚೆಗಿನವು ಎನಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ದಟ್ಟ ಕಾಡುವಿಕೆಗಳು ಅವರ ಕಾವ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೂ ಆದದ್ದಿದೆ. ಬದುಕು ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯ ಎರಡನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಮ ತೂಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದುದ್ದರಿಂದಲೇ ಜೀವಿತದ ಕೊನೆಯ ಕಾಲದ ವರೆವಿಗೂ ಕಾವ್ಯಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗಿದ್ದ ಕಾವ್ಯಶ್ರದ್ಧೆಯ ನೆಲೆಗಳೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದವು. ಅವು ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಖಚಿತವಾದವುಗಳೇ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದಷ್ಟು ಕಾಲ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಕವಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೂ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಲನೆಲೆಗೇ ಹಿಂದಿರುಗಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಬದುಕಿನ ಹುಡುಕಾಟದ ಮಾಧುರ್ಯದ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಮತ್ತೆ ವಸ್ತುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರಿಗೆ ಬದುಕಿನ ಬಗೆಗಿದ್ದ ಭರವಸೆಗಳೇ ಓದುಗನಿಗೆ ನಿರಂತರ ಅಚ್ಚರಿಯೂ ಆಗಬಹುದಾದದ್ದು.

ಈಚಿನ ಸಂಕಲನ 'ನವಿಲು ದನಿಯಲ್ಲಿ' ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ –

ಎಲ್ಲರೊಡನೊಂದಾಗಿ ಬದುಕಬಯಸಿದ್ದೇನೆ,
ಚೆಲುವನ್ನು ಮುಟ್ಟದೆಯೆ ಆರಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆ,
ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯಲೆತ್ನಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದೇನೆ,
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೈಕುಲುಕಿ ಶುಭವ ಕೋರಿದ್ದೇನೆ.

ಇವಿಷ್ಟೇ ಬದುಕಿನ ಕಾಳಜಿಯ ಸಹಜಮಾರ್ಗ. ಕಾವ್ಯದಂತೆಯೇ ಬದುಕಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯಿಂದಲೇ ಮಾದರಿಯಾಗಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಓದುತ್ತಲೇ ಸಹೃದಯ ಆಪ್ತ ಕಾಡುವಿಕೆಯಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದದ್ದು ಸಹ ಈ ಬಗೆಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೇ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಈಚಿನ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಕಾವ್ಯದ ಬದುಕಿನ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಯಿತೆನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. 'ಕೈ ಮರದ ನೆಳಲಲ್ಲಿ' ಸಂಕಲನ ಅವರ ಅಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನದ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಕಾವ್ಯದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅದು ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗವೂ ಹೌದು. ಮುಂಚಿನಿಂದಲೂ ಕಾವ್ಯದ ಅನುಭವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಗೊಳ್ಳುವ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ಚಾಚಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನೇ ಪೋಷಿಸುವ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅದನ್ನು ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಉತ್ಕರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಯ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರ ನೋವು ತನ್ನದಾಗುವ ಅಪರೂಪದ, ಆದರೆ ಸತ್ಯದ ದರ್ಶನ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಬದುಕಿನೊತ್ತಡಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗುವ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿಗೊಂದು ಆಸರೆಯ ಮುನ್ನುಡಿಯಂತೆ, ಹುಡುಕಾಟದಂತೆ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಕಾವ್ಯ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಅರಿವನ್ನು ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕತೆಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಜತನದಿಂದ ಕಾಪಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಮಾನಸಿಕ ಎತ್ತರವೇ ಬದುಕಿನ ಎತ್ತರವಾಗುವ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ಅರ್ಥಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವುದು. ಅದು ಪ್ರೇಮದ ಭಾವುಕ ಭಾವಗಳಿಂದ ಸಾವಿನ ಮುಕ್ತಾಯದವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಕಾವ್ಯ ನಿರಂತರವಾಗುವುದು ಇಂಥ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ.

ತುಂಬಿದಿರುಳಿನ ನಡುವೆ ನಾನು ಕಿರುದೋಣಿಯಲಿ
ಈಗಲೇ ಹೊರಟಿರುವೆ ಆಚೆ ದಡಕೆ;
ಬದುಕಿ ಬಾಳುವ ಮಂದಿಗರ್ಥವಾಯಿತು ಕವಿತೆ;
ಅನುಭವಗಳಾಚೆಗಿದೆ ನನ್ನ ಬದುಕೆ

ತಮ್ಮ ಕೊನೆಯ ಸಂಕಲನ 'ದೀಪಸಾಲಿನ ನಡುವೆ' ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ ಕೆ.ಎಸ್.ನ. ಅವರ ಮಾತುಗಳು ಎಷ್ಟು ಕಾಕತಾಳೀಯ !

ಕಾಡುವ ನೆನಪುಗಳ ನಡುವೆ ಗಮನಿಸಬಹುದಾದ ಮಾತು, ಡಿ. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಹೇಳುವ ''ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವತಾ ಉದಾರವಾದದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂದರೆ ಕೆ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿ.''

ಡಾ|| ಜಿ. ಪ್ರಶಾಂತ ನಾಯಕ
ಹಿರಿಯ ಶ್ರೇಣಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ಭಾರತಿ
ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ - ೫೭೭ ೪೫೧

ಹಳೆಪಿಚ್ಚರು– ಹೊಸಾ ಆಲ್ಬಮ್ಮು

ಮೆಹಮೂದನ ಮಗ ಲಕಿ ಆಲಿ
ಚಪ್ಪಲೀ ಅಂಗಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದನಂತೆ
ಇದ್ದಕಿದ್ದಂತೆ ಅಲ್ಲೇ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದಂತೆ
ಒಂದಿನ ಹಾಡಿದ, ಎಂಥಾ ರಾಗ, ಎಂಥಾ ರಾಗ
ಆಮೇಲೆ ಪಿರಮಿಡ್ಡಿನ ಮುಂದೆ, ಪೀಸಾಗೋಪುರದ ಪಕ್ಕ
ಗಿಟಾರ್ ಮಿಡಿತಾ ಕಲ್ಲೂ ಕರಗೋ ಹಾಗೆ ಆಲಾಪಿಸ್ತಾ , ಆಲಾಪಿಸ್ತಾ
ತಿಳಿಜೇನ ಕಣ್ಣಿನ ಇವನೀಗ 'ಐಕಾನ್'

ಇವನಪ್ಪ ಮೆಹಮೂದ
ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಅಲೆದು, ಸ್ಟುಡಿಯೋ ಕಸ ಹೊಡೆದು
ಆಮೇಲೆ ನೂರು ನೂರು ಸಿನಿಮಾ
ತಾನೇ ತೆಗೆದು, ತಾನೇ ಆಡಿಸಿ, ತಾನೇ ಆಡಿ...
ಕೋಡಂಗಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿದು
ಲುಂಗೀ ಉಟ್ಟು, ಜುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು, ನಾಮ ಇಟ್ಟು, ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು
ಆಡದ ಅವತಾರವಿಲ್ಲ

ಬರುಬರುತ್ತ ಯಾರಿಗೂ ನಗು ಬರದೆ
ಇವನ ಮುಖ ಕಂಡರೆ ಅಳು ಬರುವ ಹಾಗಾಗಿ
ಮ್ಯಾನರಿಸಮ್ಮೆಲ್ಲ, ಮೈಮೇಲೆ ದೆವ್ವ ಬಂದೋರ ಥರವಾಗಿ
ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪಕ್ಕದ ಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಾದ
ಅವನೇ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದ ಮಸೀದಿ
ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದ ರುದ್ರಭೂಮಿ

ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಹುಡುಗಿಯರೆಲ್ಲ
ಮೆಹಮೂದನ ಹಳೇ ಪಿಚ್ಚರ್ರು
ಲಕಿ ಆಲಿಯ ಹೊಸಾ ಆಲ್ಬಮ್ಮೆಂದರೆ ಜೀವ ಬಿಡ್ತಾರೆ
ಮುಲಾಜಿಲ್ಲದೆ
ಎಂಜಾಯ್ ಮಾಡ್ತಾರೆ

ಲಲಿತಾ ಸಿದ್ದಬಸವಯ್ಯ
ಚಿನ್ಮಯಿ ಪ್ರಕಾಶನ
ನಂ. ೫೨೧೭, ೨ನೇ ಕ್ರಾಸ್,
ಅಶೋಕನಗರ, ತುಮಕೂರು - ೫೭೨ ೧೦೩

ಝಕಾತ್ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆ ?

ಪಿ. ಎ. ಖಾದರ್ ಕುಕ್ಕಾಡಿ

'**ಝ**ಕಾತ್' ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸ್ಥಿತಿವಂತನು ಬಡವರಿಗೋಸ್ಕರ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ ದಾನ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗಳಿಸಿದವನು ಅದರ ಒಂದು ನಿಗದಿತ ಅಂಶವನ್ನು ಝಕಾತಾಗಿ ನೀಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಪತ್ತಿನ ಶೇ. ೨.೫ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಪಡಬೇಕಾದ ಪರಿಶ್ರಮದ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇ. ೨೦ರವರೆಗೆ ಏರಬಹುದು. ಶ್ರಮ ಕಡಿಮೆಯಾದಷ್ಟು ದರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕಮಿಷನ್ ವ್ಯವಹಾರದ ಲಾಭಕ್ಕೆ ಝಕಾತ್ ದರ ಶೇ. ೨೦ ಆಗಬಹುದು. ಈ ದಾನವನ್ನು ಉದ್ದಿಮೆಯ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ವಿತರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಪವಿತ್ರ ರಮಝಾನ್ ಮಾಸದಲ್ಲೇ ಝಕಾತ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದು ವಾಡಿಕೆ.

ಝಕಾತ್ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ 'ಶುಚೀಕರಣ' ಹಾಗೂ 'ಅಭಿವೃದ್ಧಿ' ಎಂಬ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳಿವೆಯಂತೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯ ವೇನೆಂದರೆ ಝಕಾತ್ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ, ಸಮೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂದಾಗಿದೆ. ಇಸ್ಲಾಂ ಸಿದ್ಧಾಂತದಂತೆ ಧನವೆಂಬುದು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನು ಕೊಟ್ಟ 'ಅಮಾನತ್' ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಸ್ಥ ನಿಧಿಯಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಿನಿಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಆದರೆ ಝಕಾತ್ ಎಂಬ ಈ ಉದಾತ್ತ ಯೋಜನೆಯು ಸದ್ಯ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟ. ಉಪವಾಸ ಮಾಸ ರಮಝಾನ್ ಬಂತೆಂದರೆ ಬಡ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಂದಿ ಶ್ರೀಮಂತರೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡವರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಲೆಯತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ದೃಶ್ಯವು ಹೃದ್ರಾವಕ ಹಾಗೂ ಅವಮಾನಕಾರಿ. ಗಂಡಸರು-ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳು-ಮುದುಕರು ಸಹ ಕೈ ಸೇರುವ ಚಿಕ್ಕಾಸಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಕಾಲೆಳೆಯುತ್ತಾ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಸವಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮಳೆಬಿಸಿಲೆನ್ನದೆ ಮೈಲುಗಟ್ಟಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಆತಂಕಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತಲೆದೋರಿದೆ. ದೂರದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿನಂತಹ 'ಶ್ರೀಮಂತ' ನಗರಗಳಿಗೆ ಝಕಾತಾರ್ಥಿಗಳು ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಡಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಮಿಷನ್ ಪಡೆಯುತ್ತಾರಂತೆ !

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದರೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನವುಳ್ಳ ಮಂದಿ ಕಡು ಬಡವರಾಗಿದ್ದರೂ ಝಕಾತ್ ಬೇಡಲು ಮುಂದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲೇ ಸಹಿಸುತ್ತ ನರಳುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ ಝಕಾತ್ ಸಂಗ್ರಹ ಒಂದು ಕುಲವೃತ್ತಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಝಕಾತ್‌ನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಂಚತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಇಸ್ಲಾಂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ: ಝಕಾತ್ ನೀಡಬಯಸುವವನು ತನ್ನ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬಂಧು ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿರುವ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಖುದ್ದು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟು, ಶುಭಾಶಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿನಮ್ರವಾಗಿ ದಾನವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಉದಾತ್ತ ಆದರ್ಶವು ಕಾರ್ಯತಃ ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ, ಹಲವು ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಬಡವರು ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುವುದೇ ಒಂದು ಆತ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿರುವುದು.

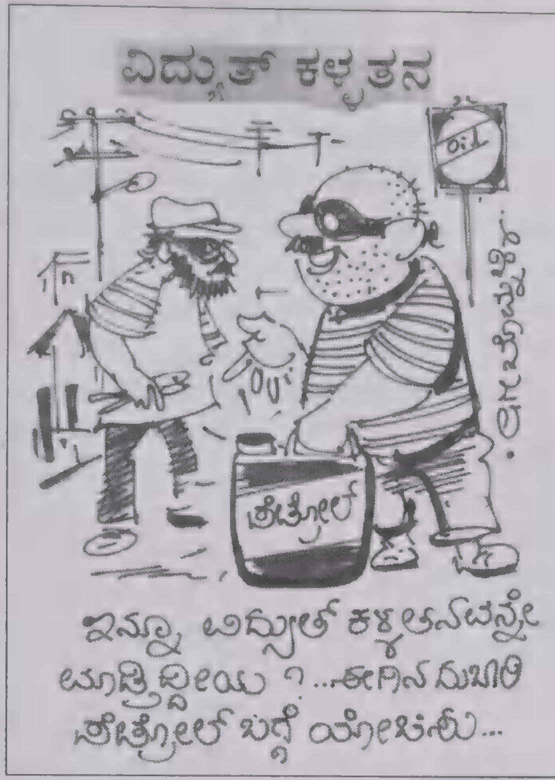
ಝಕಾತ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಈ ರೀತಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಆಯಾಮಗಳಿವೆ. ಒಂದೆಡೆ ಅದು ಮಾನವೀಯ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ, ಬಡವರ ಆತ್ಮಗೌರವಕ್ಕೆ ಮಾರಕ ವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ದುರುಪಯೋಗಕ್ಕೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಅದು ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ವೃತ್ತಿಪರ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ, ದಲ್ಲಾಳಿಗಳಿಂದ ಅಮಾಯಕರ ಶೋಷಣೆ, ನಿಶ್ಯಕ್ತರಿಗೆ ದೈಹಿಕ ಯಾತನೆ, ಯುವ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾವಲಂಬನೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು.

ಈ ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮುಖಂಡರು ಈಗಾಗಲೇ ಮನಗಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಂಡಂತಿಲ್ಲ. ಹಲವೆಡೆ ಝಕಾತ್ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಸೀದಿಗಳ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಘಟಿಸಲಾಗಿದೆ: ಜಮಾತಿನ ಮುಖಂಡರು ಸಿರಿವಂತರಿಂದ ವಸ್ತು ರೂಪದಲ್ಲೋ, ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲೋ ಝಕಾತ್‌ನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅರ್ಹತೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮನೆ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕ ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಇದೊಂದು ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೊಂದು ದೊಡ್ಡ 'ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ' ಅಡಚಣೆಯೂ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದಾನಿಯೂ ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಮಾಜವು ಗುರುತಿಸಬೇಕೆಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಅನಾಮಿಕವಾಗಿ ಮಸೀದಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ರಾಶಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ತಾನು ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂಬುದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಆದುದರಿಂದ ಝಕಾತ್ ಭಂಡಾರಕ್ಕೆ ದೇಣಿಗೆ ನೀಡಿದವರ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯ ಮೊಬಲಗುಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು. ರಶೀದಿ ನೀಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ದಾನಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ಝಕಾತ್ ವಿತರಿಸುವ ಅಭಿಯಾನವು ಸದ್ಯ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು; ವ್ಯಾಪಕಗೊಳಿಸಬೇಕು; ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿನ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆಯು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೆಳೆದುನಿಲ್ಲಬೇಕು.

ಝಕಾತ್ ಸಮಿತಿಗಳು ಅಥವಾ ಮಸೀದಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮೊತ್ತ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದು ಬಡತನ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೇನೇ ಖರ್ಚಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ

ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ ಹತ್ತು ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಖಂಡಿತ. ಆಗ, ನೇರ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಇತರ ಕೆಲವು ಅವಶ್ಯಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು: ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಯತೀಮ್‌ಖಾನಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಇವು ತಬ್ಬಲಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಡ್ಡೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ವೃದ್ಧರು, ನಿರ್ಗತಿಕ ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಅಂಗವಿಕಲರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವರು ಕೊಡುವ ಸಮಜಾಯಿಷಿಯೇನೆಂದರೆ, ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮವು ಇಂತಹ ದುರ್ಬಲರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕುಟುಂಬದ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದೆ ಎಂದು. ಹೌದು, ಮುಸ್ಲಿಮರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಸಂಬಂಧವು ಗಾಢವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ನಿಜವೇ. ಆದರೆ, ಈ ಪ್ರೇಮವು ಸರ್ವತ್ರವೂ ಅಲ್ಲ, ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವೂ ಅಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಕಾಳಜಿಯಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. "ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ" ಎಂಬ ಆದರ್ಶವಾದವು ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮರೆಸುವ ಹೊಗೆತೆರೆಯಾಗಬಾರದಷ್ಟೆ?

ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವೃದ್ಧರು, ವಿಧವೆಯರು, ವಿಚ್ಛೇದಿತ ಮಹಿಳೆಯರು, ತಬ್ಬಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಅಂಗವಿಕಲರು ದಾರುಣವಾಗಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೂಕರೋದನ ನಮಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೂಲೆ ಸೇರಿರುವ ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕ್ರೈಸ್ತ ಬಾಂಧವರಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕಾದುದು ತುಂಬ ಇದೆ. ಮಂಗಳೂರು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ಏಳೆಂಟು ಸೇವಾಶ್ರಮಗಳು ಕ್ರೈಸ್ತರ ಸುಪರ್ದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಬೇರೆ ಕೋಮಿನವರಿಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಝಕಾತಿನ ಹಣವನ್ನು ಇಂತಹ ಸೇವಾಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯವೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಗೊಂದು ಮಾತು: ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಂ ಮತವು ಒಂದು ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಮಾನವೀಯ ಆಂದೋಲನವಾಗಿತ್ತು. ಏಕದೇವತ್ವ (ತೌಹೀದ್) ವೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಇಡೀ ಮಾನವ ಕುಲವನ್ನು ಒಂದಾಗಿಸಲು ಹವಣಿಸಿತು. ಮಾನವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ದೇವರು ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅವರೊಳಗೆ ಭೇದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೆ ? ಆದರೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಮಾನವನ ಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಈಗ ಮತಧರ್ಮಗಳು ಮನುಕುಲವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೂ, ವಿಚಾರಶೀಲರೆಲ್ಲರೂ ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ ಮೂಲತತ್ವಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಈ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ಝಕಾತನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಜಾತಿ ಮತ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಡವರಿಗೆ ಹಂಚತಕ್ಕದ್ದು; ತನ್ಮೂಲಕ ಮಾನವ ಧರ್ಮದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮೆರೆಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಪಿ. ಎ. ಖಾದರ್ ಕುಕ್ಕಾಡಿ
ಕುಕ್ಕಾಡಿ ಹೌಸ್, ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು - ೫೭೫ ೦೧೧

ಚರಮಗೀತೆ

ಹಾಡವು ನಾವೀಗ
ಏನನ್ನು
ಗಂಟಲು ಬತ್ತಿದೆ
ಕ್ಷಮಿಸಿ.

ಈ ನೆಲಜಲ ಗಾಳಿಯೊಲುಮೆ
ಬೆಸೆದಿತ್ತು ಮನದ ಮಾತು
ಯಾರೋ ಬಂದರು, ಇದು
'ನಮ್ಮದು ನಮ್ಮದು' ಎಂದರು
ಉಳಿಯಿತು ಹಾಡು ಎದೆಯೊಳಗೆ
ಇಳಿಯಿತು ನೀರು ಕಣ್ಣೊಳಗೆ

ಎದೆಹುಣ್ಣಿಗೆ
ಬೆಳದಿಂಗಳ ಹಾಡಿತ್ತು
ಕನಸು ಬೆಚ್ಚಗೆ ಕೂತು
ನುಡಿಸಿತ್ತು , ನವರಾಗ
ಈ ನಡುವೆ ಯಾಕೋ
ಹಾಡ ಹಾದಿಯೆ ತಪ್ಪಿತು

ಇದ್ದ ನಾಡಿಗೆ
ಹಿಡಿ ಮಣ್ಣು ತೂರಿ
ಶಾಪ ಹೊತ್ತು ನಡೆವ ಜನ
ಬರಿಗಾಲ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ
ಅಸ್ಥಿಪಂಜರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ
ಕಂಡುಕೊಂಡ ಬದುಕು

ನಾಡನಾಡಿಯು ತಪ್ಪಿ
ಹಾಡಿನ ನಂಟು ಕಡಿದು
ಪಸೆ ಆರಿದೆ.

ಕ್ಷಮಿಸಿ,
ನಾವೀಗ ಮೌನಿಗಳು
ಹಾಡಿನ ಗುಂಗ ಮರೆತವರು.

ಆರ್. ತಾರಿಣಿ ಶುಭದಾಯಿನಿ
ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ - ೫೭೭ ೫೦೧

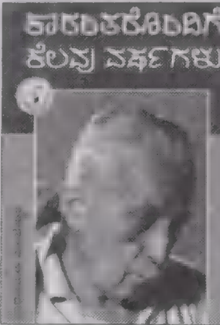
ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಜಗತ್ತು

ಡಾ|| ಭೂಮಿ ಗೌಡ

ಪುಟ : ೪೪೦+xviii **ಬೆಲೆ : ರೂ. ೩೫೦**

ಚೇತನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ರಸ್ತೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಟಾಕೀಸ್ ಹಿಂಭಾಗ, ಮೈಸೂರು-೫೭೦೦೦೨

ಭೂಮಿಗೌಡ ಅವರು ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಈ ನಿಬಂಧ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಜಗತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ನವೋದಯ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲ, ನವ್ಯ ಮತ್ತು ಬಂಡಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದಲಿತರ ಜೀವನದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಈ ಕೃತಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದ, ಲೋಹಿಯಾವಾದ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ವಾದ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರಬಂಧದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಆಗಿವೆ; ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಚಿತ್ರ ಇದೆ. ದಲಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕೆಂಬ ತವಕದಲ್ಲಿ ಒಳನೋಟಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿವರಗಳು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ - ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಳವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬರಹದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿರುವ ದಲಿತ ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸ ತಿಳಿಯಲು ಈ ಗ್ರಂಥ ಉತ್ತಮ ಆಕರವಾಗಿದೆ.

ಕಾರಂತರೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು

ನಾರಾಯಣ ಮಂಜೇಶ್ವರ

ಪುಟ : ೧೧೨ **ಬೆಲೆ : ರೂ. ೪೦**

ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ. ಬೆಂಗಳೂರು - ೧

ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದ ನಾರಾಯಣ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಅವರು ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ 'ಬಾಲವನ'ದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಾರಂತ ಮತ್ತು ಅವರ ಮನೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ತಿಳಿದವರು. ಕಾರಂತರು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕೇಂದ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಸಹಜವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಂತರ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಯ ಮಿಶ್ರಿತ ಗೌರವ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಲೀಲಾ ಕಾರಂತರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ, ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಘಟನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರಂತರ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇಲ್ಲಿ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಂತರ ಮಕ್ಕಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕೃತಿಗೆ ಅಧಿಕೃತತೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಬಹುಮುಖೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಭಗವತ್ ಶರಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

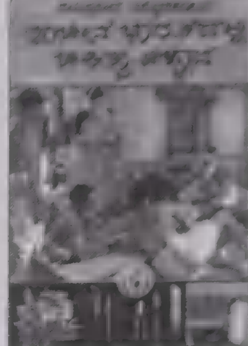
ಅನು : ಡಾ|| ಎಚ್. ಎಸ್. ಗೋಪಾಲರಾವ್

ಪುಟ : ೧೧೨ **ಬೆಲೆ : ರೂ. ೫೦**

ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ., ಬೆಂಗಳೂರು - ೧

ಭಗವತ್ ಶರಣ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಅವರು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದವರು. ಅವರು ೧೯೭೧-೭೨ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಲೇಖನಗಳನ್ನು 'ನ್ಯೂ ಏಜ್' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಲೇಖನಗಳ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪವನ್ನು ಎಚ್. ಎಸ್. ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಅವರು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹದಿಮೂರು ಲೇಖನಗಳಿದ್ದು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಲೇಖನ ಲೇಖಕರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಹುಮುಖೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಆರ್ಯರು, ಕುಶಾನರು, ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮುಂತಾದವರ ಪ್ರಭಾವಗಳ ಮೂಲಕ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಮುಂತಾದ ಅನ್ಯ ಶಿಸ್ತುಗಳ ಅಪಾರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪುಸ್ತಕ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಯಾದರೆ ಲೇಖಕರ ಶ್ರಮ ಹೆಚ್ಚು ಸಾರ್ಥಕ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಜ್ಞಾನ

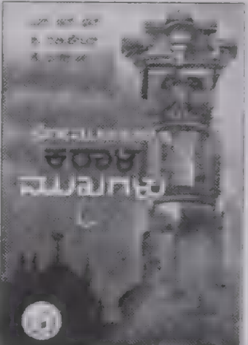
ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ

ಅನು : ಜಿ. ಕುಮಾರಪ್ಪ

ಪುಟ : ೧೦೪ **ಬೆಲೆ : ರೂ. ೪೦**

ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ., ಎಂಬೆಸಿ ಸೆಂಟರ್, ಕ್ರೆಸೆಂಟ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧

ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದದ್ದು, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಆಸಕ್ತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಕೃತಿಯನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಪ್ರಾಚೀನರು ಹೊಂದಿದ್ದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಲೇಖನಗಳಿದ್ದು ಚರಕ ಸಂಹಿತೆ ಮತ್ತು ಸುಶ್ರುತ ಸಂಹಿತೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ವಿಜ್ಞಾನದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅವನತಿ ಎಂಬ ಪ್ರಫುಲ್ಲಚಂದ್ರ ರಾಯ್ ಅವರ ಲೇಖನವನ್ನು ಅನುಬಂಧವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಪುಸ್ತಕದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಸುಶ್ರುತ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ವಿವರಗಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಉಪಕರಣಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಹ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಮೂಲ ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಜಿ. ಕುಮಾರಪ್ಪ ಅವರು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಮುವಾದದ ಕರಾಳ ಮುಖಗಳು

ಎಸ್. ಆರ್. ಭಟ್, ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್, ಕೆ. ಫಣಿರಾಜ್

ಪುಟ : ೨೦೮ **ಬೆಲೆ : ರೂ. ೭೫**

ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್ ಪ್ರೈ. ಲಿ., ಎಂಬೆಸಿ ಸೆಂಟರ್, ಕ್ರೆಸೆಂಟ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧

ದಿವಂಗತ ಎಸ್. ಆರ್. ಭಟ್ ಅವರು 'ಹಿಂದು-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಘರ್ಷಣೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ೧೯೮೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು ಆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮತಾಂಧತೆಯು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ಬೀರಿರುವ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹಲವಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆರ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಜಮಾತೆ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಭೂತವಾದವನ್ನು ಲೇಖಕರು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಗೋವು : ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಿಥ್ಯ' ಎಂಬ ಲೇಖನ ಅನುಬಂಧದ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಭಟ್ ಅವರ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಮುವಾದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಮತಾಂಧತೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಮಕಾಲೀನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಜಿ. ರಾಜಶೇಖರ್ ಮತ್ತು ಕೆ. ಫಣಿರಾಜ್ ಅವರು ಪುಸ್ತಕದ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೪ರ ದೆಹಲಿಯ ಸಿಖ್ ನರಮೇಧ, ೧೯೯೨-೯೩ರ ಮುಂಬೈ ಕೋಮುಗಲಭೆ, ಗೋಧ್ರಾ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಗುಜರಾತ್ ಚಳುವಳಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ. ಪ್ರೇರೇಪಿತ ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುಂದಾಪುರ, ಉಡುಪಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ನಡೆದಿದ್ದು ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಸಹ ಪುಸ್ತಕ ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ಬಾಬಾಬುಡನ್‌ಗಿರಿಯ ಗಲಭೆಗಳ ವಿವರಣೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ವಿಚಾರಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ 'ಹಿಂಸೆಯ ಅಭಿಜ್ಞಾನ' ಲೇಖನ ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿಂತನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಜಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಉಪಯುಕ್ತ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಮುವಾದದ ಕರಾಳಮುಖವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಇಷ್ಟು ಅಂದವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದು ವಿಪರ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ!

– ಎಚ್ಚೆಸ್ವೆಮ್

ಭೋಪಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಮಥುರಾಬಾಬು ಎಂಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿದ್ದರು. ಅವರು ಒಬ್ಬ ಆದರ್ಶ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಕ್ತಿಬೋಧ, ಹರಿಶಂಕರ ಪರಸಾಯಿ, ಮುಕುಟ ಬಿಹಾರಿ 'ಸರೋಜ'ರಂಥ ಧೀಮಂತ ಲೇಖಕರು ಭೋಪಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲ ಇವರಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಉರ್ದುವಿನ ತಾಜ ಭೋಪಾಲಿ, ಕೈಫಿ ಭೋಪಾಲಿ, ಫಜಲ ತಾಬೀಶ್ ಮುಂತಾದವರು ಇವರೊಡನೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಥುರಾಬಾಬು ಭೋಪಾಲದ ಕೀರ್ತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದರು, ಇಲ್ಲಿಯ ನೆನಪುಗಳ ಭಂಡಾರವಾಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಭೋಪಾಲನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನೆಲೆಸಿದವರನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನನಗೆ ''ಕಮಲಾಬಾಬು, ಒಮ್ಮೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗೆಳೆಯರನ್ನೂ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬರೋಣ, ಬನ್ನಿರಿ. ಇಂದು ಲಾಹೋರ, ಕರಾಚಿಗಳು ಹೇಗಿವೆಯೋ ಏನೋ'' ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ನಾನು ''ಹೇಗೆ ಹೋಗುವುದು? ವೀಸಾ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು?'' ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆಗ ಅವರು ನಿರಾಸೆಯಿಂದ ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ, ಸಿಗರೇಟು ಹೊತ್ತಿಸಿ, ದೀರ್ಘವಾದ ದಮ್ ಎಳೆದಿದ್ದರು. ಅಹಸನ ಅಲಿ ಎಂಬವರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಗಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ತಮ್ಮನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಮಥುರಾಬಾಬುರ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಭೂಪಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಪ್ರಾಹಿತಕ ಸಂಘವು 'ಫೈಜ್ ಸ್ಮೃತಿ ದಿನ' ಆಚರಿಸಿತು. ಈ ಸ್ಮೃತಿ ದಿನದ ಉದ್ಘಾಟಕರಾಗಿದ್ದ ಕವಿವರ್ಯ ಶಿವಮಂಗಲ ಸಿಂಹ 'ಸುಮನ'ರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ 'ಫೈಜ್ ಕೋ ಬಾಂಟೋ ತೋ ಜಾನೆ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಈ ಮಾತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಹರಡಿತ್ತು. ಈ ಸ್ಮೃತಿದಿನದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖ ಬರಹಗಾರ ಅಖ್ತರ ಸಯೀದಖಾನರು ಕವಿವರ್ಯರ ಉಕ್ತಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಜೋಡಿಸಿ ''ಪ್ರೇಮಚಂದ ಕೋ ಬಾಂಟೆ ತೋ ಜಾನೆ'' ಸನ್ನಿವೇಶದ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದರು.

ಭಾರತ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ನಡುವೆ ಎಷ್ಟೇ ದ್ವೇಷವಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಪ್ರೇಮಚಂದ-ಫೈಜ ಅಹಮ್ಮದ ಫೈಜರು ಉಭಯ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಬೇಕಾದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಜನರಿಂದ ಯಾರೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರರು.

ಈ ಲೇಖನದ ಕರ್ತೃ ಶ್ರೀ ಕಮಲಾಪ್ರಸಾದರು ಈಗ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದವರು, ಹಿಂದಿ ಲೇಖಕರು, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಪರವಾಗಿ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿಯ ಅನುಭವದ ಒಂದು ಕಿರುನೋಟವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಬದಲಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ವೈರಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬುವವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನುಳಿದ ಜನಕೋಟಿಯು ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥವರಿಗೆ ಆಸೆಯ ಗುರುತುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದ ಲೇಖಕರೊಬ್ಬರ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರವಾಸ

ಕಮಲಾ ಪ್ರಸಾದ್

ನನಗೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ-ಬರುವ ಅವಕಾಶವು ಸಿಗುತ್ತದೆಂಬ ಯೋಚನೆಯೂ ಈ ಮೊದಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಸಾರ್ಕ್ ದೇಶಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಹಕಾರ ಸಂವರ್ಧನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕೆಲವು ಲೇಖಕರನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲು ಮುಂದಾಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶಕರ – ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಂಘಟನೆಗಳ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದು 'ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳ'ವು ನಡೆಯಲಿತ್ತು.

ನನಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಆಮಂತ್ರಣವು ಬಂದಿತು. ಈ ಅವಕಾಶದ ಖುಷಿಯಿಂದ, ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧನಾದೆ. ಇದೇ ವರ್ಷದ ಮಾರ್ಚ್-೪ರಂದು ನಾನು ಲಾಹೋರ್ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿದ್ದೆನು. ವಿಮಾನದ ಮೂಲಕ ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಲಾಹೋರಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ ಸಮಯ ಕೇವಲ ೪೫ ನಿಮಿಷಗಳು. ಹವಾಮಾನವೂ ದಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿಯಂಥದ್ದೇ. ನಾನು ವಿಮಾನವನ್ನೇರಿದಾಗ ಫೈಜ್‌ರ ಕವಿತೆಯ ತುಣುಕು ''ಯೇ ದಾಗ ದಾಗ ಉಜಾಲಾ, ಯೆಶಬ್ ಗಜೀದಾ ಸಹರ'' ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿತು.

ಲಾಹೋರ್ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದೊಡನೆಯೇ, ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನೆಪಮಾತ್ರದ ತಪಾಸಣೆ ಯಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಪೊಲೀಸರ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಕೂಡ ಹಾರ್ದಿಕವಾಗಿದೆ ಎನಿಸಿತು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಏನೂ ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಮನೋಭಾವವಿತ್ತು. ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಹೊರಟ ನಾವು ''ಹಾಲಿಡೇ ಇನ್'' ಹೋಟೇಲಿನಲ್ಲಿ ತಂಗಿದೆವು. ಈ ಹೋಟೇಲಿನ ಶಾಖೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯು ಉತ್ಸುಕತೆ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆ, ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ೨೦೦-೩೦೦ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವುದು, ಕೈಜೋಡಿಸುವುದು, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಲ್ಲವೂ ನಡೆದವು.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಿಂದ ಈ ಮೊದಲೇ ಒಂದು ತಂಡವು ಬಂದು ತಂಗಿತ್ತು. ಈ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಕಮರ ರಯೀಸ್ ಹಾಗೂ ಗಿರಿರಾಜ ಕಿಶೋರರನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಏಕಾಕಿತನದ ಒಳದುಗುಡವೂ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲೇಖಕರನ್ನು ಕಮರ ರಯೀಸ್‌ರು ನನಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ನಜರ್ ಸೇಠಿ ಹಾಗೂ ಇಮ್ತಿಯಾಜ್ ಆಲಮ್‌ರೂ ಸೇರಿದ್ದರು. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳದ ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ನಜರ್ ಸೇಠಿಯವರು ನನ್ನನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಾಗ ''ಇವರು ಈಗ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘಟನೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬನ್ನೆ ಭಾಯಿ (ಸಜ್ಜಾದ್ ಜಹೀರ್)ಯವರ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ'' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಭಾರತ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷವು ಸಜ್ಜಾದ್ ಜಹೀರರನ್ನು ಪಾರ್ಟಿ ಹಾಗೂ ''ತರಕ್ಕಿ ಪಸಂದ ಮುಸನ್ನಫೀನ''ದ (ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘಟನೆ) ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲೆಂದು ಇನ್ನಿತರರೊಡನೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿತ್ತೆಂಬುದು ಹಲವಾರು ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜಾದ್ ಜಹೀರ್‌ರ ಪ್ರಭಾವವು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಗು-

ಹೋಗುಗಳು ಏನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಬರೆಹಗಾರರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಬನ್ನೆ ಭಾಯಿಯವರ ನೆನಪು-ಪ್ರಭಾವಗಳು ಇನ್ನೂ ಇವೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಸಜ್ಜಾದ್‌ರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡೆನು. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವುದು, ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಇನ್ನು ಊಟ. ಅದೂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ್ದು, ಏನು ಹೇಳಬೇಕು? ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಖಾನ್‌ದಾನಿ ರಿವಾಜಿನ ಭೂರಿಭೋಜನವಾಗಿತ್ತು. ನಾನ್‌ವೆಜ್‌ನಲ್ಲಿ ತರತರದ ಪದಾರ್ಥಗಳು. ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಭೋಪಾಲನ್ನು ಬಿಡುವಾಗ ಮಂಜರ್ ಏಹತೆಶಾಮ್‌ರು ''ಲಾಹೋರ್ ಮಾಂಸದ ಊರಾಗಿದೆ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗೇ ಇತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅಂದಿನ ಶುಭರಾತ್ರಿ ಕಳೆದಿತ್ತು.

ಮಾರನೇಯ ದಿನ ಎದ್ದು ಪತ್ರಿಕೆ ನೋಡಿದಾಗ: ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ೧೩೦ ಜನರನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದರು. ಶ್ರೀನಗರ-ಮುಜಫರ್‌ಬಾದ್ ಬಸ್ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಕಾಂ. ಎ. ಬಿ. ಬರ್ಧನ್ ಹಾಗೂ ಕಾಂ. ಸುರ್‌ಜಿತರ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಯಾತ್ರೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಮುಶ್ರಫ್‌ರೊಂದಿಗಿನ ಅವರ ಫೋಟೋಗಳು, ವಾರ್ತಾವಿವರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದುವು. ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಬರೆದ ಭಾಗಗಳು ಕಡಿಮೆ ಎನಿಸಿತು.

ನಾವಿಂದು ಲಾಹೋರ್ ಸುತ್ತಾಡಬೇಕಿದೆ. ಪುಸ್ತಕಮೇಳ ನೋಡಬೇಕಿದೆ ಹಾಗೂ ಲೇಖಕರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲಾಹೋರನ್ನು ಮೊದಲನೇ ದಿನ ನೋಡಿದಾಗಲೇ, ಈ ನಗರವನ್ನು ದಿಲ್ಲಿ, ಆಗ್ರಾ, ಚೆನ್ನೈ, ಕೊಲ್ಕೋತಾಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಬೆಳೆಸ ಲಾಗಿದೆ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದ ಗುರುತುಗಳೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಲಾಹೋರ, ದಿಲ್ಲಿ, ಆಗ್ರಾ ಕೋಟೆಗಳು ಹಿಂದು-ಮುಸ್ಲಿಮರ ಸಮಷ್ಟಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರುಹಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯು ಒಂದೇ ಪರಂಪರೆಯದ್ದಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಯುಗದ ಸ್ಥಾಪತ್ಯ, ಶಿಲ್ಪ, ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳು ಸಮಷ್ಟಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮುದ್ಭವಗಳಾಗಿದ್ದಂತೆ, ಇತ್ತೀಚಿನ ಫೈಜ್ ಅಹಮ್ಮದ ಫೈಜ್, ಕಾಜಿ ನಜರುಲ್, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕನಸುಗಳೂ ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದವು. ಇವೆರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳೆಂದು ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಷ್ಟೇ. ನಮ್ಮ ಅಪಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದ್ರಷ್ಟಾರರ ಸಹಮತಿ ಯಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಶಿಲಾ, ನಾಲಂದಾ, ಮೋಹಂಜೊದಾರೊಗಳು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸೇರಿವೆ.

ಹಾಗೆಯೇ, ''ಹಿಂದುಸ್ತಾನ್ ಸೋಶಲಿಷ್ಟ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್''ದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಇದೇ ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಹಾಧಿವೇಶನವು ಜರುಗಿದಾಗ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಇತಿಹಾಸದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ನಿನ್ನೆ ಲಾಹೋರ ನಗರ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮೊದಲು ಹೀಗೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಬಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೂ ಮೂರುದಿನಗಳ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪ್ರವಾಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಂತನೆಯೇ ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಸೂತ್ರವಾಗಿತ್ತು.

ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳದಲ್ಲಿ

ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು-ಓದುಗರುಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂವಾದಗಳು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬೆಲೆ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದ, ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಕೃತಿಗಳು ಬಲುಬೇಗನೆ ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಮಳಿಗೆಗಳು ಖಾಲಿಯಾದದ್ದು ನಮಗೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವ ವಾಗಿತ್ತು. ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಪ್ರಾಯೋಜಕರು ಹೇಳಿದ್ದು: ನಜರುಲ್, ಫೈಜ್, ಇಕ್‌ಬಾಲ್, ಹಸರತ್ ಮೋಹಾನಿಯವರ ಕೃತಿಗಳು, ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿಯರಿಗೆ ಅಗ್ಗವೆಂದು ತೋರಿ, ಅವು ಬೇಗನೆ ಮಾರಾಟವಾದವಂತೆ. ಈ ಮೇಳದ ಮಳಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ನೆರವಿಯು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಜರುಗಿದ ಪುಸ್ತಕ ಮೇಳವು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಮೊದಲ ಸಲವಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಾಗೇನೊ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಕರ್ಷಣೆ.

ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮನಸ್ಸಿನ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಗ್ರಂಥಗಳು ಗೆಳೆಯನಾಗುತ್ತವೆ. ಪುಸ್ತಕಗಳು ಎಂದೂ ದ್ರೋಹಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮೇಳದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯನ್ನು ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಾಂತದ ಗವರ್ನರ್ ಶ್ರೀ ಖಾಲಿದ್ ಮೊಹಮ್ಮದರು ಜರುಗಿಸಿದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ''ಪುಸ್ತಕ ಗಳನ್ನು ದೇಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹರಡಿರಿ. ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಮಾಹಿತಿ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿಯ ಹೊಸ ಹೊಸ ತಿಳಿವನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ. ವಿದೇಶೀ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು, ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು, ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿರಿ. ಅಗ್ಗ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡಿರಿ. ದೇಶದ ಐಕ್ಯಭಂಜಕರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತರಾಗಿರಿ. ಹೊಸಬೆಳಕಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕಿನ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ-ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಗಳ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಾರಸುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ'' ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು. ಇದು ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿತ್ತು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು.

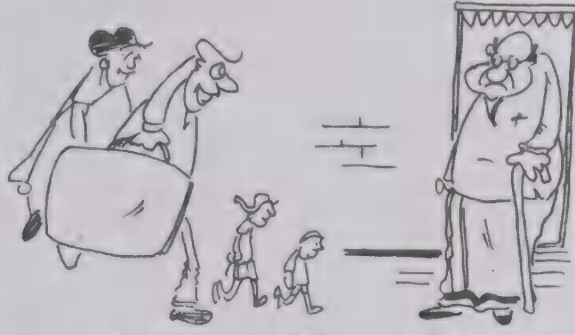
ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ

ಮಾರ್ಚ್-೫ರಿಂದ ೭ರವರೆಗೆ ನಾನು ಪ್ರಕಾಶಕರು ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಭೆ, ಉರ್ದು ವಿಜ್ಞಾನ ಬೋರ್ಡ್, ವಿಶ್ವ ಪಂಜಾಬಿ ಸಂಘಟನೆ, ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಗೋಷ್ಠಿ-ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದೆನು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆದವು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಾರರು ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಪಂಜಾಬ ಪ್ರಾಂತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದು ವಿಚಾರಣೀಯವೆನ್ನಿಸಿತು. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ''ಉರ್ದುವನ್ನು ಪಂಜಾಬಿ, ಸಿಂಧಿ, ಪುಷ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರುವುದಿಲ್ಲೆಂದು'' ಹೇಳಿದರು. ''ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಭಾಷೆಗಳ ಪರಂಪರೆಯು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ'' ಎಂದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರು ಭಾರತದ ಭಾಷಾನೀತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸೆಕ್ಯೂಲರ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಈ ಶಿಕ್ಷಣಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣವು ಓದು-ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಂತೆನಿಸಿದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಪರಿವರ್ತನಕಾರಿ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ: ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬಿ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಉರ್ದು ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಭಾಷಾ ಮಾಧ್ಯಮಗಳೇ ಇವೆ. ಸಿಂಧಿ ಹಾಗೂ ಪುಷ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರೋಧಿಗಳೂ ಆಗಿವೆ.

ಸಿಂಧಿ ಲೇಖಕರೊಂದಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳಾದವು. ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಎಲ್ಲ ಗೋಷ್ಠಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಅನುಭವವು, ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವೆನ್ನಿಸಿತು. ಮುಖಂಡರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಲೇಖಕರು ಈ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಕಾರ-ಸಮ್ಮತಿ-ಸಮಾನತೆಯ ಭಾವವು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಇದನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ: ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ವಿಷದ ಕುಂಡದಿಂದ ಈಗ ಮೇಲೆತ್ತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಸಹ ಮುಲ್ಲಾಗಳಿಂದ, ಅಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತೇವೆನ್ನುವವರಿಂದ ಭಯವು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಬರುತ್ತಿತ್ತು-ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಆಗಿಯೇ ಇದ್ದವು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ರೋಗವಿತ್ತೊ, ಹಾಗೆಯೇ, ಅಂಥದೇ ರೋಗವು ಉರ್ದುವನ್ನು ಅರಬ್ಬಿ-ಫಾರ್ಸಿಗಳಿಂದ ಭೂಯಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವುದು ನಡೆಯಿತು. ಉರ್ದು ಎಂಬುದು ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಾದ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆ ರೋಗವು ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದುಬಂದಿತು. ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು.

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಕಾಗದವು ಕಳ್ಳಪೇಟೆಯ ಸರಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬೆಲೆಯು ಜಾಸ್ತಿ. ಮೇಲಾಗಿ ನೌಕರಶಾಹಿಯು ಸಾಹಿತ್ಯಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಫಕೆ-ಜಮಾ ಅವರು – ''ಭಾರತ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗುವ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಇದು ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮತಾಂಧತೆಯ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು,'' ಎಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆದಂಥ ಇನ್ನಿತರ ಗೋಷ್ಠಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ ಹೆಚ್ಚುಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಹಿಂದಿನ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಕೆಡಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳುತ್ತ ಬಂದವರು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಬೇಕು.

ಎರಡೂ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ವೀಸಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲ, ಸಾರ್ಕ್ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ವೀಸಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂಬಂತಿದ್ದವು. ''ಇಸ್ಲಾಮ್ ಇನ್ ಸವುಥ್ ಏಶಿಯಾ'' ಗ್ರಂಥದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀ ರಶೀದ್ ಅಹಮ್ಮದ್ ಜಾಲಂಧರಿಯವರು ಕವಿ ಇಕಬಾಲ್‌ರೆ ''ಮುಸ್ಲಿಮರು ಏಶಿಯಾದ ಪ್ರಗತಿಪರ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕಾಗಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ'' ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದರು.

ನಾವು ಲಾಹೋರನ್ನು ಸುತ್ತಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಲೇಖಕರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಮಹಮ್ಮೂದ್ ಮಿರ್ಜಾರಂಥ ಸಹೃದಯಿ, ಪ್ರಬುದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ದೊರಕಿದ್ದರು. ಇವರು ಅಲಿ ಜಾವೇದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಮಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರು ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪೂರ್ಣಾವಧಿ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಣ ಬರಹಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಇವರು ಸದ್ಯದ ಜಗತ್ತಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಾತು-ಕತೆಗಳಾದವು. ಇವರು ನಮಗೆ ಊಟಹಾಕಿ, ಕೆಲವು ಗಣ್ಯರನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಇವರು ನೀಡಿದ್ದ 'ದಾವತ್' (ಭೋಜನ ಸಮಾರಂಭ)ನಲ್ಲಿಯೇ, ರಶೀದ ಅಹಮ್ಮದ ಜಾಲಂಧರಿಯವರ ಪರಿಚಯ ಆಯಿತು. ಇವರು ಪ್ರಾಜ್ಞರಾಗಿದ್ದು, ರೂಢಿಭಂಜಕರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಭ್ರಮೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಚಿಂತನಶೀಲರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಪುನರ್‌ಜಾಗರಣೆಯ ಕೈವಾರಿ. ಇವರನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಪದವಿಯೂ ಕೂಡ ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು.

''ನಾವು ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ''

ಈ ಜಾಲಂಧರಿಯವರು, ಚರ್ಚೆಯ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ, ತಮಗರಿಯದಂತೆಯೇ, ಒಮ್ಮೆ ''ನಾವು ಜಗತ್ತಿನ ಬಲುದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆವು. ಪಾಕಿಸ್ತಾನವು ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ, ನಾವು ಜಿನ್ನಾ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ, ಬಲುದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆವು. ಇದರ ಕೆಟ್ಟ ಫಲಗಳನ್ನು ಈ ದೇಶವು ಈಗ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲಿದೆ.'' ಎಂದು ಒಳತೋಟೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರು.

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಜನರೊಂದಿಗೆ

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಹನೀಯರ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಅವರೆಂದರೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಶ್ರೀ ಎ. ರಹಮಾನ್. ಇವರು ಅದ್ಭುತ ಸಾಹಸಿ ಎಂದೆನಿಸಿತು. ಇವರು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಮಾಡಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ. ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಯೋಗ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ರಹಮಾನ್ ಹಾಗೂ ಸಂಗಡಿಗರು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಗಂಡಾಂತರಕಾರಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನೂ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕರ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮರ್ದಿತ ಪೀಡಿತ ಜನರು ಇವರನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಮುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಶ್ರೀ ರಹಮಾನ್ ಸಾಹೇಬರು ೨೦೦೪ರ ತಮ್ಮ ಆಯೋಗದ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ನಮಗೆ ನೀಡಿದರು. ಈ ವರದಿಯು ಸರಕಾರದ ಪೊಳ್ಳು ಭರವಸೆಗಳನ್ನೂ, ಆಶ್ವಾಸನೆಗಳನ್ನೂ ಬಯಲುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಆಯೋಗವು ಸ್ವಾಯತ್ತ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹೊರಹಾಕಿದ ಭೀಕರ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪತ್ರಕರ್ತರ ಕೊಲೆಯಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಪತ್ರಿಕಾವರದಿಗಾರರು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಎಷ್ಟು ಪತ್ರಿಕಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಅಸಂಖ್ಯ ಅಪಹರಣ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಹತ್ಯೆಗಳ ವಿವರಣೆಗಳಿವೆ. ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನ, ಸಿಂಧಗಳಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಬಂಡಾಯಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದ ಸಮಾಚಾರಗಳಿವೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದೂ ಮತ-ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಾದ ದೊಂಬಿಗಳ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ಪಾಕ್ ಪ್ರಧಾನಿಯ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಅಂಶಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀ ರಹಮಾನ್ ಅವರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರಹಮಾನರ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಹಸನ್ ನಕವಿಯವರಲ್ಲಿ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ನಕವಿಯವರ ಕುಟುಂಬದ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜನರು ಲಖನೌದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಆಗಾಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ-ಬರುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಔದಾಸ್ಯಭಾವವು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಭಾರತ-ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಗಾಗಿ, ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವಾಗಲಿದೆಯೆಂಬ ಆಸೆ ಮೂಡಿದೆ.

ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಅನುಭವ

ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸಗಾಳಿಯ ಅಲೆಗಳು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿವೆ. ಜನರು, ನೌಕರಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಆಳುವವರು ಇವರೆಲ್ಲರ ನಡುವೆ ಆಳವಾದ ಅಂತರಗಳಿವೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಬಯಕೆಗಳು ಅಂತಃಸ್ಫೂರ್ತವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇವು ಈ ೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಹತ್ತಿಕ್ಕಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಸ್ಫುರಿಸಿವೆ. ಆಳುವವರಿಂದ ಘೋರ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಜನರು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ಮುಲ್ಲಾಗಳನ್ನು, ಕಟ್ಟರ ಪಂಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಹೀನರನ್ನಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬಲವಾದ ತುಡಿತವಿದೆ. ಮತಾಂಧ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿಯ ಹೊಸ ಹುಡುಗರು, ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ದುರ್ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಾನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಸುತ್ತಾಡಿದೆನು. ಈ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಚೀನಿಯರು ತಯಾರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳು ಲಗ್ಗೆಯಿಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಸ್ತುಗಳೂ ಇವೆ. ಚೀನದ ನಂತರ ಜಪಾನಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಧಾರಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ವದೇಶಿ ಸರಕು ಬಲು ದುಬಾರಿ. ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ವಿಷಯವೆಂದರೆ: ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಖರೀದಿಸುತ್ತಾನೆಂದರೆ, ಅದು ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದರೆ ಆತ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಹಾರ ಕುದುರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ಒಂದು ಆಟೋದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಒಳಗೆ ಕುಳಿತ ನಾನು 'ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ' ಎಂದು ಆಟೋದವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ನಾನು ಇಳಿಯಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು, ಹಣ ಕೊಡಲು ಹೋದಾಗ, ಆ ಆಟೋದವನು ಹಣ ಪಡೆಯಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದನು ಹಾಗೂ ''ಆಪ್ ಹಮಾರೆ ಮುಲ್ಕ್‌ಸೆ ಆಯೆ ಹೈ'' ಎಂದು ಭಾವಾವಿಷ್ಟನಾದನು. ಆತನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಆಗ ಒದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದವು. ನಾನು ಆತನಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ತಿಳಿಹೇಳಿದಾಗ ತನ್ನ ಮೆಹನತ್ತಿನ ನಿಜ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪಡೆದನು. ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ ಹಲವಾರು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ಹುದುಗಿರುವ ''ಏಕ ಬಾರ್ ಹಿಂದುಸ್ತಾನ್ ಕೋ ದೇಖನಾ ಹೈ'' ವಿಚಾರಗಳು ತಂತಾನೆ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಎಲ್ಲೋ ಹತ್ತೆಂಟು ಜನರ ಭಾವನೆಗಳಾಗಿರದೆ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಮಾಜದ ಒಳ ತುಡಿತವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥವರಿಗೆಲ್ಲ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವು ರೀತಿಯಿಂದ ದಾರಿಗಳು ಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಸಾಮರಸ್ಯಕ್ಕೆ ವಾತಾವರಣವು ಸುಗಮವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಹೊಸ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಚಿಗುರಿಸಿದೆ.

ಸ್ವಭಾವ ದರ್ಶನ

ಎಂದರೆ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯ ಭಯ, ಸಂಶಯ, ಸಂಕಟಗಳು ಲುಪ್ತವಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವಂತೇನಿಲ್ಲ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸೇನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಘೋರ ತಿರಸ್ಕಾರವಿದೆ. ಪಾಕಿಸ್ತಾನಿ ಸಮಾಜದ ತಳಹದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಂತವಾದಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಬಲವಾಗಿದೆ. ಸೈನ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರೇ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಸೈನ್ಯದ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಭವ್ಯ ಕಾಲೋನಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವರ ಕೊಳ್ಳಬಾಕತನ - ಕೂಳುಬಾಕತನಗಳು ಕೆಲವರಿಗೆ 'ಮಾದರಿ'ಗಳಾಗಿವೆ. ಜಮೀನುದಾರರ ದೊಡ್ಡ ಭೂಹಿಡುವಳಿಗಳು, ಅವರ ಮಹಲ್‌ಗಳು ಎದ್ದುಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅವರ ಇರುವಿಕೆಯ ರೀತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನವಾಬಿ ಜಮಾನಾದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ತರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರ ಇರುವಿಕೆಯ ಪರಿಯೇ ಬೇರೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಹರಕು, ಹೊಲಸು ಬಟ್ಟೆಗಳವರದು, ಭಿಕ್ಷುಕರಂತೆಯೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ದಾರ ಹರಿದ ಗಾಳಿಪಟದಂತೆ ಇವರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಭೆಟ್ಟಿಯಾದ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಆಗಾಗ ಇವರು ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರಂತೆ "ವಹಾಂಕೆ ಖಬರ್...?" ಅವರಿಗೆ ಏನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು, ಯಾರು ಹೇಳಬೇಕು ? ಈ ಸಾಧನಹೀನನ ಹತ್ತಿರ ಪತ್ರಿಕೆ, ಟಿ.ವಿ.ಗಳಿಲ್ಲ, ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಪಂಚದ ಹತ್ತಿರ ಇವರು ಸುಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹುತೇಕ ಜನರಿಗೆ 'ಹಿಂದೋಸ್ತಾನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ'ರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ, ಒಳಚಿಂತೆಗಳಿವೆ. ಇವರು ಬಾಬರಿ ಮಸೀದಿ - ಗೋಧ್ರಾ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಬಹಳ ದುಃಖಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಂತೂ ವಾಸ್ತವಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ತಿಳಿಸಲೆತ್ನಿಸಿದೆನು. ಸುದ್ದಿ-ಸಮಾಚಾರಗಳ ಮೂಲಕ, ವ್ಯಾಪಾರ-ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮೂಲಕ, ವಿಚಾರಗಳ ಕೊಡ-ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸುಳ್ಳಿನ ಜಾಲವು ಹರಿಯುವುದು. ನಾನೊಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗೆ "ಈಗಿನ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಆತ ಹೇಳಿದ "ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಬರುತ್ತದೆ; ಜನರಲ್ ಮುಶ್ರಫ್ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಾನೆ!" ಎಂದು. ಆತ ಬೆನಿಜಿರ್ ಭುಟ್ಟೋ, ನವಾಜ ಶರೀಫರ ಕಾಲದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕತೆ ಹೇಳಿದನು. ಕೊನೆಗೆ 'ಇಂಥವರಿಂದ ಏನೂ ಆಗದು. ನಮ್ಮ ಜಮ್ಹೂರಿಯತ್ (ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ) ಯೋಗ್ಯರ ಕೈಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ಈಗೀಗ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಪಕ್ವವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಧಾಡಸಿತನವೂ ಇವರಿಗಿಲ್ಲ' ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಲಾಹೋರ ಕೂಡ ಉದ್ಯಾನ ನಗರಿ ಎನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿದ್ದ ಈ ಊರಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಇವರು ಬದಲಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ನಗರವನ್ನು ರಾಮನ ಮಗ ಲವನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತ-ಕೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೊಗಲರ ಕಾಲದ ಭವ್ಯ ಮಹಲುಗಳಿಲ್ಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕೋಟೆಯು ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಜಹಾಂಗೀರ, ಶಹಾಜಹಾನರೂ ತಮ್ಮ ಅಭೀಪ್ಸೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಗರದ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪಂಜಾಬಿಗಳ ಗೌರವ ಪುರುಷ ರಣಜಿತ ಸಿಂಗ ಕೂಡ ಲಾಹೋರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕಾರಣನಾದನು.

ನಾವು ಲಾಹೋರಿನ ಮುಖ್ಯ ಕೋಟೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದಾಗ, ಟರ್ಕಿ ದೇಶದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಮಂಡಲವೊಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿತ್ತು. ಅವರಿಗಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಬಂದೋಬಸ್ತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಪೊಲೀಸ್ ಬಂದೋಬಸ್ತಿ ಎಂದರೆ ತಿಳಿದದ್ದೇ. ವಿಶೇಷಜ್ಞರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಾರೂ ಅಲ್ಲಿ ಸುಳಿದಾಡಕೂಡದು. ಈಗಲೂ ಹಾಗೇ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದ ಶ್ರೀ ಮಹಮ್ಮದ್ ಮಿರ್ಜಾರವರು, ಪೊಲೀಸ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ "ಯೇ ಹಿಂದೋಸ್ತಾನ್ ಸೆ ಆಯೆ ಹೈ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಪೊಲೀಸ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರರು ನಮ್ಮನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಅವಸರ ಅವಸರವಾಗಿ ಬಾರಾದರಿ, ಇಕ್‌ಬಾಲ್ ಮಕಬರಾ ಹಾಗೂ ಮಸೀದೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಲಾಹೋರಿನ ಈ ಮಸೀದೆಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ಮಸೀದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿದರು. ನಾವು ಬೇರೊಂದು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ ಸೀಸಮಹಲ್, ದರಬಾರೆ ಆಮ್, ದರಬಾರೆ ಖಾಸ್, ಮೊಗಲ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಸೀಖ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆವು. ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಕುಸುರುಗೆಲಸವು ಮೆಚ್ಚುವಂಥದ್ದಿತ್ತು. ಸೀಸ್ ಮಹಲದ ವಾತಾನುಕೂಲಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಧಿ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆವು. ಇಂದು ಇದರ ಪುನರುದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಕೋಟೆಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಗುರುದ್ವಾರವಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶೀಖ್‌ರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯು ದೊರೆತಿದೆ. ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಾವು ಲಾಹೋರ್ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಶಾಲಿಮಾರ್ ತೋಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆವು. ಅದರಲ್ಲೂ ಹಳೆ ಲಾಹೋರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದೆವು. 'ಅನಾರಕಲಿ ಬಾಜಾರ' ನೋಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟದ ಅನುಭವದಿಂದ, ಮೀನು ತಿನ್ನಬೇಕಾದರೆ ಲಾಹೋರಿಗೆ ಬರುವುದು ಲೇಸೆಂದು ಪ್ರತೀತಿಯಿದೆ.

ಹಬೀಬ ತನ್ವೀರರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಅಸಗರ್ ವಸಾಹತ್ ಬರೆದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಂಗಭೂಮಿ ನಾಟಕ – "ಜಿನ ಲಾಹೋರ್ ವೇಖ್ಯಾ ವೊ ಜನ್ಮಾ ಇನ ಇದ"ದ ನಾಯಿಕೆಯು, ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿದೆವು. ಆ ನಟಿ ದೇಶ ವಿಭಜನೆಯಾದಾಗ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅವಳ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತ್ರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದರಂತೆ. ಆ ಕಲಾವಿದೆಯು ಈಗ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕ ಸಂಘಟನೆಯ ಪುನರ್ ಸ್ಥಾಪನೆ

ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸವು ಮುಗಿಯುವ ಕಡೆಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹಾಗೂ ಅಲಿ ಜಾವೇದರಿಗೆ ಮುದನೀಡುವ ಘಟನೆಯೊಂದು ಜರುಗಿತು. ಲಾಹೋರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ "ಅಂಜುಮನೆ ತರಕ್ಕಿ ಪಸಂದ ಮುಸನ್ನಫೀನ್"ದ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿ ಡಾ|| ಮುಬಾರಕ್ ಅಲಿಯವರು ಆಯ್ಕೆ ಆದರು. ಡಾ|| ಮುಬಾರಕ್ ಅಲಿಯವರು ಇತಿಹಾಸದ ವಿದ್ವಾಂಸರು., ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು, ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ೨೦-೨೫ ಜನ ಯುವ ಲೇಖಕರು, ಕಲಾವಿದರು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಪರಸ್ಪರ ವಿಚಾರ ಮಂಥನ ನಡೆಯಿತು. ತೈಮೂರ್ ರಹಮಾನ್, ಜಾಹೀರ್ ಜೈದಿಯವರು ಲಾಹೋರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿಯ ಯುವಕರು ಇನ್ನುಳಿದ ಉಪಸ್ಥಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಯುವಕ ಕವಿ ಶಾಹರಾಮ ಅಜಹರರ ಕವಿತೆಗಳು ಪ್ರಗತಿಪರ ಪತ್ರಿಕೆ "ವಸುಧಾ"ದಲ್ಲಿ ಈ ತಿಂಗಳು (ಮಾರ್ಚ್) ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿವೆಯಂತೆ. ನೆರೆದವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಬರವಣಿಗೆಗಳ ಓದುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು. ಹಿತ ವೆನ್ನಿಸಿತು. ಇವರಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ತರುಣಿಯು ಬಹಳಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣಮತಿ ಎನಿಸಿದಳು. ನಾಲ್ಕೈದು ತಾಸುಗಳವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ಆದಮೇಲೆ 'ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಲೇಖಕರ ಸಂಘಟನೆ'ಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಲವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದೂ, ಇದರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಕ್ರಮವನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಬುನಾದಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಸಮ್ಮತಿಸಲಾಯಿತು. ಫೈಜ ಅಹಮ್ಮದ ಫೈಜರ ಸ್ಮೃತಿದಿನ ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೂ ಸಜ್ಜಾದ್ ಜಹೀರರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಠರಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ನಾವು ಕುಳಿತಲ್ಲಿಯೇ ಮೋಬಾಯಿಲ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಕರಾಚಿ, ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಂಬಂಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ನೆರೆದವರೆಲ್ಲರೂ, ಒಂದು ವರುಷದೊಳಗೆ, "ಅಂಜುಮನೆ ತರಕ್ಕಿ ಪಸಂದ ಮುಸನ್ನಫೀನ್"ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಲನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಗುವಾಗ ರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಡಾ|| ಮುಬಾರಕ ಅಲಿಯವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನಾವು ತಂಗಿದ್ದ ಹೊಟೇಲಿಗೆ ಮರಳಿದೆವು. ಮತ್ತೆ ನಾಳೆ ಸ್ವದೇಶದತ್ತ ನಾವು.

– ಕೃಪೆ : ಮುಕ್ತಿ ಸಂಘರ್ಷ

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಪ್ರಕಾಶ ಹಿಟ್ಟನಹಳ್ಳಿ
ಹಿಟ್ಟನಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ, ಬಿಜಾಪುರ – ೫೮೬೧೨೨.

ವಚನಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ದಿಕ್ಸೂಚಿ

ಲೇಖಕರು : ಡಾ।। ಟಿ. ಆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ
ಪುಟ : ೧೪೬ ಬೆಲೆ : ರೂ. ೧೦೦
ಸಿ. ವಿ. ಜಿ. ಪ್ರಕಾಶನ, ವೈಯಾಲಿಕಾವಲ್
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೩

ಕರ್ನಾಟಕದ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಪುಲ ಹಾಗೂ ವಿಫಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಪಾರವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ವೀರಶೈವ ವರ್ಸಸ್ ಲಿಂಗಾಯತದ ಗೊಂದಲ, ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿಯಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೊರೆ ಹೋಗುವ ಯತ್ನಗಳು ಭಕ್ತಾದಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ತಣ್ಣನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಗುಣ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು 'ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮಗಳು' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಸಾಕ್ಷೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಲೇಖಕರಾದ ಬಹುರೂಪಿ ವಿದ್ವತ್ ಹೊಂದಿದ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು.

ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕಾಗಿ ಲೇಖಕರು ಬರೆದ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಕಲನ 'ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮಗಳು' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ. ಕುವೆಂಪು ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿ.ವಿ.ಜಿ. ಪ್ರಕಾಶನ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನಗಳ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು. ವಿಷಯಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಆಗಬಹುದೆಂಬ ಆತಂಕ ಲೇಖಕರನ್ನು ಕಾಡಿದೆ. ವಚನಗಳಿಗೆ ಇದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕವಚವನ್ನು ಕಳಚಿ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಆಯಾಮಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಚನಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಪ್ರಬಂಧಗಳಿವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬರಹಗಳು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವುದು ಜಾತಿ ವಿನಾಶ, ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ.

ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪರಿಚಯವೂ ಇಲ್ಲದವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಚನಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜೀಕರಣ ಗುಣ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಚಳುವಳಿಗಾರರು ಇದನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರನ್ನು ಜನರಾಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದವರು ವಚನಕಾರರು. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ವೈದಿಕದ ಜಾಳೀಸಿನಿಂದ ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನೋಡುವ ಪರಂಪರೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಅಕ್ಷರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗುತ್ತಿಗೆ ಪಡೆದವರಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಶೂದ್ರರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಕರಣದ ತಂತ್ರ ಬಳಸಿರಬಹುದು. ವಚನಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶರಣರ ಮುಕ್ತ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳಿಗೆ ತತ್ವಗಳ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಟ್ಟು ಹಾಕುವ ಯತ್ನ ಜರುಗಿತು. ಲಿಂಗಾಯತರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಸ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲೆ ತೆರೆದಾಗಲೇ ವಚನಗಳ ಆಂತರಿಕ ಗುಣ ಮುಸುಕಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ವೀರಶೈವದ ಗೆರೆ ದಾಟಿ ಲಿಂಗಾಯತ ರೂಪ ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳ ಒಳಸುಳಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾದುದು 'ಮಂಡೂಕವಾದಿ'ಗಳಾದ ವೀರಶೈವ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ. ವಚನಗಳನ್ನು 'ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ' ನೆಲೆಯಿಂದ ನೋಡಿದವರಿಗೆ ಇಂದಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಅರ್ಥರಹಿತ ಆಲಾಪಗಳಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ವಚನಗಳ ಬೇರು ಇರುವುದು ಪಾರಮಾರ್ಥ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಲೇಖಕರು ಹೇಳುವಂತೆ ವಚನಗಳ ಮೂಲ ಸೆಲೆ 'ಪದಾರ್ಥವಾದಿ' ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ವಚನಗಳು ಪಾರಮಾರ್ಥಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಿವೆ.

ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮುಖ ಚಲನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಶೂದ್ರರ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕರ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗುಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ಮಾನವ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಾವು ಇಂದಿಗೂ ನಿಗೂಢವಾಗಿದೆ. ಸಾಯುವ ಮುನ್ನ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನವ 'ದೇವಮಾನವನಾಗಬೇಕು'. ವಚನಕಾರರು ಕರ್ಮಸಿದ್ಧಾಂತ ನಿರಾಕರಿಸಿ 'ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ಕೈಮೇಲೆ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಪ್ರತಿಫಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೂಟಾಟಿಕೆಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ, ಸಮೃದ್ಧ ಸಮಾಜದ ಕನಸು ಕಂಡಿದೆ. ತನ್ನಾಶ್ರಯದ ರತಿಸುಖ, ತಾನುಂಬ ಊಟವನ್ನು ಬೇರೊಬ್ಬರು ಮಾಡಬಹುದೇ ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತ ಪರಾವಲಂಬಿ ಜೀವನವನ್ನು ಶರಣರು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಲಾಸ ಕೇವಲ ಭ್ರಮೆಯಾಗಿ ಶರಣರಿಗೆ ಕಂಡಿದೆ. ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ 'ದೇವಭಾಷೆ', 'ಆಲಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಹಾಗೂ 'ಧಾರ್ಮಿಕ ದಲ್ಲಾಳಿ'ಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಪರಿಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ 'ವಚನಗಳ ಪದಾರ್ಥವಾದ' ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಚನಗಳು 'ಹುಟ್ಟಿದ' ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ; ಅದು ಕಟ್ಟಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದು ವಚನಕಾರರ ಆಂತರ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹೇಶ ತಿಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ

'ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಟಿ.ಆರ್.ಸಿ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ 'ಗಾಣದ ಎತ್ತಿನ' ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಮೈತ್ರಿ, ಗಾರ್ಗಿ ಮುಂತಾದವರ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನ್ನ ಹುಸಿ ಸಾಚಾತನವನ್ನು ಸಾಬೀತುಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪರಿಯ ಒಳಸುಳಿಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲೇಖನವಾಗಿದೆ. ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತಾನ ಹಾಗೂ ವಂಶದ ಕುರುಹು ಬೆಳೆಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಭ್ರಮೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಶರಣೆಯರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದೊಂದು ವಿಲಕ್ಷಣ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸನಾತನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಮೈಲಿಗೆಯ ಸಂಕೇತ. ಬಹುಶಃ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರಾವಲಂಬಿತನ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕೊರತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಹನ್ನೆರಡನೆ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಉಕ್ಕಿನ ಕಟ್ಟನ್ನು ಮಹಿಳೆ ಮುರಿದಳು. ಮಹಿಳೆ ಕುಟುಂಬದ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರಳಾದಳು. ವಚನಕಾರ್ತಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕೆಸಂಖ್ಯೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದಾಗ ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ, ಕಾಳವ್ವೆ ಮುಂತಾದವರು ಪುರುಷರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುರುಷ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮೀರುವ ಗುಣ ವಚನಕಾರ್ತಿಯರಲ್ಲಿದೆ. ಜನನ ಹಾಗೂ ರಜದ ಸೂತಕದಿಂದ ಮಹಿಳೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದಾಳೆ. 'ಎಲ್ಲ ಗಂಡಂದಿರು ಮೇಲೆ, ಎನ್ನ ಗಂಡ ಕೆಳಗೆ, ನಾ ಮೇಲೆ' ಎಂಬ ಕದಿರೆ ರಮ್ಮವ್ವೆಯ ವಚನ ತಲೆಚಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯುವಷ್ಟು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗಿದೆ. ವಚನಕಾರ್ತಿಯರು ಗಂಡಿನ ಶೀಲದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾತನಾಡುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಕೃತ್ರಿಮ ಶೀಲದ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕೆಡವುವ ಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಅರಿವಿನ ಶೀಲ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಲೇಖಕರು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನೆಲೆಗೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜಾತಿ ವಿನಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜ ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೂ ಭಕ್ತ ಭವಿ ಎಂಬ ಕಂಪಾರ್ಟಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಂಡಿತು. ಆದರೂ ವಚನಕಾರರು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ 'ಗುಣಕರ್ಮ' ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬಾಂಬ್ ಇಟ್ಟರು. ಸಾಧನೆಯ ಸೋಪಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಲಿಂಗಾಯತ ಒಂದು 'ಅರಾಜಕ' ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿತು ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಲೇಖಕರನ್ನು ಕಾಡಿದಂತಿದೆ. ಅನುಲೋಮಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ

೫೬ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ

ಸಂಜೆಯಾಗುವುದೆಂದಿಗೆ ?

೧

ಹಗಲ ಹೊಲದ ತೆನೆಗಳು
ಹಕ್ಕಿ ಕೊರಳಿಗೆ ತೊನೆಯುತ್ತ
ನಲಿವ ಪುಟ್ಟ ಬಾಲಕಿ
ತೊಟ್ಟ ಉಸಿರುಸಿರು ಬಿಸಿ
ಕಾಮಿ ಬೆಕ್ಕಿನ ನವಿರು ಸ್ಪರ್ಶ
ಸಾಗರ ಬಿಚ್ಚಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ
ಚಲಿಸುತ್ತದೆ ನಯವಾಗಿ ಬೆರಳು ಹಸ್ತ ರಟ್ಟೆ
ಆಳ ತಳದ ಆಗರ, ಸೋಂಬೇರಿ ಬೇಸರಕ್ಕೆ ಗರ ಬಡಿದು
ಮಿದುಗೊಂಡು ಆಸರೆಯ ಹಾಡು ಹರಿಯುತ್ತದೆ
ಕುಲು ಕುಲುಕಿ ವಸಂತಕ್ಕೆ ಒದ್ದೆಗೊಂಡ ಮರ
ಹುಲ್ಲು ಬೆಟ್ಟ ಧರೆ ಹಳ್ಳ
ನಿಸ್ಸೂರ ನೀರವ ನೀಲ ಜಲ ಜಲ
ಕಣ್ಣೋಡಿದಷ್ಟು ತೆರೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿವೆ
ಸಂಜೆ ಸುದ್ದಿ ಹೊತ್ತು ; ಕಾತರ
ಸಂಜೆಯಾಗುವುದೆಂದಿಗೆ ?

೨

ಆಗ ಸಂಜೆ ಏನೆಲ್ಲ
ಮನದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ ಚಿತ್ರ
ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಲೆಮಾರಿ
ಹಸಿಯಲಾರದ ಹೊಟ್ಟೆ
ದ್ವಾರಗಳ ಮೌನ
ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಕಪ್ಪು ಹಾಡ
ಪ್ರೇಮ ಕಾಮದ ಸಖ್ಯ
ಹಗಲಿಗೆ ದಕ್ಕದ
ಕಣ್ಣು ನೋಡಲಾರದ
ನಾನು ಅರಿಯಲಾರದ
ಕಾಲ ಮೆಟ್ಟಲಾರದ
ಅವಳ ತೆಕ್ಕೆ
ಸಂಜೆಯಾಗುವುದೆಂದಿಗೆ ?

೩

ಸಮುದ್ರ ತಡಿಯ
ಮರಳು ಮರಳಾಗಿಸುತ್ತದೆ
ನನ್ನ ಮಿಡಿಯುವ ತಂತುಗಳೆಲ್ಲ
ಛಿದ್ರಗೊಂಡ ಚೂರು ಚೂರು ಗಾಜು
ಮುಗಿಲ ಮಂದಿರದ ಸೈನಿಕರ ಈಟಿ ಭರ್ಜಿ
ಮೈಯೆಲ್ಲ ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿ ಮೃದುವಾಗಿ
ರಕ್ತ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿ ಹೆಪ್ಪಿಟ್ಟ ಕಪ್ಪು
ಕವಿದ ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿ ಧೂಳು
ಕೊಡವಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿದಾಗಲೂ
ನಚ್ಚಗೆ ಉರಿಯುವ ಸೂರ್ಯ
ಕುಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಕಪ್ಪು ತಲೆ
ನೋವು ಕೇಳಿತು ಭವಿಸಿ
ಸಂಜೆಯಾಗುವುದೆಂದಿಗೆ ?

೪

ಸಂಜೆ
ಪೂರ್ಣ ಬದುಕು
ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗುಡ್ಡ ತೊರೆ ಧರೆ ಸಾಗರ
ಕುಶಲದ ಹಾಡು ಗುನುಗುತ್ತ
ಗೂಡಿನ ಜೀವಗಳಿಗೆ ಗುಟುಕಿಡುವ ಹೊತ್ತು
ದಿನದ ಕೊನೆ ಕಾಫಿ ಹೀರುತ್ತ ರೈತಾಪಿ
ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಶ್ರಮಿಕರು
ಈ ದಿನ ಸುರಿಸಿದ ಬೆವರ ಕುರಿತು
ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ನೆನಪ ಹೊತ್ತು
ಬೀದಿ ಬೀದಿಯಲಿ ನಿಂತ ದೀಪದ ಕಂಬ
ಇನ್ನು ಬೆಳಗುವ ಸಮಯ
ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಭಿಕ್ಷುಕರು ದರ್ವೇಸಿಗಳು
ಮನುಷ್ಯರು ಇಲ್ಲದವರು ಇರುವವರ
ಕನಸಿದ ತೊಟ್ಟಿಲು ತೂಗುವ ಗಳಿಗೆ
ಜಾತ್ರೆಯಲಿ ಕಳೆದ ಬಾಲಕ
ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾನೆ ಪೊಲೀಸರನ್ನ
ಸಂಜೆಯಾಗುವುದೆಂದಿಗೆ ?

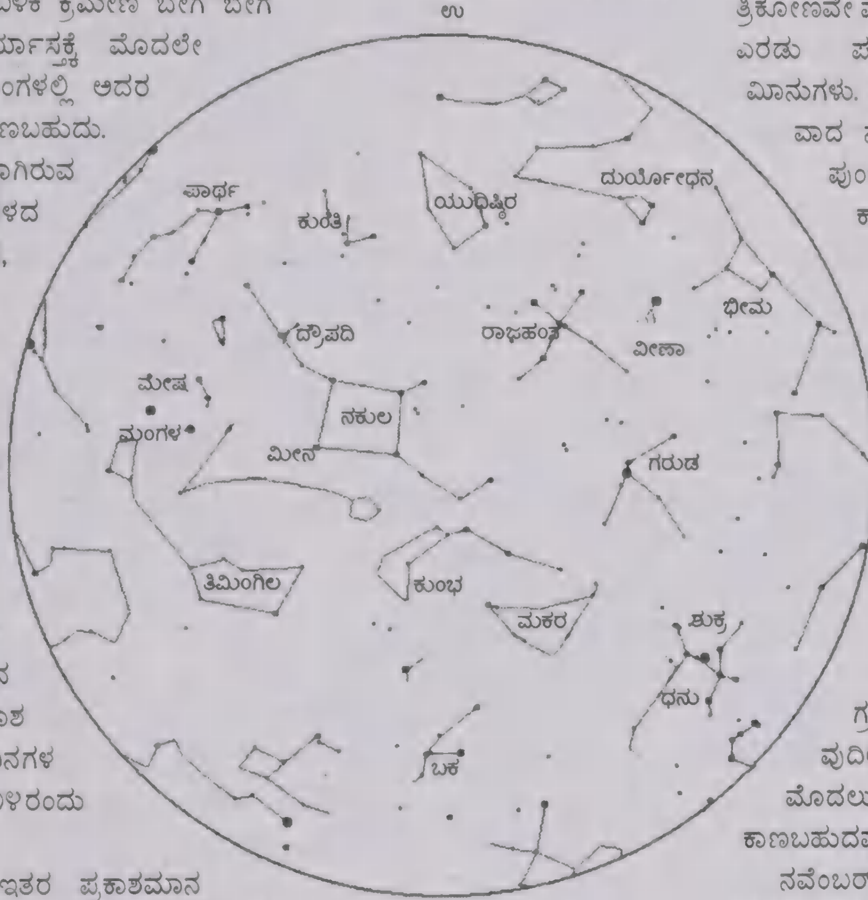
ನಾಗಣ್ಣ ಕಿಲಾರಿ
ನಾಗವರ್ಮ ಕಟ್ಟಡ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ
ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ – ೫೮೩೨೭೬

ಮಂಗಳದ ದರ್ಬಾರು

ಡಾ॥ ಬಿ. ಎಸ್. ಶೈಲಜಾ

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದ ಮಂಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಕಾಶ ಪಡೆಯಿತಷ್ಟೇ. ಈಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ಅದರದ್ದೇ ದರ್ಬಾರು. ರಾತ್ರಿ ಎಂಟರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಮೋಡಗಳ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಈ ಪ್ರಕಾಶಮಾನ ಚುಕ್ಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ ಶುಕ್ರ ಮಾತ್ರ. ಶುಕ್ರ ಪಶ್ಚಿಮದಂಚಿಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಂಗಳ ಮೇಲೇರುವುದು. ಅದರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಪೆಗಸಸ್ (ನಕುಲ) ಚೌಕವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಇದರ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಂಗಳ-ಭೂಮಿ ಅಂತರ ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೯ರಂದೇ ಆದರೂ, ವಿಯುತಿ ಅಂದರೆ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಎದುರಾಗುವುದು ನವೆಂಬರ್ ೭ರಂದು. ಆ ದಿನ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಮಂಗಳ ಉದಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಕ್ರಮೇಣ ಬೇಗ ಬೇಗ ಉದಯಿಸಿ, ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಉದಯಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ತುಸುವೇ ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶ ಶುಭ್ರವಾಗಿರುವ ಅವಕಾಶ ದೊರಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮಂಗಳದ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಹವ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ, ದೂರದರ್ಶಕ ಇರುವವರಿಗೆ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ.

ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ, ಶುಕ್ರ ಅಲ್ಲದೆ ಬುಧ ಗ್ರಹವನ್ನು ನೋಡುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ಪೂರ್ಧದಲ್ಲಿ ಬುಧ ಪಶ್ಚಿಮದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು. ಮೂರರಂದು ಬಾಲಚಂದ್ರ, ಬುಧ ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಎಂಬ ಕೆಂಪು ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಸೇರಿ ಛಾಯಾಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬರಿಗಣ್ಣಿನ ನೋಟಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವುದು. ಚಂದ್ರ ಇನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಶುಕ್ರದ ಜೊತೆಗೂಡುವುದು. ೧೪ರಂದು ಮಂಗಳದ ಜೊತೆಗೂಡುವುದು.

ಸಂಜೆಯ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಇತರ ಪ್ರಕಾಶಮಾನ ಪುಂಜಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. ಶುಕ್ರ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಧನುರಾಶಿಯಲ್ಲಿ, ಅದರ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಗಂಗೆಯ ಹರಿವು. ನೆಬ್ಯುಲಗಳು, ಗುಚ್ಛಗಳು ಇವೆ. ದೂರದರ್ಶಕದ ಮೂಲಕ ಅವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಆಕಾಶಗಂಗೆಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ, ಅಕ್ವಿಲಾ (ಗರುಡ) ಪುಂಜದ ಮೂರು ಪ್ರಕಾಶಮಾನ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದದ್ದೇ ಆಲ್ಟೇರ್ ಅಥವಾ ಶ್ರವಣ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕಾಣುವ ಪುಂಜಗಳು ಲೈರಾ (ವೀಣಾ) ಮತ್ತು ಸಿಗ್ನಸ್ (ರಾಜಹಂಸ). ಮುಂದೆ ಆಕಾಶಗಂಗೆ ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಕಾಶಮಾನ ಪುಂಜ ಕಾಸಿಯೋಪಿಯಾ (ಕುಂತಿ). ಇದಕ್ಕೂ ಧ್ರುವನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೂ ನಡುವಿನದೇ ಸಿಫಿಯುಸ್ (ಯುಧಿಷ್ಠಿರ).

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳದ ಸನಿಹದಲ್ಲಿರುವ ಪುಟ್ಟ ತ್ರಿಕೋಣವೇ ಮೇಷ. ಪೆಗಸಸ್ ಚೌಕದ ಆಚೀಚೆ ಇರುವ ಎರಡು ಪಂಚಕೋಣಾಕೃತಿಗಳೇ ಮೀನರಾಶಿಯ ಮೀನುಗಳು. ಮಕರ, ಕುಂಭ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಗ್ರುಸ್ (ಬಕ) ಪುಂಜದ ಎರಡು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಕಾಣುವುವು.

ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಹ ಶನಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಗೆ ಉದಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಇದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿ ಓಡಲಿದೆ. ಇದರ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಅದು ೨೨ರಂದು ತಟಸ್ಥವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಆಮೇಲೆ ಹಿಮ್ಮುಖ ಚಲನೆ ಆರಂಭ. ೨೧ರಂದು ಚಂದ್ರನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಹವನ್ನು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಸುಮಾರು ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬಹುದು.

ಪ ಬರಿಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಹ ಗುರು ಈ ತಿಂಗಳೂ ನೋಡಲು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪೂರ್ವದ ಹೊಂಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಷ್ಟೇ.

ನವೆಂಬರ್ ಎಂದರೆ ಉಲ್ಕಾವೃಷ್ಟಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತೃವಾದ ಲಿಯೋನಿಡ್ಸ್ ಉಲ್ಕೆಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷದಂತೆ ೧೭ರಂದು ಗರಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಉಲ್ಕಾವೃಷ್ಟಿಯೂ ಇದೆ. ಟಾರಿಡ್ಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವು. ವೃಷಭರಾಶಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಹೊರಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳಕು ಕ್ಷೀಣವಾದದ್ದರಿಂದ ಈ ಉಲ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಣುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇದರ ರೇಡಿಯಂಟ್ ಅಂದರೆ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು ಮಂಗಳದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಉಲ್ಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಂಗಳದಿಂದ ಹೊರಟಿವೆಯೇನೋ ಎಂಬ ಭ್ರಮೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಲಿಯೋನಿಡ್ಸ್ ವೃಷ್ಟಿಯ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಚಂದ್ರನ ಬೆಳಕೇ ತೊಡಕಾಗುವುದು.

ಮಂಗಳಗ್ರಹವನ್ನು ತಿಂಗಳ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ದುರ್ಬೀನಿನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ, ಅದರ ಆಸುಪಾಸಿನ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದರೆ

೩ರ ನವೆಂಬರ್ ಸಂಜೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಬಾಲಚಂದ್ರ, ಶುಕ್ರ, ಬುಧ ಮತ್ತು ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಕಾಣುವುದು

೧೪ರ ಸಂಜೆ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಮಂಗಳ ಕಾಣುವುವು

ಕ್ಷೀಣವಾದ ಚುಕ್ಕೆಯೊಂದು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಬದಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಬರುವುದು. ಇದು ನಿಜವೇ. ಬರಿಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಷ್ಟು ಕ್ಷೀಣವಾದ ಈ ಚುಕ್ಕೆ ಫಾರ್ಚುನಾ ಎಂಬ ಕ್ಷುದ್ರಗ್ರಹ.

ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಆಚ್ಛಾದನೆಗಳೂ ಇವೆ. ಚಂದ್ರ ೪ರಂದು ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ನಕ್ಷತ್ರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಹಾಕುವುದು. ಸುಮಾರು ೧೨.೩೦ಕ್ಕೆ ಆಗ ಎರಡೂ ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದರೂ ಸೂರ್ಯನೂ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಈ ದೃಶ್ಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಜೆಯಾಗುವಾಗ ಪಶ್ಚಿಮದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಗೆರೆಯಂತಹ ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಅನತಿದೂರದಲ್ಲೇ ಈ ನಕ್ಷತ್ರವೂ ಕಾಣುವುದು.

ನವೆಂಬರ್ ೨೮ರ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾದರೆ ಚಿತ್ರಾನಕ್ಷತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಅವಕಾಶಗಳು ಛಾಯಾಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ.

ಖಗೋಳ ದಿನಚರಿ

೦೨ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ೬:೫೫ಕ್ಕೆ
೦೩ ಶುಕ್ರ ಗರಿಷ್ಠ ಕೋನೋನ್ನತಿ*
೩ ಬುಧ ಗರಿಷ್ಠ ಕೋನೋನ್ನತಿ* (ಗುರುತಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ)
೪ ಚಂದ್ರನ ಪಕ್ಕ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ನಕ್ಷತ್ರ, ಬುಧ* (ಆಚ್ಛಾದನೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ)
೫ ಚಂದ್ರನ ಪಕ್ಕ ಶುಕ್ರ*
೬ ಟಾರಿಡ್ಸ್ ಉಲ್ಕಾವೃಷ್ಟಿ
೭ ವಿಯುತಿ (ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ) ಮಂಗಳದ ಉದಯ
೯ ಚಾಂದ್ರಮಾಸದ ಮೊದಲ ಪಾದ ಚಂದ್ರಾಸ್ತ ನಡುರಾತ್ರಿಗೆ
೧೦ ಭೂಮಿ- ಚಂದ್ರ ಅಂತರ ಕನಿಷ್ಠ
೧೪ ಬುಧಗ್ರಹದ ಹಿಮ್ಮುಖ ಚಲನೆ ಆರಂಭ
೧೫ ಚಂದ್ರನ ಪಕ್ಕ ಮಂಗಳ*
೧೬ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ೫:೫೭ಕ್ಕೆ
೧೭ ಲಿಯೋನಿಡ್ಸ್ ಉಲ್ಕಾವೃಷ್ಟಿ
೧೮ ಬುಧ-ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ಜೋಡಿ (ಕಾಣುವುದು ದುಸ್ತರ)
೨೧ ಚಂದ್ರನ ಪಕ್ಕ ಶನಿ*
೨೨ ಶನಿ ತಟಸ್ಥ– ಹಿಮ್ಮುಖ ಚಲನೆ ಆರಂಭ
೨೩ ಚಂದ್ರ-ಭೂಮಿ ಅಂತರ ಗರಿಷ್ಠ ಚಾಂದ್ರಮಾಸದ ಕೊನೆಯ ಪಾದ (ಚಂದ್ರೋದಯ ನಡುರಾತ್ರಿಗೆ)
೨೮ ಚಂದ್ರ-ಚಿತ್ರಾ ಜೋಡಿ*
೨೯ ಚಂದ್ರ-ಗುರು ಜೋಡಿ*

* ಛಾಯಾಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅವಕಾಶ

ಡಾ|| ಬಿ. ಎಸ್. ಶೈಲಜಾ
ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ತಾರಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧

೫೫ನೇ ಪುಟದಿಂದ (ವಚನಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ದಿಕ್ಸೂಚಿ)

ವೈದಿಕ ಪ್ರತಿಲೋಮ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಜಾತಿ ವಿನಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಬಸವಣ್ಣನಿಗಿರುವಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನಿಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಲೇಖಕರು ಸೋದಾಹರಣವಾಗಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ 'ದೀಕ್ಷೆ'ಗೆ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ನಿಯಮ ಹಾಕಿದ. ಇದರಿಂದ ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸ್ಥಾವರವಾಗಲು ಅಂಕುರ ಹಾಕ ಲಾಯಿತು. ವೀರಶೈವಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನ ಬರೆಯುವ ಹವಣಿಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಹರಿದಾಡುವ ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೊಳೆಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ. ವೀರಶೈವಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಗಲೀಪು ತೊಡಿಸಿದ. ಆದರೂ ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲಿ ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಗುಣ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಆಶಾವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ''ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆ''ಯ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾಯತ ಸ್ಥಾಪಿತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಹವಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಚಲನ ಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಬಗೆಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಜೈವಿಕ ನಿಯತಿವಾದವನ್ನು ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರಾಕರಿಸುವ ನಿರೂಪಣೆ ಇನ್ನೊಂದು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಪರಂಪರಾನುಗತವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿ ಗಂಡನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಕೀಳು, ಗಂಡು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬ ನಿಯಮ ರೂಪಗೊಂಡಿತು. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ 'ಪ್ರಾರಬ್ಧ' ನಂಬಿದರೆ, ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ 'ಪ್ರಯತ್ನ' ನಂಬುತ್ತದೆ. ''ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈಚಿನ ಒಲವುಗಳು'' ಎಂಬ ಲೇಖನ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬಸವಣ್ಣನಿಗೆ ಚತುರಾಚಾರ್ಯರ ಕಿರೀಟ ಇಡುವ ಯತ್ನವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಡೂಕವಾದಿಗಳು ಶರಣರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಬಸವಣ್ಣ, ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಚಟ ವಿವರಿಸುತ್ತ ತಳವರ್ಗದ ವಚನಕಾರರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವಣ್ಣ ವಚನ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ. ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ರೂಪಗೊಂಡ ಕಾವ್ಯಗಳು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ವಚನಕಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ವಚನಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನೆಲೆಯಿಂದ ನೋಡಿದ ಪ್ರಭಾವ ಇದಾಗಿರಬಹುದು. ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ, ಮೈಲಿಗೆ, ಸೂತಕ, ವರ್ಗ, ಕರ್ಮಗಳ ಮೀಮಾಂಸೆ ಮುಂತಾದವು ಗಳನ್ನು ತಳವರ್ಗದ ವಚನಕಾರರು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಲಕ್ಕಮ್ಮ, ರಮ್ಯವ್ವೆ ಯಂಥವರು ಕಾಯಕ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧೀ ವಿಚಾರ ಗಳನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುಣ್ಯಸ್ತ್ರೀ ಕಾಳವ್ವೆ, ಮಾದಾರ ಚನ್ನಯ್ಯ, ಇತರ ತಳವರ್ಗದ ವಚನಕಾರರು ಅರಿವಿನ ಹರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಭಕ್ತರ ಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮಣೆಹಾಕಿದುದನ್ನು ಲೇಖಕರು ವಿಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊನೆಯ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ವಚನ ಸಂಪುಟ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಚನಗಳ ವಿಂಗಡನೆಗೆ ಹೊಸ ದಿಕ್ಸೂಚಿ ಯನ್ನು ಲೇಖಕರು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ವಚನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಅವುಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಹೋಯಿತು. ಇದರಿಂದ ವಚನಗಳ ಮುಕ್ತ ಓದು ಇಂದು ಅಸಾಧ್ಯ ವಾಗಿದೆ. ವಚನಗಳ ಓದಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆ ಇಂದು ಮಾಯವಾಗಿದೆ. ಓದುಗನನ್ನು ಒಂದು ಮತದ ಮೇಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕುವ ಯತ್ನ ಹೆಚ್ಚ ತೊಡಗಿದೆ. ಆದರೂ ಇವುಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ವಿಂಗಡನೆ ಮಾಡುವ ಸಂಪುಟಗಳು ಬರತೊಡಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಪದಾರ್ಥವಾದ, ಆಲಯ ವಿರೋಧ, ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ, ಸಮಾನತೆ, ಸೂತಕ ವಿರೋಧಿ, ಕಾಯಕ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿತನ, ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಚನ ಮುಂತಾದ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಚನ ವಿಂಗಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

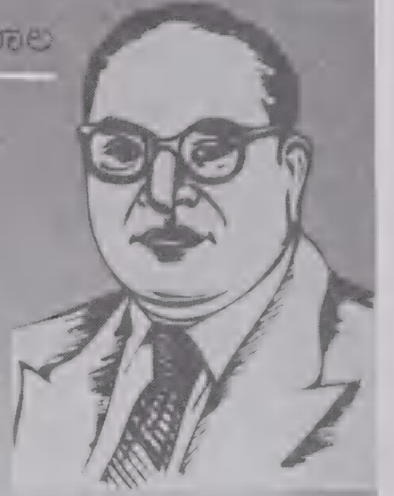
ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಚನಗಳ ಓದಿಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಹೊಸ ಆಯಾಮ ನೀಡಿದೆ. ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕಾಗುಣಿತದ ದೋಷ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಗಂಭೀರ ರೀತಿಯ ವಿಷಯ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದೆ. ಹೊಸ ಸಮಾಜ ಕಟ್ಟುವ ತವಕ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತಮಾನದ ದಲಿತ ಚಿಂತಕರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹೇಶ ತಿಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ
ಮಹಾಂತನಗರ, ಹುನಗುಂದ – ೫೮೭೧೧೮
ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆ

ಡಾ॥ ಲಿಂಗಣ್ಣ ಗೋನಾಲ

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್

ಪತ್ರವು ಓಲೆ, ಕಾಗದ ಈ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವ ಒಂದು ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮ. ಈ ಸಂವಹನ ಮಾಧ್ಯಮವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ, ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸ್ವರೂಪ ಚಿಕ್ಕದು; ವ್ಯಾಪ್ತಿ ದೊಡ್ಡದು. ಇದರ ಪರಿಮಿತಿ ಅಂಗೈ ಅಗಲ ಕಾಗದದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪುಟಗಳವರೆಗೆ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ, ಸೂಚನೆ, ಸಲಹೆ, ವಿನಂತಿ, ಆಜ್ಞೆ, ಆದರ, ಪ್ರೀತಿ ಏನೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯಿತ್ತು, ಅಪ್ಪನ, ಅಣ್ಣ ಅಕ್ಕನ, ಸ್ನೇಹಿತನ, ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಮುಂತಾದವರ ಪತ್ರಗಳು ಬರುವುದು ! ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಬರೆಯುವುದು ಒಂದು ಸೊಗಸಾದ ಸಂಪರ್ಕದ ಸಂವಹನ ವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದು ಪತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ, ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ, ಓದುವ ತಾಳ್ಮೆ ಇಂದಿನ ಜೀವನಶೈಲಿಗೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಟೆಲಿಫೋನಿನಿಂದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಉಸಿರೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇಂದು ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಇಂದು ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಈ-ಮೇಲ್, ಎಸ್‌ಎಂಎಸ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಚಿಕ್ಕ, ಚುಟುಕಾದ ಬರೆಹಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪತ್ರವೂ ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವೆಂಬಂತೆ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಹರಿಸಿದ ಪತ್ರಗಳು ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಾಗ ಅವುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಪತ್ರವು ಕೇವಲ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಮಾತ್ರ ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಅವು ರಹಸ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೇನೋ ? ಆದರೂ ಮಹಾನ್ ಸಾಧಕರ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರ ವಿಚಾರಗಳು ಪತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಗೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಅನೇಕ ಪ್ರಕಟಿತ ಪತ್ರಗುಚ್ಛಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಸಾಲಿನ ಚಿಂತಕರಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ತುಂಬ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಚಿಂತನೆ, ಅಸಮಾನತೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತೀಕಾರ, ಜಾತಿ, ವರ್ಣ-ವರ್ಗಗಳ ಕುರಿತಾದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಅವರ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲೋಹಿಯಾ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಇಬ್ಬರೂ ಸ್ನೇಹಿತರಾದುದು, ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಮತ್ತು ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುರಿತ ವಿವರಗಳು ಆ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ನೆಹರೂ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಅತಿ ಶೀಘ್ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ. ಲೋಹಿಯಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯರಾದರು. ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗಭೇದ ಮುಂತಾದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲು ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರ ನೀತಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಮ್ಯತೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಇಂಗಿತವನ್ನು ಅವರು ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 'ಮ್ಯಾನ್‌ಕೈಂಡ್' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಹೊರತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಕೋರುತ್ತಾ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ''ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀವು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಭಾರತೀಯರು ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ದಂಗುಬಡಿದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವಂಥದೇನಾದರೂ ಬರೆಯಿರಿ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ... ಕೋಪದೊಂದಿಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯೂ ಇರಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ನೀವು ಬರಿ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ಭಾರತೀಯರ ನಾಯಕರಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ,'' ಎಂದಿದ್ದಾರೆ (ಲೋಹಿಯಾ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ ಪು. ೩೭, ೧-೧೦-೧೯೫೬). ಈ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಶಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ಕುರಿತಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲಸದ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನ. ಕಾರಣ, ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬರೆಯಬಲ್ಲರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಟೀಕಿಸುವುದರಿಂದ ದೂಷಿಸುವುದರಿಂದ ಜನ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳಬಹುದು; ಹಾಗಾಗದೆ ಜನ ದಂಗು ಬಡಿದಂತವರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ಅಲ್ಲಿದೆ. ದಂಗುಬಡಿದಾಗ ಜನ ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಿಷಯ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಲೋಹಿಯಾ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೂಲತಃ ನೊಂದ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಕೋಪ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ತರಹದ ಕೋಪ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಲೋಹಿಯಾ ಬರೆಹದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೇವಲ ದಲಿತ ನಾಯಕರಲ್ಲ; ಇಡೀ ಭಾರತೀಯರ ನಾಯಕರಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಅದಮ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಬಯಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ದಲಿತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ ದಲಿತೇತರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಡೀ ಸಮಾಜದ ನಾಯಕನಾಗಬಲ್ಲ, ದಲಿತರಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದವನು ದಲಿತಪರ ಹೋರಾಡಿದಾಗ ಅವನೊಬ್ಬ ದಲಿತರ ನಾಯಕ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಸಮಾಜವು ಗುರುತಿಸುವುದು

ಸಹಜ. ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ದಲಿತ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಜಾಗತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಜಾಗತಿಕ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಅಜ್ಞಾನ, ಅಂಧಕಾರಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿರುವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯ ಕೊರತೆ ಸದಾ ಇರುವಂಥದ್ದು; ಆಗಾಗ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಉದಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದುಡಿಮೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ ಕಾಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿದ್ದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕುಸಿತವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮನಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ''ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನಾವರಿಸಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕುಸಿತವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವುದು ತೀರ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ'' (ಪು. ೩೭, ಪತ್ರ ೧-೧೦-೧೯೫೬) ಎಂದು ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಸಾಲುಗಳು ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕತೆಯು ಕುಸಿದು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಲೋಹಿಯಾ ಮತ್ತು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಪತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಗಳಾಗುತ್ತಲೇ ಒಂದು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿಗೆ ಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಿಧನರಾದರು. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರನ್ನು ಕಾಣಲು ಸದಾ ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಅಂಶಗಳು ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಅಂಬೇಡ್ಕರರಿಗೆ ಅನಾರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ, ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಲು ಆಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು. ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರರು ನಿಧನರಾದಾಗ ಡಾ॥ ಲೋಹಿಯಾ ತುಂಬ ದುಃಖಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದ್ದು ಹೀಗಿದೆ: ''ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಾವಿನಿಂದ ನನಗಾಗಿರುವ ವ್ಯಥೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದುದೂ ಕೂಡ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಿರಿ. ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಕ್ಷೆಯೊಳಗೆ ತರಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಸಂಘಟನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ತಾತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ಆ ಕಾಲವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು... ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯದ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರೊಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸವರ್ಣೀಯ ಹಿಂದೂ ನಾಯಕರಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ನಾಶಪಡಿಸಬಹುದೆಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಹಾಗೂ ನೆಮ್ಮದಿ ಈ ಅಂಶದಿಂದಲೂ ನನಗೆ ದೊರಕಿತ್ತು'' (ಪು. ೪೧, ಲೋಹಿಯಾ ಪತ್ರ ೧-೭-೧೯೫೭). ಈ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಲೋಹಿಯಾ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರನ್ನು ಹೇಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ತಮಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದೂ ಅವರ ಆಶಯ ಕೈಗೂಡದುದಕ್ಕೆ ದುಃಖವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತೀಯ ಮನಸ್ಸುಗಳು ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರರನ್ನು ಮಹತ್ವದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರ ನಾಯಕರೆಂದು ಒಪ್ಪದೇ ಇರುವಾಗ ಲೋಹಿಯಾ ಅವರಂಥ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳು ಅವರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದು ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರರಂಥ ನಾಯಕರಿದ್ದಾಗ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿನ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡುವ ಆಶಯ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಿಸಿತ್ತು.

ಡಾ॥ ಲೋಹಿಯಾ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ದಲಿತರಿಗೆ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಜಗಜೀವನರಾಮ್ ಇಬ್ಬರು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಹರಿಜನರ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಮಾದರಿಗಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಮಾದರಿಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ : ''ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದ, ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನುಳ್ಳ

ಮಳೆ

ಮಳೆ ಬಂದ ದಿನದಂದು
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲು ಅವಸರ
ಯಾವಾಗ ನಿಲುವುದೋ
ಎಂದೆಂಬ ಕಾತುರ
ಮಳೆ ನಿಂತ ಮರುಕ್ಷಣ
ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಸಡಗರ
ಮನೆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕುವರು
ಹೆಜ್ಜೆಯನು ಸರಸರ

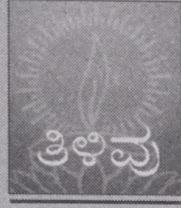
ನಾಗರಾಜ ಅನಂತ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಹಾಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು; ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಭಾರತದ ಪ್ರತೀಕವೆಂದು ಅವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು'' (ಪು. ೪೨). ''ಇದೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇಂದು ದಲಿತರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜಗಜೀವನ್‌ರಾಮ್ ಹಿಂದೂಗಳೊಂದಿಗೆ ಸದ್ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮೃದುವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹರಿಜನರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭ ಗಳಲ್ಲಿ ರೋಷದಿಂದ ಕಟುದನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ'' ಎಂಬುದನ್ನು ಲೋಹಿಯಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹರಿಜನರ ಏಳಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಲಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ಮಾದರಿ, ಅಂದರೆ ಅತಿಯಾದ ರೋಷ, ಕಟುವಾದ ವಿರೋಧಗಳು ಕೂಡ ಬದಲಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಬಯಸಿದ್ದರು. ಭಾರತದ ದಲಿತರು ಅಂಬೇಡ್ಕರರಿಂದ ಏನನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಲೋಹಿಯಾ ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ: ''ಅವರು (ದಲಿತರು) ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತೀಕವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅಂಬೇಡ್ಕರರಲ್ಲಿದ್ದ ಕಹಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಅನುಕರಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಬರಿ ಹರಿಜನರ ನಾಯಕರೆಂದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಬಲ್ಲವರು ಎಂದು ಗೌರವಿಸಿ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರನ್ನು ಅನುಕರಿಸಬೇಕು'' (ಪು. ೪೨) ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ನಾವು ಕಲಿಯಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ದಲಿತರೆಲ್ಲರೂ ಜಾಗೃತರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ. ಲೋಹಿಯಾ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಲಿತರು ಮಾತ್ರ ಹೊಗಳಿದರೆ ಅದು ಒಣ ಅಭಿಮಾನವೆನಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ ದಲಿತೇತರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರು, ವಿಚಾರವಾದಿಗಳು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠತೆ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ಘನತೆ ಗೌರವ ಅಡಗಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ : ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಪತ್ರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು 'ಕಣ್ಣೆದುರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು' ರಾಮ ಮನೋಹರ ಲೋಹಿಯಾ ಬರಹಗಳು, ಸಂಪುಟ-೫ (ಸಂ) ಡಾ॥ ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್, ಎಸ್. ಆರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ''ಡಾ॥ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ'' ಪತ್ರಗಳ ಅನುವಾದಕರು : ಹಸನ್ ನಯೀಂ ಸುರಕೋಡ, ಇಲ್ಲಿಯವು. ಪ್ರಕಾಶನ : ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು. ೨೦೦೦)

ಡಾ॥ ಲಿಂಗಣ್ಣ ಗೋನಾಲ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಉಸ್ಮಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ - ೫೦೦ ೦೦೭
ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ

ನೆಲ–ಮುಗಿಲುಗಳ ನಡುವೆ

ಜಯದೇವಪ್ಪ ಜೈನಕೇರಿ

ಮತ, ಧರ್ಮ, ಪಂಥ, ಜಾತಿಗಳು ಫ್ಯೂಡಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಳುವಳಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಲೇ ಜೀವವಿರೋಧಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕೈ ಬಿಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಮಧ್ಯೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೂಢಿಗತವಾಗಿರುವ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿವೆ. ಅವರವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಜೀವಪರ ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಾಗಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರಣ್ಯರೋದನವಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧ, ಬಸವ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರ ವಿಚಾರಗಳು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಪ್ರಖರವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದರೂ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸತ್ಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಜನಜೀವನವನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು ಎಂಬ ಮೌಖಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಯ ಹುನ್ನಾರಗಳಿಗೆ ಜನತೆ ಬಲಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಕಟ್ಟಡ ಕೆಡವಿದ್ದು, ಗೋದ್ರಾ ರೈಲು ಬಂಕಿ ದುರಂತ ಮತ್ತು ನಂತರದ ನರಮೇಧ, ಇತ್ತೀಚಿನ ಕನಕನ ಗೋಪುರ ಕೆಡವಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಕೊಳಕು ಮನಸ್ಸುಗಳು, ಮತಾಂಧತೆ, ಪ್ರತಿಗಾಮಿತ್ವದ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಕೋಮು ಸಮಸ್ಯೆಯಂತಹ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಈ ವೈರುಧ್ಯಗಳ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಗತಿಪರರೂ ಆಂತರಿಕ ಸೆಳೆತಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಗಾಮಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಮುಖಾಮುಖಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದುರ್ಬಲರಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ಒಂದು ವಿಪರ್ಯಾಸ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧ, ಬಸವ, ಅಂಬೇಡ್ಕರರಂತಹ ಮಹಾನ್ ಚಿಂತಕರೂ ಒಂದು ಹಂತದಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಹುನ್ನಾರವನ್ನು ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿ, ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು, ಕೋಮುವಾದಿಗಳು, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಧರ್ಮ ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಹುಮುಖೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಕೊಳಕು ಮನೋಧರ್ಮ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮ ಮೇಲ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಳ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಇಂದಿಗೂ ತುಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ದಲಿತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಬಡವರಿಗೆ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ನಿರಾಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸತ್ಯ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಾನವಧರ್ಮ, ವಿಶ್ವಧರ್ಮ, ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಮಾನವೀಯ ಅನುಕಂಪ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅವರದೇ ಆದ ಒಂದು ಜೀವನ ಧರ್ಮವಿದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಲು ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವು ಕೆಳವರ್ಗದ ಸಂಘಟನೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಧರ್ಮ, ಧರ್ಮಪೀಠಗಳನ್ನು, ಧರ್ಮಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಕುತೂಹಲಕರ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಬಣಜಾರ್, ಸೇವಾಲಾಲ್ ಗುರು ಪೀಠ, ಮಾದಿಗರ, ಕುರುಬರ ಧರ್ಮಪೀಠಗಳು, ಉಪ್ಪಾರರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಾಮಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿವಿರೋಧಿ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು, ಮತಾಂಧತೆ ಮತ್ತು ಪಂಥಾಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತಿವೆ. ಕೋಮುಸಮಸ್ಯೆ, ಕೋಮು ಗಲಭೆಗಳಂತಹ ಗಂಭೀರ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಾಗ ಮೇಲಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಆಳುವ ವರ್ಗ ಓಟುಗಳಿಗಾಗಿ ಅನಗತ್ಯ ಆದ್ಯತೆ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದೂ ಇಂದಿನ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಯುವಕರ ಪಾಲಿಗೆ ಮರಣಶಾಸನವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣದೇವಾಲಯದ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಕನಕನ ಗೋಪುರವನ್ನು ಕೆಡವುದರ ಹಿಂದಿರುವ ಹುನ್ನಾರವನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲೇ ಗುರುತಿಸಿರುವ ಡಾ॥ ಆರ್ಕೆ ಮಣಿಪಾಲ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಜನವಾದಿ ಪ್ರಕಾಶನದ ಗುಂಡ್ಮಿ ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ ಮೆಚ್ಚುವಂತಹುದು. ಬಡತನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಶೋಷಣೆಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಂ ಧರ್ಮಗಳು ನೆಲೆಯೂರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಧರ್ಮ, ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ತೋರುವ ಧರ್ಮ ಎಂದು ನಾವೇ ಅಬ್ಬರಿಸುವ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವರನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಪ್ರಮೇಯವೇ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವರ್ಗಭೇದ, ವರ್ಣಭೇದಗಳನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಲೇ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದದ ಮಾತನಾಡುವುದಾಗಲಿ **ಹಿಂದೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು** ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯಾಗಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಲಾಪಗಳಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಬಾಹುಳ್ಯದ ಕುರಿತೂ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ವರದಿಗಳು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೂ ಸಹ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತಿದೆ. ಕನಕನ ಕಿಂಡಿಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಂದ, ಅಷ್ಟಮಠಗಳಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಗೋಜಲಾಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ವಿಚಾರವಂತರು, ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಕುಲ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಬಿತ್ತುವವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನವಗ್ರಹ ಕಿಂಡಿ, ಕನಕನ ಕಿಂಡಿಗಳ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲುಗಳ ಮೂಲಕ ದರ್ಶನ ಕೊಡುವಂತೆ ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಿದೆ. ದೇವರಿಗೂ ಭಕ್ತರಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ದಲ್ಲಾಳಿಗಳನ್ನು ಕಿಂಡಿಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬೇಕಿದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರ ''ಗೊಲ್ಲರ ಕೃಷ್ಣ ಎಲ್ಲರ ಕೃಷ್ಣನಾಗುವ'' ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸರ್ವ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಭಾಗ್ಯ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರದಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಧಾರ್ಮಿಕತೆಯ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ನೀಚತನಕ್ಕಿಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕನಕ ಕಿಂಡಿಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಕನಕಗೋಪುರವನ್ನು ಕೆಡವಿದ್ದೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಪಾಪಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಾಡದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ನಾಗರಿಕ ಜಗತ್ತು ತಲೆತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕನಕದಾಸರ ಜನಪರ ಕಾಳಜಿಗಳು, ಮಾನವ ಪ್ರೀತಿಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕಾದವರೇ ಕನಕದಾಸರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯಹನನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಒಂದು ವಿಪರ್ಯಾಸ ಎನ್ನಬಹುದು. ವೈದಿಕರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ, ವಚನಕಾರರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಮತ್ತು ದಾಸರ

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ವೈರುಧ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ ಸಮಾನತೆಯ ಹಸಿವು ಜಾಗೃತಗೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿಗಳು ಹಿನ್ನಡೆ ಅನುಭವಿಸಿವೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಭಾರತೀಯ ಮಠ, ಪೀಠಗಳ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಿಚಿತ್ರವಾದರೂ ಸತ್ಯಸಂಗತಿ. ಜನರು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಗಭೇದ, ಮೇಲು-ಕೀಳು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಸಮಾನತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗಾಢವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯ. ತೋರಿಕೆಯ ದೇಶಭಕ್ತರು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮ ದೇಶಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶವಾಸಿಗಳನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅಮೂರ್ತ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭ್ರಮೆಗಳು. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮವರಲ್ಲದವರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ತಾತ್ಸಾರವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ವೈಚಾರಿಕತೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ವಿರೋಧಿಸುವುದಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರಾಕರಣೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು, ಅಮಾನವೀಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದೇ ವೈಚಾರಿಕತೆ. ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದೂ ವೈಚಾರಿಕತೆಯೇ. ವಿಚಾರಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರಿವಿನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವರೂ ಸಹಜ ಪ್ರೀತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಗೌರವದಿಂದ ಬಾಳುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅಂತರಂಗ, ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಬಾಳುವಂತಾಗಬೇಕು.

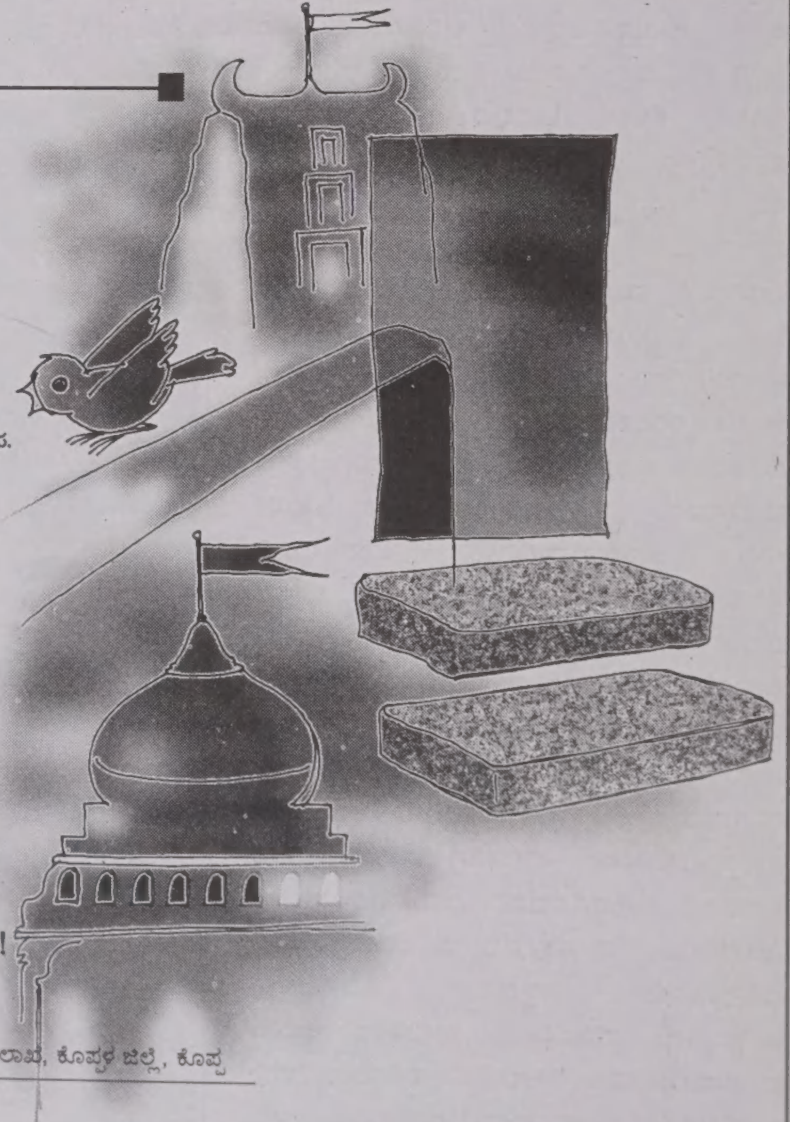
ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಿಹಾಕುತ್ತಿರುವ ವರ್ತಮಾನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವನ್ನೇ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ, ಭಾರತೀಯತೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿರುವ ವಾಸ್ತವ ನಮ್ಮೆದುರಿಗಿದೆ. ಜಾತಿ, ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳ ನಿರಾಕರಣೆ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಅಂಟಿದ ಶಾಪ ಎನ್ನಬಹುದು. ಧರ್ಮ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಅಮಲು ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಇತರೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮನುಷ್ಯ, ಧರ್ಮದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅತಿವೇಗವಾಗಿ ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಲು ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಅರಿವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಳಸುವಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಲೂ ಧರ್ಮದ ಬಳಕೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸಲು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಗಿಂತ ಬಲವಾದ ಸಾಧನ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನು, ಅಮಾಯಕ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳನ್ನು ಶೋಷಿಸಲು, ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರು ಬಳಸುವುದು ಧರ್ಮವನ್ನೇ. ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಅನೀತಿಯ ವಾಹಕರಾದ ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಗಳು, ತಮ್ಮ ಅಮಾನವೀಯ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಧರ್ಮದ ವೇಷ ತೊಡಿಸಿ ವಂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪುರೋಹಿತಶಾಹಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾದ ಶೋಷಕ ಆಡಳಿತವರ್ಗ, ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮದ ಲೇಪ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ದೇವರು, ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ವೆಸಗುತ್ತಾರೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಂಚಕರು, ಪೋಷಕರು, ಅತ್ಯಾಚಾರಿಗಳು, ನೀತಿಭ್ರಷ್ಟರು ಮೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಜನಜೀವನ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲವರಾದರೂ ನೀತಿವಂತರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಬುದ್ಧ, ಮಹಾವೀರ, ಬಸವ, ಗಾಂಧೀಜಿ, ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮುಂತಾದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರು ಮೂಡಿಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಜಯದೇವಪ್ಪ ಜೈನಕೇರಿ
ನಂ. ೮೭, ಶಾಂತಲಾ, ಕುವೆಂಪು ರಸ್ತೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ–೫೭೭ ೨೦೧.

ತಬ್ಬಲಿತನ

ಮಣ್ಣು ಸಾರಿಸಿದ ಗೋಡೆ
ಬಾಗಿಲಿಲ್ಲದ ಗರ್ಭಗುಡಿ
ಜಂತಿಯಲ್ಲಿ ಗುಬ್ಬಿಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ
ಎತ್ತಿಟ್ಟ ಎರಡು ಕಲ್ಲು
ಈ ದೇವ ಮಂದಿರದ ಮೆಟ್ಟಿಲು;
ನಾದ ನುಡಿಸಲೂ ಗಂಟೆಯಿಲ್ಲ
ಈ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ!
ಏಕಾಂತ ಧ್ಯಾನದಲಿ ಮಣ್ಣಮೂರ್ತಿ
ಸುಣ್ಣವಿಲ್ಲ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲ
ಮಾಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ
ನಡುವೆ ಗೋಡೆ ಒಂದೇ ! ಪಕ್ಕದ ಮಸೀದಿಗೆ
ನಮಾಜೂ ಇರಲಿಲ್ಲ
ದೇವರಿದ್ದ ಒಳಗೆ ;
ಊರಿಗೆ ಊರೇ
ಮೋಹರಂದ ಹೆಜ್ಜೆ ಮೇಳದಲಿ
ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿವಾಗ
ಮಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ಮಧ್ಯದಿಂದೆದ್ದು
ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದ ಇಂವ ಪ್ರೀತಿ ಬೆಲ್ಲ,
ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ ನಿನ್ನೆ

ಇಂದು ಎದೆಯಿಂದಲೆದೆಗೆ ಹರಿವ
ನಂಬಿಗೆಯ ವಿರಸ
ಕಲಕಿಹೋದ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು
ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ಹಸಿವು
ಮಂದಿರ ಮಸೀದೆಗಳ
ನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೊಂದು ಧ್ವಜ.
ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿದೆ ಜೈಕಾರ
ನೆಲದೆದೆಯ ಮಸೀದೆ ಮಂದಿರ
ದೊಳಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ
ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ
ಅಕರಾಳ–ವಿಕರಾಳ
ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ, ದೈ, ದೈ...
ಗಂಟಲು ಬಿರಿದು ಅಳುವ
ಮಣ್ಣ ಗೋಡೆಯ ಮೌನ;
ದೇವರಿಗೂ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ ತಬ್ಬಲಿತನ !

ಬಸವರಾಜ ಹೂಗಾರ
ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕ, ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ, ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕೊಪ್ಪ

HOSATHU Kannada Monthly / November 2005 Rs. 12 RNI Regn. No. KARKAN/1999/614 REGD. CPMG / KA / BGE – 7 / 2003-05
Licenced to post without prepayment. Licence No. WPP-14 Posted at Bangalore PSO on the 28th/3rd of every month

Printed by R. S. Rajaram at Navakarnataka Printers, No. 167 & 168, 10th Main, III Phase, Peenya Industrial Area, Bangalore - 560 058 and Published by him for Navakarnataka Publications (P) Ltd. Embassy Centre, Crescent Road, P. B. 5159, Bangalore - 560 001, Editor : Dr. G. Ramakrishna